

Jaarstukken 2022

G E M E E N T E
VLISSINGEN

INHOUDSOPGAVE

1. Voorwoord.....	2
2. Algemeen.....	5
2.1 Financiële positie.....	5
2.2 Kerngegevens van de gemeente.....	12
3. Jaarverslag 2022.....	13
Programmaverantwoording.....	13
3.1 Programma 1: Leefbaarheid.....	13
3.2 Programma 2: Aantrekkelijke stad.....	26
3.3 Programma 3: Sociale samenhang.....	36
3.4 Programma 4: Bestuur.....	48
3.5 Overhead.....	54
3.6 Algemene dekkingsmiddelen.....	58
Paragrafen.....	58
3.7 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	59
3.8 Onderhoud kapitaalgoederen.....	70
3.9 Reserves en voorzieningen.....	78
3.10 Majeure projecten.....	79
3.11 Bedrijfsvoering.....	88
3.12 Verbonden partijen.....	96
3.13 Grondbeleid.....	112
3.14 Financiering.....	135
3.15 Lokale heffingen	140
3.16 Wind in de zeilen.....	146
3.17 Wet open overheid (Woo).....	148
3.18 Taakstellingen.....	150
4. Jaarrekening 2022.....	151
4.1 Balans.....	151
4.2 Overzicht van baten en lasten over het verslagjaar.....	154
4.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	155
4.4 Toelichtingen op de balans.....	158
4.5 Overzicht incidentele baten en lasten.....	185
4.6 Onvoorziene uitgaven en Wet Normering Topinkomens (WNT).....	186
4.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten.....	188
4.8 Begrotingsrechtmatigheid.....	207
4.9 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld.....	211
4.10 Verdelingsprincipe taakvelden.....	213
4.11 SISA bijlage.....	215
5. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	245
6. Ondertekening jaarrekening.....	253

Voor u liggen de jaarstukken 2022 van de gemeente Vlissingen. Hierin verantwoorden we de realisatie van de doelen uit de begroting 2022 en wat dit heeft gekost.

Gemeenteraadsverkiezingen 2022 en coalitieakkoord “Samen kunnen we meer!”

Op 15, 16 en 17 maart 2022 gingen we naar de stembus om een nieuwe gemeenteraad te kiezen. Een nieuwe coalitie is gevormd en op 19 mei 2022 is het coalitieakkoord 2022-2026 “Samen kunnen we meer!” door de gemeenteraad vastgesteld.

Het coalitieakkoord vormt voor 4 jaar de rode draad om de ambities van de strategische visie Vlissingen 2040 waar te kunnen maken. De gemeente Vlissingen is een fijne plek om te leven, werken, recreëren en studeren. Nu en in de toekomst.

Artikel 12

Bij het uitvoeren van deze plannen zijn we realistisch en ook voorzichtig. Want onze artikel 12-status vraagt grote inspanningen om weer financieel gezond te worden. Andere onzekerheden zoals inflatie, internationale conflicten, krapte op de arbeidsmarkt en de naweeën van de COVID-19 pandemie zijn ook van invloed. Maar Vlissingen is wendbaar, innovatief en creatief in het vinden van oplossingen voor uitdagingen. We willen er in dit voorwoord graag een paar uitlichten.

Noodopvang van vluchtelingen

2022 stond in het teken van oorlog en asielcrisis. De beelden van de oorlog in Oekraïne zijn verschrikkelijk en veel inwoners sloegen op de vlucht. De hulp die op gang kwam is hartverwarmend. Als gemeente hebben wij in samenwerking met organisaties en onze inwoners vorig jaar 152 Oekraïense vluchtelingen opgevangen, hulpmiddelen ingezameld en zorg en onderwijs georganiseerd.

Ook hebben wij ingestemd met het verzoek van het Rijk, om de leegstaande voormalige Marinekazerne aan de Oosterhavenweg 10 te gebruiken als locatie voor de tijdelijke opvang van asielzoekers. Met de realisatie van 492 noodopvang plekken droegen we bij aan het oplossen van de maatschappelijke en humanitaire noodsituatie.

De kernwaarden van het themajaar 1572: Verdraagzaamheid, Verscheidenheid en Verbondenheid staan in onze gemeente nog altijd hoog in het vaandel.

Scheldekwartier

Voor dit majeure project is in april 2022 de Albionkade feestelijk geopend. Met de oplevering van dit werk waren de werken aan het kadeherstel en de promenades rondom het Dok voltooid en het ‘rondje Dok’ compleet. In juli 2022 heeft de gemeenteraad – door verhoging van het budget - toestemming voor het casco-plus herstel van de Machinefabriek gegeven. Daarmee werd definitief het sein op groen gezet om de Machinefabriek in de steigers te zetten. Het casco-plus herstel is in 2024 gereed. Het proces om te komen tot de herbestemming kwam echt op stoom met de vaststelling van de variantstudie door het college in november. Deze variantstudie geeft een beeld van de mogelijkheden die de Machinefabriek biedt voor verschillende functies. Met bouwactiviteiten op het Timmerplein, de Koperslagerij en De Dempo blijven kranen de dynamiek van het Scheldekwartier domineren.

Buurtteams

Het jaar 2022 heeft in het teken gestaan van de intensieve voorbereidingen voor de start van Buurtteams Vlissingen. Op 1 januari 2023 is Buurtteams Vlissingen officieel gestart. Buurtteams Vlissingen is het aanspreekpunt in de buurt voor ondersteuning en activering van onze inwoners. De realisatie van Buurtteams Vlissingen draagt bij aan de sociale samenhang en samenredzaamheid in onze buurten.

Wind in de zeilen

Met het pakket Wind in de zeilen verbeteren we vanaf medio 2020 de sociaaleconomische structuur in Vlissingen. Dit doen we door voor de Kenniswerf (fiche D) samen met de betrokken partners een ontwikkelvisie te schrijven. We kregen grip op de bedrijfsgronden daar, door middel van de inzet van 2 juridische instrumenten. De voorbereidingen voor de 1e aardgasvrije wijk in Vlissingen (Fiche J) waren in volle gang. Ook werd het concept Kerngezond (fiche H) operationeel en zichtbaar, daarmee werken

we aan toekomstbestendige zorg en ondersteuning. De samenwerking tussen het medisch en sociaal domein krijgt steeds meer vorm. De ervaring die wij met Kernegezond opdoen hebben wij gedeeld met andere gemeenten en is met interesse ontvangen. Met een gedragen plan voor de onderwijssamenwerking Delta Climate Center (fiche C) zetten we in op meer en langere binding van studenten aan Zeeland en Vlissingen. Dat doen we mede met de doorlopende leerlijnen van mbo-hbo-wo. De voorbereidingen van het Masterplan Stationsgebied (fiche F) vorderden. Door het uitrollen van pilots met deelmobiliteit en hub-bewegwijzering op het Stationsplein. Daar hebben we ook de Stuurhut geplaatst die dienst doet als fysieke uitvalsbasis voor informatie, communicatie en participatie voor de ontwikkelingen op het Stationsgebied.

Plein Westbeer en Coosje Buskenstraat

Plein Westbeer en de oprit van de Coosje Buskenstraat zijn in 2022 getransformeerd tot een fraai verblijfsgebied en verbinding van allure tussen de boulevards en het stadscentrum. Historische elementen zoals de Westbeer, contouren van de voormalige vesting en de kanonnen kregen een prominente rol. Voor dit project hebben wij met kennis- en overheidspartners uit Engeland, Frankrijk, België en Nederland grensoverschrijdend- én overstijgend samengewerkt in het SARCC partnerschap vanuit het Interreg 2 Zeëen programma. Samen verkenden we niet-traditionele en meer natuurlijke oplossingen op het gebied van zeespiegelstijging, klimaatveranderingen en stedelijke ontwikkeling. De klimaatadaptieve inrichting van de Coosje Buskenstraat is met Europese en provinciale cofinanciering tot stand gekomen.

Omgevingsvisie

Nadat we in 2021 onderzochten met welke opgaven Vlissingen tot 2040 mee te maken krijgt, bepaalden we in 2022 de koers van de omgevingsvisie ten opzichte van deze opgaven. Dit deden we niet alleen. We werkten samen met onze inwoners, ondernemers, regio- ketenpartners, collega's, college en gemeenteraad. Gezamenlijk bepaalden we via interactieve werksessies de richting van de omgevingsvisie, zowel gemeente breed, als voor de individuele gebieden. In 2023 werken naar een definitieve versie van de Omgevingsvisie Vlissingen.

Organisatie

De hoge werkdruk in onze organisatie blijft onze aandacht vragen. Door onder andere vergrijzing vullen we weliswaar veel vacatures in, maar door de krapte op de arbeidsmarkt gaat dat niet op alle plekken even makkelijk en snel. Steeds vaker moeten we daardoor prioriteren en temporiseren.

Financieel

De jaarrekening sluit met een voordelig saldo van € 17,4 miljoen. Voor een toelichting op dit resultaat verwijzen wij u naar onderdeel 2.1 Financiële positie.

U kunt in de 4 programma's van de jaarstukken lezen wat wij nog meer hebben gedaan om de gemeente in 2022 leefbaar, veilig, sociaal en duurzaam te houden. Dit deden we met de gemeenteraad, onze inwoners en talrijke partners in onze gemeente.

Vlissingen, 6 juli 2023

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Vlissingen,

de secretaris,

drs. R.D.A. Wiskerke

de burgemeester

drs. A.R.B. van den Tillaar

1.

VOORWOORD

LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 lichten wij het resultaat van de jaarrekening op hoofdlijnen toe. Hoofdstuk 3 bevat het jaarverslag. Hierin leggen we verantwoording af over de prestaties die het college heeft verricht om de doelen in de programmabegroting 2022 te kunnen realiseren. Hierbij gebruiken wij de volgende symbolen:

	Afgerond volgens begroting
	Loopt volgens begroting
	Wel (grotendeels) behaald
	Niet gehaald

Bij een uitroepteken of een rood kruis, geven wij een korte toelichting.

Hoofdstuk 4 bestaat uit de jaarrekening. Hierin lichten we in de onderdelen 4.1 tot en met 4.9 de balans en het resultaat toe. In onderdeel 4.9 en 4.10 nemen wij de taakvelden op. Onderdeel 4.11 bevat de SiSa-verantwoording. Hoofdstuk 5 bestaat uit de controleverklaring van de accountant. Hoofdstuk 6 bevat de ondertekening van de jaarrekening.

Omdat we afgeronde bedragen presenteren kan er op sommige plaatsen een afwijking in de telling ontstaan.

2.

ALGEMEEN

2.1 Financiële positie

Inleiding

Eén van de doelstellingen van het college is een gezonde financiële positie creëren voor de gemeente Vlissingen. Een gezonde financiële positie vertaalt zich in een meerjarig sluitende begroting en een gezonde buffer in de vorm van vooral de algemene reserve voor het opvangen van financiële tegenvallers.

In 2014 hebben we een aanvraag voor een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds ingediend op basis van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (Fvw). Aanleiding hiervoor waren grote financiële verliezen rond de grondexploitatie Scheldekwartier welke we niet zelfstandig konden oplossen. Op 19 december 2019 heeft de Minister van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een besluit genomen over de aanvullende uitkering ex. artikel 12 Fvw voor de gemeente Vlissingen tot en met 2028.

Uitgangspunt van de rapportages van BZK en de daaruit volgende beschikking is dat de gemeente financieel weer op eigen benen moet gaan staan. Op eigen benen gaan staan betekent een sluitende meerjarenbegroting en een positieve algemene reserve. De sanering van de algemene reserve wordt gerealiseerd door enerzijds jaarlijks een passende eigen bijdrage door de gemeente en anderzijds jaarlijks een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds tot en met 2029. Na 2028 zal de gemeente naar verwachting weer een positieve algemene reserve hebben. Tot die tijd blijft de gemeente onder preventief toezicht staan bij de toezichthouder provincie Zeeland.

De artikel 12-inspecteur heeft een inspectierapport over 2021 en 2022 opgesteld. Op basis van dit rapport stelt de inspecteur voor een aanvullende uitkering te verstrekken over 2021 van € 3.002.000 en over 2022 van € 1.987.000.

Vooraf door extra rijksbijdragen vanwege de herijking van het gemeentefonds en door de realisatie van taakstellingen ontwikkelen de meerjarige begrotingscijfers zich positief. De programmabegroting 2023 – 2026 laat, afgezien van ‘ravijnjaar’ 2026, een voordelig meerjarig perspectief zien. Dit leidt tot het streven zowel bij ons als bij de inspecteur om te onderzoeken of we onder voorwaarden uiterlijk in begrotingsjaar 2024 tot afronding kunnen komen van het artikel 12-onderzoek en tegelijk het opheffen van de artikel 12-status van Vlissingen.

Onze financiële positie is in 2022 opnieuw verbeterd. De algemene reserve komt, na verwerking van het jaarrekeningresultaat 2022 en bestemmingen uit op €-50,2 miljoen.

Het positieve jaarrekeningresultaat 2022 van € 17,4 miljoen leidt tot verbetering van de financiële positie.

Hieronder een overzicht van de ontwikkeling van de algemene reserve in 2022:

Specificatie opbouw algemene reserve:	* € 1.000
Stand Algemene Reserve per 1 januari 2022:	-70.153
Bijdrage Rijk artikel 12	7.000
Bijdrage Vlissingen tekort artikel 12	1.717
2e Bestuursrapportage 2021 (o.a. budgetoverhevelingen uit 2021)	-2.258
1e Bestuursrapportage 2022	-263
2e Bestuursrapportage 2022 (o.a. budgetoverhevelingen naar 2023)	2.563
Begrotingswijzigingen	-129
Jaarrekeningresultaat 2021	10.272
2e herziening grondexploitaties 2022	-14.246
Stand Algemene Reserve: exclusief jaarrekening resultaat 2022:	-65.498
Gerealiseerd resultaat 2022 (na bestemming)	15.320
Stand Algemene Reserve: inclusief jaarrekening resultaat 2022:	-50.178

2.

ALGEMEEN

Resultaat

Het gerealiseerde resultaat over het verslagjaar bedraagt € 17,4 miljoen voordelig ten opzichte van een begroot resultaat van € 4,5 miljoen negatief. Hieronder lichten wij de afwijkingen toe met invloed op het resultaat welke groter zijn dan € 600.000 per taakveld. Per programma kunt u in hoofdstuk 4.7 de meer gedetailleerde toelichting vinden op de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

In grote lijnen is opbouw van het resultaat over 2022 als volgt:

Analyse	(* € 1.000)
1. Positieve resultaten fysieke infrastructuur en grondexploitaties	8.089,0
2. Hogere algemene uitkering	8.700,0
3. Lagere kosten overhead	1.800,0
4. Niet bestede middelen algemene uitkering centrumtaken	700,0
5. Lagere kosten maatwerkdienstverlening 18+ Wmo	700,0
6. Lagere kosten toegang Wmo en jeugdzorg, buurtteams	600,0
7. Begrotingsresultaat na 2 ^e bestuursrapportage 2022	-4.502,0
8. Overige verschillen (per saldo)	1.293,0
Resultaat	17.380

1. Positieve resultaten fysieke grondexploitaties en bedrijventerreinen

Het totale voordeel dat ontstaat op de grondexploitaties en de bedrijventerreinen bedraagt € 8,1 miljoen. Op basis van de doorrekeningen bij de 1e herziening 2023 vallen de verliesvoorziening en de risicoreservering vrij voor per saldo een bedrag van € 7,5 miljoen. Verder hadden we winstnemingen voor een bedrag van € 0,6 miljoen. Voor de nadere toelichting verwijzen we naar onderdeel 5 van de paragraaf Grondbeleid.

2. Hogere algemene uitkering

Via de decembercirculaire 2022 ontvingen we een specifieke- en/of decentralisatie uitkeringen tot een bedrag van circa € 3 miljoen voor onder andere energietoeslag (€ 1,7 miljoen, de uitgaven hiervoor vinden plaats in 2023 en nemen we mee via resultaatbestemming), maatschappelijke opvang (€ 0,4 miljoen), inkomstenderving 2020 COVID-19 (€ 0,4 miljoen) en diverse overige (€ 0,5 miljoen).

Daarnaast ontvingen we nog extra bijdragen uit het gemeentefonds over voorgaande jaren voor circa € 0,7 miljoen. Ook verantwoordden we de bijdragen artikel 12 zoals opgenomen in het inspectierapport 2021-2022 tot een bedrag van € 5 miljoen.

3. Lagere kosten overhead

De lagere kosten voor overhead zijn grotendeels ontstaan door lager dan verwachte kosten voor cao verplichtingen, lagere reiskosten onder andere als gevolg van het hybride werken, lagere kosten voor opleiding en het niet hoeven inzetten van middelen om knelpunten in de organisatie op te lossen.

4. Niet bestede middelen algemene uitkering centrumtaken

Het overschot voor bestemming op de centrumtaken bedraagt € 15,6 miljoen wat vooral veroorzaakt wordt doordat:

- de rijksbijdrage beschermd wonen welke in 2021 is bijgesteld vanwege de uitstroom van de WLZ (Wet Langdurige Zorg) cliënten voor ons als centrumgemeente Vlissingen gunstig is uitgevallen. Verder is de uitstroom naar de WLZ circa 50% waardoor de cliëntgebonden kosten (mede doorgunstige inkoopvoorwaarden) lager zijn uitgevallen (voordeel € 14,3 miljoen);
- diverse extra beschikbare uit meicirculaire 2022 gemeentefonds niet volledig ingezet hoefden te worden (voordeel € 1,4 miljoen);
- lagere eigen bijdragen beschermd wonen vanwege uitstroom van WLZ cliënten (nadeel € 0,4 miljoen).

Elk jaar worden de niet bestede rijksbijdragen voor de centrumtaken beschermd wonen, vrouwenopvang en maatschappelijke opvang toegevoegd aan de reserve centrumtaken.

2.

ALGEMEEN

Het overschot op centrumtaken bedroeg € 15,6 miljoen. Vanuit algemene dekkingsmiddelen komt er nog € 0,5 miljoen bij (decembercirculaire). Totaal overschot bedraagt dus € 16,1 miljoen. In dit overschot zit een overgeheveld budget vanuit 2021 van € 1,7 miljoen. Per saldo storten we € 13,6 miljoen in de reserve centrumtaken en zetten we een bedrag van € 0,7 miljoen in om de taakstelling te realiseren.

5. Lagere kosten maatwerkdienstverlening 18+ (Wmo)

De lagere kosten zijn voornamelijk ontstaan doordat de daling van het aantal cliënten voor Wmo-begeleiding in 2021 verder doorzette in 2022. Ook neemt het aantal inwoners dat een beroep doet op specialistische dagbesteding af.

6. Lagere kosten toegang Wmo en jeugdzorg en buurtteams

De lagere kosten worden veroorzaakt doordat voor de toegang van Wmo en Jeugdzorg de inhuurbudgetten ten behoeve van de toegang niet volledig zijn uitgegeven. Daarnaast is door vertrek van personeel het beschikbare budget project buurtteams niet volledig besteed.

7. Resultaat na 2^e bestuursrapportage 2022

Na de 2^e bestuursrapportage 2022 rapporteerden we een negatief begrotingsresultaat van € 4,5 miljoen.

Saldo begroting 2022	2022
1-1-2022	-12.038
Saldo 2e berap 2021	1.813
Saldo 1e bestuursrapportage 2022	678
Saldo begrotingswijzigingen Orionis	44
1e begrotingswijziging Olaz 2022	53
Saldo 2e bestuursrapportage 2022	4.948
31-12-2022	-4.502

Voor een meer gedetailleerde toelichting verwijzen we u naar de 2^e bestuursrapportage 2022.

8. Overige verschillen

Bovenstaand hebben we de verschillen van groter dan € 0,6 miljoen voordelig of nadelig per taakveld globaal toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting en voor een toelichting op de overige verschillen verwijzen we u naar de toelichtingen per programma zoals opgenomen in hoofdstuk 4.7.

Resultaatbestemming

Van het gerealiseerde resultaat 2022 van € 17,4miljoenvoegen we het grootste gedeelte toe aan de algemene reserve. Onderstaand het overzicht van de algemene reserve:

Algemene reserve (bedragen * € 1.000)			
Stand per 31 december 2022			-65.498
Gerealiseerd resultaat 2022		17.380	
Resultaatbestemming:			
Decembercirculaire 2022	1.901		
Inburgering (septembercirculaire 2022, nota 09-05-2023)	159		
		2.060	
Resultaat na bestemming			15.320
Stand na gerealiseerd resultaat 2022			-50.178

2.

ALGEMEEN

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen blijkt uit de confrontatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de omvang van de financiële risico's. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat met name uit de vrij besteedbare reserves. Dit betreft de algemene reserve (inclusief nog te bestemmen resultaat) welke per 31 december 2022 € -50,2 miljoen bedraagt (2021: € -59,9 miljoen). De omvang van de financiële risico's bedraagt per 31 december 2022 € 11,5 miljoen (2021: € 5,6 miljoen). Onderstaande tabel geeft inzicht in het verloop van het weerstandsvermogen in de afgelopen jaren. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Jaar	Financiële omvang risico's	Beschikbare weerstandscapaciteit
	x € 1 miljoen	x € 1 miljoen
2019	19,8	-95,2
2020	4,9	-70,6
2021	5,6	-59,4
2022	11,5	-48,1

Begrotingssaldo sociaal domein en werk en inkomen (artikel 12)

In onderstaand overzicht presenteren wij het begrotingstekort sociaal domein en werk & inkomen (SD en W&I), waarbij we de primitieve begroting, de begroting na wijziging en de werkelijke uitgaven in beeld brengen. '+' = voordeel, '-' = nadeel

Programmabegroting 2022 (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022			Begroting 2022 (na wijziging)			Realisatie 2022			Verschil jaarrekening 2022 begroting vs realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Sociaal Domein en Werk& Inkomen												
<i>Cluster Inkomen en participatie:</i>												
6.3 Inkomensregelingen	-30.202	26.513	-3.689	-33.454	24.682	-8.771	-32.824	23.810	-9.014	629	-872	-243
6.4 Begeleide participatie	-18.687	340	-18.347	-19.559	499	-19.060	-19.821	245	-19.576	-262	-253	-515
0.4 Overhead	-81		-81	-87		-87	-87		-87	-	-	-
0.7 Algemene uitkering en overige gemeentefonds		-	-		26.570	26.570		28.402	28.402	-	1.832	1.832
Totaal Inkomen en participatie	-48.970	26.853	-22.117	-53.100	51.751	-1.349	-52.732	52.458	-275	367	707	1.074
<i>Cluster Samenkracht en burgerparticipatie:</i>												
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	-6.440	669	-5.771	-8.047	4.747	-3.300	-7.619	4.816	-2.803	428	70	497
6.2 Wijkteams	-3.991	-	-3.991	-4.756	274	-4.482	-3.966	160	-3.806	790	-113	676
0.4 Overhead	-3.387		-3.387	-4.110		-4.110	-3.607		-3.607	502	-	502
0.7 Algemene uitkering en overige gemeentefonds			-		3.383	3.383		3.478	3.478	-	95	95
0.10 Toevoeging aan de reserve opvang vluchtelingen	-		-	-1.500		-1.500	-2.014		-2.014	-514	-	-514
0.10 Toevoeging aan de reserve revitalisering accommodaties	-		-	-861		-861	-201		-201	660	-	660
0.10 Onttrekking reserve revitalisering accommodaties			-		75	75		1	1	-	-74	-74
Totaal Samenkracht en burgerparticipatie	-13.818	669	-13.149	-19.273	8.479	-10.795	-17.407	8.456	-8.952	1.866	-23	1.843

Programmabegroting 2022 (bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting 2022			Begroting 2022 (na wijziging)			Realisatie 2022			Verschil jaarrekening 2022 begroting vs realisatie		
<i>Cluster Jeugd:</i>												
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-19.417	-	-19.417	-19.628	342	-19.286	-19.161	-	-19.161	466	-342	125
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-193	-	-193	-193	-	-193	-193	-	-193	-	-	-
0.4 Overhead	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.7 Algemene uitkering en overige gemeentefonds			-		21.112	21.112		21.226	21.226	-	115	115
Totaal Jeugd	-19.610	-	-19.610	-19.821	21.453	1.633	-19.354	21.226	1.872	466	-227	239
<i>Cluster Maatschappelijke ondersteuning:</i>												
6.6 Maatwerkvoorziening (Wmo)	-2.837	236	-2.602	-2.308	166	-2.142	-1.960	139	-1.821	348	-27	321
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-16.584	439	-16.145	-14.808	439	-14.369	-14.083	408	-13.675	725	-31	694
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-54.087	2.075	-52.012	-49.931	1.171	-48.760	-33.850	737	-33.114	16.081	-434	15.647
0.4 Overhead	-1.012		-1.012	-905		-905	-829		-829	77	-	77
0.7 Algemene uitkering en overige gemeentefonds			-		69.694	69.694		70.216	70.216	-	522	522
0.10 Toevoeging aan de reserve Centrumtaken	-		-	-1.800		-1.800	-13.619		-13.619	-11.819	-	-11.819
0.10 Onttrekking reserve Centrumtaken			-		3.515	3.515		-	-	-	-3.515	-3.515
Totaal Maatschappelijke ondersteuning	-74.521	2.750	-71.771	-69.753	74.985	5.232	-64.342	71.500	7.158	5.411	-3.485	1.926
Decembercirculaire - resultaatbestemming							-1.901		-1.901	-1.901	-	-1.901
										-		
										-		
Totaal 2022	-156.918	30.272	-126.646	-161.946	156.668	-5.278	-155.737	153.640	-2.097	6.209	-3.028	3.181

2.

Taakstelling sociaal domein 2022

Vergelijk begroting versus werkelijke uitgaven

De werkelijke lasten zijn lager dan begroot. De verschillen lichten we per taakveld toe in hoofdstuk 4.7 programma sociale samenhang.

Taakstelling 2022

Taakstelling artikel 12	Bedrag
Taakstelling artikel 12	6.665
Besparing 2e Bestuursrapportage 2022	-4.260
Incidentele inzet realisatie taakstelling 2022	-2.405
Restant taakstelling	-

In de 1e en 2e bestuursrapportage 2022 hebben we gerapporteerd over de voortgang van de taakstelling sociaal domein en werk en inkomen. In het inspectierapport 2021-2022 heeft de artikel 12-inspecteur de taakstelling voor 2022 naar beneden bijgesteld van € 9,77 miljoen tot € 6,7 miljoen. Zoals in bovenstaande tabel is te zien, hebben we de taakstelling voor 2022 volledig gerealiseerd.

2.

2.2 Kerngegevens van de gemeente

Jaarrekeningsaldi

Het jaarrekeningresultaat over 2022 bedraagt € 17,4 miljoen. De jaarrekeningsaldi van de afgelopen 5 jaar geven het volgende beeld.

Jaar	Resultaat
bedragen x € 1.000	
2018	35.878
2019	16.276
2020	23.857
2021	10.798
2022	17.380

De effecten van de grondexploitaties beïnvloeden de resultaten van de jaarrekeningen. In 2015 deden wij, in afstemming met de artikel 12-inspecteur, een aanzienlijke dotatie aan de verliesvoorziening op de grondexploitaties. In 2016 was er een aanpassing van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten (BBV). We voegden een extra bedrag toe aan de verliesvoorziening grondexploitaties voor de eliminatie van de opbrengsten van grondexploitaties na 10 jaar. Dit is voornamelijk een administratieve regel omdat in de jaren 2017 en 2018 juist weer een grote vrijval in de verliesvoorziening is vanwege het niet meer hoeven op nemen van een jaarschijf buiten de 10-jaars termijn. In 2018 stelden wij de verliesvoorziening Scheldekwardier bij vanwege het rente effect van de artikel 12-bijdrages. Daarnaast was er een extra risicoreservering voor het afzetrisico. Voor 2019 heeft er een bijstelling van de rente parameter van het Scheldekwardier plaatsgevonden. Ook is de voorziening voor de 10-jaars termijn weer vervallen. In 2020 valt de risicovoorziening afzet woningmarkt gefaseerd vrij (van €17,0 miljoen naar € 8,9 miljoen).

In 2021 valt een gedeelte van de verliesvoorziening en de risicoreservering vrij (per saldo € 0,7 miljoen). We sloten een aantal exploitatieplannen (positief) af (€ 0,2 miljoen) en konden winstnemingen doen (€ 1,0 miljoen).

De verliesvoorziening en risicoreservering vielen in 2022 voor een bedrag van per saldo € 7,5 miljoen vrij. Daarnaast hadden we winstnemingen voor een bedrag van € 0,6 miljoen.

Fysieke en sociale structuur

Fysieke structuur	2022	2021
Oppervlakte in hectares	34.483	34.483
- waarvan buitenwater	30.534	30.534
- waarvan binnenwater	521	521
- waarvan land	3.428	3.428
Oppervlakte bebouwd	300	296
- waarvan buitengebied	103	99
- waarvan woonkernen	197	197
Aantal woningen met woonfunctie	23.278	23.111
Aantal rijksmonumenten	313	313

Sociale structuur	2022	2021
Leeftijdsofbouw bevolking	45.142	44.586
- waarvan 0 t/m 19 jaar	8.703	8.602
- waarvan 20 t/m 64 jaar	25.286	25.035
- waarvan 65 jaar en ouder	11.153	10.949

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID

3.1.1 WAT WILDEN WE BEREIKEN?

Programmadoel Leefbaarheid

Vlissingen wil een stad zijn waarin iedereen alle kansen krijgt om mee te doen. Samen zijn we verantwoordelijk voor een veilige, schone en leefbare straat, buurt en wijk. In 2022 hebben we daarvoor binnen het begrotingsprogramma Leefbaarheid veel stappen gezet.

Zo hebben wij de pilot opschorting I-criterium voor coffeeshops afgerond en wordt ondermijnende woonfraude aangepakt.

We investeerden in onderwijshuisvesting met een ruimtelijke verkenning voor de nieuwe school in het Scheldekwartier. De nieuwe gymzaal in de Braamstraat werd in november opgeleverd.

Ons onderzoek naar een duurzame veilige weginrichting voor de Vlissingsestraat is afgerond en we hebben een start gemaakt met de actualisatie van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoers Plan (GVVP).

Het onderhoud van openbaar groen, straten en riolering moet in orde zijn. In 2022 hebben we maatregelen getroffen om de integrale wijkgerichte aanpak van het groenbeheer goed te borgen. Ook is ons rioleringsbeleid in 2022 onder de loep genomen wat heeft geresulteerd in een nieuw gemeentelijk rioleringsplan (GRP) dat in januari 2023 door uw raad is vastgesteld.

We zetten ons in voor een schone stad en een circulaire economie. Zo hebben wij het aantal gft voorzieningen verder uitgebreid en is het inzamelen van bedrijfsafval grotendeels beëindigd. Voor de pilot 'Aardgasvrije wijken' is hard gewerkt aan een Wijk Uitvoeringsplan (WUP) en moedigen we onze inwoners en ondernemers met diverse acties aan om te verduurzamen. Bijvoorbeeld met het gratis tuininspiratieboek 'Iedereen heeft groene vingers' waarin tips worden gedeeld voor een duurzame groene tuin.

Beleidsindicatoren

Onderstaande gegevens zijn ontleend aan de meest recente gegevens uit [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl).

Beleidsindicatoren	Omschrijving	Periode	Vlissingen	Nederland	Bron
<i>Omvang huishoudelijk restafval</i>	<i>kg per inwoner</i>				
- Begroting 2022		2020	344	200	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval
- Jaarrekening 2022		2021	272	169	
<i>Hernieuwbare elektriciteit</i>	<i>%</i>				
- Begroting 2022		2019	22,1	20,1	Rijkswaterstaat - Klimaatmonitor
- Jaarrekening 2022		2019	21,9	20	

3.1.2 WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

3.1.2.1 Crisisbeheersing en brandweer

Tot dit taakveld behoren alle reguliere taken van de brandweer en taken die verband houden met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen. Deze taken hebben wij vanuit de Wet Veiligheidsregio's belegd bij de Veiligheidsregio Zeeland (VRZ).

Wat wilde de raad bereiken?

Een goed Beleidsplan 2022-2025 VRZ met daarin:

1. Inzicht in toekomst brandweertzorg in Zeeland en in Vlissingen.

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID

2. Inzicht in het meerjarenperspectief wat betreft de aan de VRZ wettelijk toebedeelde taken in de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Het college en de raad bewaken de voortgang en de behaalde doelstellingen in relatie tot het nog vast te stellen Beleidsplan 2022-2025 van de VRZ. We leggen daarbij de focus op 2 punten: Inzicht in toekomst brandweezorg in Zeeland en in Vlissingen.		
2.	Inzicht in het meerjarenperspectief wat betreft de aan de VRZ wettelijk toebedeelde taken in de rampenbestrijding en crisisbeheersing.		

3.1.2.2 Openbare orde en veiligheid

Tot dit taakveld behoren alle gemeentelijke taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid.

Wat wilde de raad bereiken?

1. Een vastgesteld Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) 2023-2026.
2. Vastgesteld uitvoeringsprogramma van het IVB 2019-2022 voor het jaar 2022.
3. Integriteit en Veiligheid (ondermijning).
4. Aanpak ondermijning in de Vlissingse havens.
5. Aanpak ondermijnende woonfraude/spoekbewoning.
6. Inzicht verkrijgen in:
  - de effecten van het loslaten van het I-criterium voor de overlast in de openbare ruimte in de nabijheid van de coffeeshops.
  - de effecten op de straathandel in drugs in de omgeving van de coffeeshops.
  - het effect van het loslaten van het I-criterium op de verkeersoverlast in de directe omgeving van de coffeeshops.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	In 2022 leggen wij een Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 aan uw raad voor, mede gebaseerd op een evaluatie van de beleidsperiode 2019-2022.		Wij hebben het Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026 uitgesteld en dit is vastgesteld door uw raad in april 2023. Er was geen harde wettelijke deadline voor dit plan.
2.	Het college gaat uitvoering geven aan het in 4e kwartaal van 2021 vastgestelde Uitvoeringsprogramma 2022.		
3.	Wij stellen in het 4e kwartaal van 2021 een plan van aanpak Ondermijning vast voor de meerjarige uitvoering van deze aanpak vanaf 2022. We voeren dit plan in de jaren 2022 en verder uit.		Wij hebben ons in 2021 allereerst gefocust op het realiseren van plannen van aanpak voor 2 belangrijke ondermijningsvraagstukken in Vlissingen: de aanpak van ondermijnende woonfraude en de ondermijning in de havens. Deze aanpakken zijn gerealiseerd. Een overkoepelend plan van aanpak ondermijning, gebaseerd op de Zeeuwse norm weerbare overheid, is gepland in 2023.
4.	In samenwerking met de Havendriehoek uitvoering geven aan het plan "Integere en weerbare zeehavens Zeeland-West Brabant."		
5.	Aanpak van ondermijnende woonfraude vormt onderdeel van het totaalproject aanpak woonfraude met een meerjarige uitvoering voor de periode 2022-2026 en voeren we op in de begroting onder het beleidsveld Wonen.		
6.	Pilot opschorten I-criterium coffeeshops start op 1 augustus 2021 tot en met 31 juli 2022 voor een periode van 1 jaar. De pilot vindt plaats met		De pilot is in 2022 afgerond met een eindmeting waarin de effecten voor de leefbaarheid in de openbare ruimte zijn

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
	<p>inachtneming van een aantal randvoorwaarden en flankerende maatregelen die wij in 2021 en 2022 gaan implementeren. Deze maatregelen zijn bedoeld om ervoor te zorgen dat de pilot goed zal verlopen en de overlast op de locaties beheersbaar blijft.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Het in overleg met de coffeeshophouders opstellen en inrichten van een passende vergunningssituatie voor de pilot; ■ Het meetbaar maken van de effecten van de pilot door het verrichten van onderzoek naar de leefbaarheid in de openbare ruimte; ■ Het inrichten van toezicht en handhaving in samenwerking met de coffeeshops, politie en gemeente; ■ Het treffen van maatregelen om de verkeerskundige en bestemmingsplanmatige effecten in de directe omgeving van de coffeeshops te kunnen beheersen; ■ De organisatie van de communicatie en participatie met de doelgroepen en gebruikers. 		<p>vastgelegd. Op grond van de resultaten heeft het college op 20 december 2022 een voorgenomen besluit genomen om het I-criterium niet langer te handhaven. Dit voorgenomen besluit is via de 'voorhangprocedure' aan de raad voorgelegd voor een zienswijze. Op 28 februari 2023 is een definitief besluit genomen.</p>

3.1.2.3 Verkeer en vervoer

Tot dit taakveld behoren de taken op het gebied van verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur.

Wat wilde de raad bereiken?

1. Een veilig en comfortabel ingerichte route Prins Hendrikweg - Oude Veerhavenweg voor alle verkeersdeelnemers (incl. voetganger, fietser en Openbaar Vervoer).
2. De bestaande onderhoudsachterstand van het verhardingsareaal is weggewerkt.
3. Een duurzaam veilige weginrichting op de Vlissingsestraat, waarbij functie en gebruik goed op elkaar aansluiten.
4. Verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit, leefbaarheid en veiligheid in de Scheldestraat.
5. Een actueel Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerbeleid.
6. Minder verkeersslachtoffers in Vlissingen.
7. Een leefbaardere en verkeersveiliger leefomgeving in de binnenstad (en op de boulevards) met een selectief toegangssysteem.
8. Een aantrekkelijke en zichtbare verbinding tussen de boulevards en de binnenstad via de Coosje Buskenstraat (oprit Boulevards), herinrichting van de Aagje Dekenstraat, Walstraat Noord en Coosje Buskenstraat.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Opstellen ontwerp voor de herinrichting van een veilig en comfortabel ingerichte route Prins Hendrikweg - Oude Veerhavenweg voor alle verkeersdeelnemers (inclusief voetganger, fietser en Openbaar Vervoer).		De variantenstudie verkeer is later opgeleverd dan gepland, maar inmiddels beschikbaar. Daarnaast wordt gewerkt aan de ontwikkelvisie Kenniswerf, waardoor delen van de herinrichting pas verder worden uitgewerkt na vaststelling ontwikkelvisie. Vanuit de variantenstudie wordt verder gewerkt aan het definitief ontwerp (DO) voor het deel van de Prins Hendrikweg tussen kruising Oude Veerhavenweg en stationsgebied.
2.	Het verder uitvoeren van de integrale wijkgerichte aanpak in combinatie met herbestrating, natuursteenonderhoud en asfaltonderhoud.		
3.	Afronden onderzoek naar een duurzaam veilige weginrichting op de Vlissingsestraat.		
4.	Samen met ondernemers en bewoners een voorontwerp Scheldestraat opstellen.		In het kader van de prioritering van capaciteit wordt de planvorming opgepakt in de 2e helft van 2023.

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
5.	Actualiseren van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoers Plan (GVVP).	!	Wij zijn gestart met de actualisatie in de 2e helft van 2022. Wij verwachten dit eind 2023 af te ronden.
6.	Uitvoering geven deel Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV).	✗	Vanwege de prioritering van de verkeerskundige capaciteit hebben wij dit doorgeschoven naar 2023.
7.	Vorbereidingen aanschaf selectief toegangssysteem.	!	Wij zijn gestart met de voorbereidingen en hebben overleg gehad met de omgeving. Uitwerking van regelingen en aanbesteding vergt meer tijd dan eerder was voorzien.
8.	Opstellen ontwerp en bestek ten behoeve van uitvoering herinrichting Coosje Buskenstraat. Start ontwerpproces herinrichting Aagje Dekenstraat, Walstraat, Coosje Buskenstraat (overig).	✗	In het kader van de prioritering van capaciteit wordt dit dossier verder opgepakt in de 2e helft van 2023.

3.1.2.4 Parkeren

Tot dit taakveld behoren ontwikkeling en beheer van (afzonderlijke) parkeervoorzieningen.

Wat wilde de raad bereiken?

1. Een goede balans in de verdeling van parkeerplaatsen voor bewoners, ondernemers, werknemers, bezoekers en toeristen van Vlissingen.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Evalueren van het parkeerbeleid met interne capaciteit op basis van de nu bekende cijfers.	!	Deze evaluatie is in concept gereed. Vaststelling door het college van B&W vindt plaats in 2023.

3.1.2.5 Onderwijshuisvesting

Wat wilde de raad bereiken?

1. Voldoende en goede huisvesting voor scholen en bewegingsonderwijs.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Begeleiden realisatie van de nieuwbouw van 2 nieuwe scholen en 1 gymzaal.	!	De gymzaal in de Braamstraat is in november opgeleverd en wordt in 2023 in gebruik genomen. De oplevering van de beide scholen in Oost-Souburg is vertraagd naar 2023. Bij de Tweemaster door fouten bij de plaatsing van het schoolgebouw en bij de Parelburcht door tegenvallers in materieel en personeel.
2.	Planvorming nieuwe school Centrum.	✓	De 1e stap is het besluit over de locatie van de nieuwe school in het Scheldekwartier. In november hebben wij de globale ruimtelijke verkenning hiervoor gedeeld. Aansluitend zijn wij de gesprekken met de schoolbesturen gestart. Het raadsvoorstel over het besluit voor de locatie is gepland in het 2e kwartaal van 2023.

3.1.2.6 Sportaccommodaties

Tot dit taakveld behoren alle accommodaties voor sportbeoefening:

- sporthallen, zwembaden, schaatshallen etc.;
- (groene en kunst-)velden, terreinen en opstallen, inclusief faciliteiten en technische voorzieningen;
- trapveldjes in de wijk.

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID

Wat wilde de raad bereiken?

1. Welzijn, leefstijl en participatie inwoners bevorderen.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Vorbereiding nieuwbouw sporthal en sportzaal. Dit is onderdeel van het Majeure project 'Revitalisering gemeentelijke accommodatiebestand'.	✓	

3.1.2.7 Groen

Tot dit taakveld behoren de gemeentelijke taken ten aanzien van openbaar groen en openlucht recreatie.

Wat wilde de raad bereiken?

1. De bestaande onderhoudsachterstand van het groenareaal is weggewerkt.
2. Areaalvergrotingen Claverveld en Scheldekwardier.
3. Ecologische verbindingzones versterken en uitbreiding van kwalitatief groen ten bate van het tegengaan van hittestress, wateroverlast en instandhouding van soorten.
4. De bestaande onderhoudsachterstand van het areaal aan speelvoorzieningen is weggewerkt.
5. Een goede balans in de verdeling van groen en grijs voor bewoners, ondernemers, werknemers, bezoekers en toeristen van Vlissingen.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Het verder uitvoeren van de integrale wijkgerichte aanpak (bedragen in voorzieningen aangevraagd).	✓	
2.	Groenonderhoud areaalvergrotingen Claverveld en Scheldekwardier.	!	Het te onderhouden areaal en de daarmee gemoeide budgetten van Claverveld zijn in het voorjaar van 2023 vanuit het project overgedragen naar beheer en onderhoud. Het Scheldekwardier is dit voorjaar, na de onderhoudsverplichtingen van de aanleg-aannemer, aan de hand van deelopleveringen overgedragen naar beheer en onderhoud.
3.	Uitbreiding van het groenareaal.	✓	
4.	- Het verder uitvoeren van de integrale wijkgerichte aanpak. - Investerings opvoeren, zie Overzicht Investerings.	✓	
5.	Evalueren van het groenbeleid met interne capaciteit op basis van de nu bekende gegevens.	!	Eind 2022 is er begonnen met de evaluatie van het huidige groenbeleid. In 2023 wordt uw raad hierover geïnformeerd.

3.1.2.8 Riolerings

Riolerings is een kapitaalgoed dat doorgaans niet zichtbaar is, maar wel noodzakelijk. Riolerings draagt bij aan een duurzame bescherming van de volksgezondheid, maar ook aan de instandhouding van natuur en milieu. Daarnaast zorgt de riolerings op verschillende locaties voor de afvoer van overtollige neerslag. Dit vindt bij voorkeur gescheiden van het afvalwater plaats. In 2022 hebben wij het rioleringsbeleid geëvalueerd. Dat heeft geresulteerd in een nieuw gemeentelijk rioleringsplan (GRP) dat u (met uitzondering van de financiële paragraaf) in januari 2023 heeft vastgesteld.

3.1.2.9 Afval

Tot dit taakveld behoren de inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval:

- afvalscheiding en recycling;
- vuilophaal en afvoer;
- vuilstort en verwerking;

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID

- baten afvalstoffenheffing en reinigingsrechten;
- kosten van de heffing en invordering van de afvalstoffenheffing.

Wat wilde de raad bereiken?

1. Voldoen aan de Klimaatdoelstellingen. Eén daarvan is het terugdringen van het verbranden van afval. Vertaling daarvan ligt vast in het Landelijk Afvalplan met het programma Van Afval naar Grondstof (VANG).

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	In het 1e kwartaal plan van aanpak voor uitwerking gekozen inzamelsysteem* (afhankelijk van de keuze september 2021, kan die in 2022 deels worden uitgewerkt anders pas in 2023).		
2.	Uitbreiden gft-voorzieningen hoogbouw.		Wij hebben de uitbreiding van de gft-voorzieningen bij hoogbouw niet volledig uitgevoerd. De leverancier van de modems waarmee deze voorzieningen worden uitgerust, kon mede door mondiale problemen (chipcrisis etc.) niet al haar modems op tijd leveren. Daarom konden wij in 2022 de laatste 2 deelgebieden (Middengebied en binnenstad) niet voorzien van een gft-voorziening. Deze plaatsen wij begin 2023.
3.	In 2022 beperken van toegang inzamelcontainers (rest- en gftafval) deelgebied 3 en 4.		In deelgebied 4 (binnenstad) is de toegang van de inzamelcontainers (rest- en gft-afval) niet volledig beperkt. Dit komt doordat de leverancier van de modems waarmee deze voorzieningen worden uitgerust mede door mondiale problemen (chipcrisis etc.) haar modems niet op tijd kon leveren. Eind januari 2023 is de toegang van de inzamelcontainers in de binnenstad alsnog beperkt.
4.	Beëindigen inzameling bedrijfsafval 1 augustus 2022.		Wij hebben het inzamelen van bedrijfsafval grotendeels beëindigd. Tijdens de beëindiging van het inzamelen van bedrijfsafval is er een aantal vraagstukken ontstaan doordat onder andere het beperken van de toegang van de inzamelcontainers vertraging op liep en de gemeenteraad positief instemde op de motie om bedrijfsafval op basisscholen gescheiden in te zamelen. Daarom gaat het college het beëindigen van het inzamelen van bedrijfsafval de komende periode (voor 1 juni 2023) evalueren en oplossingen zoeken voor deze ontstane vraagstukken.

3.1.2.10 Klimaat

Wat wilde de raad bereiken?

1. Uitvoeren startprojecten RES 1.0.
2. Uitvoeren Transitievisie Warmte (TVW).
3. Uitvoeren Klimaatadaptatie Strategie Zeeland (KaSZ).
4. Vaststellen hernieuwd milieu-/ duurzaamheidsbeleid.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Het uitvoeren van de start projecten en concrete activiteiten uit het uitvoeringsplan Regionale Energie Strategie (RES) 1.0.		Wij hebben de Transitievisie Warmte opgesteld. De proeftuin aardgasvrije wijken is gestart. De RES doelen worden meegenomen in omgevingsvisie waar wij aan werken. Wij hebben verenigingen van eigenaren benaderd

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
			voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving. Ook hebben wij de actie "zon op dak" uitgevoerd.
2.	In het 1e kwartaal 2022 ontvangen we de Rijksbijdrage voor Programma Aardgasvrije Wijken (PAW) III, zoals beschreven in Wind In de Zeilen (WiZ) (mits de aanvraag in 2021 ontvankelijk is). Hiermee kunnen we in 2022 beginnen met de uitvoering van de aanvraag PAW III, en daarmee met een 1e Wijk Uitvoerings Plan (WUP).	✓	Wij hebben de eerste stappen naar een Wijk Uitvoerings Plan voor het Programma Aardgasvrije Wijken gezet. Wij verwachten een besluit te nemen over het definitieve WUP in 2024.
3.	De afspraken uit de Klimaatadaptatie Strategie Zeeland (KaSZ) nakomen volgens de gezamenlijke uitvoeringsagenda van de KaSZ.	✓	Wij hebben met de communicatie acties "code groen" bewustwording en draagvlak gecreëerd bij inwoners en maatschappelijke organisaties en het tuininspiratie boekje uitgebracht.
4.	Het opstellen van een breedgedragen, ambitieus maar realistisch milieu-/ duurzaamheidsbeleid en dit ter vaststelling voor te leggen aan de raad.	✗	In verband met prioritering van de werkzaamheden hebben wij dit anders aangepakt. 2023 gebruiken wij om te inventariseren en het participatieproces op te starten. Wij streven er naar om beleid in 2024 door de raad te laten vaststellen.

3.1.2.11 Milieubeheer

Wat wilde de raad bereiken?

1. De beoordeling van bodemenergiesystemen is een wettelijke verplichting als gevolg van het klimaatakkoord en het gasloze bouwen.
2. De deelname aan een omgevingsdienst is een wettelijk verplichte taak.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	De uitvoering van de beoordeling van plannen voor de aanleg van bodemenergiesystemen in de wijken Edisonweg-Noord, Claverveld fase 2 en Souburg Noord. Dit dragen wij via het jaarplan 2022 aan de RUD-Zeeland op; de RUD heeft hiervoor in 2022 een bedrag van € 20.000 nodig.	✓	
2.	De uitvoering van de werkzaamheden volgens het jaarplan bewaken wij via de maandelijkse bestuursrapportages van de RUD-Zeeland. Via het algemeen bestuur vindt bestuurlijke bewaking en beïnvloeding plaats.	!	Wij hebben de uitvoering bewaakt. Door een gebrek aan capaciteit bij de RUD-Zeeland is niet de volledige uitvoering van het jaarplan gerealiseerd. Dit heeft geen risico opgeleverd voor Vlissingen.

3.1.2.12 Continue taken

Van de taken die we continu uitvoeren, willen we er een aantal onder uw aandacht brengen. Hieronder geven wij u een overzicht* van de taken die structureel worden uitgevoerd.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	<i>Onderwijshuisvesting.</i> Implementeren wijzigingen wetgeving onderwijshuisvesting eventueel huisvesting nieuwe school SIPO (aanvraag minister 2021).	!	De voorziene wetswijziging is opnieuw uitgesteld, naar verwachting nu in 2024. De minister heeft besloten de nieuwe islamitische basisschool Iqra te bekostigen. Wij nemen de aanvraag voor huisvesting daarom mee in het huisvestingsprogramma voorzieningen onderwijs 2023. Daarvoor is in 2022 een haalbaarheidsonderzoek naar een locatie voor de nieuwe school gedaan. Besluitvorming volgt in het 1e kwartaal 2023.

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
2.	<i>Aanpak illegaal in gebruik genomen gemeentegrond.</i> Aan het einde van het project zijn alle situaties conform het inventarisatiedocument (Eiffel 2018) en het aanbestedingsdocument "Aanpak illegaal in gebruik genomen openbaar groen" afgehandeld: verkocht of terug in eigendom en beheer; Er ligt een advies hoe het illegaal in gebruik nemen van grond wordt voorkomen en hoe hier in de toekomst op gehandhaafd wordt; Indien er sprake is van verjaring zijn deze grondpercelen formeel overgedragen.		In verband met het op orde krijgen van de bezetting rondom de uitvoering van dit project is de start enigszins vertraagd. Naar verwachting zullen de inkomsten zoals deze eerder geraamd waren voor 2022 worden behaald gedurende het jaar 2023. In 2022 is de uitvoeringsplanning opgesteld, zijn er in december nog circa 25 inwoners aangeschreven en is er een concept advies opgesteld voor wat betreft toekomstig illegaal grondgebruik. Op basis van deze planning zullen de geïnventariseerde situaties binnen de periode van 5 jaar behandeld kunnen worden.
3.	<i>Openbaar Groen en (openlucht) recreatie.</i> Vaststellen van ambities op het gebied van klimaatadaptatie en de biodiversiteit in een nieuw groenbeleidsplan. Renovatieprojecten welke buiten de scope van de wijkgerichte aanpak vallen (100.000,-).		Proces om te komen tot een nieuw Groenbeleidsplan is aangehouden om het beter af te kunnen stemmen op het Coalitieakkoord en de Strategische Visie. Het geactualiseerde Groenbeleidsplan wordt in 2023 aan de raad aangeboden.
4.	<i>Riolering.</i> Herinrichten openbare ruimte, inclusief het vervangen van het riool, door wijkgerichte aanpak.		De uitvoering van een aantal projecten heeft vertraging opgelopen. Dit komt deels door COVID-19, deels doordat uitgebreide burgerparticipatietrajecten zijn doorlopen en deels doordat we bij de inrichting van de openbare ruimte moesten wachten op de nutsvoorzieningen. In de komende jaren wordt de achterstand ingelopen.
5.	<i>Afval.</i> Vervanging bovengrondse containers restafval door ondergrondse containers in proefwijk Oost Souburg.		De vervanging van de bovengrondse containers in Oost-Souburg heeft nog niet plaatsgevonden, omdat de invoering van het nieuwe inzamelsysteem (2023-2025) van invloed is op de locatie en het type afvalstroom.
6.	<i>Plaaagdierenbestrijding.</i> Er is een verhoogde melding van plaagdieren, met name ratten en muizen geconstateerd. Dit strookt met het landelijke beeld. Het budget ter bestrijding van de plaagdieren wordt structureel verhoogd.		
7.	<i>Begraafplaatsen.</i> Arbeidsintensieve beplanting wordt geleidelijk vervangen. Algemeen aanzicht begraafplaatsen wordt verbeterd. Beleid inzake aanpassing en ruiming wordt gecontinueerd.		
8.	<i>Extra formatie Stadsbeheer.</i> Hoe inwoners de kwaliteit van hun directe leefomgeving beleven, wordt mede bepaald door het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. In de gemeente Vlissingen wordt flink gebouwd. De laatste jaren heeft er een forse uitbreiding van het te beheren en onderhouden areaal plaatsgevonden en dit neemt de komende jaren nog toe. Denk hierbij aan de projecten Claverveld, Souburg-Noord en Scheldekwartier. De huidige personele bezetting voldoet niet om het bestaande areaal en toekomstige uitbreidingen van het areaal op het afgesproken ambitieniveau te beheren en te onderhouden. Daarnaast zien we een toename van het aantal meldingen (is de afgelopen 5 jaar verdubbeld) en hebben we te maken met de gevolgen van de klimaatverandering (storm, wateroverlast, hitte etc.). Om toch te kunnen voldoen aan het afgesproken		

3.**JAARVERSLAG 2022
PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID**

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
	ambitieniveau worden er door de medewerkers veel extra uren gemaakt en wordt er veel extra ingehuurd. Om het totale areaal te kunnen beheren en te onderhouden op het afgesproken ambitieniveau moeten er structureel 2 formatieplaatsen extra bij komen in 2022.		

* Dit overzicht is niet limitatief

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID

3.1.3 WAT HEEFT HET GEKOST?

In het onderstaande overzicht hebben we de geraamde (begroting na wijziging) en werkelijke (realisatie) lasten en baten opgenomen.

Bij een positief saldo zijn de lasten hoger dan de baten. Bij een negatief saldo zijn de baten hoger dan de lasten. Een positief bedrag in de laatste kolom is een voordeel.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil tussen begroting en realisatie
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Leefbaarheid	41.752	24.368	17.383	39.755	21.985	17.770	-387

In hoofdstuk 4.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten geven we op productniveau een toelichting op het resultaat per programma.

3.1.4 INVESTERINGEN

In het onderstaande overzicht staan de in 2022 onderhanden kredieten.

Wij verwachten dat de restanten op de kredieten voldoende zijn om de investeringen uit te voeren. Wanneer dit niet het geval is dan lichten wij dit toe (zie laatste kolom).

In de kolom 'afsluiten' geven we aan of we de kredieten in het lopende jaar hebben afgesloten. Indien we hier niets vermelden, loopt het krediet nog door naar het volgende jaar.

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/m 2022	Restant	Afsluiten	Werkelijk 2022
Riolering Singel 3	2.166	917	1.249		123
Verkeersmaatregelen GVP	100	23	77		-
Parkeerverwijssystem	45	2	43		-
Riool Schoonenb. Groot Ab fase 5+6	1.483	1.585	-102		9
Riolering Molenweg fase 2	1.677	1.678	-1	2022	33
Riolering Molenweg fase 3 t/m 5	2.618	2.572	46		1.110
Rioolgemalen 2020	50	48	2	2022	34
Rioolgemalen 2022	50	32	18		32
Ondergrondse afvalopslag 2019	164	169	-5	2022	11
Ondergrondse afvalopslag 2020	242	252	-10	2022	218
Ondergrondse afvalopslag 2021	312	317	-5	2022	317
Ondergrondse afvalopslag 2022	143	-	143		-
PMD containers 2022	116	-	116		-
Appendages groen (messenbalk)	15	9	6	2022	5
Herinr Noorderbegraafpl-cycl ruimen	127	72	55		26
Herstel natte infrastr Kenniswerf f4	2.850	-	2.850		-
Wijkontsluiting incl. rotonde Sk	1.802	1.326	476		34
Herstel kades rondom Dok Sk	6.432	6.432	-	2022	-375
Hoofdinfrastuctuur Souburg fase 2	4.156	3.985	171		16
Marie Curieweg Souburg fase 2	780	375	405		8
Nieuwe brug over het Dok Sk	3.329	3.318	11		4
Urnenmuur Souburg	76	54	22		-
Herinrichting Verkuijl Quakkelaarstr	781	735	46		22
Herinrichting Voltaweg - Marconiweg	100	90	10		-
Riolering Scheldestraat e.o.	1.423	1.678	-255	2022	1.340

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/ m 2022	Restant	Afsluiten	Werkelijk 2022
Riolering Scheldestraat e.o. fase 2	1.000	433	567		409
Riolering Bloemenbuurt 1	1.500	347	1.153		252
Riolering Adriaen Coortelaan e.o.	1.173	1.046	127		952
Riolering Schubertlaan	1.294	878	416		454
Riolering Paauwenburg NoordOost	1.517	161	1.356		140
Riolering Coosje Buskenstr (SARCC)	750	528	222		490
Huisvuilauto AF 11	288	288	-	2022	288
Hoogwerker incl aanhangwagen AHBE 11	80	61	19		-
Grafdelfmachine	35	47	-12	2022	47
Herinr Oude Veerhavenweg-P Hendrikwg	3.250	206	3.044		72
Herinr PH/OV/Edisonweg-deel subs PZ	-	1	-1		-
Herinrichting Lange Zelke	750	741	9		109
Vorb. integr aanpak Boulev-binnenst	505	84	421		8
Herinr Coosje Buskenstr eo (SARCC)	450	886	-436		655
Huisvuilauto AF 6	280	-	280		-
Opbouw belading t.b.v. AF11	38	38	-	2022	38
Veegmachine SO7	193	193	-	2022	188
Cirkelmaaier	25	26	-1	2022	26
Riolering Fietspad Gerbrandystraat Ritthem	226	9	217		8
Riolering Van Steveninckstraat	50	-	50		-
Riolering Van Dishoekstraat e.o.	50	7	43		7
Riolering Westervicht-klimaatadaptie	2.429	92	2.337		92
Riolering Edisonweg	424	24	400		14
Riolering Pr Hendrikweg+Stationsgeb	926	19	907		14
Riolering Gildeweg	1.018	20	998		20
Riolering Oude Bin.stad+Schutterystr	500	21	479		21
Aanpass begraafcap. Noorderbegraafpl	190	8	182		8
Selectief toegangssysteem binnenstad	25	-	25		-
Rehabilitatie kades	3.250	2.387	863		1.518
Nieuwbouw de Tweemaster-Kameleon	5.139	3.037	2.102		2.174
Nieuwbouw de Parelburcht	5.356	3.083	2.273		2.194
Nieuwbouw gymzaal Braamstraat	3.166	2.285	881		1.970
Vorb nieuwbw school Scheldekwartier	50	50	-		42
Achterstallig onderhoud A Coortelaan	360	255	105		255
Achterst onderh. Bloemenbuurt fase 1	400	-	400		-
Achterstallig onderhoud Edisonweg	210	-	210		-
Achterstallig onderhoud Schubertlaan	258	258	-	2022	258
Achterst oh C Busken-/Walstr (SARCC)	191	191	-		191
Achterst. onderhoud Prins Hendrikweg	20	-	20		-
Achterstallig onderhoud Singel	46	-	46		-
Voorber. infrastr maatr div locaties	45	31	14		31
Vb herinr boulev Evertsen en Bankert	180	53	127		53
Woningverbetering ouderenhuisvesting	145	50	95		50
Veegmachine SO18	185	-	185		-
Veegmachine SO19	185	-	185		-
Veegwagen SO20	55	-	55		-
Riolering Stadhuis eo	50	1	49		1
Riolering Kromwegesingel	50	40	10		40

3.**JAARVERSLAG 2022
PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID**

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/ m 2022	Restant	Afsluiten	Werkelijk 2022
Riolering Vrijburgstraat	50	-	50		-
Verv top-en onderlaag KGV Souburg	480	473	7		473
Prog 1 Leefbaarheid	69.924	44.027	25.897		16.529

De overschrijdingen lichten we toe bij 4.8 Begrotingsrechtmatigheid investeringen.

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 1: LEEFBAARHEID

3.1.5 RESERVES EN VOORZIENINGEN

In onderstaand overzicht geven wij de reserves en voorzieningen weer die op dit programma betrekking hebben. Als er besluitvorming over de aanwending van een bestemmingsreserve was, dan zit dat in het claimbedrag.

Reserves / voorzieningen	Stand per 1/1	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31/12	Claimbedrag
(bedragen x € 1.000)					
Reserve geluidsneringen	326	-	-	326	326
Reserve bomruiming	2.078	-	-	2.078	2.078
Reserve transitievisie	-	543	-	543	543
Reserve Visserijkade	-	259	-	259	259
Reserve degeneratievergoeding glasvezel	-	1.110	-	1.110	1.110
Totaal reserves	2.404	1.912	-	4.316	4.316
Voorziening achterstallig onderhoud	6.919	-	847	6.072	6.072
Tariefegalisatievoorziening GRP	7.188	2.930	3.213	6.906	6.906
Totaal voorzieningen	14.107	2.930	4.060	12.978	12.978
Programma Leefbaarheid	16.511	4.842	4.060	17.294	17.294

De mutaties van de reserves en voorzieningen lichten we toe in hoofdstuk 4.4 Toelichting op de balans (onderdeel vaste passiva). De mutaties op de reserves zijn per definitie incidenteel.

3.2.1 WAT WILDEN WE BEREIKEN?

Foto: Aart Bos

Het afgelopen jaar zijn er in Vlissingen binnen het programma Aantrekkelijke Stad veel zaken bereikt.

We zijn volop woningen aan het bouwen in Vlissingen. Onder andere in het Scheldekwartier, Claverveld en aan de noordzijde van Oost-Souburg en in Ritthem. Door een divers aanbod trekken we nieuwe inwoners van buiten Vlissingen. Er zijn nieuwe bedrijfsvestigingen verschenen op onder meer de Kenniswerf en in de Binnenhavens. In de binnenstad lag in het kader van de Tall Ships Races een aantal authentieke schepen aan de Albionkade. Een mooie uiting van het maritieme karakter van Vlissingen.

In verschillende stedelijke projecten, zoals de visie op de Spuikom en de visie voor de Boulevards, is voortgang geboekt. In de stad zijn er zichtbare veranderingen in de openbare ruimte. De herinrichting van

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 2: AANTREKKELIJKE STAD

de Westbeer/Coosje Buskenstraat en de openbare ruimte op het Scheldekwartier zijn daarvan de sprekende voorbeelden.

Vlissingen maakt ook werk van een betere huisvesting van arbeidsmigranten en faciliteert de initiatiefnemers. Hoe beter deze welkom, nieuwe arbeidskracht zich thuis voelt, des te langer hij in Vlissingen en omgeving werkt en woont.

We boeken vooruitgang in de uitvoering van de projecten van Wind in de Zeilen. Vlissingen neemt lokaal zelf het initiatief en is bij regionale projecten nauw betrokken. Het gaat hier om de fiches Law Delta (het ontwerp-bestemmingsplan voor het Justitieel Complex Vlissingen), de Kenniswerf (met een traject voor een ontwikkelvisie en met een gedragen plan voor het Delta Climate Center als belangrijke pijlers). Ook zijn er stappen gezet met het opstellen van een Masterplan voor het Stationsgebied, afgestemd op de ontwikkelingen in de Kenniswerf. De samenwerking van zorgaanbieders binnen het concept Kernegezondcentra loopt op schema. De aanwas voor de omscholingsklassen rondom fiche Arbeidsmarkt lopen is minder dan verwacht. We zoeken naar aanpassingen van het fiche. Een overzicht van de fiches in Wind in de Zeilen is te vinden in paragraaf 3.16.

Beleidsindicatoren

Onderstaande gegevens zijn ontleend aan de meest recente gegevens uit [waarstaatjgemeente.nl](http://www.waarsstaatjgemeente.nl).

Beleidsindicatoren	Omschrijving	Periode	Vlissingen	Nederland	Bron
<i>Vestigingen (van bedrijven)</i>	<i>per 1.000 inw.15-65jr</i>				
- Begroting 2022		2020	127,8	158,4	LISA
- Jaarrekening 2022		2021	137,4	165,1	
<i>- Begroting 2022</i>					
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	2020	167	270	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
<i>-Jaarrekening 2022:</i>					
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	2021	181	290	-
Gemiddelde WOZ waarde	x € 1.000	2022	199	317	ABF - Systeem Woningvoorraad
<i>Nieuw gebouwde woningen</i>	<i>aantal per 1.000 woningen</i>				
- Begroting 2022		2019	3,2	9,2	ABF - Systeem Woningvoorraad
- Jaarrekening 2022		2022	4,8	9,3	
<i>Demografische druk</i>	%				
- Begroting 2022		2021	77,8	70,1	CBS - Bevolkingsstatistiek
- Jaarrekening 2022		2022	78,1	70,3	
<i>Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden</i>	€				
- Begroting 2022		2021	855	733	COELO, Groningen
- Jaarrekening 2022		2022	946	823	
<i>Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden</i>	€				COELO, Groningen
- Begroting 2022		2021	855	810	
- Jaarrekening 2022		2022	946	905	

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 2: AANTREKKELIJKE STAD

Beleidsindicatoren	Omschrijving	Periode	Vlissingen	Nederland	Bron
<i>Banen</i>	<i>per 1.000 inw.15-65jr</i>				
- Begroting 2022		2020	656,4	795,9	LISA
- Jaarrekening 2022		2021	683	805,5	

3.2.2 WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

3.2.2.1 Economische promotie

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het "op de kaart zetten" van de gemeente.

Wat wil de raad bereiken?

1. Het actief positioneren van het wonen, werken, studeren en recreëren in Vlissingen, zodat welvaart en welzijn van inwoners, bezoekers, werknemers en studenten verbetert.
2. Vlissingen op de kaart zetten als maritieme evenementenstad en daarmee bezoekers (meerdaags) naar de stad trekken.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Inrichten van de citymarketingorganisatie samen met de partners en onder begeleiding van een kwartiermaker. Uitvoering geven aan het jaarplan Citymarketing Vlissingen samen met de beleidsvelden Communicatie, Economie en Toerisme.		Omdat de citymarketeer pas in Q4 van 2022 is geworven en begonnen, hebben we nog niet alle geplande activiteiten kunnen uitvoeren.
2.	In het kader van de Tall Ships Races komen in de zomer 2022 een aantal grote zeilschepen naar Vlissingen en meren aan in de havens. De komst, het verlenen van ligplaatsen en het in verband hiermee organiseren van maritieme activiteiten wordt gefaciliteerd.		

3.2.2.2 Economische ontwikkeling

Tot dit taakveld behoort algemeen beleid ter versterking van de economische bedrijvigheid.

Wat wil de raad bereiken?

1. Een betere bereikbare stad (en regio) met het openbaar vervoer en aanvullende slimme mobiliteit, die goed op elkaar aansluit.
2. Stedenbouwkundig verantwoorde invulling van voormalige sportvelden Baskenburg met meest gewenste en benodigde functies (ruimtelijke en functioneel haalbaar).
3. Vlissingen is gastvrij en is aantrekkelijk voor toeristen.
4. De binnenstad heeft een sterke, economische positie en vergroot daardoor de aantrekkingskracht van de binnenstad.
5. Een aantrekkelijke en aaneengesloten winkel- en horecabestand in de binnenstad.
6. Een compact en aantrekkelijk boodschappen- en winkelgebied in Oost-Souburg.
7. Evenementen bij laten dragen aan het aantrekkelijker maken van Vlissingen voor inwoners, ondernemers en bezoekers.
8. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat in de (zee)havens.
9. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en instellingen op de Kenniswerf (onder andere door spinoff Delta Climate Center en ontwikkel-, test- en demo locatie en het inzetten van fondsen impuls).

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Uitvoering geven aan fiche F Bereikbaarheid uit het compensatiepakket 'Wind in de Zeilen' (Ontwikkeling Stationsomgeving Vlissingen).		De ontwikkeling en oplevering van het Masterplan Stationsgebied, waarin een integrale aanpak wordt beschreven voor de ruimtelijke herontwikkeling van het Stationsgebied, is vertraagd. Het verwachte oplevermoment van eind 2022 / begin 2023 is bijgesteld naar medio 2023.

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 2: AANTREKKELIJKE STAD

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
			<p>Deze vertraging is veroorzaakt doordat we meer tijd en energie hebben gestoken in het benodigde commitment bij de stakeholders voor de uitgangspunten van de herontwikkeling. Ook heeft de vertraging te maken met de relatie die is gelegd tussen het Stationsgebied en de ontwikkelingen op de Kenniswerf.</p> <p>In november 2022 zijn deze uitgangspunten bestuurlijk vastgesteld in de bestuurlijke kick-off 'Ontwikkeling Stationsgebied'. We hebben in 2022 de geplande mobiliteitspilots opgestart en we hebben mogelijkheden onderzocht naar een juiste uitstraling van het gebied als mobiliteitshub.</p>
2.	<p>Uitvoeren verkeerskundig onderzoek voor noordwestelijke hoek en besluitvorming over de inrichtingstekening voor dit deel van het gebied laten plaatsvinden.</p> <p>- Na besluitvorming gemeenteraad over inrichtingstekening:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. omgevingsvergunning voor afwijken van het bestemmingsplan voor complexgewijze huisvesting voor complexgewijze huisvesting Baskensburg (Delfaerde); 2. bestemmingsplan; 3. grondexploitatie voor voormalige sportvelden Baskensburg. 	!	<p>Bij onderdeel 1. begeleiden we de realisatie van de projecten, die geselecteerd zijn op basis van de procedure uit het beleidskader Huisvesting internationale werknemers 2020.</p> <p>We hebben door prioritering van werkzaamheden op dit moment geen capaciteit om uitvoering te geven aan de onderdelen 2. en 3.</p>
3.	<p>-Samen met de ondernemers een plan van aanpak maken om nieuwe doelgroepen effectief te benaderen.</p> <p>-Samen met ondernemers en andere steden opstarten van een promotiecampagne met de toeristische positionering als uitgangspunt.</p>	!	<p>Het plan van aanpak wordt opgepakt samen met de citymarketeer. Deze is in Q4 2022 gestart. Hierdoor is de afstemming vertraagd opgestart.</p> <p>Voor Zeeland is in Q3 een toeristisch marketingplan Zeeland ontwikkeld. De doelen zijn gesteld. Mede door corona en de aanstelling van de citymarketeer in Q4 2022 starten we de promotiecampagnes pas in 2023 op.</p>
4.	<p>We ondersteunen de Vlissingse Ondernemers Centrale (Vloc) in haar verdere professionalisering om de binnenstad aantrekkelijk en toegankelijk te houden voor bezoekers.</p>	✓	
5.	<p>Samen met stakeholders zorgen we voor de inzet van een projectleider Compacte Binnenstad.</p>	🏁	
6.	<p>Een compact en aantrekkelijk boodschappen- en winkelgebied in Oost-Souburg hiervoor samen met ondernemersvereniging onderzoek en toekomstbeeld (laten) opstellen.</p>	🏁	<p>In overleg met Actief Ondernemend Souburg is vastgesteld dat er momenteel geen behoefte is aan een dergelijk onderzoek. Er is nauwelijks leegstand en er blijft animo om te ondernemen. Als de situatie wijzigt kan een onderzoek weer op zijn plaats zijn.</p>
7.	<p>Actualiseren van het evenementenbeleid.</p>	!	<p>We stellen het nieuwe evenementenbeleid in 2023 vast. Dit heeft meer tijd nodig, mede om de geleerde lessen vanuit de gehouden evenementen en de evenementenevaluatie 2022 in te passen en op een zorgvuldige wijze draagvlak te verkrijgen voor het beleid.</p>
8.	<p>Faciliteren van bedrijven in (zee)havens om vestiging en uitbreiding te realiseren (onder andere gelet op rapportages stikstof).</p>	✓	

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 2: AANTREKKELIJKE STAD

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
9.	<ul style="list-style-type: none"> - Faciliteren vestiging Delta Climate Center, doorontwikkeling ontwikkel-, test en demolocatie KAAP en groei/vestiging passende bedrijvigheid. - Besluitvorming ontwikkelvisie en grondexploitatie begin 2022 (indien eind 2021 niet gelukt). - Sturing middels Stuurgroep Wind in de Zeilen.		De founders van het Delta Climate Center hebben, op 1 december 2022 een gedragen plan opgeleverd aan de Stuurgroep Wind in de Zeilen. Besluitvorming hierover heeft in deze Stuurgroep plaatsgevonden in Q1 2023. Voor de ontwikkelvisie en grondexploitatie Kenniswerf zie paragraaf 3.2.2.3. Fysieke bedrijfsinfrastructuur.

3.2.2.3 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Tot dit taakveld behoren activiteiten gericht op het scheppen van fysieke condities voor alle vormen van bedrijvigheid.

Wat wil de raad bereiken?

1. Een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en instellingen op de Kenniswerf.
2. Een aantrekkelijkere uitstraling van het winkelgebied.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Zie programma Leefbaarheid, 3.1.2.3		
2.	Samen met Rijk, Provincie, Impuls, Dockwize, kennisinstellingen en bedrijfsleven een ontwikkelplan maken. Om zo een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en instellingen op de Kenniswerf te verwezenlijken.		Begin 2022 hebben we besloten om een ontwikkelvisie Kenniswerf op te stellen in co-creatie met de belangrijke sleutelspelers in het gebied: HZ, Scalda en Dockwize. Dit om te komen tot een meer integrale visie. De verwachting is dat de ontwikkelvisie, inclusief grondexploitatie in 2023 ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd.

3.2.2.4 Cultuur

Tot dit taakveld behoren activiteiten die het culturele leven in Vlissingen voor bewoners en toeristen versterken.

Wat wil de raad bereiken?

1. Vlissingen cultureel aantrekkelijker maken door 2022 aan te merken als themajaar.
2. Cultuur-infrastructuur in Vlissingen op peil houden.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	In samenwerking en in overleg met maatschappelijke en culturele organisaties een aansprekend programma uitvoeren.		
2.	Onderzoek laten doen naar structurele mogelijkheden om podium De Piek nieuwe huisvesting te geven in Vlissingen.		

3.2.2.5 Wonen en bouwen

Wat wil de raad bereiken?

1. Een prettig woon- en leefklimaat voor alle inwoners.
2. Project aanpak woonfraude.
3. Voldoende woningen voor alle doelgroepen in de diverse woonmilieus.
4. Voldoende en kwalitatief hoogwaardige huisvesting voor (inter)nationale werknemers.

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 2: AANTREKKELIJKE STAD

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Wij actualiseren de huisvestingsverordening.		Wij hadden meer tijd nodig om de actuele jurisprudentie in deze verordening te verwerken. Daarnaast willen wij deze verordening ter inzage leggen, wat de planning heeft beïnvloed. Wij leggen de huisvestingsverordening in 2023 aan uw raad voor.
2.	Wij stellen het projectplan aanpak woonfraude (2022-2026) vast en starten met de meerjarige uitvoering.		
3a.	Wij stellen een nieuwe Woonvisie op.		Wij vinden het van belang om de regionale actuele ontwikkelingen op het gebied van wonen in de Vlissingse Woonvisie op te nemen. Zodat onder andere de Zeeuwse Woondeal in de visie geborgd is. Daarnaast willen wij deze verordening ter inzage leggen, wat de planning heeft beïnvloed. Wij leggen de Woonvisie in 2023 aan uw raad voor.
3b.	Wij stellen nieuw woonwagengebeleid op als onderdeel van de Woonvisie.		Wij leggen de Woonvisie (inclusief het woonwagengebeleid) in 2023 aan uw raad voor.
3c.	Wij onderzoeken de mogelijkheden voor uitbreiding van woonwagendplaatsen.		
4a.	Wij begeleiden de realisatie van de projecten, die vergunningen toegekend hebben gekregen op basis van de selectieprocedure uit het beleidskader Huisvesting internationale werknemers 2020.		De genoemde vergunningen hebben betrekking op de uitwerking van de plannen en niet op de omgevingsvergunningen.
4b.	De initiatiefnemers bereiden hun aanvraag omgevingsvergunning voor. Na indiening van de aanvraag, wordt deze in behandeling genomen en de gebruikelijke procedurestappen doorlopen.		

3.2.2.6 Ruimtelijke ordening

Tot dit taakveld behoren taken op grond van de wet Ruimtelijke Ordening.

Wat wil de raad bereiken?

1. Een ruimtelijk, maatschappelijk en economisch verantwoorde invulling van het gebied Spuiikom.
2. Een stedenbouwkundig, maatschappelijk en economisch verantwoorde invulling voor het Arsenalgebied.
3. Een ruimtelijk, maatschappelijk en economisch verantwoorde invulling van het Nollebos/Westduinpark.
4. Een goed geordende fysieke leefomgeving in Vlissingen die voldoet aan de eisen van de Omgevingswet.
5. Het op ruimtelijk, maatschappelijk en economisch verantwoorde wijze vestigen van het Justitieel Complex Vlissingen (JCV) op de voormalige Markaz-locatie.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Uitvoering van het (participatie)proces om te komen tot de Visie Spuiikom.		We doorliepen het participatieproces met veel participatie vanuit betrokkenen bij de Spuiikom. Er was een actieve klankbordgroep en een tussentijds reactiemoment (bespiegeling) met de bevolking en de gemeenteraad. We voorzien de besluitvorming over de Visie Spuiikom in de 1e helft van 2023.
2.	De uitvoering van het participatieproces om te komen tot de visie. Besluitvorming over de visie Arsenalgebied is voorzien in september 2022.		We hebben het 1e deel van het participatieproces doorlopen en gaan in maart 2023 naar de bewoners van de gemeente Vlissingen om daar informatie op te halen. In het kader van zorgvuldigheid van het proces hebben we voorzichtige stappen gemaakt,

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 2: AANTREKKELIJKE STAD

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
			waardoor we later in de tijd uitkomen. We verwachten voor de zomer een conceptvisie Arsenaalgebied aan uw raad voor te leggen.
3.	Het uitvoerings- en financieringsplan voor het Nollebos/Westduinpark wordt opgesteld. Voor het opstellen van dit plan is wel aanvullende capaciteit nodig.	!	Op basis van het coalitie-akkoord zijn aanvullende middelen beschikbaar gesteld. We hebben echter nog geen projectleider gevonden. In 2023 zoeken we verder naar de invulling van deze functie. In 2022 heeft de provincie subsidie toegekend voor de realisatie van sport-, spel- en biodiversiteitsvoorzieningen in het gebied. Dit onderdeel wordt in 2023 uitgevoerd.
4.	Zie hiervoor de paragraaf majeure projecten 3.10.		
5.	Besluitvorming over locatiekeuze JCV en facilitering van de benodigde ruimtelijke ontwikkeling van dit initiatief.	✓	

3.2.2.7 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Tot dit taakveld behoren activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie. Het gaat hier niet over de uitgifte van bedrijventerreinen.

Wat wil de raad bereiken?

1. Voldoende woningen bouwen voor alle doelgroepen.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Zie hiervoor de paragraaf grondbeleid.		

3.2.2.8 Continue taken

Van de taken die we continu uitvoeren, brengen we er een aantal onder uw aandacht. Hieronder geven wij u een overzicht* van de taken die structureel worden uitgevoerd en waar bijzonderheden over te vermelden zijn.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	<i>Huis van Techniek.</i> In het kader van economisch structuurversterking is het belangrijk dat jeugd in het kader van hun beroepsoriëntatie kennismaakt met de mogelijkheden, die een keuze voor techniek voor hen kan betekenen. Daarom participeert de gemeente structureel in de activiteiten van het Huis van de Techniek. Het Huis van de Techniek is het centrale punt voor het stimuleren van kiezen, leren en werken in techniek in Zeeland. Hier is vanaf 2022 structureel een bedrag van € 7.500 beschikbaar voor.	!	We hebben de structurele bijdrage nog niet geformaliseerd. We doen dit op basis van een activiteiten- en businessplan. Het Huis van de Techniek zit in een transitiefase. Onderdeel van deze transitiefase is het opstellen van een nieuw activiteiten- en businessplan. We hebben het definitieve nieuwe plan in het afgelopen jaar nog niet ontvangen.
2.	<i>Invoering bedrijveninvesteringzone centrum Vlissingen 2022.</i> Als gevolg van COVID-19 is besloten om in 2021 geen nieuw Bedrijveninvesteringzone Centrum Vlissingen in te voeren. Wanneer de draagvlakmeting eind 2021 succesvol verloopt, kan er per 1-1-2022 een nieuwe periode van 5 jaar BIZ in het centrum van Vlissingen worden ingevoerd.	🏁	
3.	<i>Ruimtelijke ordening/ ondernemen.</i> Wijzigingsplan bedrijventerrein Souburg II: voormalig wegtrace Veerhavenweg (A58 - spoorwegovergang) bestemmen tot bedrijventerrein.	🏁	

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 2: AANTREKKELIJKE STAD

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
4.	<i>Kerkenvisie.</i> Opstellen van de Kerkenvisie die inzicht biedt in de huidige toestand van kerkgebouwen binnen de gemeente en inventarisering en waardering van het cultureel erfgoed als start voor het opstellen van een erfgoedvisie (2022).		Wegens vertraging in de projectorganisatie bij Erfgoed Zeeland is het ons niet gelukt de Kerkenvisie in december 2022 aan de raad voor te leggen.

* Dit overzicht is niet limitatief

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 2: AANTREKKELIJKE STAD

3.2.3 WAT HEEFT HET GEKOST?

In het onderstaande overzicht hebben we de geraamde (begroting na wijziging) en werkelijke (realisatie) lasten en baten opgenomen.

Bij een positief saldo zijn de lasten hoger dan de baten. Bij een negatief saldo zijn de baten hoger dan de lasten. Een positief bedrag in de laatste kolom is een voordeel.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil tussen begroting en realisatie
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Aantrekkelijke Stad	43.922	22.518	21.404	29.053	16.349	12.704	8.700

In hoofdstuk 4.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten geven we op productniveau een toelichting op het resultaat per programma.

3.2.4 INVESTERINGEN

In het onderstaande overzicht staan de in 2022 onderhanden kredieten.

Wij verwachten dat de restanten op de kredieten voldoende zijn om de investeringen uit te voeren. Wanneer dit niet het geval is dan lichten wij dit toe (zie laatste kolom). In de kolom 'afsluiten' geven we aan of we de kredieten in het lopende jaar hebben afgesloten. Indien we hier niets vermelden, loopt het krediet nog door naar het volgende jaar.

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/m 2022	Restant	Afsluiten	Werkelijk 2022
Investering geluid & verlichting VOC	48	48	-	2022	48
Erfpachtovk P-plaatsen Visserijkade	-	155	-155	2022	155
Erfpacht 2e Binnenhavenw-VBC Deurloo	-	25	-25	2022	25

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 2: AANTREKKELIJKE STAD

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/ m 2022	Restant	Afsluiten	Werkelijk 2022
Herinrichting Ravesteynplein	1.374	1.190	184		462
Prog 2 Aantrekkelijke Stad	1.422	1.418	4		690

De overschrijdingen lichten we toe bij 4.8 Begrotingsrechtmatigheid investeringen.

3.2.5 RESERVES EN VOORZIENINGEN

In onderstaand overzicht zijn de op dit programma betrekking hebbende reserves en voorzieningen weergegeven. Daar waar besluitvorming over de aanwending van een bestemmingsreserve heeft plaatsgevonden, is dat opgenomen onder de claims.

Reserves / voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Stand per 1/1	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31/12	Claimbedrag
Reserve grondexploitatie	-	592	592	-	-
Reserve maritieme en/of cult hist evenem/act	50	25	75	-	-
Reserve Wind in de zeilen	2.450	303	-	2.753	2.753
Reserve omgevingswet	-	1.034	33	1.001	1.001
Reserve stadslandgoed Nieuwerve	-	250	-	250	250
Totaal reserves	2.500	2.204	700	4.004	4.004
Voorziening leges	500	-	150	350	350
Voorziening frictiekosten voormalige bibliotheek	510	35	281	263	263
Voorziening onderhoud Muzeum	192	-	192	-	-
Totaal voorzieningen	1.202	35	623	613	613
Programma Aantrekkelijke Stad	3.702	2.238	1.323	4.617	4.617

De mutaties van de reserves en voorzieningen lichten we in hoofdstuk 4.4 Toelichting op de balans (onderdeel vaste passiva). De mutaties op de reserves zijn incidenteel.

3.3.1 WAT WILDEN WE BEREIKEN?

In het programma Sociale Samenhang werken we aan het maatschappelijk belang van een goed functionerend, samenhangend en vooral ook betaalbaar stelsel van ondersteuning voor onze inwoners. Doel is een samenleving waarin iedereen zoveel mogelijk participeert vanuit eigen mogelijkheden ('eigen kracht'), zelf regie voert en de mogelijkheden krijgt om talenten en kwaliteiten te ontwikkelen. Dat is niet altijd vanzelfsprekend en soms is ondersteuning nodig.

Als ondersteuning nodig is, dan streven we ernaar dat ondersteuning geboden wordt vanuit een effectieve en efficiënte ondersteuningsinfrastructuur. Waar mogelijk in de vorm van algemene voorzieningen, zoveel mogelijk in de eigen woonomgeving en waar nodig met aanvullende individuele voorzieningen. Sport, welzijn, gezondheid, passend onderwijs en onderwijsachterstandenbeleid spelen hierbij een cruciale rol.

Wanneer inwoners niet op eigen kracht en/of met behulp van het eigen netwerk maatschappelijk kunnen participeren, of gebruik kunnen maken van algemene voorzieningen, zetten we individuele voorzieningen in zoals uitkeringen, jeugdhulp, hulpmiddelen of begeleiding. Dat doen we via onze eigen lokale toegang. Voor inwoners met psychische of psychosociale problemen of voor inwoners die, al dan niet in verband met risico's voor hun veiligheid als gevolg van huiselijk geweld, de thuissituatie hebben verlaten, voorziet de gemeente in de behoefte aan beschermd wonen en opvang. Dit alles gebeurt onder de paraplu van wetgeving, zoals de Jeugdwet, de Participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Wet Publieke gezondheid en de Wet passend onderwijs.

Om het bovenstaande stelsel aan voorzieningen te kunnen inrichten en in stand te kunnen houden is veel tijd en geld nodig. De gemeente moet in de komende jaren een maximale bijdrage leveren om het huidige tekort, dat bij ongewijzigd beleid verder toeneemt, te reduceren. Gedurende de transitieperiode ligt de rol van de gemeente bij regie, koersbepaling en strakke sturing.

In relatief korte tijd zal een gedragsverandering in het sociaal domein gerealiseerd moeten worden. Een gedragsverandering die gevolgen heeft voor alle betrokkenen, de uitvoerende organisaties, onze eigen organisatie en de inwoners. De ontwikkelagenda sociaal domein biedt ons de inhoudelijke kaders daarvoor, het plan van aanpak artikel 12 laat het ambitieniveau en de inspanningen zien om binnen deze kaders te komen tot een structureel sluitende begroting. Het plan van aanpak artikel 12 is als ambitieniveau vertaald in maatregelen, inclusief financiële taakstelling. De inhoud van die maatregelen en de financiële taakstellingen zijn vertaald in deze begroting. Via de in het rapport artikel 12 2019 genoemde hefboomen hebben we met elkaar een ambitieniveau geformuleerd van € 8,1 miljoen voor de te realiseren bezuinigingen vanaf 2023. Wij zullen ons vanzelfsprekend maximaal inspannen om deze bezuinigingen te realiseren. Met deze ambities konden we echter niet de taakstelling van € 15,1 miljoen realiseren om in 2023 het tekort tot nihil te hebben teruggebracht.

Bij het realiseren van de benodigde gedragsverandering leggen we nadrukkelijk ook de relatie met andere domeinen, zoals het ruimtelijke domein en het medische domein. In 2022 ontwikkelen we in Vlissingen drie Kerngezond-centra (integrale gezondheidscentra, fiche Zorg - Wind in de Zeilen). In samenwerking met zorgverzekeraar CZ, lokale partners en VWS wordt het inhoudelijke concept uitgewerkt.

Met datagaring en data-analyse houden we al deze ontwikkelingen bij ten behoeve van sturing op zowel inhoud - kwalitatieve sociale samenhang – als financiële beheersbaarheid.

Realisatie programma Sociale Samenhang 2022

In paragraaf 3.3.2 leest u wat wij in 2022 hebben gedaan om de ambities te realiseren.

Beleidsindicatoren

Onderstaande gegevens zijn ontleend aan de meest recente gegevens uit [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarsstaatjegemeente.nl).

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 3: SOCIALE SAMENHANG

Beleidsindicatoren	Omschrijving	Periode	Vlissingen	Nederland	Bron
<i>Verwijzingen Halt</i>					
- Begroting 2022	<i>aantal per 1000 jongeren</i>	2019	22	13	Stichting Halt
- Jaarrekening 2022		2021	19	8	
<i>Winkeldiefstallen</i>					
- Begroting 2022	<i>aantal per 1.000 inwoners</i>	2019	3	2,3	CBS - Diefstallen
- Jaarrekening 2022		2022	3,3	2,3	
<i>Diefstallen uit woning</i>					
- Begroting 2022	<i>aantal per 1.000 inwoners</i>	2019	1,2	2,3	CBS - Diefstallen
- Jaarrekening 2022		2022	0,8	1,4	
<i>Geweldsmisdrijven</i>					
- Begroting 2022	<i>aantal per 1.000 inwoners</i>	2020	7	4,6	CBS - Criminaliteit
- Jaarrekening 2022		2022	6,3	4,6	
<i>Vernieling</i>					
- Begroting 2022	<i>aantal per 1.000 inwoners</i>	2020	8,3	6,2	CBS - Criminaliteit
- Jaarrekening 2022		2022	8,4	6	
<i>Functiemenging</i>					
- Begroting 2022	%	2020	44	53,2	CBS BAG / LISA - bewerking ABF Research
- Jaarrekening 2022		2021	45	53,3	
<i>Absoluut verzuim</i>					
- Begroting 2022	<i>per 1.000 leerlingen</i>	2019	1,4	2,4	DUO/Ingrado
- Jaarrekening 2022		2021	2,4	2,7	
<i>Relatief verzuim</i>					
- Begroting 2022	<i>per 1.000 leerlingen</i>	2019	9	26	DUO/Ingrado
- Jaarrekening 2022		2021	12	20	
<i>Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %</i>					
- Begroting 2022	%	2020	2,2	1,7	DUO/Ingrado
- Jaarrekening 2022		2021	2,6	1,9	
<i>Niet-sporters</i>					
- Begroting 2022	%	2016	56,3	48,7	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM
- Jaarrekening 2022		2020	55,4	49,3	
<i>Jongeren met delict voor rechter</i>					
- Begroting 2022	%	2019	2	1	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
- Jaarrekening 2022		2020	2	1	
<i>Kinderen in uitkeringsgezin</i>					
- Begroting 2022	%	2019	10	6	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 3: SOCIALE SAMENHANG

Beleidsindicatoren	Omschrijving	Periode	Vlissingen	Nederland	Bron
- Jaarrekening 2022		2021	10	6	
<i>Werkloze jongeren</i>	%				
- Begroting 2022		2019	2	2	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
- Jaarrekening 2022		2021	2	2	
<i>Netto arbeidsparticipatie</i>	%				
- Begroting 2022		2020	65,6	68,4	CBS - Arbeidsdeelname
- Jaarrekening 2022		2022	69,5	72,2	
<i>Personen met een bijstandsuitkering</i>	per 10.000 inwoners				
- Begroting 2022		2020	624,5	459,7	CBS - Participatiewet
- Jaarrekening 2022		2021	586,2	431,2	
<i>Lopende re-integratievoorzieningen</i>	per 10.000 inw 15-64jr				
- Begroting 2022		2020	105,6	202	CBS - Participatiewet
- Jaarrekening 2022		2020	105,6	202	
<i>Jongeren met jeugdhulp</i>	% van alle jongeren tot 18 jaar				
- Begroting 2022		2020	14	11,9	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
- Jaarrekening 2022		2022	12,6	10,7	
<i>Jongeren met jeugdbescherming</i>	%				
- Begroting 2022		2020	1,8	1,2	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
- Jaarrekening 2022		2022	1,8	1,1	
<i>Jongeren met jeugdreclassering</i>	%				
- Begroting 2022		2020	0,6	0,4	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
- Jaarrekening 2022		2022	0,4	0,3	
<i>Clënten met een maatwerkarrangement Wmo</i>	per 10.000 inw				
- Begroting 2022		2020	1040	700	CBS - Monitor sociaal domein Wmo
- Jaarrekening 2022		2022	680	640	
<i>Melding kindermishandeling</i>	%				
- Begroting 2021		-	onbekend	-	-
- Jaarrekening 2021		-	onbekend	-	-

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 3: SOCIALE SAMENHANG

3.3.2 WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

3.3.2.1 Ontwikkelagenda sociaal domein

Wat wilde de raad bereiken?

1. Kaders stellen en sturen op het realiseren van een efficiënte en effectieve ondersteuningsinfrastructuur.
2. Inwoners, in- en externe professionals worden zich bewust van het gevraagde gedrag en omgangsvormen binnen het sociaal domein.
3. Een eenduidige werkwijze ontwikkelen voor alle professionals die werken in de gemeente Vlissingen gericht op integraal (samen)werken en alleen doen wat echt nodig is.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1a.	Uitvoeringsprogramma 2022 uitvoeren.		
1b.	Eind 2022 stand van zaken van de gerealiseerde veranderingen en targets in beeld brengen.		
1c.	Nieuw uitvoeringsprogramma voor de jaren 2023-2024 opstellen.		In 2021 en 2022 hebben wij een aantal grote veranderingen binnen het sociaal domein in gang gezet: de Aanvullende Zorg Wmo, Buurtteams Vlissingen en de ontwikkeling van Kerngezond. Samen vormen die de Vlissingse Zorgdriehoek. Daarnaast is door het Rijk een aantal besluiten genomen waardoor de beoogde veranderingen binnen Beschermd Wonen en Jeugd zijn vertraagd. Deze veranderingen hebben veel tijd gekost waardoor het uitvoeringsprogramma 2023-2024 nog niet tot stand is gekomen. Wij zetten de lijn van de ingezette veranderingen door.
2a.	Leidende principes - handvaten voor de vertaling van beleid naar praktijk formuleren en vaststellen, hierdoor worden inwoners, in- en externe professionals zich bewust van het gevraagde gedrag en omgangsvormen binnen het sociaal domein.		
2b.	Vanaf 2022 hebben vastgestelde leidende principes een duidelijke plek in opdrachten, uitvoering communicatie en verantwoording.		
3.	Het Vlissing model voor ondersteuning en zorg vertalen in een eenduidige werkwijze. Van buiten naar binnen, de gemeente Vlissingen weet wat er leeft bij haar inwoners, professionals en overige externe stakeholders.		

3.3.2.2 Artikel 12-traject sociaal domein en werk & inkomen

Wat wilde de raad bereiken?

1. Een steviger grip op kostenbeheersing en –ontwikkeling.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Plan van aanpak artikel 12 uitvoeren.		<ol style="list-style-type: none"> 1. Orionis: de organisatie is door omstandigheden niet in staat geweest om de doelstellingen zoals opgenomen in het Plan van Aanpak 2022 te realiseren. We zijn met de directie van Orionis in gesprek om te kijken hoe we deze doelstellingen in 2023 alsnog op kunnen pakken. 2. Implementatie maatregelen Jeugd. Gezien de omvang van de te implementeren maatregelen

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 3: SOCIALE SAMENHANG

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
			in samenhang met maatregelen die door het Rijk worden voorbereid (de hervormingsagenda Jeugd), loopt de implementatie door tot in de 1e helft van 2023. 3. Onderzoek exogene factoren. Het onderzoek is voor de zomer 2022 tot stilstand gekomen. Verschillende inzichten bij de gemeente en het bureau enerzijds en langdurige uitval vanwege ziekte bij het bureau anderzijds waren hier debet aan. De opdracht wordt uitgezet bij een andere partij, de uitkomsten worden in 2023 verwacht.

3.3.2.3 Zeeuwse samenwerking sociaal domein

Wat wilde de raad bereiken?

1. Regie en sturing op een goed functionerend, samenhangend en betaalbaar stelstel van ondersteuning voor onze inwoners.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Vanuit mede-eigenaarschap door middel van een actieve participatie in de verschillende onderdelen van de samenwerkingsstructuur, het samenwerken vormgeven en invullen en daarmee de gewenste effecten realiseren.		Dit proces loopt en vraagt af- en overeenstemming op Zeeuws niveau.

3.3.2.4 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Alle kinderen (van 0-23 jaar) moeten dezelfde kansen krijgen zich, op basis van de eigen talenten en kwaliteiten, te ontwikkelen. Door vanaf 4 jaar naar school te gaan en (passend) onderwijs te volgen. Sommige kinderen hebben daarbij hulp en ondersteuning nodig. Wij zijn, in nauwe samenwerking en afstemming met het onderwijs, gestart met de verbetering en versoepeling van de aansluiting Onderwijs en Jeugdhulp door de inzet van buurtteams op de scholen. Dit is gefinancierd vanuit de specifieke rijksmiddelen Nationaal Programma Onderwijs (NPO).

Om mee te kunnen doen in de samenleving is het van belang dat jongeren beschikken over een startkwalificatie. Daarom is de monitoring en begeleiding op scholen met oog op verzuim, thuiszitten en vervroegd schoolverlaten voortgezet. Extra formatie in de vorm van de thuiszitterscoach is ingezet vanuit het NPO.

Wij zijn verantwoordelijk voor het bieden van adequate onderwijshuisvesting, afgestemd op de behoeften en mogelijkheden van de betreffende wijk. De uitgangspunten voor de keuzes zijn vastgelegd in een Strategisch Huisvestingsplan 2020-2039 en waarvan de uitvoering ter hand is genomen.

Kinderopvang vervult een cruciale rol in de ontwikkeling van kinderen. Als een kind zorg of specifieke hulp nodig heeft, werkt de kinderopvang nauw samen met de gemeente en (jeugd)zorg en biedt 'kind nabije zorg' in de dagelijkse omgeving van het kind aan. Voor- en vroegschoolse educatie in de kinderopvang is gefinancierd vanuit het onderwijsachterstandenbeleid.

Om ieder kind zoveel mogelijk naar school te laten gaan met een zelfde startpositie worden landelijk budgetten beschikbaar gesteld aan gemeenten om onderwijsachterstanden te voorkomen. In nauw overleg met betrokken partijen is het gemeentelijk budget verdeeld voor aanvullende programma's.

Wij blijven verantwoordelijk voor het vervoer van leerlingen met een beperking naar onderwijsinstellingen. We waren voornemens om in 2022 de Verordening Leerlingenvervoer te actualiseren. In 2022 is er wel een start gemaakt, maar vaststelling van de Verordening door de raad vindt plaats in het 2e kwartaal van 2023.

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 3: SOCIALE SAMENHANG

Voor de economische ontwikkeling van Vlissingen zijn onze inwoners en ondernemers nodig voor de arbeidsmarkt. Samen met onze ondernemers hebben we een verantwoordelijkheid om het (beroeps)onderwijs in Vlissingen te behouden en versterken.

Om de kansen op werk en deelname aan de samenleving te vergroten zijn de rijksmiddelen uit de Wet Educatie en Beroepsopleiding opnieuw beschikbaar gesteld. Daarmee hebben wij educatie geboden aan onder andere analfabeten, laaggeletterden, vrijwillige inburgeraars om hun basisvaardigheden (taal, rekenen en digitale vaardigheden) te vergroten.

Door de komst van Oekraïense kinderen is er veelvuldig overleg geweest met buurgemeenten en schoolbesturen over de organisatie van het onderwijs en de toeleiding van deze kinderen.

3.3.2.5 Sportbeleid en activering

Wat wilde de raad bereiken?

1. Welzijn, leefstijl en participatie inwoners bevorderen door zoveel mogelijk inwoners te laten sporten en bewegen.
2. Welzijn, leefstijl en participatie inwoners bevorderen door bevorderen van een gezonde actieve leefstijl van basisschool kinderen.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Uitvoering van het uitvoeringsplan van het Sportakkoord.		
2.	Uitvoering brede impuls combinatiefuncties.		

3.3.2.6 Samenkracht en burgerparticipatie

Hiervoor verwijzen wij u naar paragraaf 3.4.2.3. Burgerparticipatie van programma 4 Bestuur.

3.3.2.7 Wet Inburgering

Wat wilde de raad bereiken?

1. Nieuwkomers kunnen zo snel mogelijk meedoen in de samenleving, het liefst via betaald werk.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	De nieuwe regietaken zijn ondergebracht bij in de integrale toegang. Er zal een brede intake afgenomen bij de inburgeraars en aan de hand daarvan taal-, financieel ontzorgings-, inburgerings- en participatietrajecten worden uitgezet bij de verschillende samenwerkingspartners in de regio. De voortgang hiervan zal nauwgezet gemonitord worden.		

3.3.2.8 Preventie, vroegsignalering en toegang sociaal domein

Wat wilde de raad bereiken?

1. Efficiënter en effectiever organiseren van preventie, participatie en vroegsignalering in de vertrouwde woonomgeving van onze inwoners en daarmee instroom in individuele maatwerkvoorzieningen (vanuit de Wmo, Jeugdwet en PW) voorkomen.
2. Generalistische basishulp is beschikbaar in de buurten, afgestemd op de samenstelling en de ondersteuningsvragen van de inwoners.
3. Inwoners die het op eigen kracht niet redden, begeleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning.

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 3: SOCIALE SAMENHANG

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Organiseren en doorontwikkeling van buurtteams.		
2.	Vorbereiding voor de structurele borging van de buurtteams per 2023 in eigen regie organiseren.		
3a.	Vormgeven integrale toegang.		
3b.	Verder ontwikkelen regieteam voor domeinoverstijgende casussen waar risicofactoren en veiligheidsaspecten spelen.		

3.3.2.9 Werk en inkomensregelingen

Wat wilde de raad bereiken?

1. De (wettelijke) taken die Orionis Walcheren voor de Walcherse gemeente(n) uitvoert vinden tenminste binnen de Rijksbudgetten plaats. De gemeente(n) verstrekt geen extra gemeentelijke bijdrage aan Orionis Walcheren. De gemeente voldoet aan de gemeentelijke taakstelling op het cluster inkomen en participatie in het kader van de artikel 12-procedure en Orionis Walcheren draagt daar volledig aan bij.
2. Er moet zoveel als mogelijk een match ontstaan tussen de ondersteunde werkzoekenden en de toekomstige, nieuwe banen. Daarmee daalt de regionale werkloosheid en kunnen de nieuwe banen zoveel mogelijk vervuld worden door regionale, capabele werknemers.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Implementeren verbetervoorstellen uit quick scan en KplusV onderzoeken. Aanpassen bedrijfsconcept Werkleerbedrijf en doorontwikkeling van de SW-infrastructuur gericht op rendementsverbetering.		Mede door de energiecrisis, de gevolgen van de oorlog in Oekraïne en het COVID-19 zijn de doelstellingen in 2022 niet gehaald. Via het DB/AB Orionis wordt actie ondernomen om deze doelstellingen in 2023 alsnog te halen.
2.	De uitwerking en uitvoering van het fiche I 'Arbeidsmarkt – impuls werkzoekenden' krijgt conform het door de stuurgroep Wind in de Zeilen vastgestelde plan van aanpak gedurende de periode 2021 tot en met 2023 zijn beslag.		Door de krapte op de arbeidsmarkt zien we minder instroom en minder uitstroom. 2023 gebruiken we om enkele wijzigingen in de uitvoering van het fiche Arbeidsmarkt door te voeren. We leggen medio 2023 een voorstel hiertoe ter besluitvorming voor aan de Stuurgroep Wind in de Zeilen.

3.3.2.10 Maatwerkvoorziening (Wmo)

Wat wilde de raad bereiken?

1. We willen effectieve en efficiënte Aanvullende zorg bieden aan de inwoners van Vlissingen die dit echt nodig hebben.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Implementatie van de aanbesteding Aanvullende zorg.		De verwachting is dat de vraag naar Wmo-voorzieningen deels zal afzakken, maar in welke mate is lastig te voorspellen. Voor 2022 is er geen sprake van een tekort.

3.3.2.11 Maatwerkdienstverlening 18-

Wat wilde de raad bereiken?

1. Een effectief en efficiënt aanbod van jeugdhulp.
2. Vermindering van de uitgaven aan jeugdhulp.

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 3: SOCIALE SAMENHANG

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Mede-sturen op de verbeterpunten uit de evaluatie Aanbesteding 2020-2024. Bijdragen aan uitvoering van de huidige Transformatieagenda jeugd en bijdragen aan het opstellen van de Zeeuwse agenda jeugd 2023-2026.		
2.	Mede-sturen op de verbeterpunten uit de evaluatie Aanbesteding 2020-2024. Gemeentelijk sturen op minder instroom naar jeugdhulp door inzet buurtteams, toegang en afspraken met huisartsen en onderwijs.		

3.3.2.12 Geëscaleerde zorg 18+

Wat wilde de raad bereiken?

1. Sluitende overgang van zorg in een instelling naar zorg thuis.
2. Voorkomen van instroom naar instellingen en bevorderen van (duurzame) uitstroom uit instellingen met specifiek aandacht voor een passend zorglandschap voor de inwoners van Vlissingen.
3. Meer regie, grip, koersbepaling en sturing op de taken maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen.
4. Een goed functionerend, samenhangend en betaalbaar stelsel van ondersteuning voor onze inwoners.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	We gaan het product Intensieve Begeleiding Thuis herbeoordelen waarbij gelet wordt op aansluiting tussen het Zeeuwse en lokale zorglandschap en indien nodig aanpassen. Deelname aan project Weer Thuis (hoogstwaarschijnlijk in samenwerking met Middelburg en Veere).		Wij onderzoeken momenteel de aansluiting tussen het Zeeuwse en lokale zorglandschap. Dit heeft op zich laten wachten vanwege de nieuwe inrichting van de aanvullende zorg.
2.	We gaan in het kader van het deelproject ambulantisering plan van aanpak artikel 12 de pilot ambulantisering vaststellen en starten met de uitvoering daarvan. Hierbij is het de ambitie om aansluiting te zoeken bij het project Weer Thuis		De gesprekken in het kader van Weer Thuis lopen. Er is in 2022 nog geen overeenstemming bereikt met de betrokken organisatie over de inrichting van een aparte pilot. Dit maakt onderdeel uit van plan van aanpak 2023.
3.	We gaan de samenwerkingsafspraken ten aanzien van de onderwerpen maatschappelijke opvang en beschermd wonen in het kader van de Norm voor Opdrachtgeverschap / Uitvoeringsagenda verder uitwerken. We gaan onderzoeken hoe de samenwerking met betrekking tot de centrumtaak Vrouwenopvang het best ingericht kan worden.		De gesprekken hierover tussen gemeenten lopen nog. Deze duren langer doordat het wetgevingstraject vertraging heeft opgelopen. Wij kunnen deze gesprekken pas afronden wanneer het landelijke wettelijke kader (Wmo 2015, invoering van woonplaatsbeginsel) en het financiële kader (objectief verdeelmodel) is vastgesteld. Wij verwachten dat dit op 1 januari 2024 het geval is. Wij streven ernaar de samenwerkingsafspraken op 1 januari 2025 vast te stellen en te implementeren. Er worden tijdelijke afspraken gemaakt met de 13 gemeenten voor de aanbesteding Beschermd Wonen 2024 (en eventueel 2025) die gelden totdat de nieuwe governance in werking treedt.
4.	Voor de centrumtaak Beschermd Wonen treedt per 1-1-2023 de nieuwe governance zoals vastgelegd in de Norm voor Opdrachtgeverschap BW-MO in werking. In 2022 wordt dit verder voorbereid.		Idem.

3.3.2.13 Geëscaleerde Zorg 18- (Jeugd)

Tot dit taakveld behoren jeugdbescherming en jeugdreclassering en kinderbeschermingsmaatregelen opgelegd door de rechtbank, uitgevoerd door een gecertificeerde instelling (GI).

Wat wilde de raad bereiken?

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 3: SOCIALE SAMENHANG

1. Een effectief en toekomstbestendig aanbod van GI-taken.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1a	Erop sturen dat geen vrijwillige casuïstiek naar GI's gaat.		
1b	Sturen op het voorkomen van escalerende problematiek in gezinnen door inzet van het Regieteam complexe casuïstiek en inzet op preventie via buurtteams in samenwerking met andere algemene voorzieningen, onderwijs, doorbraakaanpak, armoedebeleid enz.		

3.3.2.14 Volksgezondheid

Wat wilde de raad bereiken?

1. Een toekomstbestendige zorginfrastructuur en basisgezondheidszorg dichtbij huis.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1a.	We implementeren met partners het inhoudelijk concept Kerngezond in 3 samenwerkingsverbanden.		
1b.	We positioneren onze Buurtteams in de Kerngezondcentra en zorgen voor goede aansluiting van onze Integrale Toegang.		
1c.	We begeleiden de fysieke realisatie.		

3.3.2.15 Continue taken

Van de taken die we continu uitvoeren, willen we er een aantal onder uw aandacht brengen. Hieronder geven wij u een overzicht* van de taken die structureel worden uitgevoerd.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	<i>Volksgezondheid.</i> Op basis van data (gezondheidsmonitor, MQ-scan), besprekingen van de wijkbeelden kerngezond en de speerpunten van de nieuwe landelijke nota volksgezondheid geven we uitvoering aan gezondheidsbeleid passend binnen de kaders van de ontwikkelagenda sociaal domein. De uitvoering van het preventieve gezondheidsbeleid is nauw verweven met de ontwikkeling van de buurtteams en kerngezondcentra en met andere onderdelen van de programmabegroting, zoals sportbeleid en activeringen de omgevingswet.		
2.	<i>Opbouwwerk, jongerenwerk, risico-aanpak.</i> De activiteiten worden in een nieuwe integrale en eenduidige werkwijze vanuit de buurtteams georganiseerd.		
3.	<i>Algemeen en school maatschappelijk werk, onafhankelijke cliëntondersteuning.</i> De activiteiten worden in een nieuwe integrale en eenduidige werkwijze vanuit de buurtteams georganiseerd.		
4.	<i>Mantelzorg.</i> De ondersteuning van mantelzorgers wordt vanuit de Buurtteams verzorgd. De Mantelzorgwaardering is (ingegeven door bezuinigingen) in 2021 voor het eerst in een andere vorm en voor een lager bedrag uitgegeven: tegoedbonnen ter waarde van € 35, te besteden bij lokale ondernemers. Hier gaan we in 2022		

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 3: SOCIALE SAMENHANG

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
	mee door. Door de verbreding van de toegang (inclusief toegang BW) is er vanuit mantelzorgondersteuning ook meer aandacht voor mantelzorgers en naasten van inwoners met een psychische kwetsbaarheid.		
5.	<i>Schuldhelpverlening.</i> 2021 heeft in het teken gestaan van de implementatie van de 4 wetstrajecten in het schuldendomein ter ondersteuning van het voorkomen en oplossen van schuldenproblematiek. In 2022 zal, conform het uitvoeringsprogramma ontwikkelagenda sociaal domein, gestart worden met het inbedden van een gedeelte van de taken Schuldhelpverlening en Minimabeleid in de gemeentelijke integrale toegang. De bedoeling is dat per 1 januari 2023 inwoners voor nieuwe vragen over minimaregelingen en schuldhelpverlening bij de integrale toegang terecht kunnen.		In de gemeenschappelijke regeling Orionis Walcheren is vastgelegd dat alle taken en bevoegdheden (vallend onder de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening) zijn ondergebracht bij Orionis Walcheren. Om de regie op deze wetgeving terug te halen naar de gemeente, moeten wij de vaststelling van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Orionis Walcheren afwachten.
6.	<i>Nationaal Programma Onderwijs.</i> Er wordt vanuit gegaan dat extra middelen (Nationaal Programma Onderwijs) die beschikbaar komen vanuit het Rijk budgetneutraal beschikbaar kunnen worden gesteld voor het onderwijs op basis van de bestaande capaciteit.		Wij hebben meer voorbereidingstijd nodig voor de start van het buurtteam in het onderwijs. Ook zijn er nog geen afspraken gemaakt over monitoring en evaluatie van de inzet buurtteams in het onderwijs. Door het besluit van de minister de bestedingsperiode van Nationaal Programma Onderwijs te verlengen tot medio 2025 is dat geen probleem. Dit heeft geen consequenties voor de omvang van het budget.
7.	<i>Leerplicht.</i> Monitoring en begeleiding van kinderen en jongeren door Regionaal Bureau Leerlingzaken om verzuim, thuiszitten of vervroegd schoolverlaten terug te dringen en te voorkomen.		Wij bieden Vervroegd School Verlaters jaarlijks een KICK-programma aan zodat zij alsnog hun startkwalificatie kunnen halen. Dit jaar is het programma niet gestart door een gebrek aan deelnemers. Veel kandidaten werken al omdat de werkgevers, door de krapte op de arbeidsmarkt, afzien van een vereiste startkwalificatie. De inspanningen hiervoor vanuit het Regio Bureau Leerlingzaken vallen binnen het reguliere leerplichtbudget. Het KICK-programma wordt gefinancierd vanuit Perspectief op Werk. Het schrappen van het programma heeft geen budgettaire gevolgen.
8.	<i>Onderwijsachterstandenbeleid.</i> Continueren van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid conform Onderwijsachterstanden Beleidsplan 2019-2022, raadsvoorstel 1106717 d.d. 12-09-2019.		
9.	<i>Leerlingenvervoer.</i> We zijn voornemens om in 2022 de Verordening Leerlingenvervoer te actualiseren.		Wij waren voornemens om de Verordening leerlingenvervoer in 2022 te actualiseren. Dit is door de vele andere werkzaamheden niet op tijd gelukt. In 2022 is al wel een start gemaakt met het actualiseren.
10.	<i>Doelgroepenvervoer.</i> We verwachten in 2022 de resultaten van een onderzoek naar mogelijkheden om te komen tot een toekomstbestendig doelgroepenvervoerbeleid		Gelet op de ontwikkelingen omtrent de Regionale Mobiliteitsstrategie is dit onderzoek niet meer uitgevoerd.

* Dit overzicht is niet limitatief

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 3: SOCIALE SAMENHANG

3.3.3 WAT HEEFT HET GEKOST?

In het onderstaande overzicht hebben we de geraamde (begroting na wijziging) en werkelijke (realisatie) lasten en baten opgenomen.

Bij een positief saldo zijn de lasten hoger dan de baten. Bij een negatief saldo zijn de baten hoger dan de lasten. Een positief bedrag in de laatste kolom is een voordeel.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil tussen begroting en realisatie
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Sociale Samenhang	159.577	34.487	125.090	139.864	32.397	107.467	17.623

In hoofdstuk 4.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten geven we op productniveau een toelichting op het resultaat per programma.

3.3.4 INVESTERINGEN

Dit programma bevat geen investeringen.

3.3.5 RESERVES EN VOORZIENINGEN

In onderstaand overzicht zijn de op dit programma betrekking hebbende reserves en voorzieningen weergegeven. Daar waar besluitvorming over de aanwending van een bestemmingsreserve heeft plaatsgevonden, is dat opgenomen onder de claims.

3.

JAARVERSLAG 2022

PROGRAMMA 3: SOCIALE SAMENHANG

Reserves / voorzieningen	Stand per 1/1	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31/12	Claimbedrag
(bedragen x € 1.000)					
Reserve centrumtaken	22.005	13.619	-	35.624	35.624
Reserve revitalisering accommodaties	451	201	1	652	652
Reserve opvang vluchtelingen	-	2.014	-	2.014	2.014
Totaal reserves	22.456	15.835	1	38.290	38.290
Programma Sociale Samenhang	22.456	15.835	1	38.290	38.290

De mutaties van de reserves en voorzieningen lichten we in hoofdstuk 4.4 Toelichting op de balans (onderdeel vaste passiva). De mutaties op de reserves zijn incidenteel.

3.4.1 WAT WILDEN WE BEREIKEN?

Met onze inwoners, ondernemers en instellingen willen we werken aan wat we gezamenlijk belangrijk vinden voor de gemeente Vlissingen. We geven daaraan richting op basis van een gezamenlijk vastgestelde strategische koers voor Vlissingen. Onze werkwijze om de programmadoelen te bereiken kenmerkt zich door: het samen doen, de dialoog opzoeken, de participatie bevorderen en 'van buiten naar binnen denken'.

Samen met de regio willen we het stedelijke gebied op Walcheren versterken en binnen het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) de bestuurlijke krachten bundelen. Maar de wereld om ons heen stopt niet bij deze grenzen. De overheid moet zich positioneren als onderdeel van een veranderende (informatie)samenleving. Met het rijk, provincies, waterschappen en andere gemeenten willen we meer samenwerken aan de complexe opgaven waar we als overheden voor staan. Samen kunnen we meer bereiken als één overheid. Uiteraard geldt dit in het bijzonder voor het compensatiepakket 'Wind in de Zeilen'; gemeente, provincie en rijk bewaken de komende jaren gezamenlijk in een aparte stuurgroep de voortgang en integraliteit van de uitvoering van dit pakket.

Waar ruimte ontstaat voor nieuw beleid, zal de gemeenteraad aan de voorkant van processen worden betrokken, zodat hij goed in positie komt en blijft. Als het gaat om de samenwerking tussen bestuur en organisatie accepteren en respecteren we een duidelijke rolverdeling tussen gemeenteraad, college en organisatie. De gemeenteraad vertegenwoordigt de inwoners en ondernemers, stelt de kaders vast en controleert het bestuur. Het college bestuurt collegiaal de gemeente. De ambtelijke organisatie adviseert onafhankelijk, bereidt de besluiten voor en voert deze uit. We zijn in deze rolverdeling transparant over de manier waarop we met bevoegdheden omgaan.

De gemeente wil zich ontwikkelen tot een integrale overheid; een servicegerichte en betrouwbare organisatie zonder onnodige drempels en procedures. Bestuur en organisatie inspireren, stimuleren en faciliteren daarbij inwoners, ondernemers en instellingen en zoeken actief de dialoog en samenwerking. Bestuur en organisatie tonen zich een betrouwbare partner: we zeggen wat we doen en doen wat we beloven. We zeggen het ook als iets niet kan en we zoeken dan samen naar oplossingen, in het belang van Vlissingen.

Realisatie programma Bestuur 2022

Wij geven onder 3.4.2. wat wij in 2022 hebben gedaan om de ambities te realiseren. Wij lichten volgens dit systeem alleen zaken toe, die we niet of niet volledig gerealiseerd hebben (rode kruis). Wij willen hierna echter toch een paar onderwerpen kort toelichten, die we wél gerealiseerd hebben.

Participatie maakt inmiddels standaard onderdeel uit van veel planontwikkeling, beleidsontwikkeling en gemeentelijke projecten. Hoewel de besluitvorming over het participatiebeleid en de Participatieverordening is voorzien in mei 2023 worden de bewoners ook nu al op verschillende manieren de gelegenheid geboden om te participeren. Bijvoorbeeld in de ontwikkeling Omgevingsvisie, Spuikom en de aardgasvrije wijk. Het betrekken van inwoners, ondernemers en organisaties bij onderwerpen die spelen in onze gemeente zorgt in veel gevallen voor meer draagvlak. Ook zijn we gestart met het bieden van online participatie met het platform Doemeevlossingen. Online participatie is een aanvulling op de methodieken van participatie, het is geen vervanging van de fysieke vormen van participatie.

Het pakket **Wind in de zeilen** vraagt nog steeds veel aandacht op het gebied van externe communicatie. Wij hebben in afstemming met het Rijk en de provincie een kernboodschap opgesteld. Daarnaast adviseren we de andere betrokken overheidsorganisaties, die verder van de inwoners af staan, over de lokale kennis en ervaring. We zoeken continue naar samenhang in de communicatie tussen de verschillende fiches. Op deze manier willen wij het pakket Wind in de zeilen steeds zichtbaar en concreet maken voor de inwoners van Vlissingen en Zeeland.

Vanuit de Visie op Dienstverlening 2022-2025 is er het afgelopen jaar gewerkt met het bijbehorende Actieprogramma. De visie met heldere klantbeloften geeft de komende jaren richting aan de invulling van de dienstverlening door onze gemeente en de doorontwikkeling van de organisatie en medewerkers.

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 4: BESTUUR

Wij stellen inwoners en ondernemers centraal in de dienstverlening van onze gemeente. Vanuit het Actieprogramma zijn er verschillende activiteiten opgezet. Zo is in 2022 een vervolg gegeven aan de campagne 'Gastvrij Vlissingen', met als hoogtepunt de Week van de Dienstverlening. In deze week namen meer dan 200 medewerkers deel aan workshops en inspiratiesessies. Ook is er vanuit het Actieprogramma een tweejaarlijkse MysteryCalling en MysteryMailing uitgevoerd waaraan alle teams van de gemeente deelnamen. Ook is een digitaal klantenpanel ontwikkeld dat tevens wordt gebruikt als participatieplatform. In dit platform DoeMee Vlissingen hebben de inwoners en ondernemers vanuit hun perspectief is gekeken naar de levering van onze diensten. De uitkomsten van de onderzoeken zijn meegenomen in ontwikkelde acties op gebied van Dienstverlening voor 2023.

3.4.2 WAT HEBBEN WE DAARVOOR GEDAAN?

3.4.2.1 Strategische visie

In 2022 is gestart met de uitvoering van de strategische visie 2040. Dit betekent dat bestaand beleid bij evaluatie-momenten aan deze visie getoetst is en waar nodig aangepast is en dat nieuw beleid hierop gebaseerd is. Zo zijn ook de bestuurlijke prioriteiten voor de komende 4 jaar, vastgelegd in het nieuwe coalitieakkoord 2022-2025, getoetst aan de strategische visie.

3.4.2.2 Implementatie Wet Open Overheid (WOO)

Wat wil de raad bereiken?

Op een effectieve en efficiënte wijze tijdig voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Wijzigingswet Wet Open Overheid (WOO).

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	De implementatie en vervolgens de uitvoering van de WOO ter hand nemen, een contactfunctionaris aanwijzen, medewerkers opleiden en het beheer en onderhoud van informatiesystemen borgen.		<ul style="list-style-type: none"> ■ Er zijn WOO-contactpersonen aangewezen en geïnstrueerd. De informatie over de WOO-contactpersoon is vermeld op de gemeentelijke website bij het onderdeel over de WOO. ■ Er is een analyse uitgevoerd welke processen geraakt worden door de 11 benoemde informatie categorieën (zie onder 3.17). ■ Het is mogelijk gemaakt een verzoek om informatie langs de elektronische weg in te dienen. Hiervoor is een webformulier vastgesteld en in gebruik genomen. ■ Het mandaatbesluit is geactualiseerd; het mandaat om te besluiten op WOB-verzoeken is aangepast aan de WOO. ■ Er zijn voorbereidingen gestart voor de aanschaf van een anonimiseringsstool (nodig voor het publiceren van geanonimiseerde informatie).

Meer over de Wet Open Overheid vindt u in de paragraaf WOO (3.17)

3.4.2.3 Burgerparticipatie

Wat wil de raad bereiken?

Meer draagvlak bij inwoners en ondernemers voor visievorming, beleidsontwikkeling, ruimtelijke plannen e.d.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	We gaan meer naar mensen toe om informatie op te halen en samen te werken.		

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 4: BESTUUR

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
2.	Het participatiebeleid en de participatieverordening worden ter besluitvorming voorgelegd.		De inspraakperiode voor de ontwerp participatie- en inspraakverordening Vlissingen 2023 was met 2 weken verlengd tot en met 31 januari 2023.
3.	We doen de eerste ervaringen op met een digitaal platform en evalueren in december de eerste ervaringen hiermee.		Eerste ervaringen zijn opgedaan. Maar digitaal platform, DoeMeeVlissingen, is nog te kort actief om te kunnen evalueren.

3.4.2.4 Dienstverlening

Wat wil de raad bereiken?

Inwoners en ondernemers krijgen op een klantvriendelijke en servicegerichte wijze producten en diensten geleverd.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Het opstellen van een ontwikkelprogramma Visie op Dienstverlening 2022-2025.		
2.	Uitvoering van de nulmeting doelstellingen en ambities 2022-2025.		
3.	Het uitvoeren van het ontwikkelprogramma.		

3.4.2.5 Hostmanship 'Gastvrij Vlissingen'

Wat wil de raad bereiken?

Inwoners en ondernemers ervaren een gastvrije gemeente Vlissingen.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	Met inzet van trainingen en workshops medewerkers handvatten geven om gastvrijheid vorm te geven.		

3.4.2.6 Burgerzaken

Zie voor het onderdeel Burgerzaken paragraaf 3.4.2. Continue taken.

3.4.2.7 Continue taken

Van de taken die we continu uitvoeren, willen we er een aantal onder uw aandacht brengen. Hieronder geven wij u een overzicht*.

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
1.	<i>Burgerzaken - Verkiezingen.</i> In 2022 vinden verkiezingen plaats voor de gemeenteraad. Mogelijk vraagt dit vanwege in acht te nemen coronamaatregelen extra inzet. Daarbij is het noodzakelijk om het aantal stemlokalen uit te breiden, de toegankelijkheid hiervan te verbeteren, te zorgen voor voldoende bemensing van de stemlokalen en de verkiezingsborden te vervangen.		
2.	<i>Griffie - Verkiezingen.</i> Als de PZC een Zeeuwse kieswijzer lanceert voor de verkiezingen voor de gemeenteraad zal Vlissingen hierin participeren. Daarnaast zullen er op beperkte schaal initiatieven ontplooid worden om de verkiezingen te ondersteunen. Te denken valt hierbij		

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 4: BESTUUR

Nr.	Wat heeft het college daarvoor gedaan in 2022?	Status	Toelichting
	aan het organiseren van een uitslagenavond. Voor de nieuwe raadsleden worden opleidingen georganiseerd.		
3.	<i>Griffie - Raadszaal.</i> In 2022 wordt een plan gemaakt om het interieur van de raadszaal te vernieuwen. Voor de uitvoering van dit plan worden in de Programmabegroting 2023-2026 middelen gevraagd.	!	Uitvoering staat later gepland. De planning is nu dat er middelen gevraagd worden in de Programmabegroting 2024 -2027.

* Dit overzicht is niet limitatief

3.

JAARVERSLAG 2022 PROGRAMMA 4: BESTUUR

3.4.3 WAT HEEFT HET GEKOST?

In het onderstaande overzicht hebben we de geraamde (begroting na wijziging) en werkelijke (realisatie) lasten en baten opgenomen.

Bij een positief saldo zijn de lasten hoger dan de baten. Bij een negatief saldo zijn de baten hoger dan de lasten. Een positief bedrag in de laatste kolom is een voordeel.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil tussen begroting en realisatie
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Bestuur	5.072	644	4.428	4.979	1.012	3.968	460

In hoofdstuk 4.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten geven we op productniveau een toelichting op het resultaat per programma.

3.4.4 INVESTERINGEN

In het onderstaande overzicht staan de in 2022 onderhanden kredieten.

Wij verwachten dat de restanten op de kredieten voldoende zijn om de investeringen uit te voeren. Wanneer dit niet het geval is dan lichten wij dit toe (zie laatste kolom).

In de kolom 'afsluiten' geven we aan of we de kredieten in het lopende jaar hebben afgesloten. Indien we hier niets vermelden, loopt het krediet nog door naar het volgende jaar.

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/m 2022	Restant	Afsluiten	Werkelijk 2022
Vervangen BRP-applicatie	150	127	23		18
Prog 4 Bestuur	150	127	23		18

3.4.5 RESERVES EN VOORZIENINGEN

In onderstaand overzicht zijn de op dit programma betrekking hebbende reserves en voorzieningen weergegeven. Daar waar besluitvorming over de aanwending van een bestemmingsreserve heeft plaatsgevonden, is dat opgenomen onder de claims.

Reserves / voorzieningen	Stand per 1/1	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31/12	Claimbedrag
Reserve frictiekosten overig	834	-	-	834	834
Reserve organisatie doorontwikkeling	550	800	213	1.137	1.137
Algemene reserve	-70.153	22.194	17.539	-65.498	-65.498
Totaal reserves	-68.769	22.994	17.752	-63.526	-63.526
Voorziening pensioenbijdragen wethouders (APPA)	4.554	35	618	3.970	3.970
Voorziening wachtgeld oud-bestuurders	-	301	70	232	232
Totaal voorzieningen	4.554	336	688	4.202	4.202
Programma Bestuur	-64.215	23.331	18.440	-59.324	-59.324

De mutaties van de reserves en voorzieningen lichten we in hoofdstuk 4.4 Toelichting op de balans (onderdeel vaste passiva). De mutaties op de reserves zijn incidenteel.

Aan de algemene reserve hebben we ook het resultaat van de jaarrekening 2021 ad € 10.797.672 toegevoegd. Deze toevoeging loopt niet via mutaties reserves.

3.

JAARVERSLAG 2022 OVERHEAD

Om de raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, is voorgeschreven dat in het programmaplan een apart overzicht wordt opgenomen van de kosten van de overhead. Overhead betreft alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces.

Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, dat wil zeggen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces:

- financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- de gemeentesecretaris;
- inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering van PIOFACH (Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie, Huisvesting)-systemen;
- facilitaire zaken en huisvesting (incl. beveiliging);
- documentaire informatievoorziening (DIV);
- managementondersteuning primair proces.

3.

JAARVERSLAG 2022

OVERHEAD

Beleidsindicatoren

Opgesteld op basis van eigen gegevens. Indien de gegevens op n.v.t. staan, zijn ze niet voorhanden of beschikbaar (bron VNG-site: www.waarstaatjegemeente.nl).

Beleidsindicatoren	Omschrijving	periode	Vlissingen	Nederland	bron
<i>Formatie</i>	<i>Fte per 1.000 inwoners</i>				
- Begroting 2022		2022	8,3	n.v.t.	eigen begroting
- Jaarrekening 2022		2022	8,9	n.v.t.	
<i>Bezetting</i>	<i>Fte per 1.000 inwoners</i>				
- Begroting 2022		2022	8,3	6,8	eigen begroting; landelijk gebaseerd op Benchmark Beerenschot 2014 voor gemeenten met 30-50.000 inwoners
- Jaarrekening 2022		2022	8,1	n.v.t.	
<i>Apparaatskosten</i>	<i>Kosten per inwoner</i>				
- Begroting 2022		2022	372	n.v.t.	eigen begroting
- Jaarrekening 2022		2022	314	n.v.t.	eigen jaarrekening
<i>Overheadkosten</i>	<i>% van totale lasten</i>				
- Begroting 2022		2022	6,37%	n.v.t.	eigen begroting
- Jaarrekening 2022		2022	5,27%		eigen jaarrekening
<i>Externe inhuur</i>	<i>Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen</i>				
- Begroting 2022		2022	12,07%	n.v.t.	eigen begroting
- Jaarrekening 2022		2022	25,36%	n.v.t.	eigen jaarrekening

3.

JAARVERSLAG 2022 OVERHEAD

3.5.1 WAT HEEFT HET GEKOST?

In het onderstaande overzicht hebben we de geraamde (begroting na wijziging) en werkelijke (realisatie) lasten en baten opgenomen.

Bij een positief saldo zijn de lasten hoger dan de baten. Bij een negatief saldo zijn de baten hoger dan de lasten. Een positief bedrag in de laatste kolom is een voordeel.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil tussen begroting en realisatie
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Overhead	20.760	4.417	16.343	18.881	4.536	14.344	1.998

In hoofdstuk 4.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten geven wij op productniveau een toelichting op het resultaat per programma.

3.5.2 INVESTERINGEN

In het onderstaande overzicht staan de in 2022 onderhanden kredieten.

Wij verwachten dat de restanten op de kredieten voldoende zijn om de investeringen uit te voeren. Wanneer dit niet het geval is dan lichten wij dit toe (zie laatste kolom).

In de kolom 'afsluiten' geven we aan of we de kredieten in het lopende jaar hebben afgesloten. Indien we hier niets vermelden, loopt het krediet nog door naar het volgende jaar.

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/m 2022	Restant	Afsluiten	Werkelijk 2022
Voorbereiding nieuwbouw Stadsbeheer	1.117	605	512		218
Nieuwbouw Stadsbeheer - pand	8.193	-	8.193		-
Nieuwbouw Stadsbeheer - installaties	2.393	-	2.393		-
Nieuwbouw Stadsbeheer - inboedel	170	-	170		-
Vervangen zaakstelsel Verseon	164	163	1		72

3.

JAARVERSLAG 2022 OVERHEAD

Omschrijving	Begroot	Werkelijk t/ m 2022	Restant	Afsluiten	Werkelijk 2022
Hybride werken 2022-2024	1.031	155	876		155
Verplichtingenadministratie	150	30	120		30
Prog 5 Overhead	13.218	953	12.265		475

3.5.3 RESERVES EN VOORZIENINGEN

In onderstaand overzicht zijn de op dit programma betrekking hebbende reserves en voorzieningen weergegeven. Daar waar besluitvorming over de aanwending van een bestemmingsreserve heeft plaatsgevonden, is dat opgenomen onder de claims.

Reserves / voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Stand per 1/1	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31/12	Claimbedrag
Voorziening WW	26	-	26	-	-
Voorziening spaarverlof	-	847	-	847	847
Totaal voorzieningen	26	847	26	847	847
Programma Overhead	26	847	26	847	847

De mutaties van de reserves en voorzieningen lichten we in hoofdstuk 4.4 Toelichtingen op de balans (onderdeel vaste passiva) toe. De mutaties op de reserves zijn incidenteel.

3.

JAARVERSLAG 2022 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

In artikel 25, lid 1 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is bepaald dat het overzicht van baten en lasten een overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien moet bevatten. De algemene dekkingsmiddelen betreft vooral de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen in tegenstelling tot de afvalstoffenheffing of rioolrechten geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij aanwendbare heffingen ramen en verantwoorden wij, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen, in de daarop betrekking hebbende programma's onder de baten.

3.6.1 WAT HEEFT HET GEKOST?

In het onderstaande overzicht hebben we de geraamde (begroting na wijziging) en werkelijke (realisatie) lasten en baten opgenomen.

Bij een positief saldo zijn de lasten hoger dan de baten. Bij een negatief saldo zijn de baten hoger dan de lasten. Een positief bedrag in de laatste kolom is een voordeel.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil tussen begroting en realisatie
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Algemene dekkingsmiddelen	1.084	184.794	-183.709	1.541	194.171	-192.630	8.921

In hoofdstuk 4.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten geven we op productniveau een toelichting op het resultaat per programma.

3.6.2 RESERVES EN VOORZIENINGEN

In onderstaand overzicht zijn de op dit programma betrekking hebbende reserves en voorzieningen weergegeven. Daar waar besluitvorming over de aanwending van een bestemmingsreserve heeft plaatsgevonden, is dat opgenomen onder de claims.

Reserves / voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Stand per 1/1	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31/12	Claimbedrag
Reserve GBE Aqua	-	5.298	-	5.298	5.298
Totaal reserves	-	5.298	-	5.298	5.298
Voorziening precario kabels en leidingen	3.835	-	-	3.835	3.835
Totaal voorzieningen	3.835	-	-	3.835	3.835
Programma Algemene dekkingsmiddelen	3.835	5.298	-	9.133	9.133

De mutaties van de reserves en voorzieningen worden in hoofdstuk 4.4 Toelichtingen op de balans (onderdeel bestemmingsreserves en voorzieningen) toegelicht. De mutaties op de reserves zijn incidenteel.

RISICO'S**Risicomanagement en beleid**

Het beleid dat de gemeente Vlissingen voert ten aanzien van risicomanagement is vastgelegd in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement. In deze nota is de werkwijze vastgelegd en zijn de uitgangspunten bepaald ten aanzien van risicomanagement. De gemeente is verplicht zowel in de begroting als in de jaarrekening de risico's te vermelden die de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden. Bij het opstellen van de begroting en jaarrekening dient een zo goed mogelijk beeld van kwantificeerbare risico's aanwezig te zijn.

Werkwijze

Risicomanagement is een continue proces. Bij ieder besluit worden risico's afgewogen. Bij grote projecten worden mogelijke risico's afgewogen in relatie tot het risicoprofiel van de gemeente en expliciet vastgelegd. 2 keer per jaar worden alle risico's binnen de gemeente geactualiseerd. Op basis van deze actualisatie worden per team de huidige en mogelijk nieuwe risico's in beeld gebracht. Op basis hiervan ontstaat er een risico top 10 voor de gemeente. De risico's van de teams worden periodiek binnen het team besproken en waar nodig worden verdere beheersmaatregelen getroffen om de risico's zoveel mogelijk te beperken. De raad, het college en het management team worden geïnformeerd over de top 10 risico's van de gemeente. Gedachte hierachter is dat de risico top 10 van de gemeente goed is voor ongeveer 90% van risicobedrag.

Voorwaarden in een continu proces

Risicomanagement heeft op het niveau van de raad, het college en het management team een structurele plek binnen de planning- en controlecyclus. Voor de raad betekent dit dat bij zowel de begroting als bij de jaarrekening gerapporteerd wordt hoe de risico's zich ontwikkelen en hoe deze zich verhouden tot de ontwikkeling van de weerstandscapaciteit.

1 van de voorwaarden voor een adequaat risicomanagement is dat bestuurlijke doelstellingen voor programma's, strategische projecten en grondexploitaties helder zijn. Verder is het noodzakelijk dat zowel bestuur als management zich bewust zijn dat risicomanagement onderdeel is van het normaal besturen en managen van de gemeente. Dit betekent dat het inventariseren van risico's, het inschatten ervan en het treffen van maatregelen voortdurend in de praktijk wordt uitgevoerd.

RISICO-INVENTARISATIE**De risicokaart**

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn kunnen geplaatst worden in een risicokaart (zie afbeelding). De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met de aantallen risico's die zich in het desbetreffende vak van de risicokaart bevinden. Daarmee wordt direct inzichtelijk hoe de risico's zijn verdeeld over het groene, oranje en rode gebied. Netto betekent de situatie van de risico's inclusief de genomen beheersmaatregelen om de risico's te beperken. Per risico is bepaald welke beheersmaatregelen er kunnen worden genomen om een risico te beperken. Voorbeelden hiervan zijn het opnemen van een reserve, verbeterde proces/werkafspraken, interne controles of aanpassingen beleid.

3.

JAARVERSLAG 2022 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Risicokaart gemeente Vlissingen

Financieel	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
$x > € 1.000.000$			2		2
$€ 500.000 < x < € 1.000.000$		1			1
$€ 200.000 < x < € 500.000$			2		1
$€ 50.000 < x < € 200.000$	1		1		5
$x < € 50.000$	1	4	3		7
Geen financiële gevolgen	8	6	5	1	25
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Een risicoscore in het groene gebied, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de bedrijfsvoering. Risico's die in het oranje gebied zitten vragen om aandacht. Ze vormen individueel nog geen reëel gevaar voor de continuïteit van de bedrijfsvoering, maar naarmate de tijd vordert, kan het risico wel een bedreiging gaan vormen. Voor deze risico's wordt het dan ook aangeraden niet lang te wachten met het nemen van verdere beheersmaatregelen. Risico's in het rode gebied, kunnen een direct gevaar vormen voor de continuïteit van de bedrijfsvoering, waarbij het treffen van maatregelen belangrijk is. In de risicokaart wordt duidelijk dat er zich relatief veel risico's in de groene en oranje gebieden bevinden, onder/midden in de risicokaart. Bij beheersing van deze risico's die veel voorkomen kan op de langere termijn serieuze bedreigingen ten aanzien van de continuïteit van de bedrijfsvoering worden voorkomen. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit, vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de bedrijfsvoering wordt bedreigd.

Risico's

Op basis van het risicoprofiel van de gemeente Vlissingen kan worden bepaald hoeveel geld benodigd is om alle risico's te kunnen financieren. Dit wordt ook wel de weerstandscapaciteit genoemd. De financiële omvang van de risico's wordt berekend op basis van een risicosimulatie (Monte Carlo methode). Uitgangspunt hierbij is een statistische benadering die er van uit gaat dat nooit alle risico's zich én tegelijk, én in hun maximale omvang voordoen. In totaal zijn er 76 risico's geïdentificeerd en gekwantificeerd. Op basis van de risicosimulatie is het financieel risico gemiddeld circa € 11,5 miljoen.

In de hiernavolgende tabel wordt **de top 10** risico's van de gemeente Vlissingen gerangschikt naar financiële impact weergegeven. Het percentage geeft de weging van het betreffende risico aan ten opzichte van het totaal aan risico's. Hieruit is af te leiden dat de top 10 risico's een weging heeft van ongeveer 95% in het totaal van de gedefinieerde risico's.

3.

JAARVERSLAG 2022

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Top 10 risico's

Jaarrekening 2022	Begroting 2022	Jaarrekening 2021		
Nr.	Nr.	Nr.	Belangrijkste financiële risico's	Invloed
1	-	-	Stijging verliesvoorziening grondexploitatie door stijging rente	59%
2	-	-	Stijging verliesvoorziening grondexploitatie door stijging inflatie	18%
3	2	5	Algemene Uitkering Gemeentefonds valt lager uit na 2025 (herziening financieringssysteem)	7%
4	-	-	Gemeente wordt getroffen door een hack en/of cryptolocker inclusief mogelijke afpersing	4%
5	4	4	Budgetoverschrijving van de taken Wmo maatwerk dienstverlening en voorzieningen	3%
6	-	-	Handelen in strijd met en/of niet voldoen aan de wet op privacy (AVG)	1%
7	-	-	Risico's Kenniswerf Prins Hendrikweg/Oude Veerhavenweg welke geen onderdeel zijn van de grondexploitatie	1%
8	-	-	Onbedoeld delen data binnen gedeelde systemen / applicaties (microsoft 365)	1%
9	-	-	Aantrekken van leningen tegen een hoger rentepercentage dan geraamd.	1%
10	-	-	Beveiliging van data is mogelijk niet gewaarborgd door ontwikkelingen in het kader van het nieuwe werken	1%

Toelichting risico's

1. Stijging verliesvoorziening grondexploitatie door stijging rente

Voor grondexploitatie met een nadelig eindresultaat wordt er een verliesvoorziening getroffen op basis van de geprognosticeerde eindwaarden. Bij elke herziening worden eventuele aanpassingen in de eindwaarden ook in de verliesvoorziening verwerkt. Aanpassingen zijn afhankelijk van een aantal parameters waaronder de rente. Omdat voor het financieren van de boekwaarde in de grondexploitatie geld geleend moet worden, wordt de rente over deze leningen doorberekend op de grondexploitatie. Met een totale boekwaarde van circa € 145 miljoen eind 2022 heeft een rentestijging een forse negatieve impact op de verliesvoorziening grondexploitatie. Hierbij leidt vooral de hoge boekwaarde van het Scheldekwartier in combinatie met de relatief nog lange looptijd tot een hoge gevoeligheid voor mutaties in de langlopende rente. De kans dat het risico zich voordoet wordt met de huidige kennis bepaald op hoog (90%). De financiële impact, met een uitgangspunt van 1% stijging van de rente, betreft circa € 10 miljoen.

2. Stijging verliesvoorziening grondexploitatie door stijging inflatie

Voor grondexploitatie met een nadelig eindresultaat wordt er een verliesvoorziening getroffen op basis van de geprognosticeerde eindwaarden. Bij elke herziening worden eventuele aanpassingen in de eindwaarden ook in de verliesvoorziening verwerkt. Aanpassingen zijn afhankelijk van een aantal parameters waaronder de inflatie. Een hogere inflatie dan eerder geprognosticeerd leidt tot hogere kostenramingen en daarmee tot een hogere verliesvoorziening. De kans dat het risico zich voordoet wordt met de huidige kennis bepaald op hoog (90%). De financiële impact, met een uitgangspunt van 2% stijging van de kosten en -2% opbrengsten, betreft € 3 miljoen.

3. Algemene Uitkering Gemeentefonds valt lager uit na 2025 (herziening financieringssysteem)

De onzekerheid over de omvang van het gemeentefonds na 2025 blijft onverminderd groot. Het is onzeker hoe de financiering vanuit het Rijk en mogelijk eigen financiering van een eigen belastingsgebied eruit gaat zien met ingang van 2026. De verwachting is dat er in de komende jaren wet en regelgeving komt om de financieringsstromen te veranderen. Het effect voor ons is circa € 3 miljoen. Dit betekent dat er mogelijk moet worden bezuinigd/omgebogen. Hierbij de kanttekening dat dit nog onzeker is. Voorzichtigheidshalve nemen we een incidentele risicobuffer op van € 3 miljoen. Het risico beoordelen we als gemiddeld (50%).

4. Gemeente wordt getroffen door een hack en/of cryptolocker inclusief mogelijke afpersing

Het risico bestaat dat we worden getroffen door een hack en/of cryptolocker. Via phishing (mail, bestand, website, etc.) en/of hack wordt data gestolen en/of versleuteld door cryptolocker. Criminelen eisen geld voor teruggave data (ongedaan maken cryptolocker) en/of niet publiceren gestolen data. De kans dat het risico zich voordoet is beoordeeld als midden (50%). Het afgelopen jaar is er sprake van een stijging bij gemeenten, waar het risico zich heeft voorgedaan. Naast gemeenten worden ook de leveranciers van SAAS, welke de gemeente gebruikt, getroffen. Dit heeft impact op de dienstverlening. Herstelkosten (o.a. inhuur bedrijven om het probleem te onderzoeken en op te lossen) zijn bij verlies ICT en data enorm. Er kan daarnaast sprake zijn losgeld en inkomstenderving. De financiële impact is mede bepaald op ervaringen bij andere gemeenten. Het Hof van Twente heeft in totaal € 4,2 miljoen. aan schade geleden bij een hack. De gemeente Haarlemmermeer daarentegen € 250.000. De financiële impact is mede afhankelijk van het type hack en hoe wij onze beheersmaatregelen hebben getroffen. De financiële impact is ingeschat op € 2 miljoen.

5. Budgetoverschrijving van de taken Wmo maatwerk dienstverlening en voorzieningen

De vraag naar Wmo-voorzieningen blijft stijgen, dit heeft een aantal oorzaken. Ten eerste zorgde de invoering van het abonnementstarief Wmo-voorzieningen per 1 januari 2020 voor een aanzuigende zorgvraag. Het abonnementstarief is voor iedereen gelijk en niet inkomensafhankelijk, hierdoor is het aanvragen van zorg laagdrempelig. Vanaf 2025 voert het rijk naar verwachting een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in. Echter, deze is beperkt tot de huishoudelijke hulp en dan alleen de huishoudens met een inkomen boven 185% van het sociaal minimum. De verwachting is dat de vraag naar Wmo-voorzieningen deels zal afzakken, maar in welke mate is lastig te voorspellen. Voor 2022 is er geen sprake van een tekort. Dit komt mede door de korting die doorgevoerd is op de lumpsum naar aanleiding van de contractafspraken voor de aanvullende zorg. Dit wil niet zeggen dat het risico van een tekort voor 2023 niet aanwezig is. Dit is mede gebaseerd op de verwachting van een toename in aanvragen PGB, overige (landelijke) ontwikkelingen; de armoedeproblematiek, loonkostenstijgingen. De financiële impact is bepaald op € 800.000. Dit bedrag is gebaseerd op het verschil tussen het PGB budget en de verplichtingen. Het risico is beoordeeld als hoog (90%).

6. Handelen in strijd met en/of niet voldoen aan de wet op privacy (AVG)

Het risico bestaat dat medewerkers handelen in strijd met de wet op de privacy. We hebben hier te maken met de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) & Uitvoeringswet AVG (UAVG). Wij hebben onder de AVG & UAVG bepaalde verplichtingen, zoals voldoen aan de grondbeginsel juridische grondslag en doelbinding en het verwerkingsregister. Komen we (een van) deze verplichtingen niet na of worden de deze overtreden, dan kunnen we een boete opgelegd krijgen. Deze boete kan oplopen op lopen tot maximaal € 20 miljoen. Het risico is beoordeeld als hoog (90%). De financiële impact is ingeschat op € 300.000 (gebaseerd op de WIFI tracking boete).

7. Risico's Kenniswerf Prins Hendrikweg/Oude Veerhavenweg welke geen onderdeel zijn van de grondexploitatie

Het grootste deel van de risico's zijn opgenomen in de grondexploitaties Kenniswerf fase 1 t/m 4 (scenario laag). Maar er zijn ook onderdelen met risico's die niet in een grondexploitatie zitten, om deze reden zijn deze risico's apart opgenomen. Risico's die van toepassing zijn o.a.: 1) Extra maatregelen zoals vergunningen en rekening houden in de planning in het jaar vanwege de regionale waterkering die nog op de legger staat 2) aantreffen van belemmeringen in de ondergrond (onbekende) kabels en leidingen, oude funderingen 3) kostenstijgingen en 4) bovengrondse en ondergrondse inrichting niet op elkaar afgestemd. Kans dat het risico zich voordoet is bepaald op midden (50%). Financiële impact is bepaald op € 897.875 (totaal bedrag risico inventarisatie Kenniswerf 1e herziening 2023).

8. Onbedoeld delen data binnen gedeelde systeme/applicaties (microsoft 365)

Microsoft systemen en applicaties (o.a. Windows/Citrix, Skype, Teams, etc) worden gedeeld door meerdere deelnemers (gemeente Vlissingen, gemeente Middelburg en Orionis). Het uitgangspunt dat er sprake is van gescheiden systemen en applicaties is niet van toepassing. Deze ontbreekt namelijk. Medewerkers hebben hierdoor onbedoelde toegang tot data van een andere deelnemer. Dit kan worden veroorzaakt door onjuiste autorisaties, onjuiste inrichting of gebrek aan mogelijkheden om data te scheiden binnen systemen / applicaties. Dit kan een datalek, lekken van gevoelige en/of vertrouwelijke informatie tot gevolg hebben. Het risico is beoordeeld als midden (50%). De financiële impact is ingeschat op € 500.000.

9. Aantrekken van leningen tegen een hoger rentepercentage dan geraamd

We maken jaarlijks een inschatting omtrent de verwachte rente. De verwachte rente per 31 december 2022 is bepaald op 4,03%. Ten tijde van de begroting 2023 zijn er ook inschattingen gemaakt met bijbehorende uitgangspunten voor leningen en kasgeld. Deze inschattingen zijn opgenomen als rentelasten in de begroting 2023. We hebben gekozen voor een hogere ingeschatte rente van 5%. De kans dat dit risico zich voordoet is bepaald op laag (20%). De financiële impact is uiteraard afhankelijk van de rentestijgingen (ontwikkelingen van de markt) en is voorzichtigheidshalve bepaald op € 500.000.

10. Beveiliging van data is mogelijk niet gewaarborgd door ontwikkelingen in het kader van het nieuwe werken

We hebben sinds 2022 een thuiswerkbeleid voor de medewerkers. Het thuiswerkbeleid is nog niet geïmplementeerd. Dit betekent dat het voor de medewerkers nog niet duidelijk is, welke afspraken zijn gemaakt over hoe medewerkers met data moeten omgaan als ze thuiswerken. Er is hierdoor geen controle over data (wie heeft waar wat staan) en wordt het risico op datalekken vergroot. Het risico wordt beoordeeld op hoog (90%). De financiële impact is afhankelijk van de gebeurtenis, maar is voorzichtigheidshalve op maximaal € 200.000 bepaald.

Overige relevante risico's

Naast de bovenstaande top 10, hebben wij meer risico's in beeld gebracht. Voorbeelden hiervan zijn onder andere:

- Stijgende energiekosten.
- Onvoldoende huisvesting voor opvang Oekraïners.
- Vertraging werken (projecten) door toename bouwkosten of geen beschikbaarheid aannemer(s).
- Overspannen arbeidsmarkt waardoor vacatures lastig zijn in te vullen.
- Exploitatietekort sociale werkvoorziening (Orionis).
- Stijgende uitvoeringskosten jeugdzorg doel(en) uitvoering raamovereenkomst Wmo aanvullende zorg worden niet behaald.
- Gevolgen Didam arrest voor de gebiedsontwikkeling gemeente Vlissingen.

Voor deze risico's zijn passende beheersmaatregelen getroffen om de risico's te beheersen. De aanwezige financiële risico's zijn meegenomen ten tijde van de begroting of is er sprake van een reserve of voorziening.

3.

JAARVERSLAG 2022 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

WEERSTANDSCAPACITEIT

Wat is weerstandscapaciteit?

Weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd in financiële zin, d.w.z. als het beschikbare weerstandsbedrag dat wordt aangehouden ter afdekking van financiële verliezen die kunnen optreden, als risico's zich feitelijk gaan manifesteren. Het gaat daarbij om verliezen die niet al op een andere manier (bijvoorbeeld via verzekering of afzonderlijk getroffen financiële voorziening c.q. reservering) financieel zijn ondervangen. De weerstandscapaciteit bestaat uit:

- Vrij besteedbare reserves.
- Budget onvoorziene uitgaven.
- Onbenutte belastingcapaciteit.
- Stille reserves.

Het voorgaande kan als volgt schematisch worden weergegeven:

Bron: Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR)

Vrij besteedbare reserve

Als vrij besteedbare reserve beschouwen wij de algemene reserve en de reserve grondexploitatie. Bestemmingsreserves zien wij niet als vrijbesteedbaar. Bestemmingsreserves worden ingezet voor het realiseren van onze doelstellingen. Periodiek wordt onderzocht of de omvang van de bestemmingsreserves nog juist zijn. Eventueel overbodige bestemmingsreserves vallen vrij ten gunste van de algemene reserve en worden op die manier vrijbesteedbaar.

Onbenutte belastingcapaciteit

Hieronder wordt verstaan de mogelijkheid die de gemeente heeft om belastingen te verhogen. Bij tarieven waar kostendekking een rol speelt is van onbenutte belastingcapaciteit sprake voor zover nog geen volledige kostendekking is gerealiseerd. Aan de hoogte van de belastingen en de overige tarieven is geen bovengrens gesteld. Aangezien er geen expliciet beleid is en de gemeente Vlissingen in vergelijking met andere Zeeuwse gemeenten gemiddeld hogere belastingen heeft, is in de berekening van de weerstandscapaciteit geen rekening gehouden met de mogelijkheid van onbenutte belastingcapaciteit.

Budget onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven is in de begroting jaarlijks een bedrag opgenomen.

Stille reserves

Van stille reserves is sprake wanneer de marktwaarde van bepaalde bezittingen van de gemeente hoger is dan op de balans opgenomen boekwaarde. De aanwezigheid van dergelijke stille reserves is het gevolg van het voorschrift dat de boekwaarde van de activa gebaseerd moet zijn op historische kostprijs. Een stille reserve kan tot de weerstandscapaciteit worden gerekend indien: de bezitting die vrij verhandelbaar zijn en de opbrengst bij verkoop uitgaat boven het bedrag dat nodig is om wegvallende inkomsten op te vangen. Voor de bezittingen die vrij verhandelbaar gaan we uit van een PM bedrag omdat hierover geen inschattingen zijn te maken. De werkelijke waarde van de gemeentelijke aandelen in de Bank Nederlandse Gemeenten en Delta N.V. is wellicht hoger dan de nominale waarde (verkrijgingsprijs). Aangezien de aandelen niet vrij verhandelbaar zijn kan deze meerwaarde (stille reserve) niet worden opgenomen in de berekening van de weerstandscapaciteit.

Omvang weerstandscapaciteit

De vrijbestedbare reserves zijn gebaseerd op de omvang van de algemene reserve. In principe wordt ook de omvang van de reserve grondexploitatie opgenomen echter ultimo het verslagjaar 2022 is deze reeds nihil.

WEERSTANDSVERMOGEN

Weerstandsvermogen: koppeling weerstandscapaciteit en financiële risico's

In het voorgaande is zowel de benodigde als de beschikbare weerstandscapaciteit bepaald. De benodigde weerstandscapaciteit op basis van de bestaande risico's kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt de ratio weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit

Voor Vlissingen betekent dit voor 2022 een **negatieveratio** van €-48,1 miljoen /€ 11,5 miljoen = -4,2 negatief (2021-10,6 negatief).

Beschikbare weerstandscapaciteit

De berekende beschikbare weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2022 bedraagt € -48,1miljoen (2021 € -59,4miljoen).

Benodigde weerstandscapaciteit

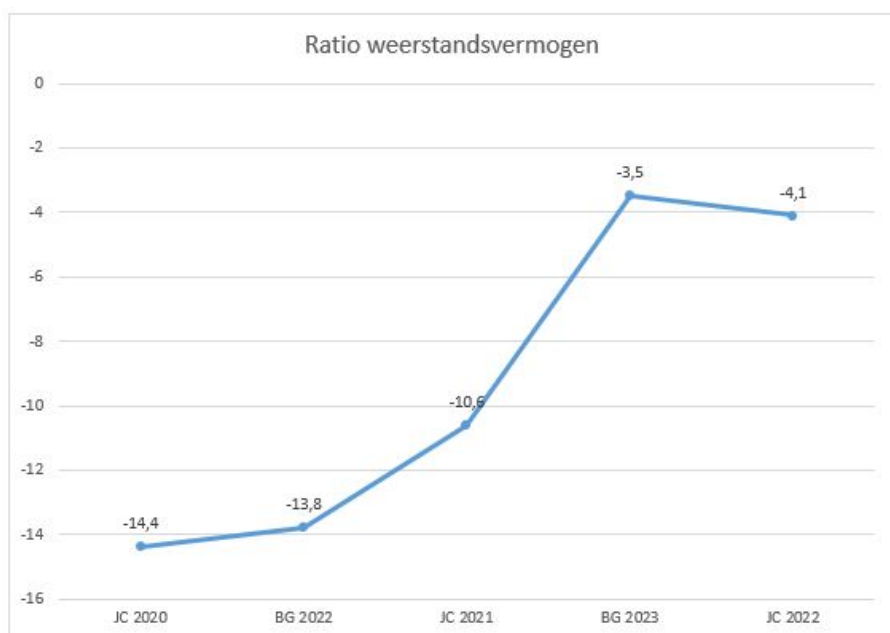
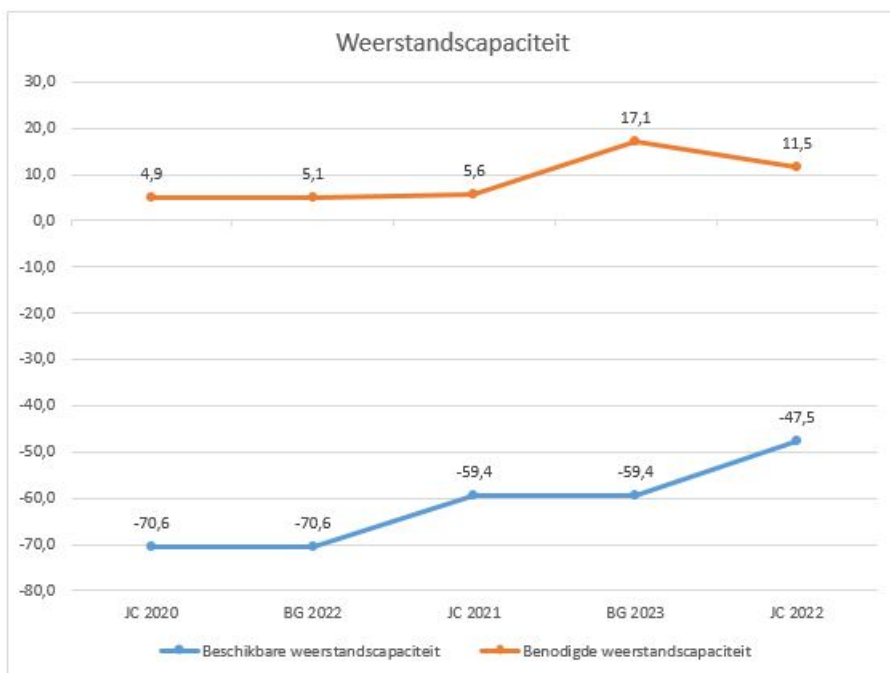
De inventarisatie van risico's, welke in deze paragraaf is opgenomen, geeft een indicatie van de financiële omvang van de belangrijkste (specifieke) risico's, inclusief een schatting van de kans dat het geïdentificeerde risico zich voordoet. We kunnen hiermee vervolgens de benodigde weerstandscapaciteit bepalen. Daarbij geeft het college een doorlopend inzicht in de grootste risico's (top 10) voor de gemeente Vlissingen. Wij hebben op basis van de risico inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Het berekende bedrag voor specifieke risico's bedraagt € 11,5 miljoen (risico inventarisatie jaarrekening 2021 € 5,6 miljoen). Ten opzichte van de laatste risico inventarisatie is hiermee sprake van een toename van de gekwantificeerde risico's met € 5,9 miljoen. Oorzaak van deze toename zijn de twee risico's stijging verliesvoorziening grondexploitaties door stijging rente en stijging verliesvoorziening grondexploitatie door stijging inflatie.

3.

JAARVERSLAG 2022 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICIBEHEERSING

Ontwikkeling risicoprofiel

De ontwikkeling van het risicoprofiel toont het volgende beeld:

Beoordeling Weerstandsv Vermogen

3.

JAARVERSLAG 2022 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen wordt gebruik gemaakt van de hierna opgenomen waarderingstabel die in samenwerking tussen het NAR (Nederlands Adviesbureau Risicomanagement) en de Universiteit Twente is opgesteld.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2	Uitstekend
B	1,4 - 2	Ruim voldoende
C	1 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Gegeven de negatieve ratio betekent dit voor de Gemeente Vlissingen dat het weerstandsvermogen volgens de waarderingstabel een waardering F heeft, hetgeen dus zwaar onvoldoende is. Op basis van de gehanteerde methode van kwantificering van de risico's en hetgeen is opgenomen in de nota weerstandsvermogen en risicomanagement zou de ratio moeten liggen tussen de 0,8 en de 1,4.

De weerstandscapaciteit van -€ 47,5 miljoen is niet toereikend in relatie tot de berekende risico's van € 11,5 miljoen. De ontwikkeling van de algemene reserve zal bepalend zijn of wij de gesignaleerde risico's in de toekomst kunnen opvangen. De ratio weerstandsvermogen is wel toegenomen.

3.

JAARVERSLAG 2022 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

KENGETALLEN

Onderstaand is de beoordeling van de onderlinge verhouding tussen diverse kengetallen in relatie tot de financiële positie. Deze kengetallen zijn voorgeschreven door de BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

Kengetallen	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Jaarrekening 2022
1a. Netto schuldquote	62%	68%	50%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	62%	69%	50%
2. Solvabiliteitsratio	-15%	-28%	3%
3. Grondexploitatie	4%	-0,7%	4%
4. Structurele exploitatieruimte	8%	-3,3%	6%
5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden	106%	107%	97%

Op basis van de onderlinge verhouding van de kengetallen kan nog steeds geconcludeerd worden dat de gemeentelijke financiële positie zeer zorgelijk is. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de sterk negatieve algemene reserve.

1 a en b. Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Bij de berekening van deze twee kengetallen voor de begroting is voor de componenten in de middelste kolom een raming gemaakt. Voor de raming wordt gebruik gemaakt van het gemiddelde van de jaarrekeningcijfers van de drie voorafgaande jaren.

2. De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.

Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van de gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

3. Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor

nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

De definitie van het kengetal belastingcapaciteit is:

Woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (het begrotingsjaar) ten opzichte van het landelijk gemiddelde in jaar $t-1$ (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) uitgedrukt in een percentage.

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen, wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert ieder jaar deze lasten in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente. Deze cijfers worden voortaan ook in de jaarlijkse meicirculaire bekendgemaakt zodat de gemeenten tijdig op de hoogte zijn van de hoogte van de lasten die voor de berekening moeten worden gebruikt.

3.

JAARVERSLAG 2022 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De verplichting van de gemeente is het inrichten en onderhouden van de openbare ruimte op een zodanige manier dat deze zo goed mogelijk op verschillende manieren en veilig bruikbaar is. De bepaling van het onderhoudsniveau is een autonome bevoegdheid van de gemeenteraad en passend binnen de veiligheidsnormering (CROW). Ook moet rekening worden gehouden met het oordeel van de toezichthouders. De afgelopen jaren is gestart met een inhaalslag passend binnen beschikbare budgetten. Voor de komende jaren is nog steeds een forse onderhoudsopgave nodig op het beheer van het openbaar gebied en infrastructuur. Deze onderhoudsopgave is geconcretiseerd in de beleidsplannen voor het onderhoud van wegen, rioleringen, openbare verlichting en voor groenbeheer. In 2022 is planmatig het beheer en onderhoud aan de kapitaalgoederen uitgevoerd. Soms moeten door inspraaktrajecten of calamiteiten planningen worden aangepast.

Wij hebben een overkoepelend beleidskader Kwaliteit Openbare Ruimte opgesteld. Hierin hebben we ook opgenomen wat dit betekent voor de onderhoudsniveaus.

We hebben het verschil inzichtelijk gemaakt tussen structurele budgetten voor regulier onderhoud van onze kapitaalgoederen en de inzet van het eenmalige extra geld dat we gekregen hebben vanwege de artikel 12-status. Dit extra geld hebben we onder meer ingezet voor het wegwerken van de onderhoudsachterstanden.

Achterstallig onderhoud

Bij verschillende kapitaalgoederen (wegen, kades, civiele kunstwerken en openbare verlichting) is sprake van achterstallig onderhoud. Voor het wegwerken van dit achterstallig onderhoud hebben wij in 2018 eenmalige bedragen ter beschikking gekregen in het kader van het artikel 12-traject. Voor deze bedragen zijn onderhoudsvoorzieningen getroffen. Zie hiervoor onderstaande tabel.

Achterstallig onderhoud	Ontvangen	Realisatie voor 2022	Realisatie in 2022	Stand per 31-12-2022
(bedragen * € 1.000)				
Wegen	5.480	795	-	4.685
Openbare verlichting	67		-	67
Civiele kunstwerken	222	47	-	175
Kades	2.251	258	847	1.145
Totaal	8.020	1.101	847	6.072

Wegenbeheer

Het belang van de verkeersveiligheid en de bruikbaarheid van de openbare ruimte vormen het uitgangspunt voor de te maken keuzes voor wegbeheer en de prioritering voor het uitvoeren van het onderhoud. Om de onderhoudssituatie inzichtelijk te maken vindt er voor de wegen regelmatig een inventarisatie en inspectie plaats. De resultaten worden in het onderhoudsbeheersysteem ingevoerd. Er is achterstand in het onderhoud van de wegen. Deze achterstand wordt gezien de beschikbare middelen gefaseerd ingelopen en er zijn in het kader van de artikel 12-status inmiddels eenmalige bedragen toegekend voor het wegwerken van de onderhoudsachterstand.

Het grootste gedeelte van de wegen ligt binnen de bebouwde kom. De planning voor onderhoud wordt jaarlijks bepaald aan de hand van de resultaten van de laatste weginspectie. Jaarlijks wordt er groot en kleinonderhoud aan de verhardingen uitgevoerd. Ook vinden er reconstructies plaats. De reconstructies van de verhardingen zijn meestal onderdeel van integrale wijkgerichte projecten. Daarnaast zijn er reconstructies die plaats vinden binnen stedenbouwkundige herinrichtingen. Het planmatig aanpakken van het achterstallig onderhoud aan het wegennet is in 2022 voortgezet.

Onkruidbestrijding

Overeenkomstig de landelijke wet- en regelgeving met betrekking tot onkruidbestrijding vindt er geen chemische onkruidbestrijding op verharding plaats. Onkruid op verharding wordt bestreden door branden, borstelen en heet watertechniek. De kosten hiervoor zijn structureel per jaar hoger en hiervoor is extra geld opgenomen in de begroting. Bij de (her)inrichting van de openbare ruimte wordt in de ontwerpfase al gezocht naar mogelijkheden voor een onkruidarme verharding.

3.

JAARVERSLAG 2022 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Bruggen

Uitvoering van civiele werken aan bruggen, vlonders en tunnels is opgepakt aan de hand van de inventarisatie in het geautomatiseerd systeem voor tunnels en duikers. Naar aanleiding van inspecties is gestart met het inlopen van het achterstallig groot onderhoud van de bruggen. Tevens is een lange termijn planning ontwikkeld in een meerjarig onderhoudsplan; budgettair zijn voor de meest noodzakelijke vervanging, reparatie en herstel middelen voorzien in de meerjarenraming.

Product	Kapitaalgoed (bedragen * € 1.000)	2021 Werkelijk	2022 Begroot	2022 Werkelijk
2.1	Wegen, straten, pleinen			
	onderhoud	1.551	1.590	1.548
	onderhoud - bruggen	409	321	282
	onderhoud - wegmeubilair	81	110	139
	onderhoud - onkruidbestrijding	222	312	310
	directe loonkosten	768	1.207	1.207
	kapitaallasten	2.354	2.332	2.197
	inkomsten	-226	-761	-162
	Totaal	5.160	5.110	5.521

Openbaar groen

Het doel van de gemeente is het op peil brengen van het gewenste kwaliteitsniveau en het duurzaam in stand houden van een gezonde hoofdgroenstructuur op stedelijk, wijk- en buurtniveau. Op basis van een eerder uitgevoerde inventarisatie is voort gegaan met de inzet om, gefaseerd, te komen tot het gewenste kwaliteitsniveau.

Binnen het beheer van de openbare ruimte zijn structurelementen benoemd. Bijvoorbeeld Centrum & accenten, Woongebied, Parken & groengebieden, Bedrijventerrein etc. Het kwaliteitsniveau van het groenbeheer voor alle structurelementen wordt uitgevoerd overeenkomstig CROW- kwaliteitsniveau C (laag). Een uitzondering geldt voor het structurelement Centrum & accenten. Daar is het kwaliteitsniveau B (basis) gehanteerd.

De uitgangspunten uit het groenbeleid zijn vertaald in een beheerplan. De uitvoering van de dagelijkse onderhoudswerkzaamheden vindt plaats op basis van een beeldbestek. Alle onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd door medewerkers van het team Stadsbeheer en een externe aannemer.

Er is binnen het reguliere beheer en in het kader van integrale projecten openbaar groen heringericht. Daarmee is de onderhoudsachterstand verder ingelopen en is in de toekomst minder onderhoud nodig.

In het kader van leefbaarheid en participatie worden de inwoners gestimuleerd om openbaar groen te "adopter". Er is ruimte voor overleg en afstemming met bewoners over de inrichting en het zelfbeheer van het openbaar groen. Dit vergt een aanzienlijke communicatie-inspanning. Inzet van bewoners kan de beeldkwaliteit uittillen boven het basisniveau C.

3.

JAARVERSLAG 2022 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Product	Kapitaalgoed (bedragen * € 1.000)	2021 Werkelijk	2022 Begroot	2022 Werkelijk
5.7	Openbaar groen			
	onderhoud	1.110	1.157	1.369
	directe loonkosten	918	1.061	1.061
	kapitaallasten	203	219	214
	inkomsten	-68	-	-4
	Totaal	2.164	2.437	2.639

Openbare verlichting

Het beleid is gericht op het binnen de financiële en beleidsmatige kaders realiseren en onderhouden van een effectief en efficiënt lichtnet. Teneinde dit beleidsmatige kader transparant te definiëren, is het 10 jaren Beleidsplan Openbare Verlichting opgesteld. De milieuaspecten worden hierin meegewogen. Bij vervanging ligt de nadruk op gebiedsgerichte integrale aanpak, dus afstemming met andere disciplines in de openbare ruimte. Op grond van het vastgestelde plan zou in een periode van 10 jaar alle afgeschreven en defecte verlichting in Vlissingen vervangen zijn. Bij vervanging wordt gekozen voor de meest energiezuinige oplossing. De kostenraming voor het inlopen van het achterstallig vervangen (investering) is € 200.000 per jaar voor een periode van 10 jaar. Door bezuinigingen wordt dit gefaseerd uitgevoerd. Daarnaast is in de exploitatie een bedrag opgenomen voor structureel onderhoud en reparaties.

Product	Kapitaalgoed (bedragen * € 1.000)	2021 Werkelijk	2022 Begroot	2022 Werkelijk
2.1	Openbare verlichting			
	onderhoud	483	476	495
	directe loonkosten	39	40	40
	kapitaallasten	118	119	113
	inkomsten	-41	-1	-
	Totaal	599	635	648

Riolering

Het beleid is erop gericht om potentiële risicogebieden aan te pakken in verband met wateroverlast. Het doel: het behalen van een aanvaardbaar onderhoudsniveau aan de hand van de door Stichting Rioned opgestelde landelijke normeringen. De doelstelling is het achterstallig onderhoud binnen een planperiode van tien jaar weg te werken. De Wet Milieubeheer is het wettelijk kader op grond waarvan het verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (vGRP) is vastgesteld. Door effectieve en efficiënte inzet van middelen, zoals becijferd in het vGRP, wordt zorg gedragen voor het rioolstelsel. Er worden maatregelen getroffen om de volksgezondheid te waarborgen en het milieu zo min mogelijk te belasten. De uitvoering is gericht op het verminderen van de vervangingsachterstand van met name het vrijvervalriool. Er is onderzoek verricht in het kader van de Kaderrichtlijn Water en in het kader van het waterkwaliteitspoor. Er zijn afkoppelplannen voor kansrijke gebieden binnen het grondgebied gemaakt. Hiermee wordt tevens uitvoering gegeven aan de eisen op het gebied van klimaatadaptatie. In 2022 is de gemeente actief geweest (vanaf 2007 planmatig opgezet) met het inlopen van de kwaliteitsachterstand en volgens planning worden delen van de riolering per jaar vervangen of gerenoveerd. Binnen deze discipline zit ook het waterbeheer in de context van de totale waterketen, waarbij ook Waterschap en Provincie direct betrokken zijn. Partijen spreken elkaar hierover in het Bestuurlijk Overleg Samenwerking Afvalwaterketen Zeeland (BOSAZ).

Rioolinspecties

De wegonderhoudswerkzaamheden zijn waar mogelijk uit efficiency oogpunt gelijktijdig aangepakt met de rioolvervangingsronden. In de hele gemeente wordt de afwatering verbeterd. Aan de hand van inspecties bij kolkreinigingsronden zijn gebreken aangetroffen aan de regenwater-afvoercolken in de straten. Het herstellen van de geconstateerde gebreken vindt planmatig plaats als een maatregel die voortvloeit uit het vGRP.

Rioolgemalen

Het aantal gemalen neemt toe. Hierdoor nemen de onderhoudskosten voor rioolgemalen toe. Dit betreft niet alleen het planmatig onderhoud, maar ook de ad-hoc reparaties. Gerelateerde projecten zijn de uitvoering en planning van de rioolvervangingswerkzaamheden en andere watergerelateerde projecten.

3.

JAARVERSLAG 2022 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Deze worden in de uitvoering steeds op elkaar afgestemd. Het benodigde budget voor het jaarlijks onderhoud is door de toename van het aantal rioolgemalen gestegen.

Product	Kapitaalgoed (bedragen * € 1.000)	2021 Werkelijk	2022 Begroot	2022 Werkelijk
7.2	Riolering			
	onderhoud	359	505	805
	directe loonkosten	197	248	248
	kapitaallasten	1.554	1.612	1.405
	mutatie voorziening	3.715	2.930	2.930
	inkomsten	-6.828	-6.749	-6.988
	Totaal	-1.003	-1.454	-1.600
	<i>Voorziening VGRP</i>	-2.850	-2.850	-2.850

Binnenhavens

Het beheersdoel is het in stand houden van de havens. Het beheer betreft de inning van de lig- en kadegelden door de havenmeester, het schoon- en afvalvrij houden en handhaven in de havens. De aanleg van noodzakelijke voorzieningen met betrekking tot water en elektriciteit vormt een onderdeel van de beheersactiviteit. De kosten hiervan worden aan de gebruiker doorberekend. Dit past deels binnen de exploitatieopzet binnenhavens. Het exploitatiebudget is uitsluitend bedoeld voor kleine reparaties. Uitgaven voor de uitvoering van grote(re) onderhoudsaanpassingen of civiele werken zoals het herstellen van de kades worden als investering geraamd bij de ontwikkeling van de havens. Het havenbeheerplan is gereed. Er is gestart met het planmatig inlopen van de achterstanden in het onderhoud van dit kapitaalgoed. Voor (mede-) gebruik van voorzieningen door derden en/of commerciële partijen is een investeringsbijdrage gevraagd en/of doorberekend in de tarieven.

Wij hebben in onze gemeente veel havens en kades. Daar investeren we veel geld in, om ze te op te knappen en te behouden. Het is een van onze kapitaalgoederen.

Product	Kapitaalgoed (bedragen * € 1.000)	2021 Werkelijk	2022 Begroot	2022 Werkelijk
2.4	Binnenhavens			
	onderhoud	46	21	16
	directe loonkosten	107	53	53
	kapitaallasten	172	190	157
	inkomsten	-46	-48	-54
	Totaal	279	215	172

3.

JAARVERSLAG 2022 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Speelvoorzieningen

Uit het oogpunt van veiligheid en aansprakelijkheid is het belang van onderhoud aan en het kwantitatief en kwalitatief op peil houden van de voorzieningen belangrijk. De Vlissingse kinderen en jongeren kunnen terecht op ruim honderd formele speelplekken. Uiteenlopend van een eenvoudig trapveldje, speelplekken met of zonder toestellen tot enkele multifunctionele sportpleintjes. Deze voorzieningen zijn hoofdzakelijk in of nabij het openbaar groen gelegen. Het Speelruimteplan geeft de kaders aan waarbinnen deze ontwikkelingen plaatsvinden. Over de aan te brengen of te renoveren speelvoorzieningen wordt intensief gecommuniceerd met betrokkenen en de wijk- en buurtbewoners. Het uitgangspunt is dat de aanleg ook goed beheerd kan worden. Binnen die context van materiaalgebruik en typen is er voor de bewoners in de wijken en buurten ruimte voor overleg en afstemming. Dit vraagt om een extra communicatie-inspanning. Ook is het mogelijk in het kader van participatie te komen tot afspraken over het zelf beheren van openbare ruimte, waarmee het mogelijk gemaakt wordt om in te spelen op vragen van inwoners om extra speelvoorzieningen.

Product	Kapitaalgoed (bedragen * € 1.000)	2021 Werkelijk	2022 Begroot	2022 Werkelijk
Progr 3_6.1	Speelvoorzieningen			
	onderhoud	92	87	53
	directe loonkosten	26	33	33
	kapitaallasten	4	4	4
	Totaal	122	124	90

Beluifelingen

Planmatig onderhoud wordt verricht aan de diverse overkappingen vanuit de exploitatie. Voor de beluifelingen is een beheers- en onderhoudsplan opgesteld. Voor wat betreft het aanpassen of verwijderen van beluifeling wordt aangehaakt bij toekomstige herinrichtingen.

Product	Kapitaalgoed (bedragen * € 1.000)	2021 Werkelijk	2022 Begroot	2022 Werkelijk
2.1	Beluifelingen			
	onderhoud	66	-	5
	directe loonkosten	4	-	-
	Totaal	71	-	5

Kunst in de openbare ruimte

Kunst vormt een wezenlijk en zichtbaar element in de openbare ruimte en vergt regulier onderhoud en reparatie (na vandalisme). Aan deze objecten wordt jaarlijks voor € 20.000 tot € 40.000 gerepareerd. Voor reparatie van kunst (regulier onderhoud en vandalisme) is een budget van € 66.000 beschikbaar. Voor een goed beeld van de stad, waar de kunstobjecten in belangrijke mate aan bijdragen, is onderhoud (reparatie na vernieling) noodzakelijk.

Product	Kapitaalgoed (bedragen * € 1.000)	2021 Werkelijk	2022 Begroot	2022 Werkelijk
Prog 1_5.3	Onderh kunst en objecten openbare ruimte			
	onderhoud	34	66	66
	directe loonkosten	5	4	4
	inkomsten	-	-	-
	Totaal	39	70	70

Waterbeheer

Het doel is uitvoering te geven aan een goed waterbeheer. De strategische richting is in het verbreed Gemeentelijke RioleringsPlan vastgelegd. De gemeente Vlissingen en waterschap Scheldestromen zorgen gezamenlijk voor een stedelijk watersysteem dat duurzaam, gezond en veerkrachtig is. Voor alle watergangen en -partijen wordt gestreefd naar een kwaliteitsverbetering. In combinatie met de uitvoering van baggerwerkzaamheden worden natuurvriendelijke oevers aangelegd. Tevens is de waterkwaliteit verbeterd door een lagere vuilemissie.

3.

JAARVERSLAG 2022 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Baggeren

De gemeente heeft met de 'beheerder' van de Michiel de Ruijterhaven een erfpachtovereenkomst afgesloten. In deze overeenkomst staat de verplichting van de gemeente de haven drie keer te baggeren. Dit is in 2001 en 2011 al gedaan. In 2021 is dit voor de derde en laatste keer gebeurd. Deze verplichting is nu vervallen voor de gemeente.

Wij hebben eveneens de verplichting om de Koopmanshaven op voldoende diepte te houden voor het Loodswezen.

Watergangen, waterafvoer, waterpartijen (a) en fontein (b)

Het doel (a) is het in stand houden van de watergangen en het waarborgen van de waterafvoer en onderhouden van de watergangen. Het doel (b) voor fontein is het in stand houden en onderhouden van de fontein in de binnenstad. Gezien de bezuinigingsopdracht zijn verschillende fontein buitenwerking gesteld. Voor het regulier klein onderhoud van de fontein en het schoonhouden is beheers- en onderhoudsbudget nodig om de fontein te kunnen laten werken en om de stijgende energiekosten voor pompen en verlichting te kunnen bekostigen. De energiekosten zijn apart in de exploitatie opgenomen. Eventuele uitgaven voor de uitvoering van grote(re) aanpassingen of werken worden indien noodzakelijk als investering geraamd. Elke nieuwe fontein vereist een verhoging van het beheersbudget budget. De kostenverhoging betreft voor het merendeel kosten aan derden (energie).

Product	Kapitaalgoed (bedragen * € 1.000)	2021 Werkelijk	2022 Begroot	2022 Werkelijk
2.4	Waterpartijen			
	onderhoud-waterpartijen, fontein	38	72	32
	onderhoud-baggerwerkzaamheden	207	18	-
	directe loonkosten	31	39	39
	inkomsten	-23	-17	-3
	Totaal	253	112	68

Ontwikkelingen nieuwe plangebieden

De aanleg van riolering en afwateringsvoorzieningen bij nieuwbouwlocaties is opgenomen in de grondexploitaties. Deze aanlegkosten van rioleringen in nieuwe gebieden worden in het vGRP buiten beschouwing gelaten. Er staan immers ook geen inkomsten uit heffingen tegenover. Ook opname van de kosten voor aanleg van de ondergrondse afvalcontainers in deze plannen is van belang. Dit wordt integraal opgenomen in de planexploitaties. Daarnaast wordt de vastgestelde methodiek toegepast om direct de beheers- en onderhoudskosten van deze nieuwe voorzieningen te kunnen meenemen in de berekeningen voor het extra benodigd beheersbudget na oplevering van het gebied. Hiertoe is in 2011 besloten bij oplevering van een definitief ontwerp (DO) middels een extra beheersparagraaf het college te laten besluiten over toevoeging van te beheren arealen met bijbehorend budget. Voor het areaal groen en wegen betekent dit vaak een forse uitbreiding. Dit is alleen het geval bij de uitbreidingswijken. Bij oplevering van uitleggebieden (gebieden waar de functie verandert naar een woon- of werkfunctie en dus een nieuw stuk stad wordt ontwikkeld) dient het beheersbudget rechtvaardig met de vierkante meters uitbreiding te worden verhoogd om op gelijk onderhoudspeerl te blijven. Elk nieuw stadsdeel of buurt wordt per direct in de uitvoering van het beheer meegenomen, dit kost geld vanaf "dag oplevering".

3.

JAARVERSLAG 2022 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Ontwikkeling begraafplaatsen

Voor het totaal van de begraafplaatsen blijft het beleid gericht op een presentatie van een goed verzorgde en onderhouden begraafplaats. Het beheer en onderhoud van begraafplaatsen wordt afgestemd op de vraag van de inwoners. Daarbij is het doel (raadsbesluit) in de tarifiering tenminste kostendekkend te begraven. Dit tarief wordt jaarlijks met 5% verhoogd tot een kostendekkend tarief is bereikt. Reguliere taken betreffen het begraven van overledenen en het aanleggen, beheren en onderhouden van gemeentelijke begraafplaatsen. De gemeente biedt momenteel voldoende begraafcapaciteit.

Product	Kapitaalgoed (bedragen * € 1.000)	2021 Werkelijk	2022 Begroot	2022 Werkelijk
7.5	Begraafplaats			
	onderhoud	96	279	58
	directe loonkosten	252	336	336
	kapitaallasten	62	76	72
	inkomsten	-559	-553	-605
	Totaal	-149	138	-140

Gebouwen

In 2016 is het accommodatiebeleid geactualiseerd en is er gestart met een onderzoek om te komen tot een efficiënte en optimale bezetting van de accommodaties. Door opname van de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen in het MJP-datasysteem wordt een integrale onderhoudsplanning en het daarmee gepaard gaande uitgavenoverzicht verkregen. Dit heeft geleid tot een nieuw meerjarig onderhoudsplan 2016-2025. De ingevoerde gegevens worden gedurende het jaar geactualiseerd en gebruikt voor het jaarlijks actualiseren van de planning.

Voor het kapitaalgoed Accommodaties loopt het project 'Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand'. In 2022 is uitvoering gegeven aan het Accommodatieplan op hoofdlijnen. Zie hiervoor de paragraaf Majeure Projecten.

3.

JAARVERSLAG 2022

ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Prog	Kapitaalgoed (bedragen * € 1.000)	2021 Werkelijk	2022 Begroot	2022 Werkelijk
	Accommodaties			
3	onderhoud welzijn-culturele accommodaties	584	363	231
	directe loonkosten	262	331	331
	kapitaallasten	213	217	192
	inkomsten welzijn- culturele accommodaties	-574	-1.170	-474
1	onderhoud sportaccommodaties	417	379	340
	directe loonkosten	713	873	873
	kapitaallasten	425	397	366
	inkomsten sportaccommodaties	-1.381	-1.419	-1.293
3	onderhoud onderwijshuisvesting	294	211	156
	directe loonkosten	211	240	240
	kapitaallasten	610	625	555
	inkomsten onderwijshuisvesting	-26	-578	-324
kostenpl	onderhoud huisvesting Stadhuis	406	138	204
	kapitaallasten	670	721	663
	onderhoud huisvesting Vredehoflaan	10	-	12
	kapitaallasten	23	24	22
	onderhoud huisvesting Edisonweg	8	-	27
	kapitaallasten	4	13	6
	Totaal	2.869	1.366	2.128

De gerealiseerde nettokosten zijn ruim € 600.000 hoger dan begroot. In de 2e bestuursrapportage 2022 namen we de boekwinst van het voormalig archiefpand aan de Hellebardierstraat op. Volgens het accommodatieplan op hoofdlijnen wilden we de opbrengst (€ 660.000) toevoegen aan de reserve 'Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand'.

De verwachting was om dit pand eind 2022 in eigendom over te dragen. Dit is nog niet gelukt in verband met de aanvraag/verstrekking van de omgevingsvergunning. Verwachting is dat dit het 2e kwartaal van 2023 wel gaat lukken.

3.

JAARVERSLAG 2022

RESERVES EN VOORZIENINGEN

Onderstaand de specificatie van de reserves en voorzieningen:

Overzicht reserves en voorzieningen	Stand per 01-01-22	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-22
(bedragen x € 1.000)				
Algemene reserve	-70.153	22.194	17.539	-65.498
Bestemmingsreserves	28.744	26.049	913	53.879
<i>Totaal reserves</i>	<i>-41.409</i>	<i>48.243</i>	<i>18.452</i>	<i>-11.618</i>
Verliesvoorziening grondexploitatie	2.771	1.448	-	4.219
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.924	1.218	995	9.147
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	7.688	2.930	3.363	7.256
Onderhoudsvoorzieningen	192	-	192	-
<i>Totaal voorzieningen</i>	<i>19.575</i>	<i>5.596</i>	<i>4.550</i>	<i>20.622</i>
Totaal reserves en voorzieningen	-21.834	53.839	23.002	9.003

De stand van de reserves en voorzieningen per 31 december 2022 is exclusief het nog te bestemmen resultaat van 2022.

In de toelichting op de balans geven we per reserve en voorziening inzicht in de omvang, doelstelling en mutaties.

3.

JAARVERSLAG 2022

MAJEURE PROJECTEN

3.10.1 Scheldekwartier

Scheldekwartier	Status rood of groen	Antwoord / Toelichting
Projectbesluit	N.v.t.	Het projectbesluit Scheldekwartier is vastgesteld op 10 oktober 2019.
Projectresultaat	N.v.t.	<p>In 2030 is de herstructurering van het Scheldekwartier afgerond. Het Scheldekwartier is dan een levendig, duurzaam en maritiem stadsdeel, waarbij de rijke industriële geschiedenis voelbaar en beleefbaar is. Het Scheldekwartier omvat circa 1.600 woningen, 35.000 m2 bruto vloeroppervlakte (b.v.o.) commerciële en niet-commerciële voorzieningen (waaronder een school), een nieuwe ontsluiting van de stad, een nieuwe dokbrug, nieuw aangelegde kades en een stadshaven. Daarnaast is ruime aandacht voor behoud en herontwikkeling van industrieel erfgoed. Er wordt een gedifferentieerd woningbouwprogramma ontwikkeld, verdeeld over de verschillende deelplannen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Gestapeld: 1.109 eenheden waarvan 211 goedkoop/sociaal, 348 middenduur en 550 duur. ■ Grondgebonden: 486 eenheden waarvan 94 goedkoop/sociaal, 253 middenduur en 139 duur. ■ Totaal: 1.595 eenheden waarvan 305 goedkoop/sociaal, 601 middenduur en 689 duur. <p>Naast het woningbouwprogramma gaat de grex uit van een programma van circa 35.400 m2 b.v.o. voor commerciële en niet commerciële voorzieningen inclusief een school. Dat is als volgt verdeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Werken: 3.550 m2 b.v.o. ■ Winkels/horeca: 3.050 m2 b.v.o. ■ Zorgvoorzieningen: 12.000 m2 b.v.o. ■ Recreatie, Leisure, cultuur, onderwijs: 16.800 m2 b.v.o.
Bestuurlijk opdrachtgever	N.v.t.	Wethouder Sal Craacu
Ambtelijk opdrachtgever	N.v.t.	Directeur Ruimte en Samenleving
Projectleider	N.v.t.	Projectleider Scheldekwartier
Stand van zaken Project		<p>Inmiddels zijn voor 708 woningen gronden verkocht, (deels) opgeleverd en deels in aanbouw per 01-01-2023.</p> <p>In 2022 zijn de gronden geleverd voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ 58 recreatieappartementen blok A Timmerplein (Dokwerker). ■ 14 sociale huurwoningen Koperslagerij. <p>De volgende verkoopovereenkomsten zijn in voorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ 24 vrije sector huurwoningen Aan de Singel (koopovereenkomst nog te ondertekenen door college). ■ 24 vrije sector koopappartementen blok D Timmerplein. ■ 20 sociale huurwoningen blok I. ■ 50 sociale huurwoningen blok K. ■ 18 middeldure ggw De Touwslagerij – De Baloeranstraat. <p>De volgende marktgangen zijn in voorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Postkantoorlocatie (circa 28 appartementen). ■ Parkzijde blok I (circa 14 grondgebonden woningen). <p>Verder is het volgende te melden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Afwikkeling Didam-arrest middels publicatie voornemen van diverse grondleveringen en voornemen aangaan van koopovereenkomsten. ■ Start bouw De Dempo (80 sociale huurappartementen). ■ Op 5 bouwplots (De Dokwerker, C-Dock, B Lofts, De Dempo en de Koperslagerij) wordt conform jaarplan tegelijkertijd gebouwd. ■ De Kop van het Dok is grotendeels opgeleverd.

Scheldekwartier	Status rood of groen	Antwoord / Toelichting
		<ul style="list-style-type: none"> ■ De concrete start bouw van een aantal bouwplots (de Zeelandtoren, Kop Keersluis, fase 2 De Broederband en Aan de Singel) is in voorbereiding. <p>De huidige stand van zaken per deelproject: Voormalige postkantoorlocatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ontwerpbestemmingsplan dit jaar in procedure. ■ Voorbereiden realisatie vervangende parkeerplaatsen bij speeltuinlocatie. ■ Marktgang in voorbereiding. ■ Rechtsgang beëindiging ORO met AM Zeeland. De gemeente wordt hierin bijgestaan door een extern advocaten kantoor. <p>Kop van het Dok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Gefaseerde oplevering eind 2022 / begin 2023. ■ Woonrijp maken Hellingbaan en omgeving gestart. <p>Helling:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Definitief Ontwerp helling afgerond mede op basis van ingediende reacties. ■ Besluitvorming ontwerp 1^e kwartaal 2023. ■ Realisatie voorzien in 3^e en 4^e kwartaal 2023. <p>Timmerplein – Zeelandtoren:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning zijn onherroepelijk. ■ De bouwplot is bouwrijp. ■ De levering van de grond was voorzien in 2022 maar is door uitstel van de verkoop (naar aanleiding van bouwkostenontwikkelingen) vertraagd naar 2023. <p>Timmerplein – Middengebied:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Bouw Dokwerker, B Lofts en C-Dock in volle gang. <p>Koperslagerij:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Bouw 14 sociale huurwoningen gestart. ■ Verkoop levensloopbestendige woningen en ggw Insulindestraat gestart. ■ Start bouw 1^e fase voorzien in 2^e kwartaal 2023. <p>Blok I, J en K:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Ontwerpbestemmingsplan 2^e kwartaal 2023 in procedure. ■ Voorbereiding met l'escaut met betrekking tot 20 woningen blok I en 50 woningen blok K. ■ Besluitvorming bieding Van Wijnen op De Touwslagerij – De Baloeranstraat. ■ Marktgang plot I-parkzijde is in voorbereiding. ■ Inmiddels is door b&w besloten om af te zien van de realisatie van Kanaaleiland (I-plus) Het financieel effect is verwerkt in de 1e herziening grex 2023 waarover nog besluitvorming plaats moet vinden. <p>De Broederband:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Start bouw 2^e fase april / mei 2023. <p>Singel Noord:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Woonrijp maken is afgerond. <p>Aan de Singel:</p>

Scheldekwartier	Status rood of groen	Antwoord / Toelichting
		<ul style="list-style-type: none"> ■ Anterieure overeenkomst en ruilovereenkomst gesloten. ■ Verkoopovereenkomst is over besloten. Ondertekening 1^e kwartaal na publicatie Didam-arrest. ■ Bestemmingsplan Aan de Singel in procedure. <p>Kop Keersluis:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Naar aanleiding van tegenvallende verkoop worden optimalisaties in de programmering onderzocht. ■ Transport grond en start bouw hierdoor vertraagt, nu voorzien in de 2^e helft 2023. <p>Maritiem programma:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Alle vaste ligplaatsen verkocht. ■ Gemeente uit VVE getreden. ■ Onderzoek invulling overige aanlegplaatsen. <p>Herbestemming Machinefabriek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Casco+ herstel gestart in kwartaal 3. ■ Voorbereiding herbestemming en ontwikkelstrategie. ■ Bestemmingsplan in voorbereiding. <p>School Scheldewijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Het definitieve besluit over nieuwbouw van een school in het Scheldekwartier is genomen in 2021. In de 1^e helft van 2023 wordt de locatie vastgesteld. <p>Scheldekwartier algemeen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Activiteiten vanuit uitvoeringsplan gebieds promotie. Artikelen in dag- en weekbladen, promotiefilmpjes, bouwborden, rondleidingen, bezoeken e.d. ■ In de rapportageperiode hebben gesprekken plaatsgevonden met de provincie over de verwerving van de provinciale kade aan het Kanaal door Walcheren en het verplaatsen danwel beëindigen van de olieboot. Inzet besluitvorming 1^e kwartaal 2023. ■ 1^e fase Dokter Stumphiuspark opgeleverd. 2^e fase na de bouw van De Dempo.
Stand van zaken Geld	!	<p>Er zijn een aantal mutaties die zich voordoen welke vertaald zijn/worden in de 1^e herziening van de grex 2023, te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Afzien van in ontwikkeling brengen plot I-plus. ■ Vertraging grondverkoop diverse bouwplots (waaronder Kop Keersluis en De Koperslagerij) ■ Nadere uitwerking nog te verkopen bouwplots (Kleine Kappen, Machineplein en Houtkade). ■ Aanpassing renteparameter, verhoging kostenstijging en verlaging opbrengstenstijging naar aanleiding van marktontwikkelingen. ■ Toename saneringskosten in verband met PFAS-grond. ■ Toename plankosten onder ander in verband met prijspeilcorrectie 15%.
Stand van zaken Risico's	!	<p>Er is een actuele risicoanalyse welke 2 maal per jaar wordt geactualiseerd. Het volgende risico is aanwezig maar lijkt vooralsnog beheersbaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Het risico van onbekendheid met restobjecten en verontreiniging in de bodem is door het BRM fors afgenomen maar blijft aanwezig. <p>De volgende risico's zijn aanwezig en vragen de komende periode ambtelijk en bestuurlijk de aandacht:</p>

3.

JAARVERSLAG 2022

MAJEURE PROJECTEN

Scheldekwartier	Status rood of groen	Antwoord / Toelichting
		<ul style="list-style-type: none"> ■ De bouwkosten stijgen en worden naar verwachting niet meer voldoende gecompenseerd door de stijging van de VON-prijzen. Het risico dat de compensatie van de stijging van de VON-prijzen onvoldoende is neemt toe. Hierdoor ontstaat druk op de grondprijzen. ■ Het project blijft onderlinge afhankelijkheden kennen. Tegenvallers op het ene vlak, kunnen onmiddellijk effect hebben op andere terreinen. Het risico herbesteding Machinefabriek – parkeren Timmerplein, Damen en locatie schoolgebouw en bestemmingsplan hoofdkantoor) nemen nog niet af. ■ Daarnaast is de ontwikkeling van de Kleine Kappen, Machineplein en Van Dishoeckhuis afhankelijk van de parkeeroplossing in de Machinefabriek. ■ Concrete parkeeroplossingen bij toenemende bewoners in het plangebied vragen aandacht. ■ Het risico dat er geen sluitende businesscase voor de Machinefabriek te maken is blijft aanwezig. ■ Het risico dat bezwarenprocedures bij bestemmingsplannen tot vertraging leiden neemt toe omdat steeds meer mensen in het Scheldekwartier gaan wonen. ■ Het risico is dat de Bunkerboot niet wordt verplaatst, terwijl dat wel is afgesproken ten behoeve van de ontwikkeling Koperslagerij. ■ Het oplopen van levertijden van bouwmaterialen kan leiden tot langere bouw tijden of stilleggen ontwikkelingen. ■ Toenemende rentekosten maken financiering woningen voor particulieren lastiger waardoor de verkoop van woningen afneemt. ■ Vertraging besluitvorming locatiekeuze school leidt tot vertraging grondverkoop.
Stand van zaken Organisatie	!	<p>De gewenste snelheid van ontwikkeling van het Scheldekwartier, vraagt een omvangrijke inzet vanuit veel verschillende disciplines. Daar zit spanning op omdat we te maken hebben met verschillende deadlines en prioriteiten. Bij ruimtelijke ordening, verkeer, inkoop en vergunningen, ligt er veel werk. Bovendien maken vraagstukken als stikstof, Didam arrest en onderlinge afhankelijkheden in de bestemmingen het er niet eenvoudiger op. Het is een hele uitdaging om op alle vlakken te zorgen voor voldoende bemensing voor het Scheldekwartier. Mede ook door vertrek van collega's. In het afgelopen jaar heeft zich dat nog duidelijker gemanifesteerd en leidt dat bijvoorbeeld tot vertraging in ruimtelijke procedures en daardoor ook mogelijk vertraging in grondverkoop en start bouw.</p> <p>De herbesteding van de Machinefabriek is complex omdat dit alle beleidsvelden van de gemeente raakt (onder andere accommodatiebeleid, parkeeroplossing, cultuur). Hier spelen veel belangen.</p> <p>Volgend de ontwikkeling in het Scheldekwartier neemt ook het aantal belanghebbenden (bewoners/gebruikers) in het gebied toe. Dit vraagt meer en andere (project)communicatie van de diverse disciplines en projectleiding.</p>
Stand van zaken Tijd	!	<p>De werkzaamheden van het project liggen in zijn algemeenheid op schema, het tempo in de herontwikkeling is hoog. Wel zien we door een terugvallende markt vertraging in verkoop van bouwgrond ontstaan. Bijzondere aandacht vraagt de besluitvorming van de herbesteding van de Machinefabriek. Dit is een bijzonder kritisch pad geworden waar vertragingen grote effecten hebben op de voortgang van het gehele Scheldekwartier, waardoor realisatie Machinefabriek en verkoop plots rondom de Machinefabriek onder druk staat. Uitgangspunt is oplevering parkeergarage in de Machinefabriek uiterlijk medio 2025.</p>
Stand van zaken Informatie	✓	Loopt conform vastgestelde projectopdracht, te weten:

3.

JAARVERSLAG 2022

MAJEURE PROJECTEN

Scheldekwartier	Status rood of groen	Antwoord / Toelichting
		<ul style="list-style-type: none"> De bestuurlijk opdrachtgever wordt in een wekelijks overleg, en indien nodig tussentijds, door de ambtelijk opdrachtgever en projectleider geïnformeerd over actuele zaken. De ambtelijk opdrachtgever wordt periodiek en indien nodig tussentijds door de projectleider geïnformeerd over actuele zaken. Het college en de gemeenteraad worden via de reguliere P&C cyclus geïnformeerd over de voortgang. De raad stelt 2 maal per jaar de herziening van de grondexploitatie vast (inclusief presentatie). Een kernteam van projectleiding, planeconomie, stedenbouw heeft wekelijks voortgangsoverleg. Tweewekelijks is er een civiel projectleidersoverleg en een RO-overleg. Voor afzonderlijke projecten zijn projectgroepen.
Stand van zaken Communicatie	✓	<p>Loopt conform vastgestelde projectopdracht, te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Conform b&w-besluit gebiedspromotie (d.d. 4 juli 2017). Informatiebijeenkomsten in het kader van formele procedures, als onderdeel van de verschillende deelontwikkelingen. Specifieke bijeenkomsten/overleggen met belanghebbenden / burens als onderdeel van de verschillende deelontwikkelingen. De geplande fysieke bijeenkomsten zijn als gevolg van corona tot nader orde uitgesteld. Informeren van bewoners over de uitvoering gaat nu per brief. Aanvullende inzet op sociale media, een groot bouwboard geplaatst en kleinere bouwboarden geplaatst in Scheldewijk en Timmerplein. Vele artikelen en interviews met landelijke en regionale media.
Stand van zaken Kwaliteit	✓	<p>Loopt conform vastgestelde projectopdracht. Bij de uitwerking / realisatie wordt een hoog ambitieniveau nagestreefd. Kaders hiervoor zijn verwoord in de Ontwikkelingsvisie Scheldekwardier, Beeldkwaliteitsplan Scheldekwardier, Handboek openbare ruimte en locatiepaspoorten per deelplotontwikkeling.</p>
Belangrijke besluiten tot volgende rapportage moment	N.v.t.	<p>De belangrijkste relevante besluiten die de komende periode (tot en met 30 april 2023) voor besluitvorming worden voorgelegd zijn:</p> <p>Scheldewijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ondertekening overeenkomst Aan de Singel. Vaststellen bestemmingsplan Aan de Singel. Besluit ontwerpbestemmingsplan plot I, J en K. Bieding en koopovereenkomst De Touwslagerij – De Baloeranstraat. Koopovereenkomsten l'escaut over De Touwslagerij – Dempostraat en De Admiraliteit. Besluit aankoop provinciale kade langs het Kanaal door Walcheren. <p>Scheldewerf:</p> <ul style="list-style-type: none"> Besluit vaststelling ontwerp herinrichting voormalige scheepshelling Kop van het Dok. <p>Scheldestad:</p> <ul style="list-style-type: none"> Besluit ontwerpbestemmingsplan voormalige postkantoorlocatie.
Voorstellen voor bijsturingmaatregelen	N.v.t.	<p>Inhoudelijk: n.v.t. Organisatie: n.v.t. Tijd: n.v.t. Communicatie/informatie: n.v.t. Kwaliteit: n.v.t.</p>
Overige opmerkingen	N.v.t.	N.v.t.

3.

JAARVERSLAG 2022

MAJEURE PROJECTEN

3.10.2 Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand

Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand	Status rood of groen	Antwoord / Toelichting
Projectbesluit	N.v.t.	Bestuursopdracht 13 september 2018 Projectopdracht 14 mei 2020 (verseon, 1204869)
Projectresultaat	N.v.t.	Met het vaststellen van het Accommodatieplan op hoofdlijnen is het resultaat van dit project als volgt vastgelegd: Voor het einde van 2026 hebben we een beheersbaar, onderhouden en vitaal gemeentelijk accommodatiebestand inclusief een structurele totale bezuiniging van € 1,5 miljoen op de totale exploitatiekosten van gemeentelijke accommodaties. Op basis van het deelproject organisatiestructuur zal, aan het einde van het project, het beheer rondom accommodaties op een efficiëntere en doelmatigere wijze georganiseerd zijn.
Bestuurlijk opdrachtgever	N.v.t.	Wethouder Coen Bertijn
Ambtelijk opdrachtgever	N.v.t.	Directeur Bedrijf & Beheer
Projectleider	N.v.t.	Beleidsmedewerker Vastgoed
Stand van zaken Project		Het Accommodatieplan op hoofdlijnen (AoH) is vastgesteld op 30 september 2021. Hieraan is gekoppeld het opstellen van een uitvoeringsagenda en een voorziening voor beheer en onderhoud op basis van nieuwe Meerjaren Onderhoudsplannen (MJOP's) voor het gemeentelijk vastgoed met actuele marktconforme prijzen. De gemeenteraad heeft in 2022 de begroting 2023 e.v. vastgesteld waarin ze de budgetten van deze geactualiseerde MJOP's heeft vastgesteld. Een uitvoeringsagenda van de activiteiten uit het AoH is voor kwartaal 2 2023 voorzien. In 2022 zijn een aantal panden afgestoten door verkoop of sloop: woningen Verkuyl Quakkelaarstraat, het Spui, en de sloop van de Willem Roelofsiaan. Desondanks blijft het behalen van de taakstelling achter op de begroting. Eerder is aangegeven dat onder andere COVID-19, de afstemming met gebruikers en het uitblijven van besluitvorming hieraan ten grondslag lagen. Daar moeten nu nog een aantal ontwikkelingen aan worden toegevoegd zoals bijvoorbeeld het uitvallen van de projectleider, het Didam-arrest, en de ontwikkeling rondom de nieuwbouw van de scholen. Daardoor is het niet mogelijk geweest alle beoogde accommodaties af te stoten door verkoop of sloop. Als we daar ook de oorlog in Oekraïne en de daarmee gepaard gaande neveneffecten zoals lange levertijden, stijgende bouwkosten etc. bij optellen is het 'gat' in de begroting steeds groter geworden. Eerder is al de vraag gesteld of de oorspronkelijke opdracht nog wel realistisch is. Deze vraag wordt steeds pregnanter. Kiezen we voor het harder snijden in het totale accommodatiebestand waarmee ook gebruikers het dak boven hun hoofd zullen verliezen of moet de taakstelling worden herzien. Ieder besluit tot afstoten leidt tot onrust in samenleving en raad. Bij het aanbieden van de uitvoeringsagenda in kwartaal 2 2023 en de daaropvolgende kaderbrief zal hierop nader worden ingegaan.
Stand van zaken Geld		Ten opzichte van de vorige rapportage zijn er een aantal resultaten geboekt in het afstoten en slopen van accommodaties. Dit heeft geleid tot een gedeeltelijke realisering van de taakstelling van € 4.000. Echter, onder andere het Didam-arrest, vertraging door langere afstemming met gebruikers en kwalitatief onvoldoende inschrijving bij verkooptrajecten hebben ertoe geleid dat niet alle geplande transacties zijn gerealiseerd. In het accommodatieplan op hoofdlijnen zijn voor 2022 maatregelen voorgesteld die in totaal circa € 130.000 aan bezuiniging opleveren. Zoals in voornoemd plan is aangegeven, is voor het uiteindelijk resterende dekkingstekort van circa € 270.000 nog geen oplossing. Voor de bestemmingsreserve geldt dat door de geplande verkoopresultaten in 2022, onder aftrek van gemaakte verkoopkosten en frictiekosten, het saldo circa € 1,2 miljoen wordt. In het vastgestelde Accommodatieplan op hoofdlijnen is een prognose opgenomen met betrekking tot de verdere ontwikkeling van de

3.

JAARVERSLAG 2022

MAJEURE PROJECTEN

Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand	Status rood of groen	Antwoord / Toelichting
		bestemmingsreserve en de taakstelling. De vervolgstap hierop is de verwerking van de nieuwe MJOP's en het inrichten van een voorziening voor beheer en onderhoud voor de komende jaren.
Stand van zaken Risico's	!	Eerder genoemde risico's als onrust bij gebruikers komen op basis van de gesprekken met gebruikers regelmatig voor. Vooral uit de gesprekken met gebruikers waarvan de accommodatie op basis van het AoH zal worden afgestoten blijkt deze onrust. Dit leidt tot een langere voorbereidingstijd voor wat betreft het afstoten van accommodaties omdat gebruikers ook op bestuurlijk niveau het gesprek willen aangaan. Het formuleren van beleid rondom het Didam arrest vergde zorgvuldigheid en tijd en is daardoor van invloed geweest op de geplande af te stoten accommodaties. De koppeling van de sportzaal in de Machinefabriek met de ontwikkeling van een nieuwe brede school in het Scheldekwardier, en de verdere besluitvorming rondom de invulling van de Machinefabriek en de huidige gemeentelijk (afstootbare) accommodaties die hierin voorzien. Vertraging in de besluitvorming of uitvoering van voornoemde onderdelen betekende vertraging op de ontwikkeling van de sportzaal en daarmee op het afstoten van de accommodatie Baskensburg. Ook de ontwikkeling van de sportzaal Weyevliet en de daarmee samenhangende af te stoten accommodaties / te herhuisvesten gebruikers leide tot vertraging van het afstoten van de accommodatie Baskensburg.
Stand van zaken Organisatie	!	Uitval van de projectleider leidde tot een herverdeling van taken en rollen binnen de projectgroep.
Stand van zaken Tijd	!	Uitval projectleider(s) leide tot vertraging in de uitvoering van het project. Door planning van andere projecten zoals bijvoorbeeld Machinefabriek en Weyevliet is er vertraging ontstaan in de realisatie van dit onderhavige project.
Stand van zaken Informatie	✓	
Stand van zaken Communicatie	✓	
Stand van zaken Kwaliteit	✓	
Belangrijke besluiten tot volgende rapportage moment	N.v.t.	Vaststelling uitvoeringsagenda college en informeren raad kwartaal 2 2023.
Voorstellen voor bijsturingsmaatregelen	N.v.t.	Herijking van het AoH om te komen tot een realistische (herziene) projectopdracht.
Overige opmerkingen	N.v.t.	

3.

JAARVERSLAG 2022

MAJEURE PROJECTEN

3.10.3 Omgevingswet

Omgevingswet	Status rood of groen	Antwoord / Toelichting
Projectbesluit		<ul style="list-style-type: none"> ■ Programmabegroting 2017-2021. ■ Projectvoorstel Implementatie Omgevingswet vastgesteld door het college d.d. 18 april 2017. ■ Collegeopdracht 14 januari 2020. ■ Projectopdracht (directie) 25 juni 2020. ■ Projectplan (AOG) 10 november 2020 (Verseon-nr: 123648).
Projectresultaat	n.v.t.	De doelstelling van dit project is om de Omgevingswet binnen de gemeentelijke organisatie (intern) van Vlissingen tijdig te implementeren. (beoogde inwerkingtreding, 1 januari 2024)
Bestuurlijk opdrachtgever	n.v.t.	Wethouder Coen Bertijn
Ambtelijk opdrachtgever	n.v.t.	Directeur Ruimte en Samenleving
Projectleider	n.v.t.	Projectleider Omgevingswet
Stand van zaken Project	n.v.t.	<p>- Er is een indringende ketentest uitgevoerd om te ervaren of alle aangeschafte software naar behoren werkte en naar wat ervan verwacht kan worden of dit moment.</p> <p>- 2022 heeft in het teken gestaan van het bepalen van de koers voor de Omgevingsvisie op basis van de Verkenning die in 2021 is vastgesteld. Informatie voor de koers is opgehaald via participatiesessies met stakeholders, inwoners, college en gemeenteraad. De informatie leidt tot een concept-omgevingsvisie die begin 2023 zal worden opgeleverd.</p> <p>- Inzicht in de derving van leges als gevolg van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen en de Omgevingswet.</p> <p>- Uw raad heeft de Verordening nadeelcompensatie vastgesteld.</p> <p>- Wij hebben toepasbare regels voor alle bruidsschat-activiteiten in het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) ingeladen. Ook zijn aanpassingen gedaan aan de Vergunningverlening, Handhaving en Toezicht (VTH) software, zodat deze meer aansluit bij de wensen van de gebruikers (vergunningverleners).</p> <p>- We hebben een schetsontwerp participatiebeleid gemaakt. Aan de rekenkamer is informatie gegeven over het toepassen van participatie en onze gedachten voor het nieuwe beleid.</p> <p>- Voor het Omgevingsplan heeft 2022 in het teken gestaan van het formuleren van een plan van aanpak en daarnaast is er gestart met een inventarisatie van geldende wet- en regelgeving. 2023 staat in het teken van de juridische vertaling van de keuzes die worden gemaakt in het kader van onder andere de omgevingsvisie, geldende bestemmingsplannen en verordeningen, de woonvisie, kenniswerf, stationsgebied etc.</p> <p>- Via een raads werkgroep is een delegatie van uw raad met regelmaat geïnformeerd over de verschillende onderdelen van de Omgevingswet en is opgehaald waar aandacht aan geschonken moest worden.</p>
Stand van zaken Geld		<p>De bestedingen zijn op de volgende punten achter gebleven ten opzichte van de projectbegroting:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Opleidingen b. DSO c. Omgevingsvisie d. Personeel <p>Dit heeft te maken met:</p> <p>Ad a. Mede door uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn opleidingen nog niet gepland. Door gezamenlijk op te trekken met andere partijen worden de kosten als geheel lager.</p> <p>Ad b. Door uitstel van de Omgevingswet is een deel van de begrote ICT kosten (zowel voor de aansluiting op het landelijke DSO als voor aanpassingen van onze VTH applicatie LEEF) nog niet gemaakt. Ook zijn de ICT kosten als geheel vooralsnog nog wat lager uitgevallen dan begroot vanwege een gezamenlijke aanbesteding met Middelburg.</p> <p>Door de vertraging van inwerkingtreding kunnen echter nog langer aanpassingen worden gedaan binnen de projectperiode waardoor kosten</p>

3.

JAARVERSLAG 2022

MAJEURE PROJECTEN

Omgevingswet	Status rood of groen	Antwoord / Toelichting
		<p>voor ICT aanpassingen die voor 2022 waren begroot in 2023 mogelijk nog wel hoger uitvallen. Bij inwerkingtreding per 1 januari 2023 hadden deze kosten al binnen reguliere afdelingskosten gevallen. Door uitstel van inwerkingtreding naar januari 2024 zullen deze kosten nog wel op projectbudget rusten.</p> <p>Ad c. Er meer kosten voor de Omgevingsvisie in 2023 vallen dan in 2022.</p> <p>Ad d. Bij het maken van de begroting voor personele lasten is het moeilijk om dit precies in te schatten omdat het om een nieuwe wet gaat. Er vinden ook wisselingen plaats die invloed hebben op het budget. En door het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn sommige kosten nog niet gemaakt.</p>
Stand van zaken Risico's		<p>Landelijk is er veel aandacht voor de (meerjarige) financiële gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen. In Vlissingen hebben we dit zo goed als mogelijk in beeld en meegenomen in de financiële documenten. Extra vergoeding vanuit het rijk aan Gemeenten vanwege uitstel inwerkingtreding worden via de VNG aangekaart. De uitkomst daarvan is nog niet zeker.</p> <p>Tegelijkertijd zal de praktijk moeten uitwijzen hoe de kosten precies uitvallen. We nemen deel aan een ambtelijke werkgroep die maandelijks door de VNG wordt georganiseerd en houden daarmee vinger aan de pols.</p>
Stand van zaken Organisatie		<p>Zie risico's en tijd.</p> <p>Een andere manier van (samen)werken, vraagt vaak ook andere competenties en taakhoud. Hierdoor kunnen bestaande rollen in kader van de inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderen of nieuwe ontstaan. Inzicht in- en beeld van deze veranderingen beginnen vorm te krijgen en zullen in samenwerking met Teamleiders worden opgepakt.</p>
Stand van zaken Tijd		<p>Met alle werkzaamheden liggen we op schema.</p> <p>Inmiddels heeft de minister de 1e- en 2e kamer verzocht zo snel mogelijk het KB (Koninklijk Besluit) te slaan om daarmee de inwerkingtredingsdatum op 1 januari 2024 mogelijk te maken.</p> <p>Hoewel we alle software hebben aangeschaft en voldoende menskracht hebben, vraagt het meer tijd en inzet dan we verwachtten om dit goed te implementeren. Door middel van het deelnemen aan Indringende Keten Testen zorgen we dat we optimaal zijn voorbereid als gemeente Vlissingen gericht op inwerkingtreding op 1 januari 2024</p>
Stand van zaken Informatie		De overleggen van het project verlopen conform afspraak.
Stand van zaken Communicatie		<p>De communicatie naar initiatiefnemers/bewoners over de wijzigingen van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen wordt in Q4 van 2023 opgepakt (inwerkingtreding wet is 1 januari 2024 geworden). Hiervoor wordt de toolkit van de VNG benut. In SPOZ-verband (Samenwerkingsplatform Omgevingswet Zeeland) wordt verkend wat samen opgepakt wordt.</p> <p>Binnen de organisatie wordt een communicatie campagne en testweek voorzien in Q4 .</p>
Stand van zaken Kwaliteit		Geen bijzonderheden.
Belangrijke besluiten tot volgende rapportage moment	N.v.t.	<ul style="list-style-type: none"> - Nota uitgangspunten Omgevingsplan 1.0 vaststellen door ambtelijk opdrachtgever en ter informatie aan de raad aanbieden (Q2) - Geplande vaststelling Participatiebeleid en Participatie- en inspraakverordening (Q2) - Geplande vaststelling Omgevingsvisie (Q3) - Besluit over lijst verplichte participatie (Q3) - Legesverordening op Omgevingswet aangepast Q4
Voorstellen voor bijsturingsmaatregelen	N.v.t.	
Overige opmerkingen	N.v.t.	geen

Personeel**Personele capaciteit**

In de begroting 2022 is geconstateerd dat er een te hoge werkdruk was. 1 van de maatregelen hierop is het beschikbaar stellen van extra formatie, zowel tijdelijk als structureel. Deze formatie is in het afgelopen jaar ingevuld, tegelijkertijd is 1 van de grootste uitdagingen om voldoende gekwalificeerde medewerkers te krijgen. In de komende 10 jaar gaat bijna een kwart van de medewerkers met pensioen. De arbeidsmarkt is nog steeds erg weerbarstig, zeker in Zeeland. Om de ontstane vacatures te kunnen invullen, is het van belang dat de gemeente Vlissingen een aantrekkelijke werkgever is. Dit realiseren we via verschillende sporen. Acties in het kader van vitaliteit en werkplezier zorgen voor fitte medewerkers die lekker in hun vel zitten. Hier horen ook activiteiten bij die bijdragen aan de onderlinge verbinding. De vernieuwing van de 'werken bij site' draagt bij aan een moderne uitstraling. Door onder andere deze zaken lukt het ons redelijk de vacatures in te vullen. Daar waar dit niet lukt, wordt een gespecialiseerd bureau gevraagd ons hierin te ondersteunen. Er is in 2022 ook een recruiter aangesteld. De werving en selectie is hiermee verbeterd, en vergt blijvend aandacht.

Visie op human resource (HR)

Op dit moment zijn wij bezig met de ontwikkeling van de organisatievisie, gebaseerd op de in 2022 vastgestelde strategische visie. De organisatievisie beschrijft wat voor soort organisatie we willen zijn. Afhankelijk van deze organisatievisie brengen wij de visie op HR weer een stap verder.

Met de ondernemingsraad en de vakbonden zijn we gestart met de werkgroep duurzame inzetbaarheid; hoe houden we medewerkers in alle leeftijdscategorieën op een gezonde en plezierige manier aan het werk. Dit past binnen de visie op HR. Dus naast het werven van medewerkers is het behouden van medewerkers minstens zo belangrijk. Het vervangen van het functiegebouw door HR21 is hierin een belangrijke factor. Daarnaast is er meer geïnvesteerd in de ontwikkeling van de medewerkers. Bijvoorbeeld door het veranderen van de gesprekscyclus, waarbij het accent verschuift van beoordelen naar ontwikkelen. Ook is aan alle medewerkers de training focus op werkplezier aangeboden.

Functiegebouw

Het huidige functiegebouw dateert van 2006 en is daarmee aan vervanging toe. Bij het beschrijven van functies om te gaan werven zijn we gebonden aan het gedateerde functiegebouw, waardoor we de taken vaak niet in de juiste generieke functie kunnen laten landen. Dit geldt ook voor de functies van collega's die nieuwe taken hebben gekregen waarvoor het gedateerde functiegebouw niet meer passend is. Vandaar dat het onderzoek voor het vervangen van het functiegebouw is opgenomen in de begroting. We zijn gestart in Q3 en hebben een keuze gemaakt voor HR-21 inclusief een externe adviseur die hier ons in gaat begeleiden. Met de OR en de vakbonden in lokaal overleg is een werkgroep samengesteld. In Q4 zijn we gestart met het beschrijven van de taken van medewerkers door de gehele organisatie. HR neemt hierin het voortouw samen met het management en de medewerkers. De beschrijving van de functies loopt tot in het 1^e kwartaal van 2023. De verdere implementatie zal in het 2^e kwartaal van 2023 plaatsvinden. Hierdoor zal een deel van het beschikbare budget van 2022 in 2023 besteed worden.

Vervanging voor ziekteverzuim en zwangerschapsverlof

Op het moment dat medewerkers (langdurig) uitvallen door ziekte of met zwangerschapsverlof gaan, is het van belang om deze te vervangen. Doen we dat niet, dan loopt de werkdruk (die toch al als hoog ervaren wordt) verder op wat onwenselijke gevolgen heeft. Of wordt werk niet uitgevoerd, wat in vele gevallen ook niet wenselijk is. In de begroting voor 2022 is daarom een stelpost opgenomen van € 10.000 voor vervanging bij ziekteverzuim en € 10.000 voor vervanging bij zwangerschapsverlof. Deze stelpost hebben we opgenomen omdat op voorhand niet is te voorspellen hoeveel collega's er vervangen moeten worden vanwege langdurige ziekte of zwangerschap. Bij de 1e bestuursrapportage 2022 hebben we de stelpost aangepast naar € 276.000 voor vervanging bij langdurige ziekte. Vervanging bij zwangerschap hebben we aangepast naar € 99.000. Onderstaand een overzicht van de aangegane verplichtingen tot vervanging ten laste van deze stelposten.

- Vervanging bij langdurige ziekte: € 349.294
- Vervanging bij zwangerschap: € 101.388
- Totaal € 450.682

Organisatie

Rechtmatigheid

Artikel 213 van de Gemeentewet schrijft voor dat de accountant jaarlijks een verklaring afgeeft over de mate waarin de verantwoorde baten, lasten en mutaties van balansposten rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatigheid is het voldoen aan interne en externe wet- en regelgeving. Dit wordt vastgelegd in een normenkader (overzicht interne en externe wet- en regelgeving). Jaarlijks wordt het normenkader gescreend op gewijzigde, interne en externe, regelgeving. Aan de hand van deze screening wordt het normenkader geactualiseerd. Het normenkader is in 2022 vastgesteld door het college en ter kennisgeving aangeboden aan de raad.

In februari 2022 is het controleprotocol door de raad vastgesteld. In het controleprotocol staat welke werkzaamheden de accountant in opdracht van de raad verricht om tot een oordeel te komen over de jaarrekening 2022. Hierin zijn onder andere de goedkeuringstoleranties (grenzen) opgenomen die de accountant dient te hanteren voor de controle. Voor 2022 zijn de volgende toleranties (grenzen) vastgesteld:

Goedkeuringstolerant	Goedkeurend	Beperking	Oordeelsonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤1%	>1%<3%	-	≥3%
Onzekerheden in de jaarrekening (% lasten)	≤3%	>3%<10%	≥10%	-

Interne controles 2022

De interne controles welke in 2022 zijn uitgevoerd zijn opgenomen in het intern controleplan 2022-2025. De processen inkoop- en aanbesteding, Wmo en jeugd, subsidies, grondexploitaties en personeel zijn onder andere opgenomen in het interne controleplan 2022-2025. Het college heeft het intern controleplan 2022-2025 vastgesteld. De interne controles die betrekking hebben op 2022 zijn uitgevoerd in de periode april 2022 tot en met maart 2023. De bevindingen (wat gaat goed en wat kan beter) en aanbevelingen uit deze interne controles worden vastgelegd in rapportages. De inhoud hiervan wordt besproken met de betrokken teams, directies en college.

Rechtmatigheidsverantwoording

Met een rechtmatigheidsverantwoording geeft het college aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Belangrijke doelstelling van de wijziging is dat we als gemeente zelf de verantwoording moet kunnen onderbouwen. Het college stelt de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening. De basis hiervoor zijn de 3 rechtmatigheidscriteria, welke niet worden afgedekt door het getrouwheidsoordeel. Dit zijn het begrotingscriterium, het voorwaarden criterium en misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.

Het uitgangspunt was dat het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording door het college voor het eerst zou plaatsvinden over het boekjaar 2021 (in het voorjaar van 2022). In 2021 is bekend gemaakt dat naar verwachting gemeenten voor het boekjaar 2022 voor de 1e keer een rechtmatigheidsverantwoording dient op te nemen in de jaarrekening. Dit onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring. Dit is voor het boekjaar 2022 niet aan de orde. In 2022 heeft de parlementaire goedkeuring in zowel de 2e als de 1e kamer wel plaatsgevonden. Dit betekent dat de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording voor het eerst zal plaatsvinden over het boekjaar 2023.

Intern zijn alle voorbereidingen (onder andere verantwoordingsgrens, aanpassing financiële verordening, intern controleplan 2022-2025) getroffen om de rechtmatigheidsverantwoording te kunnen afgeven. Dit is ook afgestemd met de accountant.

Procesmanagement

Het project “meer structuur door procesmanagement” is in 2022 afgerond en procesmanagement maakt nu onderdeel uit van de normale bedrijfsvoering. We gaan verder om de processen door de bril van procesmanagement te bekijken, te beoordelen en vast te leggen. Er wordt ook gekeken naar efficiency en standaardisatie van de processen. Processen worden vastgelegd in een online applicatie, welke voor de medewerkers vanaf 2023 beschikbaar zal zijn.

Communicatie

Interne communicatie

In 2022 continueerden we de interne communicatie-aanpak om ervoor te zorgen dat we steeds beter en duidelijker met onze medewerkers communiceren. Dit deden we met enkele hoofdthema's als leidraad: we komen samen in actie voor werkplezier, we maken vooruitgang zichtbaar en we organiseren informeel contact en zorgen voor een betere interne verbinding. Om structuur te geven aan deze thema's en de formele activiteiten die we organiseerden gebruikten we een jaarkalender.

We onderhielden nauw contact met belangrijke interne stakeholders zoals de directie, teamleiders, OR en de Wij@ambassadeurs. Zo hielden we vinger aan de pols bij wat er intern speelt en leeft. Als communicatiemiddelen gebruikten we Visnet, de wekelijkse organisatienieuwsbrief De Weekvangst en we organiseerden elk kwartaal een online personeelsbijeenkomst onder de naam: 'De directie steekt van wal'. Deze middelen droegen eraan bij dat er een goede informatie-uitwisseling kon plaatsvinden en speelden een grote rol bij de interne verbinding tussen medewerkers en leidinggevenden.

Na de coronaperiode was er voor de Wij@ambassadeurs weer tijd en ruimte om bij elkaar te komen. Deze groep collega's denkt na over organisatieontwikkelingen en houdt de directie een spiegel voor. Zij zijn van groot belang voor de interne communicatie. Ze ondernemen zelf ook initiatieven om met elkaar een positief klimaat te creëren, waarin je fijn kan werken samen met je collega's. Samen werken aan werkplezier!

Externe communicatie

In een verkiezingsjaar besteden we altijd extra aandacht aan communicatie om de opkomst te bevorderen en in 2022 is er ook weer een uitslagenavond georganiseerd. Net als in het voorgaande jaar was participatie in 2022 in veel projecten ook een belangrijk onderdeel. Zo zijn er voor onder andere de projecten Visie Spuikom, Boulevardvisie, aardgasvrije wijk en voor de Omgevingsvisie participatietrajecten ingezet. Omdat de coronamaatregelen waren opgeheven, waren fysieke bijeenkomsten ook weer mogelijk.

We hebben het afgelopen jaar ingezet op het in gebruik nemen van een online participatiemiddel. De website www.doemeevissingen.nl is in het 4e kwartaal van 2022 live gegaan.

Het pakket Wind in de zeilen vraagt veel aandacht voor externe communicatie. In afstemming met het Rijk en de provincie is de kernboodschap herzien. Daarnaast adviseren we de andere betrokken overheidsorganisaties, die verder van de inwoners af staan, over de lokale kennis en ervaring. We zoeken continue naar samenhang in de communicatie tussen de verschillende fiches. Om op die manier het pakket Wind in de zeilen steeds meer zichtbaar en concreter te maken voor de inwoners van Vlissingen en Zeeland.

Financieel beheer

Artikel 12

In 2014 hebben we een aanvraag voor een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds ingediend op basis van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet (Fvw). Aanleiding hiervoor waren grote financiële verliezen rond de grondexploitatie Scheldekwartier welke we niet zelfstandig konden oplossen. Op 19 december 2019 heeft de Minister van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een besluit genomen over de aanvullende uitkering ex. artikel 12 Fvw voor de gemeente Vlissingen. Dit besluit gaat over de jaren 2019 t/m 2029 en resulteert in de volgende aanvullende uitkering: 2019: € 13.286.000 , 2020 t/m 2027: € 7.000.000 per jaar en 2028: € 4.805.000.

Uitgangspunt van de rapportages van BZK en de daaruit volgende beschikking is dat de gemeente financieel weer op eigen benen moet gaan staan. Op eigen benen gaan staan betekent een sluitende meerjarenbegroting en een positieve algemene reserve. De sanering van de algemene reserve wordt

gerealiseerd door enerzijds jaarlijks een passende eigen bijdrage door de gemeente en anderzijds jaarlijks een aanvullende uitkering uit het gemeentefonds tot en met 2029. Na 2028 zal de gemeente naar verwachting weer een positieve algemene reserve hebben. Tot die tijd blijft de gemeente onder preventief toezicht staan bij de toezichthouder provincie Zeeland.

De artikel 12-inspecteur heeft eveneens aangegeven in 2023 en 2028 te bekijken of de uitgangspunten zoals opgenomen in zijn definitieve rapport over 2017 nog stand houden. Indien nodig wordt de passende eigen bijdrage en de aanvullende uitkering uit het gemeentefonds bijgesteld. Zolang we een artikel 12-uitkering uit het gemeentefonds ontvangen, blijft de artikel 12-status voor Vlissingen van kracht.

In 2019 tot en met 2022 heeft de inspecteur alleen onderzoek uitgevoerd op het vlak van het sociaal domein en werk en inkomen. In 2023 vindt conform bijzonder voorschrift 3 uit de beschikking van de fondsbeheerders d.d. 19 december 2019 een actualisatie-onderzoek plaats vooral gericht op de grondexploitatie en de clusters van het gemeentefonds op het vlak van het klassiek domein. Hiermee is het artikel 12-onderzoek verbreed van alleen het sociaal domein naar ook het klassiek domein en is vanaf 2023 is onze gehele begroting onderworpen aan het artikel 12-onderzoek. Overigens blijven we onverkort invulling geven aan het plan van aanpak artikel 12 sociaal domein.

Op basis van het artikel 12-rapport 2021 - 2022 stelt de inspecteur de fondsbeheerders voor aanvullende uitkeringen te verstrekken van € 3.002.000 en € 1.987.000 voor respectievelijk 2021 en 2022. Tevens adviseert de inspecteur 6 bijzondere voorschriften als voorwaarden voor de aanvullende uitkeringen. De extra aanvullende uitkeringen 2021 en 2022 zijn bovenop de aanvullende uitkeringen van € 7.000.000 over zowel 2021 als 2022 zoals door de fondsbeheerders d.d. 19 december 2019 besloten naar aanleiding van het inspectierapport 2017-2018.

Vooraf door extra rijksbijdragen vanwege de herijking van het gemeentefonds en door de realisatie van taakstellingen ontwikkelen de meerjarige begrotingscijfers zich positief. De programmabegroting 2023 – 2026 laat, afgezien van ‘ravijnjaar’ 2026, een voordelig meerjarig perspectief zien. Dit leidt tot het streven zowel bij ons als bij de inspecteur om te onderzoeken of we onder voorwaarden uiterlijk in begrotingsjaar 2024 tot afronding kunnen komen van het artikel 12-onderzoek en tegelijk het opheffen van de artikel 12-status van Vlissingen.

Financiële Verordening

Het financieel beleid is op hoofdlijnen vastgelegd in de financiële verordening en nadere uitwerking van beleid vindt plaats in paragrafen binnen de begrotingscyclus danwel afzonderlijke nota's. Op deze manier wordt elk jaar integraal bekeken of het financieel beleid wijzigingen behoeft. In 2022 hebben we de financiële verordening geactualiseerd met behulp van de vigerende modelverordening van de VNG.

Huisvesting/Facilitaire dienstverlening

Huisvesting team stadsbeheer

De raad heeft besloten om het krediet beschikbaar te stellen voor de nieuwbouw van huisvesting voor Team Stadsbeheer op bedrijventerrein Souburg I. Inmiddels zijn de bouwplannen in een vergevorderd stadium en is een bouwteam geformeerd om alle plannen integraal uit te werken.

In het 4e kwartaal 2022 is een definitief ontwerp (DO) uitgewerkt wat in januari 2023 is doorberekend. Deze doorberekening geeft voldoende handvaten om het proces voort te zetten en het DO verder te ontwikkelen naar een Technisch ontwerp en bestek.

De vergunningaanvraag is inmiddels ook gedaan en zal naar verwachting in april / mei 2023 worden afgegeven.

Naar verwachting zal ook de definitieve prijsaanbieding worden gedaan in april / mei 2023, waarna de realisatiefase gestart zal worden. Zoals we nu verwachten zal deze fase in het 3e kwartaal 2024 zijn afgerond.

Hybride werken

2022 stond in het kader van planvorming voor de aanpassing van de huisvesting in het kader van hybride werken en voorbereiding van de realisatie van pilotruimtes. Zo hebben we de nieuwe werkplekkenmix en bijbehorende voorzieningen voor hybride werken en vergaderen beschreven in een Programma van Eisen. Ook zijn we gestart met het vertalen van dit programma in een voorlopig ontwerp voor de kantoorvloer in het stadhuis. Vooruitlopend op de verbouwing van de gehele kantooromgeving worden pilotruimten gerealiseerd, zodat hybride werken al gaat leven en medewerkers vertrouwd kunnen raken met de nieuwe werkomgeving. Om voor eenheid in uitstraling te zorgen, hebben we bovendien een grafische stijl uitgewerkt voor de nieuwe kantooromgeving.

Tijdens de voorbereiding van de realisatie van de pilotruimtes werden we geconfronteerd met de stijgende kosten in de bouwsector. Dit resulteerde in een prijs per vierkante meter, die onaanvaardbaar was. Zeker in relatie tot het budget dat voor de hele kantooromgeving beschikbaar is. Daarom hebben we de tijd genomen om in gesprek te gaan met de betrokken partijen, waaronder de architect en de aannemer, om de prijs per vierkante meter tot een aanvaardbaar niveau terug te brengen. Dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen in ontwerp, die geen invloed hebben op de kwaliteit en uitstraling. De verwachting is dat we in 2023 kunnen starten met de verbouwing en in 2024 het project kunnen opleveren.

Informatie/automatisering**Doorontwikkeling I&A samenwerking**

Doorontwikkeling in brede zin was voor 2022 het begrip, deze doorontwikkeling wordt ook in 2023 doorgetrokken. De ontwikkelingen waren zowel in formatie, onze digitale weerbaarheid en de voorbereidingen op en start van het project de moderne werkplek maar bovenal ook toekomstverkenning en erkenning.

De formatie adviseurs is uitgebreid om optimaal gevraagd en ongevraagd, proactief onze partners en klanten te kunnen informeren en adviseren ten aanzien van de informatievoorziening.

Computerdreigingen, zoals hackpogingen en malware, kunnen door ons beter worden gemonitord en in kaart worden gebracht door de in gebruik name van onze Security Information & Event Management (SIEM) en Security Operations Center (SOC) oplossing. Een oplossing van een leverancier van beveiligingsoplossingen die zich enkel toelegt op het leveren van diensten en producten om beveiligingsincidenten te beschermen, op te sporen en erop te reageren. Met de oplossing worden we door de adequate verslaglegging en monitoring digitaal weerbaarder.

Al met al allemaal ontwikkelingen welke zich uitstrekken over 2023.

Digitale transformatie

Toekomstige ontwikkeling door digitale transformatie(s) hebben hun invloed op onze dienstverlening en de benodigde competenties. Een stukje verder in de toekomst kijken om de grote lijnen van ontwikkeling zichtbaar te maken is van belang. Aandacht voor de nabijere toekomst om beter te begrijpen wat de drijvende kracht achter ontwikkelingen is en hoe wij als I&A Samenwerking onze kwaliteit van dienstverlening in lijn brengen met de vraag van de organisaties. Deze I&A doorontwikkeling doorlopen we met een adviesbureau.

Implementeren I-visie en beleid

De ontwikkeling van de informatievoorziening is in lijn met I-visie. Er zijn stappen gezet op het gebied van werken onder architectuur, datagestuurd werken en professionaliseren van functioneel beheer. Gewerkt wordt aan het vaststellen van informatiebeleid.

Microsoft 365/Nieuw werkplekconcept

In samenwerking met een externe programmamanager, onze vaste IT partner en veel eigen resources zijn de eerste stappen gezet voor het project de nieuwe werkplek. De verdere uitvoering van dit project loopt door in 2023 en 2024.

Datawarehouse/Data-gestuurd werken

In 2022 is extra data-analyse capaciteit aangetrokken. Hierdoor kunnen we in 2023 stappen zetten in het neerzetten van een basis in de vorm van een datawarehouse met rapportagetooling.

Informatiebeveiliging

In 2022 is structureel verder gewerkt aan het verbeteren van informatiebeveiliging volgens een jaarlijkse cyclus. In deze cyclus zijn aanbevelingen van de informatiebeveiligingsdienst, eventuele verbeterpunten uit audits en zelfevaluaties gebruikt voor het doen van verbetervoorstellen voor doorvoeren van verbeteringen in de informatiebeveiliging.

ENSIA

Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA) heeft tot doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

ENSIA helpt gemeenten in 1 keer slim verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de BIO. De verantwoordingsystematiek over de Basisregistratie Personen (BRP) en wet- en regelgeving Reisdocumenten (PUN en PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en

3.

JAARVERSLAG 2022 BEDRIJFSVOERING

Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO), Waardering onroerende zaken (WOZ) en de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet) is samengevoegd en gestroomlijnd.

Met ENSIA wordt invulling gegeven aan de verplichting van de organisatie om zowel horizontale- als verticale verantwoording te overleggen. De verticale verantwoording geschied aan de verschillende departementen en de horizontale verantwoording aan de gemeenteraad door middel van deze paragraaf in het jaarverslag.

Het traject van de zelfevaluatie ENSIA startte op 1 juli 2022 en eindigde 31 december 2022. In deze periode zijn zelfevaluatie afgerond met de volgende scores:

- BRP : 98%
- Reisdocumenten : 98%
- BAG : 100%
- BGT : 100%
- BRO : 100%
- WOZ : N.v.t.

De verantwoording over 2022 is in concept klaar en wordt in april 2023 door het college vastgesteld. Er zijn een aantal bevindingen vastgesteld die in 2023 opgelost worden. De bevindingen zijn niet blokkerend voor de DigiD-aansluitingen.

Privacy / Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

In 2022 is structureel gewerkt aan het verbeteren van het voldoen aan de normen en kaders vanuit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) volgens een jaarlijkse cyclus. In deze cyclus zijn aanbevelingen van de informatiebeveiligingsdienst, de vereniging van Nederlandse gemeenten, eventuele verbeterpunten uit audits en zelfevaluaties gebruikt voor het doorvoeren van verbeteringen. Voorbeeld hiervan zijn de verschillende risico analyses welke zijn uitgevoerd op het gebied van privacy daar waar de Zeeuwse gemeenten samenwerken. In het laatste kwartaal van 2022 is gestart met het uitvoeren van de aanbevelingen en verbeterpunten binnen de deelnemende gemeenten.

Het jaar 2022 stond ook in het teken van de eerste audit Wet Politie Gegevens (WPG) welke alle gemeenten verplicht moeten doorlopen. Deze wet ziet erop toe dat gemeenten correct omgaan met politiegegevens, inmiddels is Vlissingen aan de slag gegaan met het versterken van de positieve punten en het verbeteren van de aandachtspunten voor de her-audit.

Vlissingen heeft vanuit de verplichte datalekken administratie haar datalekkencijfers opgenomen in het jaarlijkse datalekken rapport, onderstaande tabel is een weergave van de jaarlijkse cijfers:

Soort datalek	Aantal 2021	Aantal2022
Verkeerde ontvanger persoonsgegevens (intern & extern via mail en/of post)	16	8
Dossier met persoonsgegevens kwijtgeraakt	1	-
Uitvoering van verkeerde autorisatie rechten	2	1
Gegevensdeling (te veel) persoonsgegevens zonder toestemming en/of doeleinde	7	6
Kwetsbaarheid applicatie leverancier met mogelijk datalek	-	1
Totaal aantal datalekken	26	16

De afname in het aantal datalekken (in 2021 zijn er 26 datalekken gemeld) is conform de verwachting naar aanleiding van het grote aantal nieuwe medewerkers welke Vlissingen heeft verwelkomd. Het gevolg is een afname van de bewustwording, in 2023 start een nieuwe cyclus van bewustwording waarin datalekken is meegenomen.

Inkoop en aanbesteden**Inkoop- en aanbestedingsbeleid**

We zijn in 2022 gestart met het opzetten van een Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) actieplan. Dit zal in de loop van 2023 worden doorgevoerd.

Aanbestedingsproces

De aanbestedingsformats zijn herschreven en/of nieuw vastgesteld om de kwaliteit van aanbestedingsdocumenten te verhogen.

Het gebruik van een inkoopstartformulier is verplicht gesteld voor alle aanbestedingen. Dit wordt ter goedkeuring voorgelegd aan een inkoopadviseur voorafgaand aan een aanbesteding.

Contractbeheer en contractmanagement

In 2022 is een nieuwe contractbeheerssysteem aangeschaft. Hiermee verwachten een grote stap te kunnen zetten in beheers- en rapportagemogelijkheden. Het implementeren van dit nieuwe systeem en het overzetten/controleren van de vele contracten is een forse klus die nog tot ver in 2023 zal duren.

Algemeen

Bij de definitie van het begrip verbonden partijen sluiten wij aan bij het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV):

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Financieel belang

Onder een financieel belang verstaan wij een aan de verbonden partij beschikbaar gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Bestuurlijk belang

Onder een bestuurlijk belang verstaan wij zeggenschap, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht. Dit betekent dat er sprake is van een bestuurlijk belang als een collegelid, een raadslid of een ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaatsneemt of namens de gemeente stemt.

Bovenstaande betekent dat wij organisaties waar bijvoorbeeld alleen sprake is van een financieel belang niet zien als een verbonden partij.

Het aangaan van banden met (verbonden) partijen komt altijd voort uit het publieke belang.

Verbonden partijen zijn over het algemeen opgericht om op een efficiënte wijze publieke taken uit te voeren. Vaak gaat het om samenwerkingsverbanden met andere gemeenten.

Ontwikkelingen

Op de volgende pagina geven wij een opsomming van de verbonden partijen die de gemeente Vlissingen per 31 december 2022 kent. We geven dit weer per programma met de bijbehorende financiële bijdrage van de gemeente Vlissingen in 2022. Vervolgens presenteren wij een uitgebreide lijst met gegevens van de diverse verbonden partijen. In de lijst per verbonden partij nemen we de cijfers op die blijken uit hun concept-jaarrekening.

3.

JAARVERSLAG 2022

VERBONDEN PARTIJEN

Lijst Verbonden Partijen

Verbonden partijen per programma	Gemeentelijke bijdrage 2022 (X € 1.000)
Programma 1 Leefbaarheid	
Afvalstoffenverwijdering Midden- en Noord Zeeland (OLAZ)	933
Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD)	329
Veiligheidsregio Zeeland	3.063
Stadsgewestelijke brandweer (SGB)	391
Veiligheidscentrum Zeeland B.V. (Trainingscentrum Vlissingen B.V.)	-
Programma 2 Aantrekkelijke Stad	
North Sea Port SE (voorheen N.V. Zeeland Seaports)	-
Holding Zeeuwse Visveilingen N.V. (ontvangst van dividend)	-
Programma 3 Sociale samenhang	
Orionis	8.176
Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)	1.985
Gemeentelijke Vervoerscentrale Zeeland B.V.	181
Stadsgewestelijke Zwembad Vastgoed B.V.	494
Algemene dekkingsmiddelen	
GBE Aqua	-
PZEM	-
BNG	-
TOTAAL	15.370

Verbonden Partijen

Openbaar Lichaam Afvalverwijdering Zeeland (O.L.A.Z.)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Kapelle
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van de afvalstoffenverwijdering, waaronder mede begrepen wordt de zorg voor de vermarkting en verwerking van afvalstoffen en het in stand houden van milieustraten.
Betrokken partijen	Raden en colleges van b&w van de 13 gemeenten in Zeeland.
Vertegenwoordiging	1 bestuurslid (Bertijn) en 1 plaatsvervangend lid uit het college van b&w.
Financieel belang	<ul style="list-style-type: none"> ■ De deelnemers vergoeden aan O.L.A.Z. de kosten van het vermarkten en verwerken van afvalstoffen, alsmede dragen bij in de kosten van de regionale milieustraten en in de organisatiekosten van de gemeenschappelijke regeling zelf. ■ De vergoeding van de kosten voor het vermarkten en verwerken van afvalstoffen worden jaarlijks bij wijze van voorschot in de begroting berekend; de hoogte van de uiteindelijk aan de gemeente in rekening te brengen kosten is sterk afhankelijk van de omvang/het gewicht van de aangeboden afvalstoffen. ■ Voor de kosten van de regionale milieustraten (organisatiekosten van de gemeenschappelijke regeling) is een "fixed price" met O.L.A.Z. overeengekomen; deze "fixed price" bedroeg voor 2022 € 20,93 per inwoner op 1 januari 2022: aantal inwoners 44.558 x € 20,93 = afgerond € 933.000 (2021 was dit 44.358 x € 23,41 = afgerond € 1.038.000).
Vermogen	Het eigen vermogen bedraagt eind 2022 € 552.000 (2021 € 482.000). Het vreemd vermogen eind 2022 bedraagt € 12.986.000 (2021 € 9.967.000).
Resultaat	Resultaat eind 2022 bedraagt € 70.000 (2021 € 53.000).
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	Eind februari 2022 brak er een oorlog uit in Oekraïne. Als gevolg van deze oorlog stegen de brandstofprijzen aanzienlijk. Dit heeft gevolgen voor de kostprijs van de verwerking van de verschillende afvalstromen. De duur en de omvang van de gestegen brandstofprijzen en de uiteindelijke invloed op de verwerkingstarieven zijn (nog) niet te overzien. In 2022 boden inwoners, mede door afzwakking van COVID-19, minder afval aan (voor verschillende afvalstromen), waardoor de verwerking van de afvalstromen een positief saldo oplevert ten opzichte van de begroting (inclusief wijzigingen.)
(Financiële) risico's	De financiële bijdrage per inwoner is afhankelijk van de prijsontwikkeling van de in te zamelen afvalstromen. De ontwikkeling van de afvalstoffenbelasting en een eventuele CO2-heffing blijven financiële risico's voor de deelnemende gemeenten.
Bijdrage bereiken beleids-doelstellingen gem Vlissingen	Doelmatige en efficiënte wijze van afvalverwijdering in combinatie met doelmatig en efficiënt beheer van de milieustraat.

Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland (RUD-Zeeland)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Terneuzen
Doel	Taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor de deelnemende partijen uitvoeren, op het vlak van milieu.
Betrokken partijen	Alle gemeenten in Zeeland, de provincie Zeeland en het waterschap Zeeuwse Stroom.
Vertegenwoordiging	1 lid namens elke deelnemer in het algemeen bestuur.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2022 was € 329.000 (2021: € 499.000).
Vermogen	Het eigen vermogen 2022 bedraagt € jrk 2022 nog niet beschikbaar (2021: € 2.369.000). Het vreemd vermogen 2022 bedraagt € jrk 2022 nog niet beschikbaar (2021: € 2.598.000).
Resultaat	Resultaat 2022 bedraagt € jrk 2022 nog niet beschikbaar (2021: € 889.000).
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	De RUD-Zeeland is de wettelijk verplichte omgevingsdienst. De RUD-Zeeland is het centraal milieuloket van Zeeland en staat voor een schoon en veilig Zeeland. Vanaf het begrotingsjaar 2022 begroot en rekent de RUD-Zeeland op basis van de werkelijke afgenomen uren. Hiervoor is het systeem PxQ vastgesteld. RUD-Zeeland is volop betrokken bij de voorbereidingen van de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2023. Het is nodig dat de deelnemers daarbij zo veel mogelijk op één generiek uitvoeringslijn komen. De uitvoeringskosten worden daardoor zo laag mogelijk gehouden.
(Financiële) risico's	Kostenstijging als gevolg van strengere landelijke kwaliteitseisen. De uitvoeringsorganisatie van de RUD-Zeeland is kwetsbaar omdat in de komende jaren veel oudere medewerkers met pensioen gaan, terwijl de arbeidsmarkt voor veel specialistische functies bijzonder krap is. De uitvoeringsorganisatie moet ook worden versterkt en/of uitgebreid worden om te voldoen aan het vastgestelde kwaliteitsbeleid.
Bijdrage bereiken beleids-doelstellingen gem Vliссingen	Een optimale uitvoering van de basistaken van de gemeente Vliссingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit geldt voor de onderdelen van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), de Wet milieubeheer en het Besluit Omgevingsrecht, die wettelijk gezien door de RUD-Zeeland uitgevoerd moeten worden.

Veiligheidsregio Zeeland (VRZ)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Middelburg
Doel	De doelstelling van de Veiligheidsregio Zeeland is het behartigen van de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van Brandweezorg, Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisismangement en het beheer van een centrale gemeenschappelijke meldkamer voor politie, brandweer en ambulancezorg.
Betrokken partijen	Raden en colleges van b&w van alle Zeeuwse gemeenten.
Vertegenwoordiging	De burgemeester in het algemeen bestuur en als agendalid en toehoorder in het dagelijks bestuur.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage 2022 was € 3.063.000 (2021: € 3.031.000).
Vermogen	Het eigen vermogen bedraagt eind 2022 € 2.626.000 (2021: € 4.433.000). Het vreemd vermogen bedraagt eind 2022 € 29.273.000 (2021: € 33.526.000).
Resultaat	Resultaat 2022 bedraagt € -614.000 (2021: € 755.000).
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	<p>Ontwikkelingen brandweezorg</p> <p>Het Meerjarenbeleidsplan 2022-2025 VRZ is na zienswijzen van de deelnemende gemeenteraden in 2022 vastgesteld. Daarnaast is de VRZ in 2022 gestart met het nieuwe dekingsplan Brandweezorg 2030, dat gebaseerd op gebiedsgerichte opkomsttijden de basis voor besluitvorming over de kwaliteit en inrichting van brandweezorg vormt. Verder is in 2022 na het verdwijnen van de laatste coronamaatregelen een inhaalslag gemaakt op het gebied van vakbekwaamheid, opleidingen en themadagen. Voorts blijven de VRZ, GGD en RUD de mogelijkheden onderzoeken tot samenwerking, waarbij de samenwerking voor alle partijen tot een meerwaarde moet leiden. Volgens een groei-model worden stappen gezet om op uitvoeringsniveau op bepaalde onderwerpen samenwerking te zoeken.</p>
(Financiële) risico's	De VRZ heeft net als andere organisaties te maken met de effecten van ontwikkelingen zoals de oorlog in Oekraïne en schaarste op de arbeidsmarkt. De financiële gevolgen hiervan voor de begroting zijn groot. De prijzen voor energie, brandstof en andere zaken stijgen harder dan de berekende compensatie zoals die in de VZG-richtlijnen is opgenomen. De ruimte in de algemene reserve is al niet afdoende om deze tekorten voor 2023 en 2024 zelf te kunnen opvangen.
Bijdrage bereiken beleids-doelstellingen gem Vlissingen	Op grond van de Wet Veiligheidsregio's en de op de grond van deze wet opgestelde Gemeenschappelijke regeling VRZ 2013 zijn door de dertien Zeeuwse gemeenten aan de VRZ een aantal taken en bevoegdheden in het kader van de advisering, bestrijding en voorkoming van rampen, branden en crises overgedragen. Naast deze taken is de VRZ op grond van diezelfde wet verantwoordelijk voor het instellen en in stand houden van de Brandweer, een meldkamerfunctie en het instellen en in stand houden van een Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie (GHOR). Deze wettelijke taken moet de VRZ uitvoeren in een, vanuit veiligheidsoogpunt, ingewikkelde regio. Naast de specifieke geografische en infrastructurele kenmerken, wordt in Zeeland met veel vrijwilligers gewerkt die zich inzetten voor de veiligheid in Zeeland. Samen met de andere 12 deelnemende gemeenten in de VRZ, is het voor de gemeente Vlissingen van belang dat de VRZ op een financieel verantwoorde en met voldoende operationele sterkte de genoemde wettelijke taken kan vervullen. Dit is van groot belang voor de veiligheid van de inwoners in Vlissingen en Zeeland.

Stadsgewestelijke Brandweer Vlissingen (SGB)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Middelburg
Doel	De doelstelling van de Stadsgewestelijke brandweer betreft, na de regionalisering van de brandweer per 1 januari 2014, het door de 2 gemeenten gezamenlijk verzorgen van het gebouwenbeheer van de kazernes en het onderhoud van de brandkranen binnen de SGB.
Betrokken partijen	Gemeenteraden en colleges van b&w van de gemeenten Middelburg en Vlissingen.
Vertegenwoordiging	De burgemeester en 1 wethouder in het algemeen bestuur en twee plaatsvervangende leden uit het college.
Financieel belang	De gemeente Vlissingen draagt voor 50% bij aan de begroting van de SGB. De bijdrage voor 2022 was € 390.500 (2021: € 446.500).
Vermogen	Het eigen vermogen bedraagt eind 2022 € 139.000 (2021: € 165.000). Het vreemd vermogen bedraagt eind 2022 € 9.423.000 (2021: € 9.797.000).
Resultaat	Resultaat bedraagt eind 2022 € -26.000 (2021: € -35.000).
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	Bij het overgaan van al het personeel, materieel en materiaal naar de VRZ is afgesproken met alle deelnemende gemeenten aan de gemeenschappelijk regeling VRZ dat het eigendom van de kazernes en het beheer van de brandkranen achterblijft bij de gemeenten. Voor de gemeenten Vlissingen en Middelburg geldt dat deze onderdelen niet in beheer zijn van de afzonderlijke gemeenten, maar bij de SGB. Voor deze, bij de SGB achterblijvende taken, is samen met de gemeente Middelburg een uitvoeringsorganisatie ingericht.
(Financiële) risico's	De voorziening FLO.
Bijdrage bereiken beleids-doelstellingen gem Vlissingen	De doelstelling van de Stadsgewestelijke brandweer betreft, na de regionalisering van de brandweer per 1 januari 2014, het door de gemeenten Vlissingen en Middelburg gezamenlijk verzorgen van het gebouwenbeheer van de kazernes en het onderhoud van de brandkranen binnen de SGB.

Veiligheidscentrum Zeeland B.V. (VCZ)

Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Het verzorgen van cursussen op het gebied van brandpreventie, -het bestrijden en - beveiligen en de realistische voorbereiding van cursisten op hun taken als (bedrijfs) brandweerman/vrouw of al (bedrijfs)hulpverlener in bedrijven en instellingen.
Betrokken partijen	Gemeente Vlissingen.
Vertegenwoordiging	De gemeente heeft 100% zeggenschap. Het geplaatst aandelenkapitaal bedraagt € 150.000 met een agioreserve van € 822.260.
Financieel belang	De gemeente is 100% aandeelhouder en heeft een langlopende lening verstrekt van € 375.000 (v.j. € 375.000). Daarnaast is een rekening-courant krediet verstrekt.
Vermogen	Het eigen vermogen 2022 bedraagt € 444.000 (2021: € 465.000). Het vreemd vermogen 2022 bedraagt € 2.052.000 (2021: € 1.827.000).
Resultaat	Resultaat 2022 € -21.000 (2021: € -214.000).
Raadsprogramma	Leefbaarheid
Ontwikkelingen	VCZ staat op de nominatie om te worden afgestoten. In 2022 zijn de onderhandelingen met een eerste kandidaat-koper afgebroken en uiteindelijk in goed overleg afgesloten. In 2023 vinden onderhandelingen plaats met een tweede belangstellende kandidaat.
(Financiële) risico's	De invordering van de leningen. Daarnaast staat de vennootschap onder druk door mindere resultaten.
Bijdrage bereiken beleids-doelstellingen gem Vlissingen	De vennootschap draagt direct niet bij aan de beleidsdoelstellingen van de gemeente. Indirect draagt de vennootschap bij aan de beleidsdoelstellingen van veiligheid vanwege opleidingen aan personeel van VRZ.

North Sea Port SE

Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Sas van Gent
Doel	Ontwikkeling, uitgifte en beheer van havens, haventerreinen en -faciliteiten, van Vlissingen tot Gent. Verder zorgdragen voor a) een veilige en efficiënte afhandeling van het scheepvaartverkeer, en b) nautische en maritieme orde en veiligheid.
Betrokken partijen	Provincie Zeeland en gemeenten Borsele, Terneuzen en Vlissingen aan Zeeuwse zijde. Verder: Provincie Oost-Vlaanderen, Stad Gent en gemeenten Evergem en Zelzate aan Vlaamse zijde.
Vertegenwoordiging	Gemeente Vlissingen is voor 8,33 procent aandeelhouder van North Sea Port SE. 1 lid uit het college neemt deel aan de Algemene Vergaderingen van Aandeelhouders van North Sea Port SE.
Financieel belang	-
Vermogen	Het eigen vermogen bedraagt eind 2022 € jrk 2022 nog niet beschikbaar (2021: € 566.629.000). Het vreemd vermogen bedraagt eind 2022 € jrk 2022 nog niet beschikbaar (2021: € 396.683.000).
Resultaat	Resultaat bedraagt eind 2022 € jrk 2022 nog niet beschikbaar (2021: € 35.705.000).
Raadsprogramma	Aantrekkelijke Stad
Ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> ■ 2022 was voor North Sea Port het beste jaar ooit, voor wat betreft de goederenoverslag via zeevaart; van bijna 69 miljoen ton in 2021 steeg deze overslag met 7 procent naar 73,6 miljoen ton in 2022. Ook het recordjaar 2019 werd daarmee overtroffen, met bijna vier procent. ■ Met 64,5 miljoen ton nam ook de goederenoverslag via de binnenvaart verder toe; in 2021 ging het om afgerond 60 miljoen ton. ■ Met een overslag via zeevaart en via binnenvaart realiseert North Sea Port in 2022 een totale overslag van 138,1 miljoen ton, tegenover 128,6 miljoen ton in 2021. Bijna tien miljoen ton meer dus. ■ North Sea Port gaf in 2022 ruim 38 hectare aan grond aan investeerders uit.
(Financiële) risico's	<p>Gemeente Vlissingen staat voor 16,67 %garant voor de leningen- en derivatenportefeuille van North Sea Port Netherlands NV en voor WarmCO2. Per 31 december 2022 bedraagt de stand van de financiering van:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ North Sea Port Netherlands NV: € 380 miljoen ■ WarmCO2: € 65 miljoen <p>De hoogte van de financiering bedraagt nooit meer dan een tussen garanten en North Sea Port NL afgesproken garantieplafond.</p>
Bijdrage bereiken beleids-doelstellingen gem Vlissingen	Gemeente Vlissingen streeft naar nieuwe ontwikkelingen in het zeehavengebied, met nieuwe bedrijven, nieuwe werkgelegenheid en toegevoegde waarde. Havenbedrijf North Sea Port SE draagt hier in ruime mate aan bij.

Holding Zeeuwse Visveiling B.V.

Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Holding Zeeuwse Visveilingen N.V. heeft een 100% deelneming in Zeeuwse Visveiling Vlissingen B.V. en een 100% deelneming in Zeeuwse Visveiling Breskens N.V.
Betrokken partijen	Zeeuwse Visveiling Vlissingen B.V., Zeeuwse Visveiling Breskens N.V.
Vertegenwoordiging	De Gemeente Vlissingen heeft 65% van de aandelen van de Holding. Vertegenwoordiging van 1 wethouder in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	-
Vermogen	Het eigen vermogen bedraagt eind 2022 € 5.114.000 (2021: € 5.020.000). Het vreemd vermogen bedraagt eind 2022 € 102.000 (2021: € 112.000).
Resultaat	Groepsresultaat bedraagt eind 2022 € 94.000 (2021: € -156.000).
Raadsprogramma	Aantrekkelijke Stad
Ontwikkelingen	<p>Breskens De garnalENZEEF werd in oktober 2021 overgeheveld van Breskens naar Vlissingen; per 1 januari 2022 zijn de activiteiten die hiermee samenhangen administratief ondergebracht bij ZVV, inclusief de dienstverbanden van de medewerkers van ZVB. In 2022 heeft ZVB geen activiteiten meer ontplooid; daardoor is er ook geen omzet gerealiseerd.</p> <p>Vlissingen Door het overhevelen van de activiteiten van Breskens naar Vlissingen namen de kosten van de visveiling in Vlissingen substantieel toe. Tegelijkertijd werd, door het samengaan van de activiteiten van beide visveilingen naar 1, een kostenbesparing van circa € 75.000 gerealiseerd. In 2022 heeft een aantal vaste aanvoerders van de veiling in Vlissingen daarnaast besloten om gebruik te maken van de saneringsregeling voor vissersvaartuigen. De Raad van Commissarissen van Holding Zeeuwse Visveilingen verwacht dat deze saneringsmaatregel invloed zal hebben op de aanvoer van vis in Vlissingen en daarmee op de omzet en rentabiliteit van de visveiling in Vlissingen. De Raad van Commissarissen van Holding Zeeuwse Visveilingen maakt zich zorgen dat, ondanks dat de groep van ondernemingen in 2022 per saldo winst heeft gemaakt en liquiditeit en solvabiliteit als goed gekwalificeerd kunnen worden, een zelfstandige voortzetting van activiteiten op lange termijn niet mogelijk is.</p>
(Financiële) risico's	De grote afhankelijkheid van de visveiling Breskens van de aanvoer van garnalen maakt de visveiling kwetsbaar voor (financiële) risico's. Voor Vlissingen bestaat het risico van nogal wat jong broed in de zuidelijke Noordzee. De visveiling loopt daarmee het risico dat vissers naar de noordelijke Noordzee vertrekken om aldaar te gaan vissen en de vis vervolgens aan land te brengen bij noordelijker gelegen veilingen. Zorg is er in Vlissingen ook voor de aanlandplicht; het moeten aanvoeren van alle gevangen vis leidt mogelijk tot onwerkbare situaties op de vloot en in de aanvoerhaven. Extra kosten worden verwacht voor opslag en koeling van vis die niet voor menselijke consumptie verkocht mag worden. Ander punt van zorg is de Brexit. De Nederlandse visvloot is voor een groot deel van Engelse en Schotse visgronden afhankelijk. Verder zijn het verbod op de pulskor, de bouw van windmolenparken op zee, nieuwe wet- en regelgeving, en stikstof volgende bedreigingen voor de visserij.
Bijdrage bereiken beleids-doelstellingen gem Vlissingen	Werkgelegenheid, het ontvangen van dividend en het beperken van risico's zijn redenen waarom een publieke partij aandeelhouder in een bedrijf wil of kan zijn. De werkgelegenheid vanuit de visveiling (in FTE) is op 1 hand te tellen; de werkgelegenheid vanuit het visserijcluster (toeleverende visserijreders en verwerkende visindustrie) is groter.

Gemeenschappelijke Regeling Orionis Walcheren

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Orionis Walcheren is uitvoeringsorganisatie van de gemeenten op Walcheren voor de taken op het gebied van de Participatiewet (PW, IOAW, IOAZ, BBZ, WSW) en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Daarnaast voert Orionis Walcheren een voornaam deel van het minimabeleid uit (minimaregelingen). Orionis Walcheren ondersteunt inwoners die een beroep doen op de Participatiewet met hun ontwikkeling en begeleiding naar werk. Zodat deze inwoners weer zo spoedig mogelijk in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien en zo veel mogelijk meedoen in de samenleving. Inwoners die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben voor hun levensonderhoud, kunnen een beroep doen op Orionis Walcheren voor inkomens- en/of bijstandsvoorzieningen.
Betrokken partijen	Raden en colleges van B&W van Veere, Vlissingen en Middelburg.
Vertegenwoordiging	1 bestuurslid DB en 2 AB leden uit het college.
Financieel belang	Bijdrage in de uitvoeringskosten, gebaseerd op verdeelsleutel deelnemende gemeenten. De gemeentelijke bijdrage 2022 was € 8.176.000 (2021: € 7.780.000).
Vermogen	Het eigen vermogen bedraagt eind 2022 € -1.287.000 (2021: € 559.000). Het vreemd vermogen bedraagt eind 2022 € 31.069.000 (2021: € 25.752.000).
Resultaat	Resultaat bedraagt eind 2022 € -1.521.000 (2021: € 295.000).
Raadsprogramma	Sociale Samenhang
Ontwikkelingen	De doelstellingen 2022 waren, net als in 2021, samen te vatten in 2 hoofddoelstellingen: vermindering van het klantenbestand (en daarmee de tekorten op de Rijksvergoeding) en verbetering van het rendement van het Werkleerbedrijf. Beide doelstellingen zijn niet gehaald. Het Buig-tekort, wat in de afgelopen jaren is teruggebracht en in 2021 voor het eerst in 10 jaar een positief saldo liet zien, is weer gestegen. De gedaalde Rijksvergoeding is daar mede debet aan. Binnen het Werkleerbedrijf is de rendementsverbetering op het resultaat 2022 niet gerealiseerd. De doorontwikkeling van het Werkleerbedrijf heeft meer tijd gekost dan voorzien. Daarnaast is de crisis volgend op de Oekraïne oorlog mede van invloed geweest op het resultaat.
(Financiële) risico's	Op de vangnetregeling ter compensatie van een deel van het tekort op de Rijksbijdrage bijstandsuitkeringen (BUG) kon in 2022 geen aanspraak gemaakt worden. Het tekort komt ten laste van de gemeente. De komende jaren dient Orionis wederom toe te werken naar evenwicht in Rijksbudget en bijstandsuitgaven, door een relatief grotere afname van het bijstandsvolume (aantal bijstandsuitkeringen) te realiseren dan het landelijk gemiddelde. Het eigen vermogen en de financiële ruimte in de begroting van Orionis Walcheren zijn nihil en daarmee zijn de structurele weerstandscapaciteit als de incidentele weerstandscapaciteit van Orionis niet toereikend. Dit betekent dat, gezien het karakter van de gemeenschappelijke regeling, dit risico voor de deelnemende gemeenten komt. Het incidentele risico bedraagt voor de gemeente € 2.684.450 en structureel € 213.060.
Bijdrage bereiken beleids-doelstellingen gem Vlissingen	Het zoveel als mogelijk toeleiden naar (zo regulier mogelijk) werk of participatie en het bieden van inkomensondersteuning, zodat inwoners weer zelf in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien en geen beroep meer hoeven te doen op de Participatiewet (bijstand). Voorzien in een passende werkomgeving voor mensen die zijn aangewezen op een beschutte werkplek. Dit alles binnen de daarvoor beschikbaar gestelde Rijksmiddelen.

Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst Zeeland (GGD)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Goes
Doel	Behartiging van de preventieve taken op het terrein van de volksgezondheid die aan de deelnemers zijn opgedragen, alsmede de taken waartoe de onderscheiden deelnemers specifieke opdrachten verstrekken. Ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers heeft de GGD Zeeland in ieder geval tot taak de deelnemers te adviseren over de bevordering, totstandkomingen de continuïteit van de samenhang binnen de collectieve preventie, alsmede de afstemming daarvan met de curatieve gezondheidszorg.
Betrokken partijen	Raden en colleges van B&W van alle Zeeuwse gemeenten.
Vertegenwoordiging	1 bestuurslid en 1 plaatsvervangend lid uit het college.
Financieel belang	Bijdrage naar rato van het aantal inwoners op 1 januari voorafgaand aan het desbetreffende begrotingsjaar zoals door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd. De bijdragen 2022 waren voor de GGD € 1.985.000 (2021: € 1.867.000).
Vermogen	Het eigen vermogen 2022 € 5.521.000 (2021: € 1.420.000). Het vreemd vermogen 2022 € 23.534.000 (2021: € 23.407.000).
Resultaat	Resultaat 2022 € 1.356.000 (2021: € -3.738.000).
Raadsprogramma	Sociale Samenhang
Ontwikkelingen	De GGD heeft in 2022 de bij haar ondergebrachte programma's Publieke gezondheid, Veilig Thuis, Inkooporganisatie Jeugdhulp en COVID-19 regulier uitgevoerd. Om een robuuste en toekomstbestendige GR te kunnen blijven is daarnaast in december 2022 een plan van aanpak Basis op orde aangenomen dat wel structurele meerkosten met zich meeneemt. Er is voorts een proces gaande om te komen tot een andere governance van de inkoop jeugdhulp én beschermd wonen in Zeeland. De uitkomst van dit proces wordt verwacht eind 2023 en kan betekenis hebben voor de taken die zijn ondergebracht bij de GGD.
(Financiële) risico's	Voor het programma Publieke gezondheid lijken de risico's beperkt vanwege het plan van aanpak Basis op orde. Bij het programma Veilig Thuis zorgt de wijze van co-financiering tussen gemeenten en centrumgemeente soms tot onzekerheden voor de bedrijfsvoering. Er wordt gezocht om dit te verbeteren. Bij het programma Inkoop jeugdhulp zijn historisch gezien overschrijdingen de regel. Om die reden wordt gestopt met het bestaande prognosemodel en zal vanaf 2024 dit begrotingsonderdeel worden gebaseerd op de trendmatige kostenontwikkeling per gemeente. Verwacht wordt dat hiermee de overschrijdingen bij dit programma verminderen. Daarnaast zullen uiteraard de gemeenten gezamenlijk beleid voeren om de uitgaven in de jeugdhulp terug te dringen. Hiervoor is een Regiovisie jeugdhulp in ontwikkeling waarin ook de uitkomsten van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd zullen worden meegenomen.
Bijdrage bereiken beleids-doelstellingen gem Vlissingen	De GGD geeft uitvoering aan de taken vanuit de Wet Publieke Gezondheid. Hieronder vallen onder andere: jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau en 'schoolarts'), medische milieukunde, infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitoren en gezondheidsvoorlichting. De GGD voert naast wettelijke taken ook taken uit zoals forensische geneeskunde, publieke gezondheidszorg in COA-opvanglocaties en sociaal-medische advisering. De gemeente Vlissingen neemt daarnaast ook een aantal aanvullende diensten af ten behoeve van de lokale jeugdgezondheidszorg; Het onderdeel Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland heeft de bevoegdheid tot het uitvoeren van taken in het kader van de Jeugdwet door middel van het contracteren en subsidiëren van aanbieders van jeugdhulp en uitvoerders van jeugdreclassering en jeugdbeschermingsmaatregelen. Het onderdeel Veilig Thuis voorziet in een advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling.

Gemeentelijke Vervoerscentrale B.V. (GVC)

Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Terneuzen
Doel	Organiseren en regisseren van maatschappelijk- en leerlingen vervoer (sociaal domein) op Walcheren.
Betrokken partijen	Aandeelhouders zijn het Samenwerkingsverband Collectief vervoer Zeeuws-Vlaanderen, het Samenwerkingsverband Welzijnzorg Oosterschelderegio, de gemeenten Vlissingen, Veere, Middelburg en Goeree-Overflakkee en de Provincie Zeeland.
Vertegenwoordiging	Via Algemene aandeelhoudersvergadering
Financieel belang	In 2015 heeft de gemeente 2.000 preferente aandelen gekocht voor € 0,34 en is mede aandeelhouder. In 2022 bedroeg de gemeentelijke bijdrage €181.000 (2021: € 148.950) voor het verzorgen van doelgroepenvervoer.
Vermogen	Het eigen vermogen bedraagt eind 2022 € 533.000 (2021: € 457.000). Het vreemd vermogen bedraagt eind 2022 € 2.315.000 (2021: € 2.287.000).
Resultaat	Resultaat bedraagt eind 2022 € 76.000 (2021: € 129.000).
Raadsprogramma	Sociale Samenhang
Ontwikkelingen	De GVC regisseert en organiseert het doelgroepenvervoer (vraagafhankelijk Wmo-vervoer, vervoer in het kader van de Jeugdwet en het leerlingenvervoer) sinds medio 2015. De Walcherse gemeenten hebben in 2022 een nieuwe Overeenkomst van Opdracht afgesloten met de GVC. In het kader van de Zeeuwse Regionale Mobiliteitsstrategie is in 2022 een raadsbesluit genomen over de doorontwikkeling van de GVC tot een mobiliteitscentrale. Verdere besluitvorming over de oprichting van de Mobiliteitscentrale dient nog plaats te gaan vinden.
Risico's	Geen risico's uit hoofde van aandeelhouderschap anders dan normale risico's. Verder heeft de GVC normale bedrijfsvoeringsrisico's uit hoofde van het aansturen van het doelgroepenvervoer bijvoorbeeld toename van personeelskosten bij uitbreiding van de formatie, investeringen in ICT of een hogere BTW.
Bijdrage bereiken beleids-doelstellingen gem Vlissingen	De taak van de GVC is om een bijdrage te leveren aan de doelmatigheid en de kwaliteit van het doelgroepenvervoer.

Stadsgewestelijk Zwembad Vastgoed B.V.

Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Vlissingen
Doel	Het beheren en (doen) exploiteren van zwembadgebouwen alsmede het financieren daarvan.
Betrokken partijen	Gemeente Vlissingen en gemeente Middelburg.
Vertegenwoordiging	De gemeente heeft zeggenschap in de algemene vergadering van aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandelenkapitaal (de helft van € 18.000).
Financieel belang	De gemeente draagt bij in het exploitatietekort van de BV op basis van de verhouding 50-50 met de gemeente Middelburg. Voor 2022 was de bruto exploitatiebijdrage € 494.000 (2021 € 32.000).
Vermogen	Het eigen vermogen bedraagt eind 2022 € jrk 2022 nog niet beschikbaar (2021: € 277.000). Het vreemd vermogen bedraagt eind 2022 € jrk 2022 nog niet beschikbaar (2021: € 11.252.000).
Resultaat	Resultaat bedraagt eind 2022 € 0 (2021: € 0).
Raadsprogramma	Sociale Samenhang
Ontwikkelingen	Het contract met de huidige exploitant loopt af op 1 juli 2023. Vanwege de omvang van de exploitatie en verwachte waarde van de opdracht, is een aanbestedingsprocedure in gang gezet. Om de continuïteit van de exploitatie en daarmee het zwemaanbod te borgen is het streven om dit traject in 2023 afgerond te hebben.
(Financiële) risico's	Bijdragen in een eventueel exploitatietekort.
Bijdrage bereiken beleids-doelstellingen gem Vlissingen	Het samen met de gemeente Middelburg in stand houden van het Vrijburgbad draagt bij aan het realiseren van de sportdoelstellingen van de gemeente Vlissingen. Door te zorgen voor goede sportfaciliteiten in de gemeente, en deze voor betaalbare tarieven beschikbaar te stellen, zorgen we er voor dat zoveel mogelijk inwoners kunnen sporten en bewegen.

3.

JAARVERSLAG 2022 VERBONDEN PARTIJEN

GBE Aqua

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Rotterdam
Doel	De vennootschap heeft ten doel het houden en beheren van aandelen in Evides en het uitoefenen van stemrecht daarop. Het waarborgen van het wettelijk gedefinieerde publiek belang volgens de drinkwaterwet. Voor Evides is dit het leveren van continu, betrouwbaar drinkwater.
Betrokken partijen	Raden en colleges van B&W van de 13 gemeenten in Zeeland. De Provincie Zeeland en gemeenten in Noord- Brabant en Zuid-Holland.
Vertegenwoordiging	Algemene vergadering van aandeelhouders één lid uit het college van B&W.
Financieel belang	De gemeente Vlissingen heeft een kapitaalbelang van 5,765% in GBE Aqua B.V.
Vermogen	Het eigen vermogen 2022 is nog niet bekend. Het vreemd vermogen 2022 is nog niet bekend/
Resultaat	Het resultaat van GBE Aqua B.V. bestaat normaliter uit het saldo van vooral de dividendbaten vanuit Evides en de lasten van financiering, management, kantoor ed.
Raadsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen.
Ontwikkelingen	Hoofdtak van de B.V. is het beheer van de aandelen in Evides. Inzet is om het aangetrokken vreemde vermogen, voor de aankoop van het aandelen pakket Evides van PZEM, versneld af te lossen. De aandeelhouders hebben zich bij oprichting van de BV verplicht om ontvangen dividenduitkeringen vanuit PZEM via kapitaalstorting door te storten aan GBE-Aqua B.V. In 2022 heeft dit voor de eerste keer plaatsgevonden.
(Financiële) risico's	N.v.t.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vlissingen	GBE Aqua B.V. is opgericht om het dividend Evides jaarlijks beschikbaar te krijgen. Het dividend Evides is structureel opgenomen in de begroting.

PZEM N.V.

Publiek- of privaatrechtelijk	Privaatrechtelijk
Vestigingsplaats	Middelburg
Doel	PZEM richt zicht op productie, handel en levering van energieproducten en diensten aan de zakelijke markt.
Betrokken partijen	Alle Zeeuwse gemeenten, gemeente Bergen op Zoom, Woensdrecht, Dirksland, Goedereede, Middelharnis, Oostflakkee en de Provincies Zeeland, Noord Brabant en Zuid Holland.
Vertegenwoordiging	Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Vlissingen heeft een kapitaalbelang van 5,76% in PZEM N.V.
Vermogen	Het eigen vermogen 2022 is nog niet bekend 2021: € 1.651 miljoen. Het vreemd vermogen 2022 is nog niet bekend 2021: € 1.229 miljoen.
Resultaat	Resultaat 2022 is nog niet bekend.
Raadsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen.
Ontwikkelingen	
(Financiële) risico's	
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vlissingen	

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Publiek- of privaatrechtelijk	Publiekrechtelijk
Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	De BNG is de bank voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Betrokken partijen	Nederlandse instellingen met een maatschappelijk belang.
Vertegenwoordiging	Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Financieel belang	Wij bezitten 70.356 aandelen a € 2,50 en ontvingen in 2022 over 2021 een dividend van € 160.411,68.
Vermogen	Het eigen vermogen eind 2022 € 4.615 miljoen (2021: € 5.062 miljoen). Het vreemd vermogen eind 2022 € 107.459 miljoen (2021: € 143.995 miljoen).
Resultaat	Resultaat over 2022 € 300 miljoen (2021: € 236 miljoen).
Raadsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen.
Ontwikkelingen	Gedurende het jaar hebben zich geen ontwikkelingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders.
(Financiële) risico's	Indien op enig moment de nettowinst van de BNG te klein wordt, zal aan de aandeelhouders geen dividend uitbetaald worden.
Bijdrage bereiken beleidsdoelstellingen gem Vliissingen	Geen bijdrage aan beleidsdoelstellingen van de gemeente.

3.

**JAARVERSLAG 2022
GRONDBELEID**

1. Grondbeleid

In deze paragraaf grondbeleid is de 1e herziening 2023 van de grondexploitaties opgenomen. Dit is een actualisatie van de 2e herziening 2022 (Programmabegroting 2023) op basis van de gegevens in januari 2023.

Uitgangspunt Nota Grondbeleid (2021)

Het vigerende (afwegings)kader is de door de Raad eind 2021 vastgestelde nota Grondbeleid.

Definitie Grondbeleid

Grondbeleid kan worden omschreven als het geheel van de wijze van toepassing van het financiële en juridische instrumentarium dat de overheid ter beschikking staat om op de gewenste plaats, tijdig en tegen aanvaardbare kosten grond c.q. ruimte beschikbaar te krijgen voor de vestiging van door die overheid gewenste functies.

Beleid

Het grondbeleid bestaat uit de verschillende instrumenten die de gemeente heeft om de ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente te realiseren. Daarbij staat de grondexploitatie centraal. Het grondbeleid spreekt zich met name uit over welke rol de gemeente in de grondexploitatie wil spelen. Uitgangspunt van de grondexploitaties is de structuur- en woonvisie van de Gemeente (2013). Vertrekpunten hierbij zijn:

- het scenario “anticiperen & transformeren”;
- inzet op nieuwe accenten: het verder verzilveren van de kansen in de huidige markt;
- inzet op flexibiliteit & kleinschaligheid om optimaal in te kunnen spelen op (markt)kansen;
- inzet op niches in de (woning)markt die Vlissingen onderscheiden.

Bij nieuwe ontwikkelingen wordt bij voorkeur een facilitair (passief) grondbeleid gevoerd, met als doel het minimaliseren van risico's en een evenwichtige cashflow. In een aantal specifieke gevallen is toch sprake van actief grondbeleid. Zo zijn er vanuit Wind in de zeilen middelen beschikbaar om de ontwikkeling van de Kenniswerf verder te versterken. Deze middelen worden ingezet voor het actief verwerven van gronden ten behoeve van herontwikkeling. Hiervoor is een grondexploitatie in voorbereiding. Daarnaast zijn grondexploitaties in voorbereiding voor het project Stadslandgoed bij het JCV en Baskenburg West. Bij bestaande ontwikkelingen blijft een actief grondbeleid gehandhaafd, met als doel het maximaliseren van de opbrengst van ingezette ontwikkelingen. Per bestaande ontwikkeling wordt hier aangeduid welke vorm van grondbeleid wordt toegepast.

In onderstaande tabel zijn de meeste projecten opgenomen en is per ontwikkeling aangeduid welke vorm van grondbeleid wordt toegepast.

Project	Vorm van grondbeleid	Jaar majeure verwervingen	Verwerving beïnvloedbaar
Scheldekwartier	Actief	2004	nee
Kenniswerf (incl. Edisonpark)	Actief / faciliterend	2009 (binnenhavens)	nee
Souburg Noord	Actief	2002	nee
Claverveld	Actief	2003	nee
Bedrijventerein Souburg 2	Actief	nvt	nee
Spuikom	Actief	1981	nee
Hotel Britannia	Facilitair	nvt	nvt
Herontwikkeling woningbouwlocatie Vlissingestraat	Facilitair	nvt	nvt
Zorgontwikkeling Oranjeplein	Facilitair	nvt	nvt
Ontwikkeling 's Heerenloo	Facilitair	nvt	nvt
Herontwikkeling Theo van Doesburgcentrum	Facilitair	nvt	nvt
Herontwikkeling Petruskerk	Facilitair	nvt	nvt
Prinsenhof (bij Scheldekwartier)	Facilitair/actief	nvt	nvt

Programmadoelstellingen

Grondexploitatie is geen doel op zich. Het staat in het teken van de maatschappelijke effecten die we als gemeente beogen. In de 4 programma's van onze Programmabegroting zijn doelstellingen opgenomen die we mede middels de grondexploitaties willen realiseren. Het betreft de volgende doelstellingen:

Programma 1 Leefbaarheid

- Schone en leefbare straat, buurt en wijk.
- Groen, straten en riolering klaar voor de toekomst.
- Wegwerken achterstallig onderhoud van de kapitaalgoederen.
- Investeren in schoolgebouwen en accommodaties.
- Duurzaam, een stad die klaar is voor toekomstige generaties.
- Extra aandacht voor veiligheid op straat.

Programma 2 Aantrekkelijke stad

- Verbetering ondernemers- en woon- en leefklimaat en toeristische verblijfsklimaat.
- Bevordering duurzaam ondernemen.
- Faciliteren bedrijfsvestigingen of – uitbreidingen.
- Bevordering van werkgelegenheid, met name hoger geschoold.
- Kwaliteitsverbetering / versnelling ontwikkeling Kenniswerf incl. versterking hoger- en middelbaar onderwijscultuur.
- Transformatie Stationsgebied.
- Vergroten diversiteit van het woningaanbod.
- Betere huisvesting voor arbeidsmigranten.
- We gebruiken city-marketing om wonen, werken, recreëren en studeren in Vlissingen beter op de kaart te zetten.

Programma 3 Sociale samenhang

- Goed functionerend, samenhangend en vooral ook betaalbaar stelsel van ondersteuning voor onze inwoners.
- Iedereen zoveel mogelijk participeren.
- Mogelijkheden tot het ontwikkelen van talenten en kwaliteiten.

Programma 4 Bestuur

- Samen met onze inwoners, instellingen en bedrijven werken aan wat belangrijk is voor Vlissingen op basis van de strategische koers voor Vlissingen in 2040.
- Versterken van het stedelijke gebied op Walcheren.
- We ontwikkelen ons tot een servicegerichte en betrouwbare partner voor inwoners, instellingen en bedrijven.
- Verbeteren en op peil houden van de dienstverlening.
- Actief op zoek naar subsidiemogelijkheden en co-financiering voor onze projecten.

Niet iedere grondexploitatie zal aan alle doelstellingen een bijdrage kunnen leveren. De grondexploitaties worden steeds getoetst op de bijdrage (of mogelijke strijdigheid) met de bovengenoemde doelstellingen. Op deze wijze zetten we grondexploitaties optimaal in ten behoeve van het bereiken van onze maatschappelijke doelstellingen.

Met de ontwikkeling van het Scheldekwartier en de andere grondexploitaties op uitbreidings- en inbreidingslocaties wordt aan diverse doelstellingen uit de programmabegroting een bijdrage geleverd, met name op het gebied van wonen. Ook wordt aan vele maatschappelijke doelen en ambities vanuit de Strategische Visie Vlissingen 2040 een bijdrage geleverd. Het Scheldekwartier vormt een volwaardig stadsdeel waar het aantrekkelijk wonen, werken en recreëren is. Op het gebied van wonen wordt gestuurd op het bedienen van verschillende doelgroepen. Diverse bouwplannen zijn in voorbereiding, aanbouw of

opgeleverd. Met de bouw van de Kop van het Dok wordt een bijdrage geleverd aan het maatschappelijk belang om appartementen toe te voegen voor de doelgroep senioren en zorgbehoevenden, waarmee tevens doorstroming op de Vlissingse woningmarkt wordt bewerkstelligd. Met de oplevering van fase 3 van de Ketelmakerij, de Singel Noord en de 1e fase van De Broederband alsmede de voorgenomen realisatie van de 2^e fase Broederband en Aan de Singel wordt een bijdrage geleverd aan de doelstelling om een gevarieerd woningaanbod aan te bieden en in te zetten op de realisatie van middeldure huurwoningen in Vlissingen.

Met de nieuwbouw van projecten De Hofjes, Kop van het Dok, de in aanbouw zijnde De Dempo en in voorbereiding zijnde De Admiraliteit en Touwslagerij wordt een bijdrage geleverd aan het maatschappelijke doel om een deel van de verouderde sociale woningbouwvoorraad te vervangen maar ook met nieuwe duurzame sociale huurwoningen uit te breiden. Met de vervangende nieuwbouw van sociale woningen wordt een bijdrage geleverd aan het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Nieuw toe te voegen woningen in de vrije sector zijn duurzaam en gasloos. Claverveld en Souburg-Noord spelen in op de behoefte om, voornamelijk, grondgebonden en in een groene setting te wonen. De snelle afzet in beide projecten toont de belangstelling in dit (hogere) segment voor het groen-stedelijke wonen. Met het vergroten van het aanbod grondgebonden woningen op ruime percelen wordt bijgedragen aan de ambitie om een divers en hoogwaardig woonproduct te kunnen leveren. Ruim een derde van de op te leveren woningen is gericht op senioren (levensloopbestendig) en in beide ontwikkelingen worden vrije bouwkavels aangeboden.

Klimaatadaptieve gebiedsontwikkeling met aandacht voor de opgaves rondom biodiversiteit, water en droogte zijn dragers voor de openbare ruimte in Claverveld en Souburg Noord. Nieuwe vormen van ecologisch beheer worden toegepast, waarmee ook na realisatie van de woonwijken een duurzame bijdrage geleverd wordt aan de woon- en leefomgeving in de gemeente Vlissingen. Middels participatieve trajecten worden eindgebruikers betrokken bij de vorming van de openbare ruimtes, bijvoorbeeld de inrichting van de speelruimte met leerlingen van Het Kompas in Souburg-Noord en werkgroepen voor de groene ontmoetingsplekken met omwonenden in Claverveld.

Ook wordt door deze plannen de economische potentie vergroot en het woonklimaat verbeterd. Bijvoorbeeld in het Scheldekwardier worden met het aanhelen van de stad verbindingen gemaakt of hersteld. Met de oplevering van de Dokbrug is een bijdrage geleverd aan de bereikbaarheid van (de binnenstad van) Vlissingen. Met de oplevering van de brug is ook invulling gegeven aan de lang gekoesterde wens om een volwaardige tweede ontsluiting van de Binnenstad van Vlissingen te realiseren. Met het aanhelen van de stad middels de ontwikkeling van het Scheldekwardier, worden verbindingen gemaakt of herstelt, de economische potentie vergroot en het woonklimaat verbeterd. Vanuit de grondexploitatie en uitvoering heeft en krijgt dit een plaats via diverse projecten.

Met de ontwikkeling van het Scheldekwardier wordt Vlissingen 'op de kaart' gezet en ontstaan nieuwe economische kansen. Het imago van Vlissingen bij (project)ontwikkelaars, ondernemers en aannemers kent een positieve wijziging, als gemeente van kansen en met een on-Zeeuwse ambitie. Daarnaast wordt Vlissingen nog interessanter voor een brede doelgroep toeristen hetgeen de Vlissingse economie ten goede komt. De herstelde kades langs het Dok gaan ruimte bieden aan een veelheid aan activiteiten en voegen een onderscheidend verblijfsgebied toe aan het Vlissingse stedelijk gebied. Tevens ontstaat hiermee de mogelijkheid een (recreatieve) stadshaven te exploiteren. De combinatie van stad en water, maritiem (erfgoed) karakter en aansprekende nieuwbouw nodigt uit tot gebruik en draagt bij aan ambities op het gebied van een aantrekkelijke stad om te wonen, werken en recreëren. Op het Scheldekwardier komen het verleden, heden en toekomst van Vlissingen samen. Het koesteren van het erfgoed en inpassen hiervan is binnen de Ontwikkelingsvisie Scheldekwardier één van de dragers en kwaliteit van het gebied, met een brede uitstraling op het karakter van Vlissingen. Met de herbesteding van de Timmerfabriek is een bijdrage geleverd aan het maatschappelijke doel om rijksmonumenten duurzaam te behouden en benutten. Met het cascoherstel en de in voorbereiding zijnde herbesteding van de Machinefabriek wordt een bijdrage geleverd aan het duurzaam behouden van kenmerkend maritiem industrieel erfgoed en inpassen in een hoogwaardig stedelijk gebied, waarbij de functies en uitstraling van het erfgoed elkaar versterken en dragers zijn in de identiteit van Vlissingen.

Met de ontwikkeling van de bedrijventerreinen Kenniswerf (fasen 1 t/m 4) en Souburg fase 2) geeft de gemeente Vlissingen concreet invulling aan het Bedrijventerreinprogramma Walcheren 2022-2026. De genoemde terreinen bieden voor de verschillende doelgroepen bedrijven een passend en onderscheidend aanbod in verschillende prijsklassen: zichtlocaties, niet-zichtlocaties, locaties voor woon-werkcombinaties, grote en kleine kavels, watergebonden terreinen, terreinen voor bedrijven met verschillende milieucategorieën, etc. Met de ontwikkeling van de bedrijventerreinen wordt (mede) vorm en inhoud gegeven aan de economische structuurversterking, die broodnodig is in de gemeente Vlissingen. Daarnaast dragen de bedrijventerreinen bij aan doelstellingen waar het gaat om het bevorderen van werkgelegenheid, het ondernemersklimaat en de samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers (triple helix). Dit laatste punt speelt met name op de Kenniswerf een belangrijke rol. Met de beschikbare middelen uit het pakket Wind in de zeilen, wordt ruimte gecreëerd voor het vestigen van nieuwe bedrijvigheid, ontwikkel-, test- en demofaciliteiten, starters, scale-ups en R&D afdelingen op de Kenniswerf.

2. Uitvoering Grondbeleid

De uitvoering van het grondbeleid valt binnen een aantal kaders zoals Organisatie en Financiën.

Organisatie

Raad (Kaders stellen)

- ruimtelijke kaders vaststellen (Omgevingsplan; Omgevingsvisie; Bestemmingsplan).
- beleidskaders, waaronder vaststellen Nota Grondbeleid en Nota Grondprijzen.
- P&C cyclus, waaronder vaststellen, herzien en afsluiten grondexploitaties.
- kredietverstrekking.
- enz.

College van B&W (Uitvoeren en beheren)

- grondexploitaties beheren.
- aan- en verkopen, verpachten en verhuren.
- sluiten overeenkomsten.
- enz.

Ambtelijke organisatie (Uitvoeren werkzaamheden)

- zorg dragen aan uitvoering verantwoordelijkheden college.

Faciliterend grondbeleid

In het kader van het faciliterend (passieve) grondbeleid heeft de Raad geen rol wat betreft het beschikbaar stellen van middelen, omdat er bij een extern initiatief (in principe) geen middelen nodig zijn. De Raad heeft wel een rol in het stellen van ruimtelijke kaders. Het college en de ambtelijke organisatie hebben, passend binnen de kaders van de Raad, een gelijke rol als bij actief grondbeleid. Hiervoor zijn geen middelen beschikbaar en hebben zij geen eigen uitvoeringsagenda of -proces omdat het door derden wordt gerealiseerd. Wel wordt door middel van het kostenverhaal conform de Wro de benodigde financiële middelen bij de initiatiefnemer verhaald.

Financiën

De financiële kaders liggen vast binnen de financiële verordening en het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV), Notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019). Onderstaand de richtlijnen en hoe we bij de gemeente Vlissingen daar uitvoering aan geven:

- Bij de start van een grondexploitatie wordt er een financieel-economisch haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd en een business case gemaakt. Als dit plan tot uitvoer wordt gebracht wordt deze, conform het Grondbeleid 2021, 2 x per jaar geactualiseerd.
- Het risicomanagement binnen de grondexploitaties is opgenomen in het organisatiebreed risicomanagement en wordt 2 x per jaar geactualiseerd. Dit is per grondexploitatie verwerkt in het scenario 'laag'.
- Voor de strategische aankopen waarbij een langere periode zit tussen het moment van aankoop en het moment van ontwikkeling is er met de BBV niet meer de mogelijkheid tot het toepassen van een NIEGG. Deze gronden zijn opgenomen in de materiële vaste activa. Bij het vaststellen van een nieuwe grondexploitatie betreffende deze gronden worden deze weer in een grondexploitatie opgenomen.
- Tussentijdse winstneming: per grondexploitatie met een voordelige eindwaarde is berekend of er een tussentijdse winstneming gedaan moet worden. Zie hoofdstuk 4 'Winstnemingen'.
- Indien gemeentegrond vanuit de algemene dienst wordt ingebracht in het grondbedrijf wordt die grond gewaardeerd tegen de waarde waarop de grond op de balans is opgenomen.
- Cashflow beheersing: investeringen worden pas dan gedaan als hierdoor ook zicht is op het realiseren van inkomsten, of nadat de inkomsten gerealiseerd zijn. Zo wordt het bouwrijpmaken zoveel mogelijk pas uitgevoerd als er zicht is op afname van de bouwgrond.

- Kostenverhaal: bij een particuliere ontwikkeling voert de gemeente een faciliterend (passief) grondbeleid. Hierbij gaat de gemeente over tot kostenverhaal conform de Wro.
- Grondprijs: de gemeente Vlissingen hanteert standaard grondprijzen die afhankelijk zijn van de bestemming van de grond voor een aantal categorieën. Deze worden jaarlijks vastgesteld middels een separaat raadsvoorstel. Hiervan kan afgeweken worden en kan de grondprijs residueel berekend worden, zoals dit in het Scheldekwardier gebeurt.
- Erfpacht: de gemeente Vlissingen biedt in specifieke situaties de mogelijkheid van erfpacht aan.
- Rente: de rente waarmee gerekend wordt in de grondexploitaties, wordt gebaseerd op de gemiddelde rentevoet van de lopende leningen van de gemeente. Voor de grondexploitatie van het Scheldekwardier wordt gebruik gemaakt van projectfinanciering, deze heeft een eigen rentepercentage. Deze projectfinanciering wordt afgebouwd. De wijze van renteberekening is gebaseerd op de voorschriften conform de BBV. Zie 'Parameters' verder in dit hoofdstuk.
- Kosten- en opbrengstenindexering: voor een zo goed mogelijke inschatting van de toekomstige kosten en opbrengsten wordt rekening gehouden met daadwerkelijke en toekomstige indexeringen van deze kosten en opbrengsten. Zie 'Parameters' verder in dit hoofdstuk.
- Looptijd: in de BBV is een richtlijn opgenomen voor de maximale looptijd van een grondexploitatie, deze is op 10 jaar gesteld. Indien hiervan afgeweken wordt moet dit gemotiveerd worden en moeten beheersmaatregelen genomen worden. Op dit moment zijn er geen actieve grondexploitaties die een looptijd hebben langer dan 10 jaar.
- Bovenwijkse voorzieningen: of ook wel bovenplanse voorzieningen. Dit zijn voorzieningen die niet alleen voor het betreffende plan van nut zijn maar ook voor de omgeving of de hele stad. Te denken valt aan een toegangsweg die ook de toegang naar de omliggende gebieden verbetert, de aanleg van een brug waardoor ook andere wijken een voordeel hebben. Tot aan de 2e herziening 2016 waren deze zowel planmatig als financieel in de grondexploitaties opgenomen. Op basis van de BBV en de overleggen met de inspecteur van het ministerie van binnenlandse zaken zijn vanaf de 2e herziening 2016 de bovenwijkse voorzieningen ontvlochten. Daarbij zijn deze voorziening proportioneel binnen de grondexploitatie gehouden en voor het overige deel gedekt vanuit de algemene begroting. Deze proportionaliteit is op basis van het nut van deze voorziening voor de grondexploitatie en het algemene nut. Op deze manier ontstaat er een betere scheiding tussen grondexploitaties en de algemene begroting. Omdat een voorziening deel uit maakt van het betreffende plan blijft de aansturing en uitvoering van deze voorziening wel in het plan opgenomen. De volgende bovenwijkse voorzieningen zijn ontvlochten:

Bovenwijkse voorziening	Plan	Planning investering	% in grond-exploitatie
Tijdelijke ontsluiting en tijdelijke brug	Scheldekwardier	Gerealiseerd	10%
Nieuwe brug over het Dok	Scheldekwardier	Gerealiseerd	50%
Wijkontsluiting (De Willem Ruysstraat en aantakking brug)	Scheldekwardier	2015 - 2026	50%
Herstel kades rondom het Dok	Scheldekwardier	2018 - 2024	25%
Restauratie Dok van Perry	Scheldekwardier	Gerealiseerd	25%
Herstel natte infrastructuur	Kenniswerf fase 4	Gerealiseerd	14%
Verbinding Marie Curieweg - Poortersweg	Bedrijventerrein Souburg fase 2	2017 - 2023	50%
Ontsluiting Buitenhaven	Bedrijventerrein Souburg fase 2	2017 - 2023	10%

3.

JAARVERSLAG 2022 GRONDBELEID

Parameters

Omdat voor het financieren van de boekwaarde in de grondexploitaties geld geleend moet worden, wordt de rente over deze leningen doorberekend in de grondexploitaties. Daarnaast wordt er in de grondexploitaties rekening gehouden met verwachte kosten- en inkomstenstijgingen in de tijd.

In de grondexploitaties wordt rekening gehouden met daadwerkelijke en verwachte kosten- en opbrengstenstijging. Ook wordt rekening gehouden met daadwerkelijke en verwachte rentepercentages. Zie onderstaande tabel voor een overzicht van de toegepaste indexeringen en rentepercentages bij deze 1^e herziening 2023 (Nieuw) met daarbij ook de parameters zoals die bij de 2^e herziening 2022 (Oud) zijn toegepast:

	2022		2023		2024		2025		2026		2027		2028 en verder	
	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw
Indexering kosten scenario midden*	9,00%	9,60%	3,00%	6,00%	3,00%	4,00%	2,00%	4,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Indexering kosten scenario laag*	9,00%	9,60%	3,00%	8,00%	3,00%	5,00%	2,50%	5,00%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Indexering opbrengsten scenario midden	0,00%	0,00%	2,00%	0,00%	2,00%	0,00%	2,00%	0,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Indexering opbrengsten scenario laag	0,00%	0,00%	2,00%	-1,25%	1,50%	-1,25%	1,50%	-1,25%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Rente Scheldekwartier	2,87%	2,87%	2,91%	2,78%	2,94%	2,52%	2,90%	2,47%	2,87%	2,24%	2,94%	2,15%	3,24%	2,19%
Rente overige grondexploitaties	2,17%	2,17%	2,47%	2,34%	2,90%	2,48%	2,90%	2,47%	2,87%	2,24%	2,94%	2,15%	3,24%	2,19%

* De plankosten zijn over 2022 verhoogd met 18,5% op basis van aanpassing interne tarieven Programmabegroting 2023.

Voor het bepalen van de indexeringen wordt gebruik gemaakt van de overzichten van landelijke indexcijfers waarover Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling jaarlijks rapporteert. Daarbij zijn er 2 periodes waar we naar kijken: de daadwerkelijke prijspeilcorrectie die er in 2022 heeft plaatsgevonden en de verwachte indexering vanaf 2023.

Voor de daadwerkelijke prijspeilcorrectie van 2022 gebruiken we voor de civiele kosten de prijspeilcorrectie van de Grond-, Weg- en waterbouwkosten (GWW kosten, 7,9%) en de ConsumentenPrijnsIndex (CPI, 11,3%). Bij de Programmabegroting 2023 zijn de interne tarieven aangepast. Hierbij is de indeling naar teams toegepast, een verwachte verhoging van de CAO toegepast en de toerekening van de overhead aangepast. Gemiddeld betekent dit voor de grondexploitaties een verhoging van de plankosten van 18,5%.

Voor de verwachte indexeringen van 2023 en verder gebruiken we ook gemiddelden:

- De indexering van de kosten wordt bepaald als een gemiddelde van een tweetal kostensoortindexen: die van de GWW-kosten en die van de Plankosten.
- De indexering van de opbrengsten wordt bepaald als een gemiddelde van de indexering van woningmarktlocatie's en bedrijvenlocaties in een gemiddelde regio. Daarbij is ook rekening gehouden met de lopende onderhandelingen en (concept)overeenkomsten.

Voor het bepalen van de rente wordt gebruik gemaakt van de gegevens van de leningportefeuille van de gemeente Vlissingen. De rekenrente wordt berekend op basis van de verwachte rentelasten van een begrotingsjaar. Deze berekening is uitgevoerd zoals dit is opgenomen in de BBV, waarbij rekening wordt gehouden met de verhouding tussen het vreemd vermogen en totaal vermogen. Voor het Scheldekwartier is in het verleden een speciale projectfinanciering afgesloten. Door deze afwijkende financiering wordt

voor het Scheldekwardier een andere rekenrente gehanteerd dan bij de overige grondexploitaties. Deze projectfinanciering heeft in vergelijking met de huidige rentevoet een hoger rentepercentage. Daarom wordt deze projectfinanciering beëindigd in 2024. Met ingang 2025 zijn de rentepercentages voor alle grondexploitaties gelijk.

Realisatie jaarplannen 2022

In 2022 zijn de plannen uitgevoerd aan de hand van de jaarplannen. Per grondexploitatie is dit uitgewerkt:

Scheldekwardier

Uitwerking gesloten verkoopovereenkomsten:

- In 2021 is een verkoopprocedure voor de ontwikkeling van de bouwplot Kop Keersluis doorlopen. Het college van B&W heeft besloten om de ontwikkeling voorlopig toe te kennen aan ontwikkelaar De Realisatie die 58 appartementen in verschillende financieringscategorieën zal realiseren. De verkoopovereenkomst is eind 2021 getekend. Grondlevering en start bouw waren eind 2022 gepland, maar door tegenvallende verkoopresultaten is de geplande levering vertraagd naar 2023.
- Met de VOG is een overeenkomst getekend voor de ontwikkeling van 68 grondgebonden woningen en appartementen in het project De Koperslagerij in deelplan Scheldewijk. De procedure voor de bestemmingswijziging is succesvol afgerond, in het voorjaar is gestart met de verkoop. Levering van de grond voor de eerste fase was in 2022 voorzien, maar door tegenvallende verkoopresultaten is de levering vertraagd naar 2023.
- Voor de realisatie van 14 sociale huurwoningen op de Koperslagerij is een koopovereenkomst gesloten met L'escaut. De bouw van deze woningen maakt onderdeel uit van het totale plan Koperslagerij dat door de VOG wordt gerealiseerd. Levering van de grond en start bouw is conform jaarplan in juli geleverd.
- Met de ontwikkelaar van de Timmerfabriek (Team for Real) is een overeenkomst aangegaan voor de bouw van 58 shortstay hotelappartementen (De Dokwerker) naast de Timmerfabriek. De levering van de grond heeft conform jaarplan begin 2022 plaatsgevonden.

Nieuwe verkoopovereenkomsten:

In 2023 worden naar verwachting de volgende koop- en ontwikkelovereenkomsten gesloten voor deelontwikkelingen op het Scheldekwardier:

- Touwslagerij zuidzijde, 18 koopwoningen met Van Wijnen.
- Touwslagerij noordzijde, 20 sociale huurwoningen met l'escaut.
- Admiraliteit, 50 sociale huurwoningen met l'escaut.
- Aan de Singel - Edelweis, 23 vrije sector huurwoningen en 2 grondgebonden koopwoningen met Studio ZE.

Bouw- en woonrijp maken:

- Conform jaarplan is het woonrijp maken van de Jan Weugkade/Albionkade en rondom de Vesting en Singel in Scheldewijk afgerond.
- De eerste fase van het park in Scheldewijk is conform jaarplan gerealiseerd.
- Na effectuering van de grondruil met Prins Beheer BV. is conform jaarplan het achterterrein gesloopt en de Singel in bouwrijpe staat doorgetrokken.
- Parallel aan de oplevering van de toren Dok II van het project Kop van het Dok is gestart met het woonrijp maken van de Hellingbaan.

Verwervingen:

- Met Prins Beheer BV is de 1^e fase grondruil geëffectueerd en zijn overeenkomsten aangegaan met betrekking tot grondverkoop en zelfrealisatie voor het plan Aan de Singel.
- Over de verwerving van de kade en het talud van de provincie gelegen aan de Koningsweg / Kanaal door Walcheren wordt onderhandeld met provincie. Voorzien is in 2023 de verwerving te effectueren.

Ontwikkelingen:

- Met Vastgoedontwikkeling VG-DBV is overeenstemming bereikt over programma en grondprijs van blok D op het Timmerplein (naast de Dokbrug). Besluitvorming en ondertekening van de koop- en samenwerkingsovereenkomst heeft nog niet plaats gevonden en is gekoppeld aan start bouw van de Zeelandtoren.
- Voor de herbestemming van de Machinefabriek heeft medio 2022 besluitvorming plaats gevonden over het cascoherstel, wat in het 4^e kwartaal is aangevangen. De voorbereiding voor de herbestemming van de Machinefabriek loopt, waarover besluitvorming is voorzien medio 2023.
- Het (locatie)besluit voor de nieuwe school in het Scheldekwartier volgt in het 3e kwartaal van 2023.
- Voor de inrichting van de Helling is een inrichtingsplan opgesteld met inbreng van betrokkenen. Realisatie (woonrijp maken) is voorzien vanaf kwartaal 3 van 2023.
- Bij het realiseren van enkele bouwplots in het Scheldekwartier zullen huidige parkeerplaatsen vervallen. Compensatie hiervan zal deels plaats vinden in de nog te realiseren parkeergarage in de Machinefabriek (bezoekersparkeren) en deels in de omgeving van de binnenstad. Naar aanleiding hiervan wordt onderzocht of bij de herinrichting van de speeltuin Oude Stad ook een aantal parkeerplaatsen kan worden gerealiseerd ter compensatie van het bewonersparkeren.
- Conform jaarplan is gestart met de voorbereiding van de tenderprocedure voor plot I (de Touwslagerij) en de locatie voormalig postkantoor.

Souburg-Noord

- Het woonrijp maken van fase 2 is voorbereid. De aanbesteding heeft plaatsgevonden eind 2022. De financiële gevolgen hiervan zijn verwerkt in deze herziening. De uitvoering wordt gefaseerd uitgevoerd en is gestart in maart 2023. De aanbesteding van de aanleg van het openbaar groen vindt plaats in 2023. Vanwege de status met de bouw was het niet mogelijk om in het plantseizoen 2022/2023 aan te planten.
- De eerste projectmatige woningen zijn opgeleverd. In maart 2023 zullen alle projectmatige woningen zijn opgeleverd.
- Vanwege de gestegen bouwkosten zijn 2 vrije kavels die in optie waren niet omgezet in een koopovereenkomst. Deze zullen opnieuw in de verkoop komen. De woningen op de overige vrije kavels zijn in aanbouw dan wel gereed.
- De civieltechnische uitwerking van fase 3 en de aanpassing van het bestemmingsplan van fase 3 kunnen pas worden opgestart na de vaststelling van het stedenbouwkundig plan van fase 3. Het maken van het stedenbouwkundig plan fase 3 heeft meer tijd gekost en is nu voorzien voor Q1 2023. Dit heeft mede te maken met de lange onduidelijkheid over het vervangen en mogelijk verplaatsen van een belangrijke hoofdwaterleiding ten behoeve van watervoorziening van Walcheren. Deze waterleiding loopt nu dwars door fase 3.
- Inmiddels is duidelijk geworden dat de waterleiding vervangen kan worden en verplaatst kan worden, zodat deze niet langer door fase 3 loopt. De werkzaamheden hiervoor staan gepland tussen september 2023 en maart 2024. Als de waterleiding is verlegd is de aanleg van een geluidsscherm niet langer noodzakelijk en kan de geluidswal worden doorgetrokken.

Claverveld

- Circa 90% van de vrije kavels zijn verkocht, de laatste kavels zijn in optie. De verkoop van de kavels voor projectmatige woningbouw is afgerond.
- De woningen op vrije kavels zijn voor circa 50% gerealiseerd, de projectmatige woningen zijn circa 70% gerealiseerd.
- Het woonrijpmaken van fase 2, Earlishof, is in Q4 2022 aanbesteed en in Q1 2023 uitgevoerd.
- Het bestek voor de plangebieden Zonnekers en Kershage is in voorbereiding, in Q2 2023 wordt de aanbesteding gestart. Uitvoering na de bouwvak van 2023 en oplevering in Q4 2023.
- De participatie inrichting groene openbare ruimtes hof Earlishof + veld Zonnekers is afgerond. Earlishof is in uitvoering overige delen volgen vanaf het planseizoen november 2023 tot maar 2024.
- De uitvoering, onderzoeken, opschonen en toegankelijk maken, voor 'Vrijburgbosje' tot speelbos (onderdeel Co Adapt) is gestart. Definitieve inrichting in planseizoen november 2023.
- Brugverbinding tussen fase 1 en 2 is aanbesteed, uitvoering eind Q2 / begin Q3 2023.

Kenniswerf (fase 1 t/m 4)

Fase 1

- Het jaarplan voor 2022 ging uit van verkoop van drie kavels maar afgelopen half jaar hebben twee geïnteresseerden zich terug getrokken en heeft de levering van het derde kavel nog niet plaatsgevonden. Dit komt doordat vanwege het Didam arrest gekozen is om de verkoop alsnog te publiceren, het uitvoeren van het explosievenonderzoek langer duurde dan verwacht en het opstellen van de akte uitliep. De levering staat nu gepland begin 2023.
- De geplande uitvoeringswerkzaamheden zijn conform jaarplan gerealiseerd.

Fase 2

- Het jaarplan voor 2022 ging uit van één grondverkoop. Er is voor één kavel concrete interesse maar verkoop is nog niet geëffectueerd omdat in het kader van het Didam arrest is besloten tot publicatie van de voorgenomen verkoop. Publicatie heeft eind 2022 plaatsgevonden. Onderhandelingen lopen door in 2023.
- De aanleg nieuwe infrastructuur en gedeeltelijke bodemsanering Omgeving Witte Huis is conform de planning uitgevoerd.

Fase 3

- Eén van de twee geplande uitgiften is nog niet geëffectueerd vanwege planaanpassingen bij koper. Verwachting is dat effectuering van deze uitgifte in het voorjaar van 2023 zal plaatsvinden.
- Het bouwrijp maken, saneren uitgifbare kavels en aanleg plein rondom Scouting locatie is afgerond.

Fase 4

- Twee van de vier geplande uitgiften zijn nog niet geëffectueerd. Bij beide nog niet geëffectueerde gronduitgiften hebben we te maken met de publicatieproces in het kader van het Didam Arrest. Ook spelen er nog bouwplanaanpassingen bij één van de gronduitgiften. Verwachting is dat effectuering van deze uitgiften in 2023 zal plaatsvinden.

Bedrijventerrein Souburg 2 fase 2

- Besluitvorming over de afspraken BAM inzake de afkoopsom extra kosten onderhoud en beheer van de fietstunnel: de technische problemen met de tunnel zijn verholpen. Bekrachtiging van de gemaakte afspraken moet nog plaatsvinden.
- Realiseren Groenplan: dit is uitgevoerd met uitzondering van het inzaaien van het gras. Dat vindt in Q2 van 2023 plaats.
- Verkoop bedrijfskavels: voor negen bedrijven zijn gronden gererserveerd (totaal 5,4 ha). Onderhandelingen de grondverkoop zijn in principe afgerond. De bouwplannen worden nader uitgewerkt. Dire van de negen bedrijven zullen naar verwachting in 2023 bouwgrond afnemen. Het tempo van de voortgang is over het algemeen laag. Redenen: effecten corona, financieringsperikelen, drukte in bouwsector, extra onderzoeken (stikstof, Bibob) en gevolgen Didam-arrest. Aanvullend wordt met twee bedrijven verkennende gesprekken gevoerd over vestiging.
- Afronding ontvlechting: Groenplan nog niet helemaal uitgevoerd. Daarom zal de afronding van de ontvlechting plaats vinden bij de jaarrekening 2023.

Spuikom

- De nieuwe visie Spuikom is niet vastgesteld door de raad, daardoor blijft de huidige grondexploitatie ongewijzigd. Bij de 2^e herziening 2023 zal bepaald worden of de grondexploitatie herzien moet worden.

Vrijburg-West

- In afwachting van besluitvorming/planontwikkeling is nog geen voorstel voor de herijking aangeboden aan het college. De verwachting is dat herijking van het plan en aanpassing van de grondexploitatie eind 2023 afgerond worden.

Nog uit te voeren vanuit afgesloten grondexploitaties

- De verkoop van de laatste kavel in het plan Buitenhaven III, inclusief explosievenonderzoek en bouwrijp maken, heeft even stil gelegen omdat het de vraag was of we de laatste kavel nog wel zouden verkopen ivm de ophanden zijnde dijkverzwaring. Recent is besloten de verkoop door te laten gaan en is opdracht gegeven voor het uitvoeren van explosievenonderzoek. Daarna vindt de juridische grondoverdracht plaats.
- De laatste werkzaamheden van het woonrijp maken in het plan bedrijventerrein Souburg fase 1 zullen plaatsvinden na realisatie van het nieuwe pand Stadsbeheer. Verwachting is dat dit pas in 2024 zal zijn.
- De laatste werkzaamheden in het plan Lammerenburg III zullen worden uitgevoerd in 2023.

3.

JAARVERSLAG 2022

GRONDBELEID

3. Resultaten grondexploitaties

De volgende tabel geeft een totaaloverzicht van de geraamde eindwaarden 1e herziening 2023 (bedragen x € 1.000) van de grondexploitaties in het scenario 'midden' en de mutaties ten opzichte van de vorige herziening.

Plan	loop-tijd	2022			1e herziening 2023		
		1e herziening 2022	+ aanpassing = 2e herziening 2022	2e herziening 2022	+ aanpassing + 1e herziening 2023	winst-neming 2022	= 1e herziening 2023
Majeure projecten							
Scheldekwartier	2030	-94.590	-11.671	-106.261	-1.030		-107.291
Uitbreidings- en inbreidingslocaties							
Souburg Noord	2027	21	-424	-403	-3.447		-3.850
Claverveld	2026	1.860	-59	1.801	-753	-193	855
Bedrijventerreinen							
Kenniswerf fase 1	2025	-10.559	-354	-10.913	-220		-11.133
Kenniswerf fase 2	2025	-3.609	-233	-3.842	-119		-3.961
Kenniswerf fase 3	2025	-1.306	-147	-1.453	-674		-2.127
Kenniswerf fase 4	2025	1.320	-137	1.183	140	-443	880
Bedr. Souburg fase 2	2031	1.022	-386	636	1.207		1.843
Overige locaties							
Spuikom	2023	-5.049	-99	-5.148	-70		-5.218
Vrijburg-West	2023	-3.523	-2	-3.525	-100		-3.625
Nog uit te voeren vanuit afgesl. exploitaties		1	-	1	9		10
Totaal		-114.412	-13.512	-127.924	-5.057	-636	-133.617

De totale mutatie van € 5,7miljoen bestaat uit verslechtering van € 5,1miljoen in de afzonderlijke aanpassingen van de grondexploitaties en een verslechtering van € 0,6 miljoen door 2 winstnemingen. Een winstneming is een onttrekking van een voordelig deelresultaat en wordt dus als kostenpost opgevoerd. Op basis van het resultaat van de jaarplannen 2022 en nieuwe ontwikkelingen zijn de grondexploitaties herzien. Onderstaand zijn de belangrijkste aanpassingen per grondexploitatie (bedragen x € 1.000) opgenomen:

Belangrijkste afwijkingen per grondexploitatie	Effect nominaal	Effect op eindwaarde
Majeure projecten		
<i>Scheldekwartier</i>		
Aanpassen rentepercentages	-	6.388
Aanpassen kostenstijging	-496	-568
Aanpassen opbrengstenstijging	-1.960	-2.220
Prijspeilcorrectie plankosten 2022 > 2023 met 18,5% ipv 4%	-605	-740
Niet meer ontwikkelen locatie I-plus	-2.604	-3.040
Nadere uitwerking nog te verkopen bouwplots	216	288
Verhoging budget saneringskosten	-500	-623
Toename plankosten herbesteming Machinefabriek	-100	-125
Toename kosten tijdelijk beheer	-100	-125
Vertraging grondverkoop diverse bouwplots	-	-234
Overige mutaties en faseringsverschillen	-20	-31

3.

JAARVERSLAG 2022

GRONDBELEID

Belangrijkste afwijkingen per grondexploitatie	Effect nominaal	Effect op eindwaarde
Uitbreidings- en inbreidingslocaties		
<i>Souburg Noord</i>		
Verhoging budget civiele kosten fase 2 obv aanbesteding	-482	-548
Aanpassing raming kosten fase 3 obv nieuw stedenbouwkundig ontwerp	-898	-1.012
Aanpassing raming opbrengsten fase 3 obv nieuw stedenbouwkundig ontwerp	-1.207	-1.386
Aanpassen rentepercentages	-	89
Aanpassen kosten- en opbrengstenstijging	-7	-459
Aanpassen stijging plankosten 18,5% ipv 4%	-73	-82
Overige mutaties	-	-49
<i>Claverveld</i>		
Verhoging budget civiele kosten obv nieuwe directieraming	-376	-418
Aanpassing raming teruggave voorinvestering nutsvoorziening	-98	-103
Winstneming	-180	-193
Aanpassen rentepercentages	-	-14
Aanpassen kosten- en opbrengstenstijging	-11	-73
Aanpassen stijging plankosten 18,5% ipv 4%	-25	-26
Overige mutaties	-	-119
Bedrijventerreinen		
<i>Kenniswerf</i>		
Aanpassen rentepercentages Kenniswerf fase 1	-	112
Aanpassen stijging plankosten 2022 (18,5% ipv 4%) Kenniswerf fase 1	-42	-45
Aanpassen kosten- en opbrengstenstijging 2022 Kenniswerf fase 1	-6	-123
Aanpassen budget plankosten Kenniswerf fase 1	-100	-108
Aanpassen budget sanering/bouwrijpmaken	-61	-68
Overige mutaties Kenniswerf fase 1	-	12
Aanpassen rentepercentages Kenniswerf fase 2	-	47
Aanpassen stijging plankosten 2022 (18,5% ipv 4%) Kenniswerf fase 2	-33	-36
Aanpassen kosten- en opbrengstenstijging 2022 Kenniswerf fase 2	-6	-133
Overige mutaties Kenniswerf fase 2	-	3
PSD-gebouw uit grondexploitatie Kenniswerf fase 3	-620	-590
Aanpassen rentepercentages Kenniswerf fase 3	-	22
Aanpassen stijging plankosten 2022 (18,5% ipv 4%) Kenniswerf fase 3	-47	-45
Aanpassen kosten- en opbrengstenstijging 2022 Kenniswerf fase 3	-5	-92
Aanpassen diverse budgetten woonrijpmaken	-20	-23
Overige mutaties Kenniswerf fase 3	-	54
Aanpassen rentepercentages Kenniswerf fase 4	-	-12
Aanpassen stijging plankosten 2022 (18,5% ipv 4%) Kenniswerf fase 4	-41	-44
Aanpassen kosten- en opbrengstenstijging 2022 Kenniswerf fase 4	-4	-59
Vervallen bijdrage kadeherstel	250	269
Vervallen budget bouwrijpmaken omgeving Oceanwide	66	71
Winstneming	-412	-443
Overige mutaties Kenniswerf fase 4	-	-85
<i>Bedrijventerrein Souburg fase 2</i>		
Aanpassen rentepercentages	-	-104
Aanpassen stijging plankosten 2022 (18,5% ipv 4%)	-74	-94
Aanpassen kosten- en opbrengstenstijging 2022	-16	-585

3.

JAARVERSLAG 2022

GRONDBELEID

Belangrijkste afwijkingen per grondexploitatie	Effect nominaal	Effect op eindwaarde
Vervallen resterende budget Kunstwerken	120	151
Bijstelling budget sloopkosten bedrijventerrein	81	103
Bijstelling budget infrastructuur	156	202
Nieuwe fasering incl. aanpassing grondprijzen	1.199	1.641
Overige mutaties fase 2	-	-107
<i>Spuikom</i>		
Aanpassen rentepercentages	-	8
Aanpassen kosten- en opbrengstenstijging	-4	-37
Aanpassen stijging plankosten 18,5% ipv 4%	-15	-15
Overige mutaties	-	-26
<i>Vrijburg West</i>		
Aanpassen rentepercentages	-	5
Aanpassen kosten- en opbrengstenstijging	-4	-4
Aanpassen stijging plankosten 18,5% ipv 4%	-4	-4
Overige mutaties	-2	-97
<i>Nog uit te voeren vanuit afgesloten exploitaties</i>		
Aanpassen rentepercentages	-	-
Aanpassen kosten- en opbrengstenstijging	-	-4
Aanpassen stijging plankosten 18,5% ipv 4%	-2	-2
Overige mutaties	15	15
Totaal mutaties	-9.157	-5.693

Onderstaand worden per grondexploitatie bovenstaande mutaties verklaard, dit betreft mutaties groter dan + of - € 100.000. De winstnemingen worden in het volgende hoofdstuk behandeld. De mutaties van rentepercentages, de kosten- en opbrengstenstijging en de stijging van de plankosten zijn niet uitgelegd. Deze ontstaan door de mutaties van de parameters zoals in hoofdstuk 2. Uitvoering Grondbeleid is opgenomen.

Majeure projecten

Scheldekwartier

In de ontwikkelingsvisie Scheldekwartier en de grondexploitatie is de realisatie van een appartementenblok voorzien in het talud langs het kanaal (plot I-plus). In het kader van de voorbereiding van de tenderprocedure voor plot I is de ruimtelijke, technische en financiële haalbaarheid van deze ontwikkeling onderzocht. Conclusie is dat deze ontwikkeling vanwege diverse beperkingen zoals de vereiste vaarwegbreedte geen haalbare ontwikkeling is en heeft het college van B&W besloten hiervan af te zien. In deze herziening is dit verwerkt. Het effect van wegvallende opbrengsten en kosten is circa € 3,0 miljoen negatief op eindwaarde. Het risico van het niet doorgaan van deze ontwikkeling was opgenomen bij het bepalen van de risicoreservering.

Voor een aantal bouwplots is een globale woningbouwprogramma opgenomen, dat mede als input dient ter bepaling van de mogelijke grondopbrengsten. Bij deze herziening is een aantal plots nader verkend en op basis daarvan het woningbouwprogramma deels gewijzigd. Op basis van deze wijzigingen zijn de geraamde grondopbrengsten per saldo met circa € 0,2 miljoen verhoogd. Dit geeft een verbetering van bijna € 0,3 miljoen op eindwaarde.

De kosten van bodemsanering zijn bij deze actualisatie opnieuw geactualiseerd en verhoogd met € 0,5 miljoen. Aanleiding hiervoor is vooral de constatering dat een grondpartij met PFAS vervuild is en daardoor alleen tegen hoge kosten (circa € 0,3 miljoen) afgevoerd kan worden. Hiervoor is in de tweede helft van 2022 nog een subsidie bij de provincie aangevraagd, maar deze kosten kwamen hiervoor niet aanmerking. Daarnaast is op basis van de stedenbouwkundige verkenning van een aantal bouwplots (zie voorgaande toelichting) en een verkennend bodemonderzoek geconcludeerd dat de kosten van bodemsanering bij de ontwikkeling van de bouwplot Houtkade (zuidzijde Dok) hoger zullen liggen dan eerder aangenomen. Totaal is € 0,5 miljoen. aan het budget toegevoegd, waardoor op eindwaarde sprake is van een verslechtering met ruim € 0,6 miljoen.

Het budget voor plankosten is verhoogd met € 0,1 miljoen ten behoeve van de advieskosten bij de voorbereiding om te komen tot een herbestemming van de Machinefabriek.

Mede door de vertraging in de grondverkoop nemen de kosten van tijdelijk beheer van het gemeentelijk eigendom toe. Het budget voor de komende jaren is daarom verhoogd met € 0,1 miljoen.

Door de ongunstige ontwikkelingen op de woningmarkt (stijgende bouwkosten en afnemende financieringsmogelijkheden) is sprake van vertraging in grondverkoop. Naar aanleiding hiervan is de fasering van de grondopbrengsten aangepast. Dit leidt tot een negatief effect op eindwaarde van ruim € 0,2 miljoen door toenemende rentekosten.

Uitbreidings- en inbreidingslocaties

Souburg-Noord

Bij alle civieltechnische kosten (bouw- en woonrijp maken) is een sterke prijsstijging te zien. Voor het woonrijpmaken in fase 2 is een aanbesteding uitgevoerd. Op basis van de resultaten is de raming van fase 2 aangepast en verslechtert het resultaat met € 0,5 miljoen.

Het stedenbouwkundige plan voor fase 3 is uitgewerkt en gewijzigd. Op basis van dit nieuwe stedenbouwkundige plan 3 zijn de kosten voor het bouw- en woonrijpmaken opnieuw berekend. Hierbij is ook rekening gehouden met de sterke prijsstijging zoals die bij de aanbesteding in fase 2 is geconstateerd. Hierdoor verslechtert het resultaat met € 1,0 miljoen.

Het aantal uitgeefbare m² is minder dan in de grex was opgenomen. Bij het opstellen van de grex jaren geleden waren woningen voorzien in de geluidswal. Dergelijke woningen passen al jaren niet meer niet bij de behoefte van woningzoekenden. Dit heeft tot gevolg dat de ruimte die benodigd is voor de geluidswal niet langer als uitgeefbare grond kan worden gerekend. Tevens is recent gebleken dat de grond nabij de geluidswal vrij instabiel is, waardoor de geluidswal naar verwachting minder steil zal moeten worden uitgevoerd en dus moet worden aangepast. Ook dit heeft een negatief effect op het aantal uit te geven m² grond en daarmee op de opbrengst. Hierdoor verslechtert het resultaat met € 1,4 miljoen.

Claverveld

Bij alle civieltechnische kosten (bouw- en woonrijp maken) is een sterke prijsstijging te zien. Met name door de sterke stijging van de materiaalkosten is er een nieuwe raming gemaakt. Op basis van deze raming verslechtert het resultaat met € 0,4 miljoen.

In het begin van de uitvoering van het plan Claverveld is er een voorinvestering gedaan om de nutsvoorzieningen aangelegd te krijgen. In de raming werd steeds rekening gehouden met een teruggave hiervan. Na overleg met de nutsleverancier wordt deze raming bijgesteld naar circa 50% van deze investering. Hierdoor verslechtert het resultaat met € 0,1 miljoen.

Op basis van de voortgang van het project kan er een winstneming gedaan worden van € 180.000, dit heeft een negatief effect van € 0,2 miljoen.

Bedrijventerreinen*Kenniswerf fase 1*

Voor de jaren 2023 tot en met 2025 verwachten we dat de inzet voor planontwikkeling vergelijkbaar zal zijn als in 2022. Tot nu toe dachten we dat die inzet zou afnemen maar processen voor gronduitgiftes moeten deels opnieuw doorlopen worden en processen zijn intensiever en complexer geworden vanwege aanscherping wet- en regelgeving (o.a. Didam arrest). Dit heeft een negatief effect van € 0,1 miljoen.

Kenniswerf fase 3

Het PSD gebouw zal later worden verkocht dan gepland en valt daardoor niet meer binnen de termijn van deze grondexploitatie. Dit omdat de gebruiksovereenkomst met de HZ voor langere termijn wordt verlengd. Hiermee maken we het behoud van, en investeringen in nieuwe lab-faciliteiten door de HZ ten behoeve van onder andere het Delta Climate Center mogelijk op die locatie van de Kenniswerf. Een belangrijke hefboom om de verdere ontwikkeling van de Kenniswerf te realiseren. Daarom worden de geraamde kosten en opbrengsten voor dit gebouw uit de grondexploitatie gehaald en opgenomen in de materiele vaste activa van de gemeente.

Kenniswerf fase 4

Tot nog toe was een deel van het kadeherstel opgenomen in de grondexploitatie Kenniswerf fase 4. Voor dit kadeherstel is nu een separaat krediet beschikbaar. Daarom is de resterende raming uit deze grondexploitatie verwijderd. Dit heeft een positief effect van € 0,3 miljoen op de eindwaarde.

Bedrijventerrein Souburg fase 2

Het resterende budget voor de aanleg van de rotonde kan vervallen, er zijn geen werkzaamheden meer te verwachten. Hierdoor verbetert het resultaat met € 0,2 miljoen.

Het budget 'sloopkosten bedrijventerrein' is bijgesteld op basis van de nog te verwachten werkzaamheden. Hierdoor verbetert het resultaat met € 0,1 miljoen. Het resterendebudget is beschikbaar om mogelijk houten funderingspalen uit de grond te halen bij percelen onder het hoogspanningstracé.

De werkzaamheden voor (hoofd)infrastructuur zijn grotendeels uitgevoerd. Resterend zijn de werkzaamheden voor de aanleg van groen langs deze infrastructuur. Het budget is daarop bijgesteld, hierdoor verbetert het resultaat met € 0,2 miljoen.

Ondanks dat er in 2022 geen verkopen hebben plaats gevonden zijn de onderhandelingen met potentiële kopers doorggegaan. Dit heeft geleid tot een nieuwe inzichten en planning. Dit betekent dat de geraamde opbrengsten stijgen met bijna € 1,2 miljoen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat dit voordeel voornamelijk wordt gerealiseerd door de voorgenomen verkoop aan 2 partijen (fastfoodketens), waarbij de grondprijs ruim hoger ligt dan in de grondexploitatie was opgenomen. Het resultaat verbetert hierdoor met € 1,6 miljoen.

4. Winstnemingen

Per grondexploitatie met een voordelige eindwaarde is berekend of er een tussentijdse winstneming gedaan kan worden. Deze berekening is gedaan door middel van de POC methode. Percentage of completion (POC) gaat uit van het percentage dat de kosten en de opbrengsten gerealiseerd zijn ten opzichte van de ramingen. Dit leidt tot een totaalpercentage van realisatie. Met dit totaalpercentage wordt de winstneming bepaald die genomen moet worden. Deze berekening is gedaan op het scenario 'laag' zodat er rekening wordt gehouden met eventuele risico's. In geval van verliesgevende exploitaties is vanzelfsprekend geen sprake van winstneming.

De huidige stand van zaken biedt ruimte voor de volgende winstnemingen (bedragen x € 1.000):

Plan	Tussentijdse winstneming
Claverveld	180
Kenniswerf fase 4	412
Totale winstneming	592

Af te sluiten grondexploitaties

Er worden bij deze herziening geen grondexploitaties afgesloten.

5. Reserves en risico's

Herijking grondexploitaties (artikel 12)

In overleg met de toezichthouder en de inspecteur van het ministerie van BZK is eind 2015 een duurzame herziening opgesteld met een meerjarig acceptabel risicoprofiel. Hierbij is ook een externe toets uitgevoerd. Vanaf die tijd hebben de grondexploitaties 2 scenario's, een midden en een laag scenario. Het midden scenario heeft een gemiddeld risicoprofiel, daarbij is de kans op het optreden van een niet geraamd risico ongeveer 50/50. Het laag scenario heeft een laag risicoprofiel, daarbij zijn veel mogelijke risico's opgenomen in het resultaat en is de kans op het optreden van een niet geraamd risico dus laag. Inhoudelijk en financieel wordt er gestuurd op het midden scenario. Dat betekent dat er verantwoording wordt afgelegd op dit scenario en dat de begrotingen per grondexploitatie gebaseerd zijn op de doorrekening van dit scenario.

Reserves en voorzieningen

In deze paragraaf worden de volgende reserves en voorzieningen besproken:

- reserve grondexploitaties
- verliesvoorziening
- risicoreservering
- aanvullend afzetrisico

In overleg met de toezichthouder en de inspecteur van het ministerie van BZK is in 2015 de **reserve grondexploitaties** afgebouwd en wordt deze ook niet verder opgebouwd zolang de algehele financiële situatie daar geen ruimte voor geeft. Dat betekent dat het resultaat van een herziening niet verrekend kan worden met deze reserve. Daarom wordt het resultaat van een 1e herziening verrekend met het resultaat van de betreffende jaarrekening, het resultaat van een 2e herziening wordt verrekend met de algemene reserve.

Voor grondexploitaties met een nadelig eindresultaat wordt er een **verliesvoorziening** getroffen op basis van de eindwaarde scenario midden. Bij elke herziening worden eventuele aanpassingen in de eindwaarden ook in de verliesvoorziening verwerkt. Op basis van de 2e herziening 2022 bedroeg het totaal van deze voorziening € 131,5miljoen. Op basis van deze 1e herziening 2023 wordt de voorziening aangepast en verhoogd naar € 137,2miljoen. Deze verhoging is het totaal aan aanpassingen van het resultaat van de betreffende grondexploitaties. Zie hoofdstuk 3. Resultaten grondexploitaties en bijlage tabel 2 voor de verschillen per grondexploitatie.

Daarnaast is voor de plannen waarbij de raming van de eindwaarde in het scenario 'laag' negatief uitvalt een extra **risicoreservering** getroffen, ook dit is in overleg met de toezichthouder en de inspecteur van het ministerie van BZK uitgevoerd. Ook deze extra risicoreservering wordt bij elke herziening op basis van de eindwaarden in scenario 'laag' aangepast op basis van het verschil tussen het scenario 'midden' en het scenario 'laag'.

Als onderdeel van deze risicoreservering is sinds een aantal jaren een **aanvullend afzetrisico** opgenomen. Dit aanvullend afzetrisico was gebaseerd op een overprogrammering in de Vlissingse woningbouwplanning ten opzichte van de provinciale raming. In 2022 is er een nieuwe raming opgesteld op basis van een nieuwe prognose van Stec van de verwachte huishoudensgroei tot en met 2032. Op basis van deze prognose kan gesteld worden dat er in de Vlissingse woningbouwplanning minder woningen geraamd zijn dan dat er nodig zijn. Er is dus zeker geen sprake van overprogrammering. Daarom kan dit aanvullend afzetrisico vervallen.

Op basis van de 2e herziening 2022 bedroeg het totaal van de extra risicoreservering € 24,2miljoen. Op basis van deze 1e herziening 2023 kan de totale risicoreservering aangepast worden naar € 11,0miljoen. Dit is inclusief het vrijvallen van het aanvullend afzetrisico.

3.

JAARVERSLAG 2022 GRONDBELEID

Zie onderstaande tabel voor de mutaties van de verliesvoorziening en de risicoreservering (bedragen x € 1.000):

	Verlies- voorziening	Risico- reservering	Totaal
Stand 1e herziening 2022	118.636	22.843	141.479
- Mutaties 2e herziening 2022	12.909	1.337	14.246
- Mutaties 1e herziening 2023	5.660	-13.157	-7.497
Stand 1e herziening 2023	137.205	11.023	148.228

Resultaat

De mutaties van de voorzieningen, de extra risicoreservering en de winstnemingen geven een totaal resultaat van deze 1e herziening 2023 van € 8,1miljoen voordelig. Zie onderstaande tabel voor deze mutaties (bedragen x € 1.000):

Mutaties	Bedrag
Mutaties verliesvoorziening (1e herziening 2023 scenario midden)	-5.660
Mutaties risicoreservering (1e herziening 2023 scenario laag)	13.157
Afsluiten grondexploitaties	-
Winstneming grondexploitaties	592
Resultaat	8.089

Risico's

Per plan is een risico-inventarisatie opgesteld. In deze inventarisatie zijn alle relevante risico's opgenomen inclusief eventuele beheersmaatregelen en is de (financiële) impact van deze risico's doorgerekend. Scenario 'laag' is de doorrekening van een variant van alle risico's waarin met name de impact op doorlooptijd, grondprijs en aantal te verkopen m2 is verwerkt, waarbij gesteld is dat het resultaat van dit scenario 'laag' gelijk is aan of slechter is dan het totaal aan financiële impact van de risico-inventarisatie.

Binnen deze risico-inventarisaties is in ieder geval aandacht besteed aan een aantal belangrijke risico's:

- Oorlog Oekraïne / kostenstijging
- Woning- en bedrijventerreinplanning
- Stikstof
- Bodemverontreiniging (waaronder PFAS en Japanse duizendknoop)

Oorlog Oekraïne / kostenstijging

De oorlog in Oekraïne leidt tot een verdere toename van de inflatie die eind 2021 al was ingezet. Dit leidt tot een aanzienlijke kostenstijging van materialen en tekorten aan materialen. Ook leidt dit, samen met beperkte beschikbaarheid van personeel, tot een stijging van de loonkosten. Dit zet de planning en haalbaarheid van projecten onder druk. Bij de herziening van de grondexploitaties is dit onderkend door een hogere kostenstijging aan te nemen in 2023 tot en met 2025. Maar het risico is dat deze kostenstijging nog hoger uitpakt, daarom is in scenario laag voor deze jaren rekening gehouden met een nog hogere stijging van de kosten en juist een daling van de opbrengsten.

Woning- en bedrijventerreinplanning

In 2022 en begin 2023 zijn in samenwerking met de provincie Zeeland en de Walcherse buurgemeenten de woningbouwplanning tot en met 2032 herijkt. Hierbij is gebruik gemaakt van de onderzoeken en prognose door Stec. De geplande woningbouw zoals die in de Vlissingse woningbouwplanning tot en met 2032 is opgenomen is lager dan de prognose van Stec. In de voorgaande jaren zou er juist een overcapaciteit gepland zijn in de Vlissingse woningbouwplanning en is er steeds op advies van Ecorys en de accountant een extra voorziening opgenomen voor een aanvullend afzetrisico. Gezien de nieuwe prognose en woningbouwplanning is er geen reden meer om deze extra voorziening te handhaven. Aan de andere kant

zien we door de hogere kosten en stijgende rente de vraag naar woningen stabiliseren of afnemen. Ook vanwege de stikstofproblematiek komt de woningbouw tot vertraging. Dat kan juist weer een negatieve invloed hebben op de haalbaarheid van de woningbouwplanning. Daarom is in het scenario laag van de grondexploitaties een vertraging van het afzet tempo van de woningen doorberekend en is dit risico daarmee financieel afgedekt.

De bedrijventerreinplanning is provinciaal afgestemd en geeft geen aanvullend risico.

Stikstof

Bij de voorbereiding van ruimtelijke procedures wordt voor de gebruiksfase (dus voor de situatie wanneer de ontwikkeling is gerealiseerd) onderzoek uitgevoerd naar de stikstofdepositie op daarvoor gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden en hoe zich dit verhoudt tot de al aanwezige stikstofdepositie.

- Voor woningbouwontwikkelingen binnen onze grondexploitaties blijkt, op basis van onderzoek dat tot op heden is uitgevoerd, dat op projectniveau geen toename van stikstofdepositie optreedt. Uit berekeningen moet blijken of dit ook voor nieuwe woningbouwontwikkelingen geldt. Indien de projecten niet te omvangrijk zijn en deze dus geen grote verkeersgeneratie veroorzaken, is dit binnen de huidige wetgeving wel de verwachting.
- Voor bedrijfs- en andere niet woningbouwontwikkelingen zal afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek blijken of dit gevolgen heeft voor de vestiging van een bedrijf of andere niet zijnde woningbouwontwikkeling. Dit is sterkt afhankelijk van het type bedrijf dat zich op een bedrijventerrein wil vestigen en de activiteiten van een bedrijf.

Bodemverontreiniging (waaronder PFAS en Japanse duizendknoop)

In elke risico-inventarisatie is gekeken naar mogelijke extra bodemverontreiniging die niet via eerdere bodemonderzoeken kenbaar zijn geworden, hierbij wordt ook gekeken naar PFAS-verontreiniging of het aanwezig zijn van de Japanse Duizendknoop. Daar waar dit met onderzoek is aangetoond is de raming van de grondexploitatie bijgesteld, bijvoorbeeld in het Scheldekwartier en de Kenniswerf fase 1.

Tabel 1 Overzicht boekwaarden en mutaties (x € 1.000)

Plan	Looptijd	Boekwaarde 31-12-2021	Mutatie 2022	Boekwaarde 31-12-2022
Majeure projecten				
Scheldekwartier	2030	114.558	5.727	120.285
Uitbreidings- en inbreidingslocaties				
Souburg Noord	2027	5.410	-953	4.457
Claverveld *	2026	-761	-1.748	-2.509
Bedrijventerreinen				
Kenniswerf fase 1	2025	10.216	500	10.715
Kenniswerf fase 2	2025	4.079	513	4.592
Kenniswerf fase 3	2025	1.692	153	1.844
Kenniswerf fase 4 *	2025	-1.232	457	-775
Bedr. Souburg fase 2	2031	4.783	201	4.983
Overige locaties				
Spuikom	2023	6.312	178	6.490
Vrijburg west	2023	3.824	84	3.908
Nog uit te voeren vanuit afgesloten exploitaties		-83	50	-32
Totaal		148.798	5.162	153.958

* In de plannen Claverveld en Kenniswerf fase 4 is een tussentijdse winstneming gedaan. Zie hoofdstuk 4. Winstneming. Deze winstnemingen zijn in bovenstaande boekwaarden verwerkt.

Tabel 2 Overzicht verliesvoorziening en risicoreservering (x € 1.000)

Voorziening grondexploitaties	Verliesvoorziening					Risicoreservering				
	1e herziening 2022	+ aanpassing 2e herziening 2022	= 2e herziening 2022	+ aanpassing 1e herziening 2023	= voorziening 1e herziening 2023	1e herziening 2022	+ aanpassing 2e herziening 2022	= 2e herziening 2022	+ aanpassing 1e herziening 2023	= risico-reservering 1e herziening 2023
Scheldekwartier	94.590	11.671	106.261	1.030	107.291	8.624	-82	8.542	-4.138	4.404
- Aanvullend afzetrisico						8.350	-	8.350	-8.350	-
Souburg Noord	-	403	403	3.447	3.850	1.493	178	1.671	113	1.784
Kenniswerf fase 1	10.559	354	10.913	220	11.133	1.444	844	2.288	-548	1.740
Kenniswerf fase 2	3.609	233	3.842	119	3.961	1.313	328	1.641	-277	1.364
Kenniswerf fase 3	1.306	147	1.453	674	2.127	216	171	387	-80	307
Spuikom	5.049	99	5.148	70	5.218	1.403	-102	1.301	123	1.424
Vrijburg-West	3.523	2	3.525	100	3.625	-	-	-	-	-
Totaal	118.636	12.909	131.545	5.660	137.205	22.843	1.337	24.180	-13.157	11.023

3.

FINANCIERING

Wettelijk kader

De Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) heeft als belangrijkste uitgangspunten het bevorderen van een solide financieringswijze met als doel het voorkomen van grote fluctuaties in de rentelasten, het bevorderen van transparantie, het bevorderen van de kredietwaardigheid en het beheersen van renterisico's. Het beheersen van risico's uit zich concreet in de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en het met een prudent karakter uitzetten van gelden en afsluiten van leningen. Daarnaast zijn gemeenten verplicht om een treasurystatuut te hebben.

Treasurystatuut

Het treasurystatuut van de gemeente Vlissingen hebben wij in november 2020 vernieuwd.

Kasstromen

Het hulpmiddel om renterisico's op korte financiering te beperken is de kasgeldlimiet. Als referentiekader voor de bepaling van de kasgeldlimiet geldt het begrotingstotaal. Voor 2022 is dit percentage bepaald op 8,5%. Voor 2022 betekent dit een kasgeldlimiet van € 22,7 miljoen. De kasgeldlimiet is in 2022 niet overschreden.

Ontwikkeling kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	2022
Kasgeldlimiet van het begrotingstotaal	22.740
Gemiddeld netto vlottende schuld (+)	
Gemiddeld overschot vlottende middelen (-) per kwartaal	
1e kwartaal	-20.117
2e kwartaal	-21.032
3e kwartaal	-39.389
4e kwartaal	-42.137

In 2022 zijn er geen kasgeldleningen afgesloten.

Renterisico's

Met de renterisiconorm wordt een kader gesteld om de opbouw van de leningportefeuille zodanig te spreiden dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De doelstelling van de renterisiconorm is dat in enig jaar het bedrag voor herfinanciering of renteaanpassing niet hoger mag zijn dan 20% van het primaire begrotingstotaal. Bij de gemeentelijke financieringsplanning wordt aan deze norm voldaan.

Ontwikkeling renterisiconorm (bedragen x € 1 mln)		2022
Totale (primaire) begrotingstotaal		267,5
Norm (20% van begrotingstotaal)		53,5
Aflossingen	-25,8	
Renteherziening	0,0	
Aflossingen en renteherziening		-25,8
Aangetrokken nieuwe leningen		0,0
Ruimte onder de renterisiconorm		53,5

Doorberekende rente

Wij hanteren 3 manieren om de rente door te berekenen.

Bij het project Scheldekwardier gebeurt dat op basis van de gemiddelde rente tussen de speciaal voor dit project afgesloten leningen en de gemiddelde rente die we betalen. Dit percentage bedroeg in 2022 2,87%. De rente voor het Scheldekwardier is in verhouding hoger dan de rente voor de overige grondexploitatie, omdat de leningen die speciaal voor het Scheldekwardier zijn aangetrokken al wat langer lopen en de rente bij afsluiten hoger stond. In 2024 lossen we de laatste projectlening af. Vanaf 2025 zal de rente van het Scheldekwardier gelijk zijn aan de rente van de andere grondexploitaties.

3.

FINANCIERING

Voor de overige grondexploitaties betalen we een gemiddelde rente over de financiering in verhouding tot de boekwaarde van deze grondexploitaties. Deze rente was in 2022 2,17%.

Zowel de rente voor het Scheldekwartier als voor de overige grexen zijn aangepast naar aanleiding van de 2e herziening van de grondexploitatie in december 2022.

De overige rente berekenen wij door aan de overige investeringen. Deze omslagrente voor 2022 bedroeg op basis van de primaire begroting 0,7%. Veel investering zijn echter in 2022 niet doorgedaan. De begrote rentelasten waren daardoor lager. Aangezien de werkelijke rentelasten moeten worden doorberekend, aan onze investeringen is bij het opstellen van de jaarrekening de rente voor overige investering bijgesteld naar 0,2%. Op basis van het renteschema is de doorberekende rente over het verslagjaar als volgt:

Renteschema	x € 1.000
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	4.514
De externe rentebaten	-170
Totaal door te rekenen externe rente	4.344
De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	768
De rente van projectfinanciering die aan het taakveld moet worden doorberekend	3.287
De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-
	4.055
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	289
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	289
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	282
Renteresultaat op het taakveld treasury	7

Schatkistbankieren

Vanaf 17 december 2013 is het schatkistbankieren in werking getreden. Deze wet regelt dat de gemeente uitzettingen per kwartaal van kortgeld boven de 2,0 % van het begrotingstotaal alleen mag uitzetten bij de schatkist. De BNG heeft per 1 juli 2021 besloten rente te gaan rekenen boven de € 500.000 positief op de bankrekening. In de praktijk komt het er op neer dat wij weinig geld op onze bankrekening mogen hebben staan. Positieve saldi op de bankrekening moeten we in principe uitlenen aan het Rijk. Het bedrag dat wij op onze bankrekening mogen hebben staan, zonder dit verplicht bij het Rijk te moeten stellen, was € 5.350.500. Dit is het zogenaamde drempelbedrag (nr 1). Per dag moeten we bijhouden of wij een positief saldo op onze bankrekeningen hadden. Alle positieve bedragen moeten wij per kwartaal optellen en delen door het werkelijk aantal dagen van het betreffende kwartaal. Op die manier rekenen we het kwartaalcijfer op dagbasis (nr 2 in het schema van de berekening) uit. Wij kwamen in 2022 niet boven het drempelbedrag uit. Daarmee hebben we de regels van het schatkistbankieren niet overtreden. Wij hebben in 2022 wel gebruik gemaakt van deze wet en gelden tijdelijk bij het Rijk gestald. Per 31 december 2022 hadden wij € 30 miljoen op deze rekening bij het Rijk staan.

3.

FINANCIERING

De berekening van de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren is als volgt (bedragen x € 1.000):

Verlagjaar	2022				
(1)	Drempelbedrag				5.350,5
		kw. 1	kw. 2	kw. 3	kw. 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	17	32	1	-
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	5.334	5.319	5.349	5.351
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verlagjaar	2022				
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar		267.525		
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen		267.525		
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat		-		
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag				5.350,5
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		kw. 1	kw. 2	kw. 3	kw. 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	1.497	2.868	127	-
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	91
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	17	32	1	-

Leningenportefeuille

De opgenomen geldleningen

Het saldo van de opgenomen leningen is in 2022 gedaald van € 171 miljoen naar € 145 miljoen. Er is voor € 0,0miljoen aan nieuwe leningen afgesloten en voor € 25,8miljoen afgelost. De gemiddelde rente over de totale opgenomen leningportefeuille was op 1 januari 2022 ca. 2,8%. Eind 2022 was deze lichtgestegen naar ca. 2,9%. Dit komt doordat de gemiddelde rente van de afgeloste leningen lager was dan de gemiddelde rente.

De uitgegeven geldleningen

Het saldo van de uitgegeven geldleningen bedraagt per 31 december 2022 € 2,58 miljoen. De reguliere aflossingen zijn ontvangen. De ontvangen rente op de startersleningen is bijgeboekt. Aan startersleningen is een extra bedrag van € 800.000 verstrekt.

Gegarandeerde geldleningen

In 2020 zijn de beleidsregels gemeentegarantie opnieuw vastgesteld. De risicoprofielen gaan van 1, een heel laag risico, naar 6, een hoog risico. Er zijn geen leningen met profiel 6. In 2022 zijn er geen garanties opgevraagd.

2022 laat een sterke daling van het risico zien. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de garanties aan havenbedrijf North Sea Port. Tussen de garanten (gemeenten Borsele, Vlissingen en Terneuzen, en de provincie Zeeland) en havenbedrijf North Sea Port bestaat echter al jaren een garantieovereenkomst; de laatste is van 2019. In die garantieovereenkomst is een jaarlijks garantieplafond afgesproken. In de garantieovereenkomst is bepaald dat North Sea Port nooit meer dan het jaarlijkse garantieplafond aan leningen mag opnemen. Dat jaarlijkse garantieplafond zal voortaan opgenomen worden in dit overzicht. Het opgenomen bedrag voor zowel North Sea Ports als WarmCO2 is het totaal waarvoor de gemeente Vlissingen samen met de gemeente Borsele, gemeente Terneuzen en de Provincie Zeeland garant staat.

3.

FINANCIERING

Het totaal Het risicoprofiel 5 is ook flink gedaald. Dit komt door de aflossing van de lening van stichting Innovatie Bibliotheek Vlissingenwegens de verkoop van het pand.

Profiel	Organisatie	Aantal leningen	Borgstelling	Oorspronkelijk hoofdsom	Garantiebedrag 31-12-2022	Garantiebedrag 31-12-2021
1	Waarborgfonds Sociale Woningbouw	25	100%	143.540	136.428	136.865
	Nationaal Restauratie Fonds	5	100%	206	133	139
2	Waarborgfonds voor de Sport	5	50%	569	79	94
3	Gemeentelijke Hypotheek Garantie	63	100%	4.548	1.252	1.580
	Stadsgewestelijk Zwembad	1	50%	16.000	9.107	9.643
	WarmCO2, voorheen Zeeland Seaports	2	100%	65.000	65.000	65.000
4	North Sea Port, voorheen Zeeland Seaports	div	100%	620.631	380.000	400.000
5	Overige met recht hypotheek	3	100%	517	355	1.417
6	Overige onbekend of met recht hypotheek	1	100%	41	4	5
Totaal		105		851.052	592.358	614.743

Rentevisie

2022 was een roerig jaar. Oorlog in Oekraïne, hoge energieprijzen, hele hoge inflatiecijfers en om die weer naar beneden te krijgen, stijgende rentepercentages.

Begin 2023 zijn een aantal banken in de problemen gekomen. De huidige verwachting is dat de centrale banken even pas op de plaats maken en de officiële rentetarieven voorlopig stabiel houden (Bron: Economisch Beeld BNG dd 03-04-2023).

De inflatie loopt sterk terug. In 2022 was die ongeveer 12 procent. In Nederland wordt voor 2023 ongeveer 4,3 procent inflatie verwacht. De verwachte inflatie blijft in zowel 2023 en 2024 boven de doelstelling van de Europese Centrale Bank. De bank zal naar verwachting maatregelen nemen om deze voorspelde inflatiecijfers naar beneden te krijgen. Hierdoor zullen de rentetarieven verder oplopen.

Financiering van investeringsuitgaven

Algemeen

In de behoefte aan geldmiddelen voor de financiering van investeringsuitgaven wordt door de gemeente traditioneel voorzien door het aantrekken van langlopende vaste geldleningen. Hierdoor wordt geheel voldaan aan de kasgeldlimiet en, wanneer door voldoende spreiding in de looptijd wordt gezorgd, ook aan de renterisiconorm. De volgende criteria worden gehanteerd:

- De financiering moet tegen de laagste kosten geschieden.
- Rekening moet worden gehouden met de renterisiconorm.

In 2022 zijn er geen nieuwe leningen aangetrokken .

Rapportages

In de begroting, de tussentijdse bestuursrapportage (indien daar aanleiding voor is) en de jaarrekening wordt gerapporteerd over de financiering.

3.

FINANCIERING

EMU-saldo

Tussen het kabinet en de lokale overheden zijn afspraken gemaakt over het beheersen van het EMU-saldo. De kern van dit akkoord is dat gezamenlijk wordt opgetrokken om ervoor te zorgen dat het totale tekort van de sector overheid niet hoger wordt dan 3% van het bruto binnenlands product. De afzonderlijke overheden zijn verplicht om het eigen EMU-saldo in de jaarrekening op te nemen.

De berekening van het EMU-saldo op basis van de jaarrekening 2022 is als volgt:

Categorie	Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Uitgaven	Ontvangsten
1.1	Salarissen en sociale lasten	29.098	-
2.1	Belastingen	709	-
2.2.1	Belastingen op producenten	-	15.458
2.2.2	Belastingen op huishoudens	-	6.933
3.1	Grond	187	5.648
3.2	Duurzame goederen	24.564	440
3.3	Pachten	4	388
3.4.1	Sociale uitkeringen in natura	15.938	-
3.4.2	Eigen bijdragen en verhaal sociale uitkeringen in natura	-	1.011
3.5.1	Ingeleend personeel	10.319	-
3.6	Huren	-	1.580
3.7	Leges en andere rechten	-	12.994
3.8	Overige goederen en diensten	25.031	2.605
4.1.1	Sociale uitkeringen in geld	154	-
4.2	Subsidies	998	-
4.3.1	Inkomensoverdrachten - Rijk	265	203.433
4.3.2	Inkomensoverdrachten - gemeenten	1.390	2.129
4.3.3	Inkomensoverdrachten - gemeenschappelijke regelingen	106.104	1.955
4.3.4	Inkomensoverdrachten - provincies	-	97
4.3.5	Inkomensoverdrachten - waterschappen	360	-
4.3.6	Inkomensoverdrachten - overige overheden	364	174
4.3.8	Inkomensoverdrachten - overige instellingen en personen	14.121	20
4.4.1	Kapitaaloverdrachten - Rijk	-	913
4.4.4	Kapitaaloverdrachten - provincies	-	819
4.4.6	Kapitaaloverdrachten - overige overheden	-	3
4.4.7	Kapitaaloverdrachten - Europese Unie	-	265
4.4.8	Kapitaaloverdrachten - overige instellingen en personen	892	1.171
5.1	Rente	4.514	170
5.2	Dividenden en winsten	-	5.762
	Totaal lasten	235.012	
	Totaal baten		263.968
	EMU saldo	28.956	

3.

LOKALE HEFFINGEN

Deze paragraaf bevat nadere informatie over de gemeentelijke heffingen met betrekking tot het belastingjaar 2022. De gemeente Vlissingen kende in 2022 de volgende heffingen:

1. Onroerende zaakbelasting (OZB)
2. Woonforensenbelasting
3. Toeristenbelasting
4. Hondenbelasting
5. Precariobelasting
6. Afvalstoffenheffing
7. Rioolheffing
8. Begraafrechten
9. Marktgeden
10. Leges
11. Parkeerbelasting
12. Bedrijveninvesteringszone (BIZ)
13. Havengelden

De opbrengst van de eerste 5 belastingen vormt een deel van de algemene dekkingsmiddelen.

De opbrengst van respectievelijk de afvalstoffenheffing, rioolheffing, de begraafrechten en parkeerbelasting dient om de kosten te dekken voor:

- het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval;
- de gemeentelijke riolering;
- de gemeentelijke begraafplaatsen;
- de parkeergarage en de maaiveldparkeerplaatsen.

Alle heffingen, met uitzondering van de leges, zijn door middel van verordeningen vastgesteld door de gemeenteraad. Het college is bevoegd de legesverordening vast te stellen.

Indexering en tariefverhoging

Alle gemeentelijke belastingen zijn in 2022 in beginsel verhoogd met de index te weten 1,5 %, met uitzondering van de Afvalstoffenheffing, de rioolheffingen, de lijkbezorgingsrechten en Onroerendezaakbelastingen. Het tarief voor het eigendom rioolheffingen is gelijk gebleven en de tarieven voor het gebruik zijn verlaagd met 12% op basis van de financiële onderbouwing van het verlengde VGRP. De tarieven van de lijkbezorging worden jaarlijks met 5% verhoogd i.v.m. het streven naar het verhogen van de kostendekking. Het tarief van de afvalstoffenheffing is naast de index extra verhoogd met 3,3% om te kunnen komen tot een kostendekkendheid van 100%. De OZB tarieven voor de niet-woningen zijn met 4,8% verhoogd (incl. index) maar het tarief van de woningen is verlaagd met 3,6%.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding wordt verleend op basis van de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De berekening van de kosten van bestaan is vastgesteld op 100% van de bijstandsnorm. Voor het bepalen van de kwijtschelding zijn de Zeeuwse gemeenten een samenwerkingsverband aangegaan met SABEWA Zeeland. Hierdoor hoeven de burgers maar 1 keer een aanvraagformulier in te dienen om in aanmerking te komen voor kwijtschelding van zowel de waterschapslasten en de gemeentelijke belastingen die in de regeling zijn betrokken.

Sabewa Zeeland heeft de verzoeken om kwijtschelding 2022 tijdig afgehandeld. Over 2022 is er nog een beperkt aantal beroepschriften in behandeling. Voor het belastingjaar 2022 waren de uitgaven aan kwijtschelding afvalstoffenheffing en rioolheffing geraamd op € 696.780. De werkelijk verleende kwijtschelding over 2022 bedraagt € 624.712. Dit als gevolg van een daling van het aantal gehonoreerde verzoeken tot kwijtschelding. Daarnaast is er een bedrag van € 34.442 verleend aan kwijtschelding over oude jaren.

3.

LOKALE HEFFINGEN

Positie op de lokale lastenladder

In onderstaande tabel geven wij een overzicht van de lokale lastendruk 2022 van een meerpersoonshuishouden in de Zeeuwse gemeenten. De gemiddelde WOZ-waarde is de waarde Overzicht belastingdruk lokale lasten 2022.

COELO Atlas lokale lasten 2022							
Gemeenten	OZB eig.	WOZ waarde	OZB	AFV	RIOG	RIOE	TOTAAL
		€	€	€	€	€	€
Veere	0,0873%	340.000	233	271	118	69	691
Noord-Beveland	0,1070%	270.000	289	284	218	-	791
Goes	0,1354%	266.000	360	255	94	94	803
Middelburg	0,1301%	231.000	301	301	58	157	817
Terneuzen	0,1365%	208.000	284	353	-	183	820
Sluis	0,0944%	268.000	253	288	281	-	822
Reimerswaal	0,0973%	235.000	229	370	192	57	848
Schouwen-Duiveland	0,1187%	303.000	360	240	73	184	857
Kapelle	0,0962%	291.000	280	295	290	-	865
Tholen	0,1210%	228.000	276	276	213	103	868
Vlissingen	0,1389%	199.000	276	332	61	210	879
Borsele	0,1192%	265.000	316	347	154	112	929
Hulst	0,1104%	246.000	272	331	327	-	930

Opbrengsten heffingen

Hieronder volgt het overzicht van de opbrengsten van de diverse heffingen:

Opbrengstheffing (X € 1.000)	Rekening 2021	Begroting 2022 incl. begr. wijziging	Rekening 2022
1. Onroerende zaakbelasting	13.458	14.326	14.293
2. Woonforensenbelasting	357	344	429
3. Toeristenbelasting	584	567	695
4. Hondenbelasting	293	310	319
5. Precariobelasting	1.069	189	211
6. Afvalstoffenheffing	7.068	7.569	7.499
7. Rioolheffing	6.792	6.721	6.621
8. Parkeerheffingen	2.653	3.116	2.934
9. BIZ (bedrijven investeringszone)	-1	99	113
Totaal	32.273	33.241	33.113

Het jaarrekening resultaat van bovenstaande heffingen wordt, indien met een afwijking van > € 25.000 toegelicht in het hoofdstuk 4.7 toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.

3.

LOKALE HEFFINGEN

1. Onroerende-zaakbelasting

Onder de naam “onroerende-zaakbelastingen” (OZB) wordt belasting geheven van eigenaren van woningen en van eigenaren voor de heffing gebruikers van bedrijfspanden en overige gebouwen. De grondslag is de WOZ-waarde van de onroerende zaak. De WOZ-waarde voor 2022 is bepaald naar waarde peildatum 1 januari 2021. De OZB wordt berekend naar een percentage van de WOZ-waarde.

OZB	Percentage 2022	Percentage 2021
Eigenaar woningen	0,1389%	0,1441%
Eigenaar niet-woningen	0,4052%	0,3867%
Gebruiker niet-woningen	0,3219%	0,3072%

2. Woonforensenbelasting

De forensenbelasting heffen wij van personen die niet binnen de gemeente Vlissingen wonen maar wel een woning voor zichzelf of hun gezin beschikbaar houden. De heffing betreft een vast bedrag per woning. Onder een woning verstaan wij ook een recreatiewoning.

Forensenbelasting in €	Tarief 2022	Tarief 2021
Per woning	921,29	907,67

3. Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van nachtverblijf (tegen vergoeding) binnen de gemeente door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens zijn ingeschreven. Met ingang van 2017 wordt het tarief gedifferentieerd naar bestaand of meegebracht verblijfsmiddel. De tarieven zijn ten opzichte van 2021 gestegen met de index.

Toeristenbelasting in €	Tarief 2022	Tarief 2021
Per persoon per overnachting bestaand verblijfsmiddel	1,79	1,76
Per persoon per overnachting meegebracht verblijfsmiddel	1,61	1,59

4. Hondenbelasting

Elke Vlissingse houder van een of meer honden is hondenbelasting verschuldigd. Op basis van aangifte wordt de houder aangeslagen. Voor de eerste hond wordt een basisbedrag in rekening gebracht. Voor elke tweede en volgende hond geldt het dubbele tarief. De tarieven zijn ten opzichte van 2021 gestegen met de index.

Hondenbelasting in €	Tarief 2022	Tarief 2021
Tarief 1e hond	95,81	94,40
Tarief 2e en volgende hond	191,62	188,79

5. Precariobelasting

Wanneer een burger, bedrijf of instelling gemeentegrond in gebruik wil nemen voor bijvoorbeeld reclameborden of -uitingen, uitstallingen en containers op de openbare grond van de gemeente, dan moet er bij de gemeente een vergunning worden aangevraagd. Voor het gebruik moet huur of precario worden betaald.

6. Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een vergoeding voor de kosten van het ophalen en verwerken van huishoudelijk en tuinafval. Iedere gebruiker van een woning binnen de gemeente wordt aangeslagen met een gelijk tarief. Het wel of niet gebruikmaken van een vuilophaaldienst is voor de belastingheffing niet relevant. De totale

3.

LOKALE HEFFINGEN

begrote opbrengst mag de totale begrote lasten niet overschrijden. Het tarief is ten opzichte van 2021 met 4,8% verhoogd i.v.m. de 100% kostendekking.

Afvalstoffenheffing in €	Tarief 2022	Tarief 2021
Tarief per huishouden	332,18	316,97

7. Rioolheffing

Rioolheffing wordt in rekening gebracht ter dekking van de kosten van de gemeentelijke riolering. Iedere gebruiker van een woning, bedrijfspand of gebouw met een directe of indirecte aansluiting op de gemeentelijke riolering wordt aangeslagen tegen een tarief dat afhankelijk is van het waterverbruik. Alleen bij hemelwater wordt het tarief van de eerste verbruiksklasse (tot 400 m³) in rekening gebracht. De eigenaar van een onroerende zaak betalen eveneens een rioolheffing. De totale begrote opbrengst mag de totale begrote lasten niet overschrijden. Het tarief voor het eigendom is gelijk gebleven en de tarieven voor het gebruik zijn met 12% gedaald op basis van de financiële onderbouwing van het verlengde bestaande VGRP.

Rioolheffing in €	Tarief 2022	Tarief 2021
Eigenarentarief	210,13	210,13
Gebruikerstarief:		
0-400 m ³	60,54	68,80
401-1.000 m ³	330,71	375,81
1.001-2.000 m ³	591,81	672,51
2.001-3.000 m ³	852,79	969,08
3.001-4.000 m ³	1.114,00	1.265,91
boven 4.000 m ³ per 100 m ³	32,22	36,61

8. Parkeerbelasting

Onder de naam 'Parkeerbelastingen' heffen wij de volgende belastingen:

- een belasting ter zake van het parkeren van een voertuig op een bij de belastingverordening
- een belasting ter zake van een van gemeentewege verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

De opbrengst van de parkeerbelastingen is een vergoeding voor de exploitatiekosten van de parkeergarages en -voorzieningen.

9. Bedrijveninvesteringszone

Met een grote meerderheid hebben de ondernemers van de binnenstad, Boulevard en Stationsgebied ingestemd met een nieuwe BIZ voor de periode van 1 januari 2022 tot 1 januari 2027 om gezamenlijk te investeren in deze gebieden.

10. Begraafrechten

Voor het begraven en huren van een graf enz. is een vergoeding in de vorm van rechten gevraagd.

11. Marktgeden

Voor het innemen van een standplaats op de weekmarkt heffen wij een vergoeding in de vorm van marktgeld.

12. Legestabel 2022

Doel van de heffing

3.

LOKALE HEFFINGEN

Voor het verstrekken van een vergunning of document vragen wij een vergoeding in de vorm van leges.

Wie is belastingplichtig?

Leges brengen wij in rekening bij de aanvrager van de dienst.

Grondslag van de heffing

De grondslag is divers en afgestemd op de gevraagde dienstverlening.

Tarieven

De hoogte van de tarieven is divers en afhankelijk van de dienst die wordt aangevraagd. Uitgangspunt is een jaarlijkse verhoging met indexatie. Voor 2022 was het indexatiepercentage 1,5% tenzij de tarieven wettelijk aan een maximum waren gebonden.

Jaarrekeningresultaat 2022 kostendekkendheid leges:

Ten opzichte van de begroting 2022 is in de jaarrekening het totale percentage kostendekkendheid 2022 gedaald van 99,6% naar 76% met name door lagere inkomsten Omgevingsvergunning(titel II) dan verwacht. Verdere toelichting hierover is te lezen bij hoofdstuk 4.7 programma aantrekkelijke stad taakveld 8.3.

Recapitulatie kostendekkendheidsonderzoek leges 2022 Vlissingen (bedragen x € 1.000)

Hoofdstuk	KOSTENDEKKENDHEID LEGES jaarrekening 2022	Uren	Overige kosten	Overhead	Totale kosten	Opbrengsten	%
Totaal		1.040	129	884	2.053	1.568	76%
Titel I	Algemene dienstverlening	393	102	334	829	608	73%
Hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	95	-	80	175	45	26%
Hoofdstuk 2	Reisdocumenten	111	56	94	261	290	111%
	Naturalisatie	72	23	62	157	65	42%
Hoofdstuk 3	Rijbewijzen	60	20	51	130	156	120%
Hoofdstuk 4	Verstrekkingen uit de basis registratie personen	17	1	14	33	17	52%
Hoofdstuk 5	Verstrekkingen uit het Kiezersregister			-	-		-
Hoofdstuk 6	Gemeentegarantie			-	-		-
Hoofdstuk 7	Bestuursstukken			-	-		-
Hoofdstuk 8	Vastgoedinformatie			-	-		-
Hoofdstuk 9	Overige publiekszaken	11	3	10	24	26	106%
Hoofdstuk 10	Gemeentearchief	-	-	-	-	-	-
Hoofdstuk 11	Huisvestingswet			-	-		-
Hoofdstuk 12	Leegstandswet			-	-		-
Hoofdstuk 13	Gevaarlijke stoffen			-	-		-
Hoofdstuk 14	Winkeltijdenwet			-	-		-
Hoofdstuk 15	Kansspelen	1		1	2	-	14%
Hoofdstuk 16	Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren - AVOI			-	-		-
Hoofdstuk 17	Algemene plaatselijke verordening Vlissingen	5		4	9	2	20%
Hoofdstuk 18	Verkeer en vervoer	21		18	39	6	16%
Hoofdstuk 19	Diversen				-		-
Titel II	Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning	442	14	376	833	909	109%
Hoofdstuk 1	Begripsomschrijvingen						
Hoofdstuk 2	Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag			-	-		-
Hoofdstuk 3	Omgevingsvergunning	442	14	376	833	909	109%
Hoofdstuk 4	Vermindering						
Hoofdstuk 5	Teruggaaf						
Hoofdstuk 6	Intrekken omgevingsvergunning						

3.

LOKALE HEFFINGEN

Hoofdstuk	KOSTENDEKKENDHEID LEGES jaarrekening 2022	Uren	Overige kosten	Overhead	Totale kosten	Opbrengsten	%
Hoofdstuk 7	Wijzigen omgevingsvergunning			-	-		-
Hoofdstuk 8	Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten			-	-		-
Hoofdstuk 9	In deze titel niet benoemde beschikking			-	-		-
Hoofdstuk 10	Overig			-	-		-
Titel III	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	205	13	174	391	50	13%
Hoofdstuk 1	Horeca	111	6	94	212	28	13%
Hoofdstuk 2	Organiseren evenementen of markten	91	6	77	174	22	-
Hoofdstuk 3	Prostitutiebedrijven	1		1	2	-	-
Hoofdstuk 4	Huisvestingswet 2014	1		1	2	-	-
Hoofdstuk 5	Brandbeveiligingsverordening			-	-		-
Hoofdstuk 6	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking			-	-		-
Hoofdstuk 8	In deze titel niet benoemde vergunning, ontheffing of ander beschikking	2	2	-	3	1	36%

13. Havengelden

Havengelden heffen wij voor het innemen van openbare gemeentewateren en voor de beschikbaarstelling van gemeentelijke voorzieningen (kade).

14. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Voor Vlissingen is de belastingcapaciteit als volgt:

	Kengetallen belastingcapaciteit 2022 (in €)		
A	OZB lasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde:		
	gemiddelde WOZ waarde	€ 199.000	0,1389%
B	Rioolheffing voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde		
	- eigendom	€ 210	
	- gebruik	€ 61	€ 271
C	Afvalstoffenheffing		€ 332
D	Heffingskorting		€ 0
E	Totale woonlasten voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde		€ 879
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor een gezin bij de gemiddelde WOZ waarde		€ 904
	Gemeentelijke belasting capaciteit	E/F * 100%	97,28%

3.

WIND IN DE ZEILEN

Op 26 juni 2020 is het bestuursakkoord Wind in de zeilen (Compensatiepakket Marinierskazerne) ondertekend door het Rijk, de gemeente Vlissingen, het Waterschap Scheldestromen en de Provincie Zeeland. Met dit akkoord heeft het Rijk zich verplicht tot het doen van concrete (financiële) bijdragen op de diverse beleidsonderdelen uit het rapport Wind in de zeilen. Op een aantal onderdelen ligt de uitvoeringsverantwoordelijkheid en –regie bij de gemeente Vlissingen. Over die onderdelen (projecten en activiteiten in de lijn) wordt in deze paragraaf gerapporteerd.

Voor de gedetailleerde voortgang van alle fiches wordt verwezen naar de 5e voortgangsrapportage (1 december 2022) van uitvoeringsregisseur Siebe Riedstra.

Op grond van het bestuursakkoord Wind in de zeilen heeft Vlissingen de volgende bijdragen (inclusief BTW) ontvangen:

Fiche 1D Kenniswerf fysieke ontwikkeling Kenniswerf: € 15 miljoen.

Fiche 1E Bereikbaarheid-Stationsgebied: € 5 miljoen.

Fiche 1I Arbeidsmarkt: € 1 miljoen.

Fiche 1J Aardgasvrije wijken: € 4 miljoen (dit bedrag is ontvangen na goedkeuring - in maart 2022 - van de aanvraag).

De besteding van deze bedragen zal plaatsvinden overeenkomstig de door de stuurgroep Wind in de zeilen vastgestelde plannen van aanpak en de subsidievoorwaarden.

Wat gaat het College daarvoor doen in 2022?	Status	Toelichting
Besluitvorming over locatiekeuze, oprichting van de regionale projectorganisatie en opstarten van de bestemmingsplanprocedure van het Justieel Complex Vlissingen (JCV), fiche 1B Wind in de zeilen.		
Faciliteren vestiging Delta Climate Center (fiche 1C Wind in de zeilen). Sturing middels stuurgroep Wind in de zeilen.		De founders van het Delta Climate Center hebben, op 1 december 2022 een gedragen plan opgeleverd aan de Stuurgroep Wind in de Zeilen. Besluitvorming hierover heeft in deze Stuurgroep plaatsgevonden in Q1 2023. Voor de ontwikkelvisie en grondexploitatie Kenniswerf zie paragraaf 3.2.2.3. Fysieke bedrijfsinfrastructuur.
Samen met Rijk, Provincie, Impuls, Dockwize, kennisinstellingen en bedrijfsleven een ontwikkelplan voor de Kenniswerf (fiche 1D Wind in de zeilen) opstellen en vaststellen. De financiële middelen zijn door het ministerie van BZK uitgekeerd aan Vlissingen.		Begin 2022 hebben we besloten om een ontwikkelvisie Kenniswerf op te stellen in co-creatie met de belangrijke sleutelspelers in het gebied: HZ, Scalda en Dockwize. Dit om te komen tot een meer integrale visie. De verwachting is dat de ontwikkelvisie, inclusief grondexploitatie in 2023 ter vaststelling aan de raad wordt voorgelegd.
Uitvoering geven aan Visie Stationsgebied (onderdeel van fiche 1E Bereikbaarheid, Wind in de zeilen).		De ontwikkeling en oplevering van het Masterplan Stationsgebied, waarin een integrale aanpak wordt beschreven voor de ruimtelijke herontwikkeling van het Stationsgebied, is vertraagd. Het verwachte oplevermoment van eind 2022 / begin 2023 is bijgesteld naar medio 2023. Deze vertraging is veroorzaakt doordat we meer tijd en energie hebben gestoken in het benodigde commitment bij de stakeholders voor de uitgangspunten van de herontwikkeling. Ook heeft de vertraging te maken met de relatie die is gelegd tussen het Stationsgebied en de ontwikkelingen op de Kenniswerf. In november 2022 zijn deze uitgangspunten bestuurlijk vastgesteld in de bestuurlijke kick-off 'Ontwikkeling Stationsgebied'. We hebben in 2022 de geplande mobiliteitspilots opgestart en we hebben mogelijkheden onderzocht

3.

WIND IN DE ZEILEN

		naar een juiste uitstraling van het gebied als mobiliteitshub.
We werken in samenwerking met partners het inhoudelijk concept, - Kernegezondcentra - voor de basisgezondheidszorg uit (onderdeel fiche 1H Zorg, Wind in de zeilen).	✓	
We vertalen dit naar de fysieke realisatie van drie Kernegezondcentra in Vlissingen (onderdeel fiche 1H Zorg, Wind in de zeilen).	✓	
Het bestuursakkoord bevat € 1 miljoen om een extra impuls mogelijk te maken voor het (om) scholen van werkzoekenden in de regio. Dit is fiche 1I Arbeidsmarkt van Wind in de zeilen.	!	Door de krapte op de arbeidsmarkt zien we minder instroom (en minder uitstroom) dan verwacht. Tevens zijn nieuwe uitdagingen aan de orde rondom het thema arbeidsmarkt. Het komend half jaar gebruiken we om enkele wijzigingen in de uitvoering van het fiche Arbeidsmarkt door te voeren. We leggen medio 2023 een voorstel hiertoe ter besluitvorming voor aan de Stuurgroep Wind in de zeilen.
Uitvoering geven aan het fiche 1J Aardgasvrije wijken uit Wind in de zeilen, door met de eerste wijk in Vlissingen in de bestaande voorraad aan de slag te gaan met het afkoppelen van het aardgas.	✓	

3.

WET OPEN OVERHEID (WOO)

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden ter vervanging van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob).

Het grootste verschil tussen de Woo en de Wob is de verplichting om overheidsinformatie actief openbaar te maken. Wat betreft de passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek) is de Woo niet veel gewijzigd.

Actieve openbaarmaking gebeurt op basis van 11 informatiecategorieën. Deze categorieën zullen gefaseerd in werking treden, de planning daarvan is nog niet bekend. Deze verplichting treedt in werking op nader bij Koninklijke Besluiten te bepalen tijdstippen. Voor het volledig implementeren van de 11 categorieën staat een periode van 5 jaar. Het betreft:

Informatie categorieën	Voorbeeld Producten
1. Wet & regelgeving	Verordeningen, nadere regels, aanwijzingsbesluiten, beleidsregels en andere besluiten van algemene strekking
2. Organisatiegegevens	Organogram Samenstelling college Algemeen bevoegdhedenbesluit
3. Raadsstukken	Ingekomen stukken Artikel 34 vragen Moties Raadsvoorstellen Raadsinformatiebrieven
4. Bestuursstukken	Agenda's & besluitenlijsten Idem van dagelijks besturen van gemeenschappelijke regelingen
5. Stukken van adviescolleges	Advies planschadeadviseur Wmo adviesraad Commissie bezwaarschriften
6. Convenanten	Dienstverleningsovereenkomst RUD Samenwerkingsovereenkomst OZO
7. Jaarplannen en verslagen	Kadernota Programmabegroting Jaarstukken (jaarrekening en jaarverslag) Bestuursrapportage Opnemen van openbaarheidsparagraaf
8. Informatieverzoeken Wob - Woo	Informatieverzoeken Wob/Woo Wob/Woo-besluiten Openbaar gemaakte stukken
9. Onderzoeken	Benchmark
10. Beschikkingen	Aangevraagde en verleende omgevingsvergunningen Subsidiebeschikkingen Exploitatievergunningen
11. Klachten	Rapport van bevindingen Jaarverslag klachten

Een nieuwe verplichting ten opzichte van de Wob, is om een Woo-contactpersoon aan te wijzen. Bij deze persoon/personen kunnen inwoners terecht met vragen over de beschikbaarheid van bestuursinformatie.

Daarnaast moeten verzoeken om informatie openbaar te maken nu ook via de elektronische weg kunnen worden ingediend. Hiervoor is een E-formulier vastgesteld.

Eind 2022 is door de minister besloten het centrale platform PLOOI (Platform Open Overheidsinformatie), dat zou worden ingezet voor het publiceren van WOO informatie, niet in gebruik te nemen. Dit omdat het niet passend en gedegen genoeg zou zijn. Een centrale, landelijke voorziening ontbreekt nu vooralsnog. Gemeenten zullen nu meer zelf invulling moeten geven aan de actieve openbaarmaking. De inzet is om hierbij gebruik te gaan maken van een eenvoudige landelijke verwijzindex en een zoekfunctie.

3.

WET OPEN OVERHEID (WOO)

In 2023 zal het gebruik van een alternatief publicatieplatform onderzocht worden, waarbij ook gekeken zal worden naar samenwerking met andere gemeenten en/of de provincie.

Ook wordt een anonimiseringsstool aangeschaft en in gebruik genomen. Deze is nodig voor het publiceren van geanonimiseerde informatie.

3.

TAAKSTELLINGEN

In de (primitieve) begroting 2022 zijn drie bezuinigingstaakstellingen opgenomen:

- Sportbeleid/accommodaties;
- Taakstelling sociaal domein en werk & inkomen;
- Organisatie - overhead.

Taakstelling sportbeleid/accommodaties

Als gevolg van het afstoten van accommodaties worden de bijbehorende exploitatielasten en huuropbrengsten ten gunste van deze taakstelling gebracht. In 2022 is de taakstelling met € 25.000 toegenomen omdat de huuropbrengsten hoger waren dan de structurele exploitatielasten. De taakstelling op het sportbeleid/accommodaties is in 2022 niet volledig gerealiseerd. In de 2e bestuursrapportage 2022 hebben we het restant over 2022 van € 329.000 eenmalig afgeraamd.

Taakstelling sociaal domein en werk & inkomen

Om het inzicht in het werkelijke tekort op het sociaal domein en werk & inkomen weer te geven, hebben we in de 1e bestuursrapportage 2022 de taakstelling sociaal domein en werk & inkomen uit de begroting volledig afgeraamd. We blijven in de P&C-documenten met een afzonderlijk overzicht inzicht verschaffen in de door de inspecteur opgelegde structurele taakstelling en de realisatie hiervan. Vanaf de 1e bestuursrapportage 2022 laten we de taakstelling op het sociaal domein en werk & inkomen daarom niet meer in onderstaand overzicht zien.

Taakstelling Organisatie - overhead

De taakstelling op organisatie-overhead bedroeg voor 2022 € 367.000. In 2022 is hiervan € 75.000 gerealiseerd. In de 2e bestuursrapportage 2022 hebben we het restant over 2022 van € 292.000 afgeraamd ten laste van het personeelsbudget.

bedragen *€ 1.000	2022 01-01	2022 31-12	2023 01-01	2023 31-12	2024 01-01	2024 31-12	2025 01-01	2025 31-12
Programma 3 Sociale Samenhang								
Sportbeleid/accommodaties	304	0	471	501	652	682	652	683
Programma Overhead								
Organisatie - Overhead	367	0	301	236	295	230	295	230
Totaal taakstelling	671	0	772	737	947	912	947	913

Hier wordt via de programmarekening met toelichting en de balans met toelichting de financiële verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid in 2022.

4.1 Balans

Op de volgende 2 pagina's presenteren wij de balans.

4.

JAARREKENING 2022

Activa

ACTIVA (x € 1.000)	Ultimo 2022	Ultimo 2021
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>		
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	2.848	3.520
<i>Materiële vaste activa</i>		
- Investerings met economisch nut	68.321	61.574
- Investerings met economisch nut (waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)	44.501	42.573
- Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	33.836	34.379
<i>Financiële vaste activa</i>		
- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	7.928	2.633
- Overige langlopende leningen	2.577	1.766
- Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	51	51
Totaal vaste activa	160.062	146.495
Vlottende activa		
<i>Vorraden</i>		
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	9.951	10.089
- Gereed product en handelsgoederen	6	9
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		
- Vorderingen op openbare lichamen	8.277	7.070
- Rekening courant verhouding met het Rijk	30.015	30.000
- Overige vorderingen	2.672	3.500
<i>Liquide middelen</i>		
- Kassaldi	26	18
<i>Overlopende activa</i>		
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Rijk	11.837	5.793
- Overige Nederlandse overheidslichamen	719	544
- Overige	4.558	5.836
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	549	502
Totaal vlottende activa	68.610	63.360
Totaal activa	228.673	209.856
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat	nihil	nihil

4.

JAARREKENING 2022

Passiva

PASSIVA (x € 1.000)	Ultimo 2022	Ultimo 2021
Vaste passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		5.762
- Algemene reserve	-65.498	-70.153
- Bestemmingsreserves	53.879	28.744
- Gerealiseerd resultaat	17.380	10.798
<i>Voorzieningen</i>		26.694
- Verliesvoorziening grondexploitatie	4.219	2.771
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	9.147	8.924
- Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden	13.328	14.607
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	-	192
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd groter of gelijk dan 1 jaar</i>		145.221
Onderhandse leningen van:		
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	144.103	169.905
- Binnenlandse bedrijven	327	367
- Buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven	-	-
Overige langlopende schulden	791	752
Totaal vaste passiva		177.677
Vlottende passiva		
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>		9.488
- Kasgeldleningen	-	-
- Banksaldi	2.122	3.052
- Overige schulden	7.366	4.121
<i>Overlopende passiva</i>		41.508
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	13.374	14.533
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
- Rijk	26.842	20.890
- Niet-Rijk	83	-
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	1.209	354
Totaal vlottende passiva		50.996
Totaal passiva		228.673
Gewaarborgde geldleningen		592.358
		614.743

4.2 Overzicht van baten en lasten over het verslagjaar

(x € 1.000)	Primitieve begroting			Begroting na wijziging			Realisatie		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Leefbaarheid	39.827	20.892	18.935	41.752	24.368	17.383	39.755	21.985	17.770
Aantrekkelijke stad	33.394	26.373	7.021	43.922	22.518	21.404	29.053	16.349	12.704
Sociale samenhang	158.258	31.996	126.262	159.577	34.487	125.090	139.864	32.397	107.467
Bestuur	5.213	799	4.415	5.072	644	4.428	4.979	1.012	3.968
Totaal programma's	236.693	80.060	156.632	250.323	82.017	168.306	213.651	71.742	141.909
Treasury	-62	578	-639	-571	5.490	-6.061	176	5.931	-5.755
Belastingen overig	-	685	-685	-	685	-685	-	717	-717
Econ.promotie algemene dekkingsmiddelen	-	896	-896	-	911	-911	-	1.126	-1.126
OZB woningen	1.345	6.039	-4.694	1.400	6.485	-5.084	1.365	6.504	-5.140
OZB niet-woningen	-	7.497	-7.497	-	7.785	-7.785	-	7.739	-7.739
Algemene uitk.en overige uitk.gemeentefonds	-	155.503	-155.503	-	163.439	-163.439	-	172.154	-172.154
Totaal algemene dekkingsmiddelen	1.283	171.198	-169.915	829	184.794	-183.965	1.541	194.171	-192.630
Overhead	20.538	4.043	16.496	20.760	4.417	16.343	18.881	4.536	14.344
Onvoorzien	255	-	255	255	-	255	-	-	-
Vennootschapsbelasting (Vpb)	16	-	16	16	-	16	4	-	4
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	258.785	255.301	3.484	272.183	271.228	955	234.076	270.450	-36.373
Mutaties reserves leefbaarheid	-	10	-10	2.356	10	2.346	1.912	-	1.912
Mutaties reserves aantrekkelijke stad	25	75	-50	1.640	75	1.565	2.204	700	1.504
Mutaties reserves sociale samenhang	-	71	-71	4.161	3.590	571	15.835	1	15.834
Mutaties reserves bestuur	9.279	10.040	-761	12.197	18.121	-5.924	12.197	17.752	-5.555
Mutaties reserves algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	4.990	-	4.990	5.298	-	5.298
Subtotaal mutaties reserves	9.304	10.196	-892	25.344	21.796	3.548	37.445	18.452	18.993
Gerealiseerd resultaat	268.089	265.497	2.592	297.527	293.024	4.503	271.522	288.902	-17.380

In de laatste kolom van het overzicht staat het gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten over 2022. Dit saldo bedraagt € 36,37 miljoen. In 2022 bedroeg het saldo van toevoegingen en onttrekkingen op de reserves € 18,99 miljoen. De jaarrekening komt daarmee op een gerealiseerd resultaat van € 17,380 miljoen.

4.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Dit onderdeel bevat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, zoals die in acht zijn genomen bij het opstellen van de balans per 31 december 2022 en het overzicht van baten en lasten 2022.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de Kadernota rechtmatigheid en de financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet).

Algemene grondslagen voor resultaatbepaling

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij in de toelichting anders is vermeld, worden de activa en de passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden voor de brutobedragen toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten nemen wij slechts op voor zover wij ze op balansdatum hebben gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, nemen wij in aanmerking als wij deze voor het opmaken van de jaarrekening in beeld hadden.

De vennootschapsbelasting is enkel van toepassing op het resultaat op het bedrijfsafval en bedraagt in 2022 15% tot en met € 395.000. Boven € 395.000 bedraagt het tarief 25,8%.

Het resultaat van de jaarrekening nemen wij op bij, of onttrekken wij uit, het eigen vermogen. Op basis van het resultaat doen wij aan de raad een voorstel voor dekking (bij een nadelig saldo) of besteding (bij een voordelig saldo).

Dividend

Dividendopbrengst van deelnemingen nemen wij als bate op op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten

Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Door het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume rekenen wij sommige personele lasten echter toe aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals overlopende verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume vormen wij geen voorziening of op andere wijze een verplichting. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) moeten we wel een verplichting vormen.

Eigen bijdrage CAK

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) moet vanuit de Wmo een bijdrage betalen. De wetgever heeft bepaald dat het CAK de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage uitvoert. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen verkrijgen.

Algemene uitkering

Met betrekking tot de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling.

Balans**Immateriële vaste activa**

De immateriële vaste activa waarden wij tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa nemen wij onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden activeren wij als aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

De afschrijvingsduur voor deze bijdragen is maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Materiële vaste activa*Investerings met economisch nut*

Deze materiële vaste activa (waaronder ook de investeringen waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten.

Specifieke investeringsbijdragen van derden brengen wij op de desbetreffende investering in mindering; in die gevallen schrijven wij af over het saldo.

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 25.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) schrijven wij niet af.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het verslagjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken. Volledigheidshalve vermelden wij dat op investeringen die vóór 2004 gedaan zijn soms extra is afgeschreven zonder economische noodzaak (ter verlichting van toekomstige lasten). Ook zijn in voorkomende gevallen reserves op dergelijke investeringen aangeboekt.

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.

Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut worden geactiveerd en gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met ontvangen bijdragen van derden en met afschrijvingen. Ze worden lineair afgeschreven in het vastgestelde afschrijvingstermijn.

De afschrijvingstermijnen voor de verschillende soorten activa zijn vastgelegd in de financiële verordening.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en uitgegeven leningen zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen of lagere marktwaarde. Indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder deze waarde zal afwaardering plaatsvinden.

Vorraden

Voor wat betreft de voorraden bouwgronden in exploitatie vindt waardering plaats tegen de vervaardigingskosten, verminderd met de gerealiseerde opbrengsten. Er wordt rente toegeschreven op de boekwaarde van deze voorraden. Winsten uit de grondexploitatie worden op basis van het BBV genomen naar rato van de voortgang van de winstgevende grondexploitatie.

Voor verliesgevende grondcomplexen is een voorziening gevormd tegen eindwaarde. Deze voorziening is op de vervaardigingsprijs in mindering gebracht. Van de grondexploitaties waarvan de vervaardigingsprijs minus de voorziening een negatieve stand heeft, wordt hiervoor een voorziening onder de verliesvoorziening grondexploitaties, gepresenteerd.

Gereed product wordt gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen. Deze voorziening is op de nominale waarde in mindering gebracht.

Liquide middelen en overlopende activa

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is gewaardeerd tegen de nominale waarde. Het eigen vermogen is nietvrij aanwendbaar omdat uw raad voor een aantal wensen reeds bestemmingsreserves heeft gevormd c.q. claims heeft gelegd op de gevormde reserves. Mutaties in de reserves vinden plaats na resultaatbestemming.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde met uitzondering van de voorziening pensioenbijdragen wethouders welke is opgenomen tegen contante waarde.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar

De langlopende schulden (inclusief waarborgsommen) zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder deze schulden is ook de waarde van de financiële lease opgenomen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per het einde van het boekjaar opgenomen.

4.

4.4 Toelichtingen op de balans

Vaste activa

Hieronder ziet u een overzicht van de vaste activa per 31 december 2022.

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 1-1-2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde per 31-12-2022
		+	-/-	-/-	-/-	
Immateriële vaste activa	3.520	48	-	720	-	2.848
Materiële activa	138.526	16.597	662	7.223	580	146.658
Financiële activa	4.449	6.112	5	-	-	10.556
Totaal	146.495	22.757	667	7.943	580	160.062

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa betreffen de bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 1-1-2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde per 31-12-2022
		+	-/-	-/-	-/-	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3.520	48	-	720	-	2.848
Totaal	3.520	48	-	720	-	2.848

De vermeerdering in 2022 betreft de bijdrage die we deden in investering geluid en verlichting VOC.

4.

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 1-1-2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde per 31-12-2022
		+	-/-	-/-	-/-	
Gronden en terreinen	13.059	180	184	-	-	13.055
Woonruimten	29	-	-	4	-	26
Bedrijfsgebouwen	36.544	7.084	188	1.997	333	41.110
Grond-, weg en waterbouwkundige werken	85.248	7.634	290	4.654	241	87.696
Vervoermiddelen	1.428	515	-	328	-	1.615
Machines en installaties	968	145	-	153	6	955
Overige mat. vaste activa	386	120	-	87	-	419
Warme gronden	864	919	-	-	-	1.782
Totaal	138.526	16.597	662	7.223	580	146.658

Onder de post gronden en terreinen is voor een boekwaarde van €1.589.000 aan gronden in erfpacht opgenomen.

In de vermeerderingen hebben we ook de posten inzake de ontvlechting van bovenwijkse voorzieningen opgenomen. Zie hiervoor ook de toelichting op de mutaties bij grond-, weg en waterbouwkundige werken. De methodes en termijnen van afschrijving staan in de financiële verordening.

De onderverdeling naar investeringen met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 1-1-2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Boekwaarde per 31-12-2022
		+	-/-	-/-	-/-	
Investeringen met economisch nut (waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven)	42.573	3.907	287	1.692	-	44.501
Investeringen met economisch nut	61.574	10.321	375	2.759	439	68.321
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	34.379	2.369	-	2.771	141	33.836
Totaal	138.526	16.597	662	7.223	580	146.658

Toelichting op de mutaties materiële vaste activa

Bedragen * € 1.000	
Gronden en terreinen	
De vermeerdering betref:	
Erfpachtovk P-plaatsen Visserijkade	155
Erfpacht 2e Binnenhavenw-VBC Deurloo	25
	180
De vermindering bedraagt:	
Aankoop gronden Visodeweg	168
Grond school Het Vlot	15
Grond woning V. Quakkelaarstraat 109	1
	184

4.

Bedragen * € 1.000	
Bedrijfsgebouwen	
De vermeerdering betrof:	
Vorbereiding nieuwbouw Stadsbeheer	218
Nieuwbouw de Tweemaster-Kameleon	2.173
Nieuwbouw de Parelburcht	2.195
Nieuwbouw gymzaal Braamstraat	2.302
Vorb nieuwbw school Scheldekwardier	42
Hybride werken 2022-2024	155
	7.084
De vermindering bedraagt:	
Verv ramen en deuren Ritthem	64
Ritthem verv Koz/dakbedek ed	85
Nieuwbouw school Ritthem	39
	188
De bijdrage van derden zijn:	
Gymz Bstr Realisatiefase bouwkosten	333
	333

Bedragen * € 1.000	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Hieronder worden begrepen de aanleg van straten en wegen, rioleringswerken, verkeersinstallaties, herinrichting en reconstructie van infrastructuur en woonbuurtaanpassingen. De vermeerderingen betreffen:	
Ontvlechting bovenwijkse voorzieningen	-321
Riolering	5.818
Verkeersmaatregelen GVVP	21
Ondergrondse afvalopslag 2019	11
Ondergrondse afvalopslag 2020	218
Ondergrondse afvalopslag 2021	317
Herinr Noorderbegräafpl-cycl ruimen	26
Marie Curieweg Souburg fase 2	8
Herinrichting Verkuijl Quakkelaarstr	22
Herinrichting Ravesteynplein	462
Herinr Oude Veerhavenweg-P Hendrikwg	72
Herinr PH/OV/Edisonweg-deel subs PZ	42
Herinrichting Lange Zelke	109
Vorb. integr aanpak Boulev-binnenst	8
Herinr Coosje Buskenstr eo (SARCC)	732
Aanpass begräafcap. Noorderbegräafpl	8
Rehabilitatie kades	1.518
Achterstallig onderhoud A Coortelaan	256
Achterstallig onderhoud Schubertlaan	258
Achterst oh C Busken-/Walstr (SARCC)	191
Vorb. infrastr maatr div locaties	31
Vb herinr boulev Evertsen en Bankert	53
Woningverbetering ouderenhuisvesting	50
Verv top-en onderlaag KGV Souburg	574
Onttrekkingen aan de Tariefegalisatievoorziening GRP	-2.850
	7.634
De verminderingen zijn:	
Verv hekwerk Ritthem	3

4.

Bedragen * € 1.000	
Riolering Molenweg fase 3 t/m 5	257
Riolering Scheldestraat e.o.	2
Riolering Schubertlaan	6
Riolering Paauwenburg NoordOost	21
	290
De bijdrage van derden zijn:	
Verkeersmaatregelen GVVP	21
Herinr PH/OV/Edisonweg-deel subs PZ	42
Herinr Coosje Buskenstr eo (SARCC)	77
Achterstallig onderhoud A Coortelaan	1
Verv top-en onderlaag KGV Souburg	100
	241

Bedragen * € 1.000	
Vervoermiddelen	
De vermeerdering betref:	
Huisvuilauto AF 11	288
Opbouw belading t.b.v. AF11	38
Veegmachine SO7	188
Veegmachine SO18	-
Veegmachine SO19	-
	515

Bedragen * € 1.000	
Machines, apparaten en installaties	
Betreft de voor de uitvoering van gemeentelijke taken benodigde machines, duurzame gebruiksapparatuur en installaties. De vermeerderingen betreffen:	
Rioolgemalen 2020	34
Rioolgemalen 2022	32
Grafdelfmachine	47
Cirkelmaaier	32
	145
De bijdrage van derden zijn:	
Cirkelmaaier	6
	6

Bedragen * € 1.000	
Overige materiële vaste activa	
Hieronder zijn opgenomen de niet in vorige onderdelen opgenomen materiële vaste activa, zoals materieel (sport)accommodaties, software, kleding, uitrusting enz. De vermeerderingen betreffen:	
Vervangen BRP-applicatie	18
Vervangen zaaksysteem Verseon	72
Verplichtingenadministratie	30
	120

4.

Bedragen * € 1.000	
Warme gronden	
Vanwege de grote opgaven in diverse regio's op het gebied van woningbouw, verwerven gemeenten gronden met het oog op gebiedsontwikkeling die op langere termijn gaat spelen. Dergelijke gronden, waarvan op voorhand vaststaat dat deze als bouwgrond zullen gaan fungeren, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld worden in de regel als 'warme grond' geduid. Deze gronden worden op de balans opgenomen onder de materiele vaste activa tegen verwervingskosten.	
Baskenburg-West	919
	919

4.

Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa staan opgenomen de deelnemingen, de verstrekte leningen woningbouw, de overige verstrekte langlopende geldleningen en de overige uitzettingen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar.

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde per 1-1-2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Herrubriering naar kortlopend	Boekwaarde per 31-12-2022
		+	-/-	-/-	
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	2.633	5.298	3	-	7.928
Leningen aan ov. verb. partijen	-	-	-	-	-
Overige langlopende leningen	1.766	813	2	-	2.577
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	51	-	-	-	51
Totaal	4.449	6.112	5	-	10.556

De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen zijn als volgt te specificeren:

Bedragen x € 1.000	aantal aandelen	aandelen %	Boekwaarde per 31-12-2022
Holding Zeeuwse Visveilingen B.V.	1.985.013	65,00%	1.985
N.V. PZEM	880	5,76%	399
GBE Aqua B.V.	5.766	5,76%	5.356
BNG Bank N.V.	70.536	0,07%	176
Stadsgewestelijk Zwembad B.V.	20	50,00%	9
N.V. Economische Impuls	3.023	2,02%	3
North Sea Ports SE	-	8,33%	-
Veiligheidscentrum Zeeland B.V. (VCZ)	150	100,00%	-
Gemeentelijke Vervoerscentrale B.V.	2.000	2,22%	-
			7.928

Leningen aan overige verbonden partijen en overige langlopende leningen

Activasoort	Boekwaarde per 1-1-2022	Opname tijdens het jaar	Aflossing tijdens het jaar	Boekwaarde per 31-12-2022
Leningen aan overige verbonden partijen (VCZ)	375	-	-	375
Voorziening voor lening VCZ	-375			-375
Subtotaal	-	-	-	-
Overige langlopende leningen (m.n. startersleningen)	1.766	813	2	2.577
	1.766	813	2	2.577

Voor de verstrekte startersleningen ontvangen wij een rentevergoeding. Met het ontvangen rentebedrag verhogen we de starterslening, zodat anderen in aanmerking kunnen komen voor een starterslening. Het ontvangen rentepercentage hangt af van het moment waarop we de lening verstrekten. Als zekerheid verstrekken we alle startersleningen onder Nationale Hypotheek Garantie (NHG).

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer betreffen langlopende vorderingen voor bouwleges die we ontvangen na 2022.

4.

Vlottende activa

Onder de vlottende activa wordt verstaan het geheel van voorraden, vorderingen met een rentetypische looptijd van minder dan 1 jaar en de liquide middelen, welke op de balansdatum aanwezig waren.

Vorraden

Het verloop van de post voorraden is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Boekwaarde Onderhanden werk (grex)	Verlies- voorziening	Onderhanden werk (grex)	Gereed product	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2022	148.797	-141.479	7.320	9	7.329
Vermeerderingen	12.326	-	12.326	-	12.326
Verminderingen	-7.165	-	-7.165	-2	-7.167
Mutatie voorziening verliesgevende grondexploitaties		-	-		-
Resultaat opgeleverde grondexploitaties		-6.749	-6.749		-6.749
Boekwaarde per 31 december 2022	153.958	-148.228	5.732	6	5.738
Grondexploitaties met negatieve boekwaarde na voorziening			4.219		4.219
Per saldo opgenomen			9.951	6	9.958

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van februari 2023 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Dit betreft een inschatting die omgeven is door onzekerheden en deze wordt, conform het Grondbeleid 2013, 2 maal per jaar herzien. Wij zijn van mening dat we, op basis van de huidige informatie en inzichten, de beste schatting hebben gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Wij hanteren de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van de schattingen:

	2022		2023		2024		2025		2026		2027		2028 en verder	
	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw	Oud	Nieuw
Indexering kosten scenario midden*	9,00%	9,60%	3,00%	6,00%	3,00%	4,00%	2,00%	4,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Indexering kosten scenario laag*	9,00%	9,60%	3,00%	8,00%	3,00%	5,00%	2,50%	5,00%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Indexering opbrengsten scenario midden	0,00%	0,00%	2,00%	0,00%	2,00%	0,00%	2,00%	0,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%	2,00%
Indexering opbrengsten scenario laag	0,00%	0,00%	2,00%	-1,25%	1,50%	-1,25%	1,50%	-1,25%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
Rente Scheldekwartier	2,87%	2,87%	2,91%	2,78%	2,94%	2,52%	2,90%	2,47%	2,87%	2,24%	2,94%	2,15%	3,24%	2,19%
Rente overige grondexploitaties	2,17%	2,17%	2,47%	2,34%	2,90%	2,48%	2,90%	2,47%	2,87%	2,24%	2,94%	2,15%	3,24%	2,19%

De geplande afzet is gebaseerd op de Vlissingse Woningbouwplanning en de Bedrijven-terreinprogrammering.

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

4.

- Ramingen zijn gebaseerd op het betreffende projectplan.
- Ramingen worden 2x per jaar herzien o.b.v. voortgang, meer gedetailleerde plannen en veranderende omgeving.
- Kosten worden pas dan gemaakt indien er zicht is op inkomsten.

Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Ramingen zijn gebaseerd op het betreffende projectplan.
- Ramingen worden 2x per jaar herzien o.b.v. voortgang, meer gedetailleerde plannen en veranderende omgeving.
- Geraamde grondprijzen zijn gebaseerd op de nota grondprijzen die jaarlijks wordt vastgesteld of op basis van residuele grondwaarde berekening.
- Geprognostiseerde afzet van bouwgrond is afgestemd met de Vlissingse Woningbouw- en Bedrijventerreinprogrammering.

We merken op dat de ramingen van de nog te realiseren opbrengsten gepaard gaan met onzekerheden.

De Gemeente Vlissingen hanteert voor de volgende plannen een termijn die langer is dan 10 jaar:

- Scheldekwartier (2030 in scenario midden en laag).
- Kenniswerf fase 1 t/m 4 (2030 in scenario laag).
- Souburg Noord (2031 in scenario laag).
- Claverveld (2030 in scenario laag).
- Bedrijventerrein Souburg fase 2 (2031 in scenario midden en laag).

Voor elke grondexploitatie is een scenario 'midden' en een scenario 'laag' opgesteld waarbij in scenario 'midden' het risicoprofiel neutraal (50/50) is en in scenario 'laag' de voorziene risico's als raming zijn opgenomen (75/25).

In overleg met de toezichthouder en de inspecteur van het ministerie van BZK is voor de 1e herziening 2016 (jaarrekening 2015) een duurzame herziening opgesteld met een meerjarig acceptabel risicoprofiel.

Op deze herziening is in de 2e helft van 2015 een externe toets uitgevoerd door Ecorys op de vertaling van de bevolkingsprognose en woningmarktbehoefte, naar de waardebeoordelingen in de grondexploitaties, de gebruikte parameters en de vertaling naar meerdere risicoprofielen.

In de inhoudelijke grondexploitaties wordt uitgegaan van het scenario met een midden risicoprofiel. Voor het financiële verschil tussen het midden scenario en het lage scenario is een extra risicoreservering getroffen. In het lage scenario wordt onder meer uitgegaan van minder te bouwen woningen, minder uit te geven bouwgrond en/of een lagere grondprijs.

Voor de jaarcijfers 2022 is deze werkwijze gecontinueerd; de voorziening voor verliesgevend grondexploitaties gebeurt tegen eindwaarde. Diverse bovenwijkse voorzieningen zijn uit de grondexploitaties gehaald en overgebracht naar de materiële vaste activa.

Voor de toe te rekenen rente aan de grondexploitaties verwijzen wij naar de paragraaf grondbeleid.

4.

De opbouw van het onderhanden werk is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Boekw. 31-12- 2021	Toename 2022	Afname 2022	Boekw. 31-12- 2022	Nog te maken kosten	Nog te reali- seren opbr.	Eindw. 1e herziening 2023 voordelig	Eindw. 1e herziening 2023 nadelig
Majeure projecten								
Scheldekwartier	114.558	8.305	-2.578	120.285	41.775	-54.769		107.291
Uitbreidings- en inbreidingslocaties								
Souburg Noord	5.410	584	-1.537	4.457	6.170	-6.777		3.850
Claverveld	-761	600	-2.348	-2.509	2.322	-668	-855	
Bedrijventerreinen								
Kenniswerf fase 1	10.216	529	-30	10.715	2.314	-1.896		11.133
Kenniswerf fase 2	4.079	545	-31	4.593	1.811	-2.442		3.962
Kenniswerf fase 3	1.692	461	-309	1.844	1.042	-759		2.127
Kenniswerf fase 4	-1.232	750	-293	-775	1.046	-1.151	-880	
Bedr. Souburg fase 2	4.783	201	-	4.984	3.889	-10.715	-1.842	
Overige locaties								
Spuikom	6.312	217	-39	6.490	938	-2.210		5.218
Vrijburg-West	3.824	84	-	3.908	145	-428		3.625
Nog uit te voeren vanuit afgesloten exploitaties	-83	50	-	-33	122	-100	-11	
Totaal onderhanden werk (grex)	148.797	12.326	-7.165	153.958	61.574	-81.915	-3.588	137.205

De eindwaarde is gebaseerd op het scenario midden. De daadwerkelijke waardering zoals hierna is opgenomen, vindt plaats op basis van het scenario laag. Voor de negatieve eindwaarde bij scenario midden is een verliesvoorziening opgenomen.

Voor het verschil tussen de negatieve eindwaarde bij scenario midden en scenario laag is een risicoreservering opgenomen.

In het kader van de vernieuwde notitie Grondbeleid van de BBV 2019 wordt aangegeven dat om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar mag bedragen. Voor de grondexploitatie waar een langere termijn dan 10 jaar geldt, is dat door de raad gemotiveerd aangegeven. Als risico-beperkende beheersmaatregelen die de gemeente heeft genomen om de onzekerheden en risico's die gepaard gaan met de langere looptijd te mitigeren zijn tot en met 2018 de opbrengsten na de 10 jaar geëlimineerd voor de waardering van de grondexploitaties. Vanaf 2019 wordt, op basis van de BBV, als beheersmaatregelen het niet-indexeren van de opbrengsten na 10 jaar toegepast.

Zodra een grondexploitatie na aftrek van de verliesvoorziening en risicoreservering een negatieve waarde heeft, wordt deze waarde gepresenteerd onder de voorzieningen.

Voor toekomstige verliesgevende exploitaties hebben wij een voorziening gevormd tegen eindwaarde 31-12-2022 van € -148,2 miljoen (31-12-2021 € -142,2 miljoen tegen eindwaarde).

De specificatie van de voorziening grondexploitaties en de splitsing voor de balans is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Boekw. 31-12- 2022	Verlies- voorziening	Risico- reservering	Totaal voor- ziening	Per saldo	Debet op balans	Credit op balans
Majeure projecten							
Scheldekwartier	120.285	107.291	4.404	111.695	8.590	8.590	

4.

Bedragen x € 1.000	Boekw. 31-12- 2022	Verlies- voorziening	Risico- reservering	Totaal voor- ziening	Per saldo	Debet op balans	Credit op balans
Uitbreidings- en inbreidingslocaties							
Souburg Noord	4.457	3.850	1.784	5.634	-1.177		-1.177
Claverveld	-2.509	-	-	-	-2.509	-2.509	
Bedrijventerreinen							
Kenniswerf fase 1	10.715	11.133	1.740	12.873	-2.158		-2.158
Kenniswerf fase 2	4.593	3.961	1.364	5.325	-732		-732
Kenniswerf fase 3	1.844	2.127	307	2.434	-590	-590	
Kenniswerf fase 4	-775	-	-	-	-775	-775	
Bedr. Souburg fase 2	4.984	-	-	-	4.984	4.984	
Overige locaties							
Spuikom	6.490	5.218	1.424	6.642	-152		-152
Vrijburg-West	3.908	3.625	-	3.625	283	283	
Nog uit te voeren vanuit afgesloten exploitaties	-33	-	-	-	-33	-33	
Bedr. Souburg fase 1	727	727	-	727	-		
Totaal	154.686	137.933	11.023	148.956	5.730	9.950	-4.219

4.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan 1 jaar betreffen:

Bedragen * € 1.000	2022	2021
Vorderingen op openbare lichamen		
Belastingdienst	8.277	7.070
Totaal	8.277	7.070
Rekening-courantverhoudingen Rijk		
Schatkistbankieren	30.015	30.000
Totaal	30.015	30.000
Overige vorderingen		
Debiteuren	2.719	3.616
Voorziening dubieuze debiteuren	-47	-116
Totaal	2.672	3.500
Totaal	40.964	40.570

De gehele vordering op Stichting Innovatie Bibliotheek Vlissingen van € 1.186.384 (2021 € 1.416.795) is voorzien.

Jaarlijks actualiseren wij de debiteuren. Het gedeelte dat we als dubieus aanmerken, corrigeren we met de desbetreffende voorziening dubieuze debiteuren.

Liquide middelen

Hieronder vallen de kas- en banktegoeden welke conform de afschriften bestonden op 31 december.

Bedragen * € 1.000	2022	2021
Kas	26	18
Totaal	26	18

4.

Overlopende activa

Voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, namelijk nog te ontvangen van het Rijk, overige Nederlandse overheidslichamen, overige en Europese (niet van toepassing).

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die we ten laste van volgende begrotingsjaren brengen.

Dit betreffen:

Bedragen * € 1.000	2022	2021
<i>Rijk</i>		
Ministerie BZK - bijdrage artikel 12	4.989	5.265
Ministerie BZK AU	2.006	-
Ministerie J&V (Oekrainers)	3.946	-
Law Delta	339	-
Ministerie FZ - diversen	-	274
Belastingdienst - voorschot BCF 4e kwartaal 2021	250	250
Rente schatkistbankieren	124	-
Vergoeding crisis/noodopvang	78	-
Kwijtschelding KOT+SiSa KOT	59	-
Overig Rijk	47	4
Totaal Rijk	11.837	5.793
<i>Overige Nederlandse overheidslichamen</i>		
OLAZ	-	30
RUD	130	-
Orionis	105	225
Gemeente Terneuzen	61	-
Waterschap	55	91
Gemeente Goes	53	-
Gemeente Middelburg	139	34
Gemeente Schouwen-Duiveland	31	-
Gemeente Tholen	23	-
Gemeente Borsele	21	-
Gemeente Reimerswaal	20	-
Gemeente Veere	18	-
Gemeente Kapelle	14	-
Gemeente Noord-Beveland	10	-
Samenwerking Belastingen Walcheren en Schouwen-Duiveland	-	50
Gemeente Sluis	30	-
Provincie Zeeland	8	23
SVB	1	-
Veiligheidsregio Zeeland	-	41
NEDVANG	-	43
GGD/Inkooporganisatie JZ	-	4
Diverse gemeenten	-	3
Totaal Overige Nederlandse overheidslichamen	719	544
<i>Overige</i>		
Diverse nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	5.107	6.338
Totaal Overige	17.663	12.674

4.

Vaste passiva

De passivazijde van de balans geeft aan hoe de bezittingen (activa) zijn gefinancierd. De vaste activa per 31 december 2022 ad € 170,0 miljoen. (incl. de netto voorraad bouwgrond ad € 10,0 miljoen) zijn volledig gefinancierd met vreemd vermogen. In totaal is er voor € 145 miljoen aan aangetrokken geldleningen. Dit betekent dat wij per 31 december 2022 een financieringstekort hebben van afgerond € -25 miljoen (2021: € 14 miljoen). De grootste oorzaak is de bouwgrondexploitaties. Per 31 december 2022 hadden wij € 30 miljoen op onze (schatkistbankieren)rekening bij het Rijk staan.

In de toelichting hebben wij de algemene- en bestemmingsreserves vermeld. Ook staan daar de mutaties in de loop van het jaar per reserve.

Bedragen x € 1.000	Algemene reserve	Bestemmings reserve	Gerealiseerd resultaat	Voorzeningen	Geldleningen	Totaal
Stand per 1 januari 2022	-70.153	28.744		23.723	171.024	153.338
Toevoegingen	11.397	26.049	-	4.148	-	41.594
Onttrekkingen, aanwending of aflossing	-17.539	-913	-	-5.397	-25.803	-49.652
Bestemming resultaat 2021	10.798	-	-	-	-	10.798
Gerealiseerd resultaat 2022	-	-	17.380	-	-	17.380
Stand per 31 december 2022	-65.498	53.879	17.380	22.475	145.221	173.458

Eigen vermogen

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (artikel 43) delen we de reserves als volgt in:

- Algemene reserve
- Bestemmingsreserves

De totale reservepositie (algemene reserve inclusief nog te bestemmen resultaat en exclusief bestemmingsreserves) van de gemeente bedraagt eind 2022 € 48,1 miljoen. Ten opzichte van de stand bij aanvang van het boekjaar betekent dit een mutatie van € -11,2 miljoen.

Ook door het negatieve eigen vermogen en niet sluitende begrotingen heeft de gemeente een aanvullende uitkering gevraagd uit het gemeentefonds op basis van artikel 12 van de financiële verhoudingswet voor de jaren 2015 tot en met 2018. Om die reden staat de gemeente onder toezicht van het rijk, waarbij voorwaarden zijn gesteld ten behoeve van het financieel herstel.

Op basis van het artikel 12-rapport Vlissingen 2017-2018 heeft de beheerder van het gemeentefonds een beschikking afgegeven op basis waarvan voor de periode 2019-2029 de volgende aanvullende uitkeringen uit het gemeentefonds worden verstrekt:

- 2019: € 13.286.000;
- 2020 t/m 2028: € 7.000.000 per jaar;
- 2029: € 4.805.000.

De gemeente Vlissingen dient in de periode 2020-2029 per jaar een passende bijdrage te leveren aan de sanering van de algemene reserve ter hoogte van € 1,663 miljoen in 2020 en daarna vanaf 2021 jaarlijks geïndexeerd met 1,6%. In het jaar 2019 hebben we het saldo van de saneringsbegroting van € 0,664 miljoen gebruikt ter aanvulling van de algemene reserve.

Het bedrag over 2019 van € 13.286.000 is in 2020 ontvangen en hiermee was reeds rekening gehouden in het resultaat van 2019.

Zolang Vlissingen een artikel 12-uitkering uit het gemeentefonds ontvangt, blijft de artikel 12-status voor Vlissingen van kracht. Vanaf 2019 en eventueel verder zal de inspecteur onderzoek uitvoeren op het vlak van het sociaal domein en werk en inkomen, onder de volgende voorwaarden:

4.

1. Daarbij wordt gestart met de sanering van de als gevolg van grondexploitatieproblematiek ontstane negatieve algemene reserve via een artikel 12-uitkering en via de passende bijdrage van Vlissingen.
2. Er wordt in eerste instantie onderzoek gedaan naar het sociaal domein en werk & inkomen.
3. Op alle andere clusters blijft het uitgangspunt dat Vlissingen eigen risicodragers is wel van kracht tot het in dit rapport geadviseerde actualisatie-onderzoek in 2023.
4. De gemeente hoeft voor de periode 2019-2022 niet elk jaar een artikel 12-aanvraag in te dienen.

Algemene reserve

De algemene reserve is ontstaan uit voor- en nadelige jaarrekeningresultaten tot en met de jaarrekening 2022. Deze reserve is een onderdeel van de weerstandscapaciteit van de gemeente en dient om niet begrote kosten te dekken en risico's af te dekken waar nog geen maatregelen voor zijn getroffen in relatie tot de financiële positie.

De stand van de algemene reserve per 31 december 2022 bedraagt € -50,2 miljoen. Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

Overzicht reserves (bedragen x € 1.000)	Stand per 01-01-22	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-22
Algemene reserve	-70.153	22.194	17.539	-65.498

Specificatie opbouw algemene reserve:	* € 1.000
Stand Algemene Reserve per 1 januari 2022:	-70.153
Bijdrage Rijk artikel 12	7.000
Bijdrage Vlissingen tekort artikel 12	1.717
2e Bestuursrapportage 2021 (o.a. budgetoverhevelingen uit 2021)	-2.258
1e Bestuursrapportage 2022	-263
2e Bestuursrapportage 2022 (o.a. budgetoverhevelingen naar 2023)	2.563
Begrotingswijzigingen	-129
Jaarrekeningresultaat 2021	10.272
2e herziening grondexploitaties 2022	-14.246
Stand Algemene Reserve: exclusief jaarrekening resultaat 2022:	-65.498
Gerealiseerd resultaat 2022 (na bestemming)	15.320
Stand Algemene Reserve: inclusief jaarrekening resultaat 2022:	-50.178

4.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn ten opzichte van 2021 met € 25,1 miljoen gemuteerd tot € 53,9 miljoen. Het verloop van de bestemmingsreserves staat in onderstaand overzicht met de reden waarom de reserve is gevormd.

Overzicht reserves (bedragen x € 1.000)	Stand per 01-01-22	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31-12-22
Bestemmingsreserves				
Reserve grondexploitatie	-	592	592	-
Reserve bomruiming	2.078	-	-	2.078
Reserve centrumtaken	22.005	13.619	-	35.624
Reserve frictiekosten algemeen	834	-	-	834
Reserve revitalisering accommodaties	451	201	1	652
Reserve geluidsanerdingen	326	-	-	326
Reserve maritieme en/of cult hist evenem/act	50	25	75	-
Reserve Wind in de zeilen	2.450	303	-	2.753
Reserve organisatie doorontwikkeling	550	800	213	1.137
Reserve transitievisie	-	543	-	543
Reserve Visserijkade	-	259	-	259
Reserve GBE Aqua	-	5.298	-	5.298
Reserve degeneratievergoeding glasvezel	-	1.110	-	1.110
Reserve omgevingswet	-	1.034	33	1.001
Reserve stadslandgoed Nieuwerwe	-	250	-	250
Reserve opvang vluchtelingen	-	2.014	-	2.014
Totaal Bestemmingsreserves	28.744	26.049	913	53.879
Gerealiseerd resultaat 2022 resp. 2021	10.798	17.380	10.798	17.380
Eigen vermogen	-30.611	65.623	29.250	5.762

De meeste toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves hebben een incidenteel karakter.

Toelichting mutaties per reserve

Reserve grondexploitatie

Deze reserve is ingesteld als weerstandsvermogen ten behoeve van nadelige bestemmingsplannen. De mutaties op de reserve grondexploitatie betreffen de administratief technische verwerking van het tussentijds winstnemen op de grondexploitaties en het resultaat, het positieve of negatieve saldo, van de planafsluitingen.

Reserve bomruiming

Deze reserve is ingesteld voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit Wereldoorlog II binnen de diverse grondexploitaties. Daarnaast wordt deze ook ingezet ten behoeve van onderzoeks- en ruimingskosten conventionele explosieven binnen de kredieten/investeringen en de reguliere exploitatie. In deze reserve zijn in 2022 geen mutaties geweest.

Reserve centrumtaken

Deze reserve is in 2017 ingesteld (raadsvoorstel 765359) en is bedoeld om de overschotten op de middelen voor de Zeeuwse centrumgemeentetaken (Beschermd Wonen, Maatschappelijke Opvang en Vrouwenopvang) beschikbaar te houden voor de Zeeuwse taken BW, MO en VO.

De toevoeging aan de reserve Centrumtaken, € 13.619.000, is als volgt opgebouwd:

- Niet bestede middelen beschermd wonen 2022 € 12.230.000.
- Niet bestede middelen Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) middelen 2022 € 365.000.
- Lagere eigen bijdrage beschermd wonen € -431.000.
- Restant budget dak- en thuisloosheid € 1.031.000.
- Lagere PGB bestedingen beschermd wonen 2022 € 424.000.

Reserve frictiekosten algemeen

Deze reserve is in 2019 gevormd bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2018 (RV 1120640 Jaarstukken 2018) voor een bedrag van € 1.183.000. De reserve is gevormd op basis van het artikel 12-rapport 2017-2018 waarin de inspecteur heeft aangegeven dat van het resterend frictiebudget uit 2017 een bestemmingsreserve Frictiekosten overig van € 1,2 miljoen mag worden gevormd voor frictiekosten voor de bezuinigingstrajecten. In 2022 is er geen uitname geweest. Op basis van raadsbesluit 1313836 is er nog een bedrag van € 54.000 voor de ontvlechting Porthos op deze reserve geclaimd.

Reserve revitalisering accommodaties

Deze reserve is in 2019 (RV 1079290) gevormd. De reserve heeft als doel de uitvoering van het plan Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand (majeur project) mogelijk te maken. De reserve wordt gevoed op basis van boekwinsten van de verkochte accommodaties die door het college wordt vastgesteld en middels een afzonderlijke begrotingswijziging of via een P&C product aan de raad wordt voorgelegd. In 2022 is een boekwinst gerealiseerd van € 200.000 door verkoop van de Verkuil Quakkelaarstraat 107-109.

Reserve geluidsaneringen

Deze reserve vormden wij in 2019 bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2018 (RV 1120640 Jaarstukken 2018) voor een bedrag van € 754.000 uit de vrijgevallen ISV-gelden. De reserve benutten we voor verplichtingen voor geluidsoverlast. We hebben de reserve in 2022 niet ingezet.

Reserve maritiem en/of cultureel historische evenementen/activiteiten

Conform raadsbesluit 1137935 is bij de vaststelling van de programmabegroting 2020 besloten tot vorming van deze reserve. In 2022 is € 75.000 onttrokken aan deze reserve voor het in 2022 gehouden evenement Cruise In Company. Dit besluit is genomen met het vaststellen van de programmabegroting 2022-2025.

Reserve wind in de zeilen

Met raadsvoorstel 1247548 besloot de raad bij de vaststelling van de programmabegroting 2021 tot het vormen van de bestemmingsreserve wind in de zeilen (WIZ). Van de ontvangen middelen uit het compensatiepakket voor het niet verhuizen van de marinierskazerne naar Vlissingen, groot € 7,3 miljoen, resteerde eind 2021 nog € 2,45 miljoen. In 2022 hebben we het dividend Evides van € 302.685 aan de reserve toegevoegd conform besluit (1e Bestuursrapportage 2022).

Reserve organisatie doorontwikkeling

Deze reserve is in 2021 gevormd bij de 2e bestuursrapportage, raadsbesluit 1343805. De reserve heeft als doel om incidentele onvoorziene knelpunten in de gemeentelijke organisatie op te vangen en mag maximaal € 2.000.000 bedragen. In de 2e bestuursrapportage is een bedrag van € 800.000 toegevoegd. Daarnaast is in 2022 een bedrag van € 213.000 onttrokken ten behoeve van de doorontwikkeling van de organisatie.

Reserve transitievisie

De reserve is in 2022 gevormd bij de 1e bestuursrapportage en heeft als doel om de middelen die ter beschikking worden gesteld voor de transitievisie te reserveren. In 2022 is de rijksuitkering uit de decembercirculaire 2019 van € 248.000 en meicirculaire 2022 van € 295.000 bedoeld voor het ontwikkelen en uitvoeren van de Transitievisie Warmte (TVW), het ontwikkelen van Wijk uitvoeringsplannen (WUP) als nadere uitwerking TVW en het ondersteunen, uitbreiden initiëren van energieloketten aan de reserve toegevoegd.

Bestemmingsreserve Visserijkade

De reserve is in 2022 gevormd bij de 1e bestuursrapportage, conform de collegenota kadeherstel Visserijkade. De reserve heeft als doel om de huuropbrengsten uit verhuur van de Visserijkade te reserveren voor dekking van het onderhoud van de Visserijkade. In 2022 zijn de huuropbrengsten van de Visserijkade van € 259.000 toegevoegd aan de reserve.

Reserve GBE Aqua

Als onderdeel van Wind in de Zeilen zijn de aandelen Evides voor € 380 miljoen 'ontvlochten' uit PZEM (nu ZEH=Zeeuwse Energie Houdstermaatschappij) en overgenomen door een daar specifiek voor opgerichte BV GBE (=Gemeentelijk Bezit Evides) Aqua. Het dividend van PZEM (ZEH) dat we ontvangen (in 2022 bedroeg dit € 5.298.000) moeten we als kapitaalstorting doorstorten voor de aflossing van de door GBE Aqua aangegane geldlening voor aankoop van de aandelen Evides. Deze kapitaalstorting verantwoordt we als financieel vast actief in onze balans. Hiertegenover staat deze reserve die jaarlijks op gaat lopen totdat de lening van € 380 miljoen welke GBE Aqua is aangegaan is afgelost. In onze balans ontstaat een financieel vast actief van bijna € 22 miljoen (zijnde 5,76 % van de waardering van GBE Aqua) waar deze 'beklemd' reserve tot eveneens bijna € 22 miljoen tegenover komt te staan. Bij eventuele verkoop van GBE Aqua zouden deze middelen daadwerkelijk beschikbaar komen. De reserve GBE Aqua hebben we bij de 2e bestuursrapportage 2022 gevormd.

Reserve degeneratievergoeding glasvezel

Wij hebben samenwerkingsovereenkomsten afgesloten met de glasvezelproviders. We maakten afspraken over herstel van de bestrating en het groen bij de aanleg van glasvezel. De oplevering van een aangelegd glasvezeltraject vindt pas plaats na goedkeuring door de gemeentelijk toezichthouder. De toezichthouder beoordeelt het opgeleverde straatwerk en laat indien nodig herstelwerkzaamheden opnieuw uitvoeren. Deze manier van werken zorgt ervoor dat we de veiligheid voor de weggebruikers borgen. Dit neemt niet weg dat er op termijn toch degeneratie van de bestrating kan optreden zoals verzakkingen waar de sleuven zijn gegraven. Om dit in de toekomst te kunnen herstellen innen wij dan ook degeneratiekosten waarmee wij later herstelwerkzaamheden kunnen uitvoeren.

De degeneratie van de verharding die op termijn optreedt is niet goed voorspelbaar. Dit maakt het lastig om een concrete planning op te stellen voor uit te voeren herstelwerkzaamheden. Daarom hebben we er voor gekozen om de ontvangen degeneratievergoeding van € 1,1 miljoen in een aparte reserve te zetten. Dit maakt het mogelijk om hier de degeneratie herstelwerkzaamheden mee te bekostigen. De genoemde 10 jaar is daarbij een inschatting van de termijn waarbinnen we het meeste straatwerk zullen moeten herstellen. Is eerder herstel nodig dan kan dit uiteraard ook.

Reserve omgevingswet

De reserve omgevingswet is gevormd bij de 2e bestuursrapportage 2022 en heeft als doel om de middelen die ter beschikking worden gesteld voor de implementatie van de Omgevingswet te reserveren. Afhankelijk van de planning worden de middelen die nodig zijn toegevoegd/onttrokken. In 2022 is € 334.000 uit de septembercirculaire bedoeld voor de voorziene transitiekosten voortvloeiend uit de 'Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), opzetten samenwerkingsarrangementen op regionaal niveau en compensatie kostenstijging en inflatie aan de reserve toegevoegd. Daarnaast is € 667.000 door vertraging in de uitvoering in 2022 niet besteed en ook aan de reserve toegevoegd. De omgevingswet moet uiterlijk in 2029 zijn geïmplementeerd.

Reserve stadslandgoed Nieuwerve

De reserve Stadslandgoed Nieuwerve is gevormd bij de 1e bestuursrapportage 2022 en heeft als doel om de middelen die ter beschikking zijn gesteld voor de planvorming van het Wind in de zeilen project JCV (Justitieel Complex Vlissingen) te reserveren. Afhankelijk van de planning worden de middelen die nodig zijn toegevoegd/onttrokken. In 2022 zijn vanwege vertraging bij de planvorming € 250.000 aan de reserve toegevoegd. De planvorming zal uiterlijk in 2024 worden afgerond.

Reserve opvang vluchtelingen

In maart 2022 hebben de veiligheidsregio's het verzoek gekregen elk 2.000 opvangplaatsen voor vluchtelingen uit Oekraïne te realiseren. De gemeente Vlissingen heeft op verzoek van de Veiligheidsregio

4.

Zeeland werk gemaakt van de opvang van vluchtelingen. Bij de tweede bestuursrapportage is een reserve gevormd om overschotten op specifieke vergoedingen, die zijn ontvangen voor de opvang van vluchtelingen en statushouders, te oormerken voor deze doelgroep. De totale kosten voor 2022 bedragen € 1,9 miljoen. Voor de rijksbijdrage gaan we uit van € 3,9 miljoen. Het verschil van € 2 miljoen is toegevoegd aan de reserve.

Nog te bestemmen resultaat

Jaarlijks wordt het uit de jaarrekening blijkende resultaat afzonderlijk op de balans opgenomen. Bij de vaststelling van de jaarstukken door de raad wordt hieraan een bestemming gegeven.

4.

Voorzieningen

Voorzieningen worden getroffen voor toekomstige uitgaven, die in oorzakelijk verband staan tot het bedrijfsgebeuren uit de periode voorafgaand aan de balansdatum.

Voorzieningen voor verplichtingen en risico's

Hierbij kan het gaan om:

- Verplichtingen, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten, of
- Op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.

Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden

Dit betreft ontvangen gelden van derden waarvoor een bestemming is aangegeven.

Onderhoudsvoorzieningen

Hierbij gaat het om kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt en waarvan de oorzaak in het heden of verleden ligt en de lasten gelijkmatig over een aantal begrotingsjaren worden verdeeld.

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de voorzieningen en de reden waarom deze zijn gevormd.

Overzicht voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Stand per 01-01-22	Toevoeging	Vrijval/herrubricering	Aanwending	Stand per 31-12-22
Verliesvoorziening grondexploitaties					
Verliesvoorziening grondexploitaties	2.771	1.448	-	-	4.219
Totaal	2.771	1.448	-	-	4.219
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening pensioenbijdragen wethouders (APPA)	4.554	35	409	209	3.970
Voorziening spaarverlof	-	847	-	-	847
Voorziening wachtgeld oud-bestuurders	-	301	-	70	232
Voorziening WW	26	-	74	-47	-
Voorziening precario kabels en leidingen	3.835	-	-	-	3.835
Voorziening frictiekosten voormalige bibliotheek	510	35	259	23	263
Totaal	8.924	1.218	742	254	9.147
Voorziening voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
Voorziening achterstallig onderhoud	6.919	-	-	847	6.072
Voorziening leges	500	-	150	-	350
Tariefegalisatievoorziening GRP	7.188	2.930	363	2.850	6.906
Totaal	14.607	2.930	513	3.697	13.328
Onderhoudsvoorzieningen					
Voorziening onderhoud Muzeeum	192	-	192	-	-
Totaal	192	-	192	-	-
Totaal voorzieningen	26.494	5.596	1.446	3.951	26.694

Toelichting mutaties voorzieningen

Verliesvoorziening grondexploitaties

Deze voorziening is gevormd ter financiële dekking van grondexploitatieplannen die in de toekomst, tijdens de planafsluiting, naar verwachting verliesgevend, negatief, zullen zijn. Voor een nadere toelichting, verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid.

Voorziening pensioenbijdrage wethouders(APPA)

Deze voorziening is gevormd om te voldoen aan de verplichting tot het uitbetalen van wethouderspensionen bij pensionering.

De aanwending betreft de uitbetaling van de pensioenbijdrage aan oud-wethouders voor € 208.723 en vanwege de herrekening van de voorziening een vrijval van € 409.000. Deze vrijval heeft als reden dat de rekenrente voor de voorziening (2,472%) fors hoger is dan in 2021 (0,528%).

De toevoeging aan de voorziening van € 35.000 betreft de betaalde pensioenpremies van de wethouders.

Voorziening spaarverlof

De voorziening is conform de BBV gevormd voor de gespaarde verlofuren van de medewerkers.

Voorziening wachtgeld oud-bestuurders

Deze voorziening betreft de verplichtingen inzake het uitbetalen van wachtgeld aan oud-bestuurders conform het BBV. De aanwending 2022 betreft de uitbetaling van de wachtgeldverplichting van oud-bestuurders voor € 70.000. Om te kunnen voldoen aan de verplichting voor wachtgeld aan voormalig wethouders is € 50.500 toegevoegd aan de voorziening. In de 2e bestuursrapportage 2022 was reeds een toevoeging verwerkt van € 251.000 zodat de totale toevoeging aan de voorziening wachtgeld oud-bestuurders in 2022 € 301.500 bedraagt.

Voorziening WW

De gemeente is risicodragers voor de medewerkers die werkloos worden na ontslag en hiervoor een UWV-uitkering ontvangen. Hiervoor is in 2020 een voorziening gevormd voor het bedrag € 100.000. Per eind 2021 had de gemeente nog een toekomstig risico voor ww-gelden van € 26.000. Met de betalingen in 2022 is de voorziening leeg en omdat er geen actuele risico's zijn, is de voorziening vervallen.

Voorziening precario kabels en leidingen

Deze voorziening is in 2017 gevormd voor risico dat een gedeelte van de precario over kabels en leidingen wellicht niet kan worden geheven op basis van een uitspraak van het Hooggerechtshof. Het gaat om de reeds geïnde precario over 2016 tot en met 2021 voor in totaal € 3.834.501 watwe wellicht moeten terugbetalen. Feitelijk is nu één procedure van toepassing, aangezien de gemeente Hulst als 'voorloper' fungeert. De huidige stand van zaken is dat de gemeente Hulst beroep heeft aangetekend en op dit moment is het wachten op de zittingsdatum bij het Hof. Gelet op de laatste informatie is de verwachting dat medio 2023 de zaak wordt ingepland.

Met ingang van 1 januari 2022 is het wettelijk niet meer mogelijk een aanslag precario kabels en leidingen te heffen.

Voorziening frictiekosten voormalige bibliotheek

Deze voorziening is in 2017 gevormd voor verplichtingen uit hoofde van het afstoten van het pand 't Spui bibliotheek in het kader van de bezuinigingen van de bibliotheek en voor de uittreedssom van de GR Muziekschool in het kader van bezuinigingen op cultuur. Het onderdeel muziekschool is volledig afgehandeld.

In verband met de verkoop van het pand 't Spui in december 2022 hebben we een vrijval van € 259.000 vanuit de voorziening. In de voorziening blijft een klein bedrag beschikbaar voor de afwikkeling van de liquidatie van de stichting. Ook is voorzien in de salarisgarantie voor het voormalig personeel die overgenomen zijn door de Zeeuwse bibliotheek. Aan salarisgarantie is in 2022 betaald € 23.000. De actualisatie berekening salarisgarantie had als gevolg dat er een dotatie aan de voorziening moest plaatsvinden van € 35.000.

4.

Voorzieningen achterstallig onderhoud

Deze voorziening is in 2018 gevormd op basis van de aanvullende uitkering uit het gemeente fonds die de gemeente heeft ontvangen in het kader van het artikel 12-traject met betrekking tot boekjaar 2017. De inspecteur heeft deze middelen specifiek geoormerkt voor werkzaamheden met betrekking tot het achterstallig onderhoud van een aantal benoemde kapitaalgoederen. Het betreft achterstallig onderhoud voor wegen, openbare verlichting, civiele kunstwerken en kades. In 2022 is er voor € 847.000 aan kosten voor het herstel van de kades rondom Dok (grex Scheldekwardier), ten laste gebracht van de voorziening.

Voorziening leges

In 2021 vormden we deze voorziening. Vanwege voldoende capaciteit bij de staande organisatie in relatie tot de doorloopsnelheid van grote projecten is in 2022 is geen gebruik gemaakt van deze voorziening. Voor 2023 (€ 175.000) en 2024 (€ 175.000) zal hier gebruik van worden gemaakt doordat de realisatie van een aantal grote projecten aanvangen of zijn aangevangen (Britannia, Machinefabriek, Scheldekwardier e.d.). Het deel (€ 150.000) wat niet gebruikt wordt, valt hiermee vrij.

Voorziening tariefegalisatie GRP

In het kader van het nieuw verbreed rioleringsplan is gekozen om de achterstand van het onderhoud van de riolering volgens het nieuw VGRP in te lopen door gefaseerde extra investeringen in 14 jaar in combinatie met aanpassing van de tariefstelling en een tariefegalisatievoorziening.

De vermeerdering 2022, € 2.930.000, betreft de toevoeging aan de voorziening waarbij is uitgegaan van 100% kostendekkenheid. De onttrekking 2022 van € 2.850.000, betreft de vermindering van de activa riolering conform het door de raad vastgestelde plan. Vanwege hogere kosten dan baten in de exploitatie voor het onderdeel riolering viel daarnaast een bedrag ten gunste van de exploitatie vrij van € 363.000.

Voorziening onderhoud museum

De voorziening voor het maritiem museum (€ 192.000) hebben wij in 2022 geheel laten vrijvallen vanwege het niet voldoen aan artikel 44 van de BBV.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer

Onderstaand het verloop van de langlopende schulden.

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2021	Vermeerderinge	Aflossingen	Mutaties	Saldo 31-12-2022
Binnenlandse banken en overige fin. Instellingen	169.905	-	-25.802	-	144.103
Binnenlandse bedrijven	367	-	-40	-	327
Overige	752	-	-	39	791
Totaal	171.024	-	-25.841	39	145.221

De post overige betreft de FLO gelden voor het voormalig personeel van de SGB.

De rentelast van de onderhandse leningen in het huidige boekjaar bedroeg € 4,514 miljoen.

4.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar betreffen:

Bedragen * € 1.000	2022	2021
Banksaldi	2.122	3.052
Overige schulden	7.366	4.121
Totaal	9.488	7.173

De post overige schulden betreft de algemene crediteuren.

4.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

- De verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume staan onder 'Nog te betalen bedragen'.
- De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van het Rijk.
- De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van overige Nederlandse overheidslichamen.
- De overige vooruitontvangen bedragen die ten bate komen van volgende begrotingsjaren.

Overlopende passiva (x € 1.000)	2022	2021
Nog te betalen bedragen	13.374	14.533
Voorschotten Rijk	26.842	20.945
Voorschotten overige Nederlandse overheidslichamen	83	-
Overige vooruitontvangen bedragen	1.209	299
Totaal	41.508	35.777

4.

De in de balans opgenomen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen specificeren we als volgt:

Naam uitkering (Bedragen * € 1.000)	Saldo 31-12-2021	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen of terugbetaling	Saldo 31-12-2022
<i>Rijk</i>				
OAB 2019-2022	551	201		753
Geluidssubsidie - ministerie RWS	21			21
Won A Geluidsan P Krugerstraat	46			46
Won B Geluidsan Gerbrandystraat	72	391		463
Won B Geluidsan Koudekerkseweg	33	247		280
Won B Geluidsan Pres Rooseveltlaan	28	352		380
Won B Geluidsan Oost-Souburg	91			91
Won B Geluidsan Van Dishoeckstraat	22			22
WIZ fiche 1D ontwikkeling Kenniswerf	14.794			14.794
WIZ 1I Impuls werzoekenden	885		53	832
WIZ 1F SPUK Stationsgebied	4.124		168	3.956
Min BZK Huisvesting kwetsbare doelgroepen	55		55	-
SPUK inburgering	-	154		154
Min BZK WIZ Aardgasvrije wijk	-	3.900	461	3.439
SPUK energiearmoede		1.136		1.136
SPUK Toezicht en handhaving	75			75
SPUK COVID onderw verträgenen 21-23	127	36		163
SPUK verkeersmaatregelen		144		144
SPUK huiselijk geweld		37		37
SPUK lokaal preventieakkoord		26		26
RVO interreg Mobility makers		9		9
EAW Warmtetransitie	21			21
	20.945	6.634	736	26.842
<i>Niet-Rijk</i>				
Prov.Zld. Subs.regioarrangement	-	125	42	83
	-	125	42	83
Totaal	20.945	6.758	778	26.925

Gewaarborgde geldleningen

De particulier gewaarborgde geldleningen (gemeentegaranties) zijn per 1 januari 1995 overgedragen aan de Stichting Waarborgfonds eigen woningen. De gemeente staat niet meer garant voor leningen afgesloten na die datum, tenzij bij de Stichting NHG een tekort ontstaat. De gemeenten zijn gezamenlijk gehouden dit tekort tot 50% aan te zuiveren. De gewaarborgde geldleningen bedragen op balansdatum 2022€ 592miljoen. Hiervan is € 136miljoen door waarborgfondsen gegarandeerd. Overigens staat de gemeente garant voor alle overige leningen die door gemeenschappelijke regelingen worden aangegaan en hier wellicht niet zijn opgenomen. Over het verslagjaar zijn geen garanties opgevraagd.

Profiel	Organisatie	Aantal leningen	Borgstelling	Oorspronkelijke hoofdsom	Garantiebedrag 31-12-2022	Garantiebedrag 31-12-2021
1	Waarborgfonds Sociale Woningbouw	25	100%	143.540	136.428	136.865
	Nationaal Restauratie Fonds	5	100%	206	133	139
2	Waarborgfonds voor de Sport	5	50%	569	79	94
3	Gemeentelijke Hypotheek Garantie	63	100%	4.548	1.252	1.580
	Stadsgewestelijk Zwembad	1	50%	16.000	9.107	9.643
	WarmCO2, voorheen Zeeland Seaports	2	100%	65.000	65.000	65.000
4	North Sea Port, voorheen Zeeland Seaports	div	100%	620.631	380.000	400.000
5	Overige met recht hypotheek	3	100%	517	355	1.417
6	Overige onbekend of met recht hypotheek	1	100%	41	4	5
Totaal		105		851.052	592.358	614.743

(Bedragen *€ 1.000)

Toelichting risicoprofielen

1. Garantiefondsen waarbij er sprake is van een zeer geringe kans op aanspraak borgstelling gemeente. Hier onder vallen het WSW (eventueel renteloze lening) en het NRF (maximale financiering is 75% van de executiewaarde en recht van hypotheek is gevestigd ten gunste van het NRF).
2. Garantiefonds welke het risico niet volledig voor rekening neemt van het garantiefonds. Hiertoe behoort het Waarborgfonds voor de Sport. Deze financiert 50% met een maximum van € 226.000.
3. Gemeentelijke hypotheekgarantie. Deze is verstrekt tot 01-01-1995. In verband met de grote stijging van de waarde van de onderpanden is het risico op verlies gemeentegarantie bij deze groep erg klein.
4. Afgegeven garantie aan gemeenschappelijke regelingen waarvan de gemeente zelf onderdeel uitmaakt. Tussen de garanten (gemeenten Borsele, Vlissingen en Terneuzen, en de provincie Zeeland) en havenbedrijf North Sea Port bestaat echter al jaren een garantieovereenkomst; de laatste is van 2019. In die garantieovereenkomst is een jaarlijks garantieplafond afgesproken. In de garantieovereenkomst is bepaald dat North Sea Port nooit meer dan het jaarlijkse garantieplafond aan leningen mag opnemen.
5. Afgegeven garanties zonder gebruik te maken van een waarborgfonds, maar waar de borg maximaal 80% is van de executiewaarde en het recht van hypotheek is gevestigd op naam van de geldgevende instantie of op naam van de gemeente.
6. Overige afgegeven garanties.

Overige rechten en verplichtingen, niet in de balans opgenomen

In de balans zijn de volgende rechten en verplichtingen niet opgenomen:

- Op basis van het artikel 12-rapport Vlissingen 2017-2018 heeft de beheerder van het gemeentefonds een beschikking afgegeven op basis waarvan voor de periode 2019-2029 de volgende aanvullende uitkeringen via algemene uitkering zijn en worden verstrekt:
  - 2019: € 13.286.000;
  - 2020 t/m 2027: € 7.000.000 per jaar;
  - 2028: € 4.805.000.

Ook zijn en worden aanvullende uitkeringen verstrekt voor de tekorten sociaal domein voor de jaren 2020 tot en met 2022. Als gemeente dienen we in de periode 2020-2029 per jaar een passende bijdrage te leveren aan de sanering van de algemene reserve ter hoogte van circa € 1,7 miljoen (excl inflatie). Zolang we een artikel 12-uitkering uit het gemeentefonds ontvangen, blijft overigens de artikel 12-status van kracht.

- Wij hebben operational leaseverplichtingen voor hardware. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 912.000 voor 2023 aflopend tot nihil in 2027.
- Wij hebben leaseverplichtingen voor het wagenpark voor een bedrag van € 63.000.
- De stichting Maritieme Activiteiten 'De Ruijter' heeft een geldbedrag ad € 356.217,47 beschikbaar gesteld voor de aankoop van het zogeheten Lampinshuis aan de Nieuwedijk te Vlissingen ten einde dit complex te kunnen laten inrichten als maritiem museum. De stichting heeft dit bedrag ter beschikking gesteld onder een aantal voorwaarden. Aan deze voorwaarden is voldaan met uitzondering van de voorwaarde om de gehele gemeentelijke maritieme collectie minimaal tot 21 september 2052 onder te brengen in het Maritiem Muzeum Zeeland. Het beschikbaar gestelde bedrag is beschikbaar voor de duur van 50 jaar. Met ingang van de openingsdatum valt jaarlijks 2% vrij, zijnde € 7.124. De latente verplichting bedraagt derhalve op 31-12-2022: € 206.531 (2021: € 213.655).
- Wij hebben een huurverplichting bij L'escaut voor de huur van de Combinatie voor de periode van 18 november 2011 tot en met 17 november 2061. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 871.000 (prijspeil 2022).
- Wij hebben een huurverplichting bij Zeeuwendland voor de huur van het Kroonjuweel voor de periode van 8 juni 2011 tot en met 8 augustus 2051. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 661.000 (prijspeil 2022). Ook hebben we een huurverplichting voor het pand Westerbaan 2, deze bedraagt € 88.000 (prijspeil 2022)
- Wij hebben een huurverplichting bij Orionis voor de huur van een bedrijfsruimte in het pand van Orionis voor de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2018 met stilzwijgende verlenging. De jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 126.000 (prijspeil 2022).
- Wij hebben een kredietlimiet bij de Bank Nederlandse Gemeenten voor een bedrag van € 9 miljoen.

4.

Gebeurtenissen na balansdatum

Niet van toepassing.

4.

4.5 Overzicht incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 19, lid c en artikel 28 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten bevat de toelichting op de programmarekening ten minste een overzicht van de incidentele baten en lasten.

Baten en lasten voortkomende uit éénmalige activiteiten en projecten, afwikkelingsverschillen, onvoorziene inkomsten en uitgaven alsmede (eenmalige) onttrekkingen aan de algemene reserve worden als incidentele baten en lasten beschouwd. Als definitie van het begrip 'incidenteel' is, conform de toelichting op artikel 19, lid c, uitgegaan van lasten en baten die zich gedurende maximaal 3 jaar voordoen.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Werkelijk
LASTEN	
<i>Programma leefbaarheid</i>	
Integraal verkeersonderzoeken	20
Project I-criterium	137
<i>Programma aantrekkelijke stad</i>	
Themajaar 1572	79
<i>Programma sociale samenhang</i>	
Artikel 12 projectbudget	1.426
<i>Programma bestuur</i>	
Modernisering raadszaal	5
VOG verklaring nieuwe raadsleden	1
Voorziening wachtgeld oud-bestuurders	301
Voorziening spaarverlof	847
Incidentele lasten	2.817
Toevoegingen reserves	-
Totaal lasten	2.817
BATEN	
<i>Programma leefbaarheid</i>	
<i>Programma aantrekkelijke stad</i>	
Vrijval grondexploitatie	7.497
Winstneming en herzieningen grondexploitatie	592
Vrijval voorziening Muzeum	190
<i>Programma sociale samenhang</i>	
<i>Programma bestuur</i>	
Vrijval Voorziening Appa	409
Incidentele baten	8.688
Onttrekking reserves	-
Totaal baten	8.688
Saldo baten en lasten incidenteel	-5.871

Voor de toelichting op de incidentele baten en lasten wordt verwezen naar Hoofdstuk 4.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten.

4.

4.6 Onvoorziene uitgaven en Wet Normering Topinkomens (WNT)

Overzicht van de aanwending van de post onvoorzien

De post onvoorzien is bedoeld voor niet voorzienbare uitgaven, dus onvoorzienbare onderwerpen, die onuitstelbaar en onvermijdelijk zijn, de zogenaamde 3 O's.

Hieronder geven wij cijfermatig het verloop in 2022 weer.

Onvoorzien	Bedrag (* € 1.000)
Opgenomen in begroting 2022	255
Begrotingswijziging	-
Restant per 31-12-2022	255

In de primitieve begroting namen we een bedrag op van € 255.000.

In 2022 deden we geen beroep op het reguliere budget voor onvoorziene uitgaven.

4.

WNT (wet normering topinkomens)

Met ingang van 1 januari 2013 is de wet normering topinkomens van toepassing. De WNT legt beperkingen op aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semi publieke sector. Voor gemeenten en provincies zijn als topfunctionaris de directeur/secretaris en de raadsgriffier aangewezen.

In onderstaand overzicht zijn de gegevens van de topfunctionarissen opgenomen.

Bedragen x € 1	R.D.A. Wiskerke	F. Vermeulen	
Funcctiegegevens	directeur / secretaris	griffier	
Aanvang en einde functie vervulling in 2022	geheel 2022	geheel 2022	
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	0,90	
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	
Bezoldiging:			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	119.178	84.832	
Beloningen betaalbaar op termijn	21.808	14.691	
Subtotaal	140.986	99.523	
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000	194.400	
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	
Totale bezoldiging	140.986	99.523	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	
Gegevens 2021			
Bedragen x € 1	M. van Vliet	F. Vermeulen	R. Hendrikse
Funcctiegegevens	directeur / secretaris	griffier	waarnemend secretaris
Aanvang en einde functie vervulling in 2021	t/m 27-9-2021	geheel 2021	28-09 t/m 31-12-2021
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	0,90	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja	ja
Bezoldiging:			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	99.975	80.643	30.572
Beloningen betaalbaar op termijn	16.016	14.784	4.916
Subtotaal	115.991	95.427	35.487
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	155.008	188.100	53.992
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	115.991	95.427	35.487
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

4.

4.7 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

LEEFBAARHEID

Wat heeft het gekost?

In het onderstaande overzicht staan de geraamde (begroting) en werkelijke (rekening) lasten en baten van de producten die tot dit programma behoren. Bij een positief saldo zijn de lasten hoger dan de baten. Bij een negatief saldo zijn de baten hoger dan de lasten. Kolom saldo is de begroting na wijziging minus de realisatie. Een positief bedrag in deze kolom is een voordeel.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil tussen begroting en realisatie
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
0.63 Parkeerbelasting	-	3.116	-3.116	-	2.934	-2.934	-182
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.493	-	3.493	3.492	-	3.492	1
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.858	-	1.858	1.831	-	1.830	28
2.1 Verkeer en vervoer	10.214	2.669	7.544	9.686	1.445	8.241	-697
2.2 Parkeren	1.449	439	1.010	1.375	-	1.374	-365
2.3 Recreatieve havens	19	19	-	35	35	-	-
2.4 Economische havens en waterwegen	1.160	397	763	766	316	450	313
4.2 Onderwijshuisvesting	4.219	578	3.641	4.084	324	3.760	-119
5.2 Sportaccommodaties	2.136	899	1.237	1.916	643	1.273	-36
5.7 Openb groen en (open) recreatie	3.664	267	3.398	3.861	207	3.654	-257
7.2 Riolering	5.414	6.749	-1.334	5.531	6.988	-1.457	123
7.3 Afval	5.108	8.082	-2.974	4.703	7.932	-3.229	255
7.4 Milieubeheer	2.269	601	1.668	1.972	556	1.415	253
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	750	553	197	504	605	-101	298
Saldo van baten en lasten	41.752	24.368	17.383	39.755	21.985	17.770	-387
Mutaties reserves							
0.10 Mutaties reserves	2.356	10	2.346	1.912	-	1.912	434
Gerealiseerde resultaat	44.108	24.378	19.730	41.667	21.985	19.682	48

Toelichting op het resultaat

In onderstaande tekst lichten wij het verschil tussen begroting en rekening (laatste kolom) per taakveld toe. Binnen een taakveld kan het verschil uit meerdere (grote en kleine) mutaties bestaan. Het kan daarom voorkomen dat de toelichting niet 1 op 1 aansluit met het bovenstaand overzicht. We lichten alle afwijkingen toe met invloed op het resultaat welke groter zijn dan 1% van het taakveld met een minimum van € 25.000. Hiernaast geven wij u een toelichting op alle afwijkingen welke invloed hebben op het resultaat groter dan € 100.000.

0.63 Parkeerbelasting

De opbrengsten bij het parkeren zijn dynamisch en afhankelijk van vele externe invloeden. Het is nooit exact te voorspellen wat de opbrengsten zullen zijn. Zo kunnen een aantal extra warme dagen al snel voor meer opbrengsten zorgen. In 2022 waren er 2 duidelijke oorzaken die zeker invloed hebben gehad op de totale lagere parkeeropbrengst van € 182.000.

- Sluiting van de boulevards: tijdens een groot deel van het zomerseizoen waren de boulevards gesloten voor gemotoriseerd verkeer. Hierdoor was het ook niet mogelijk om de betaald parkeerplaatsen op de boulevards te bereiken.
- Vanwege de bouwwerkzaamheden aan de Aldi was het parkeerterrein Spuikom slechts gedeeltelijk bruikbaar.

Bovenstaande ontwikkelingen zorgen ervoor dat bezoekers elders parkeren (bijvoorbeeld in de parkeergarages) waar de tarieven lager liggen dan op voornoemde parkeerterreinen.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Per saldo is er een onderschrijding van € 28.000. Dit bestaat uit diverse kleine onderschrijdingen van in totaal € 59.000. Er is één overschrijding op het budget van stadstoezicht (€ 31.000). In 2022 zijn extra (eenmalige) kosten gemaakt voor het up-to-date brengen van de persoonlijke uitrusting c.q. beschermingsmiddelen van de Boa's zoals body-cams, steekvesten en nieuwe (reflecterende) kleding.

2.1 Verkeer en vervoer

Verkeersbeleid

Het onderdeel verkeersbeleid laat een onderschrijding zien van €49.000. Hier zijn 2 verklaringen voor. Enerzijds was een deel van dit budget gereserveerd om eventuele tegenvallers bij de inhuur van beveiliging sluiting boulevards op te vangen. Anderzijds waren er een tweetal projecten waarvan er 1 goedkoper is uitgevallen dan begroot en de andere is geannuleerd omdat hier een andere oplossing voor is gevonden. Deze meevallers zijn pas eind van het jaar bekend geworden waarmee het niet meer mogelijk was nieuwe opdrachten te plaatsen.

Glasvezelproject

We hebben € 600.000 tekort aan opbrengsten ten opzichte van de begroting. De glasvezelbedrijven hebben meer voorbereidingstijd nodig waardoor niet alle projectgebieden die voor 2022 zijn gepland, ook daadwerkelijk in 2022 zijn gerealiseerd. Deze gebieden worden in 2023 alsnog aangelegd.

Voor zowel leges als degeneratiekostenvergoeding geldt dat de baten voor de kosten gaan. We maakten hiervoor een globale raming van de te verwachten baten en kosten over 2022 en 2023. De uitvoering van het project is vertraagd. De totale raming van de te innen bedragen voor leges en degeneratiekostenvergoeding over 2022 en 2023 samen blijft hetzelfde.

2.2 Parkeren

In 2022 hebben we een coronacompensatie over 2021 ontvangen van € 439.000. Het grootste deel van deze compensatie heeft betrekking op gemiste parkeerinkomsten 2021 waardoor deze inkomsten in 2022 zijn geraamd op het product parkeren. De werkelijke inkomsten zijn via de algemene uitkering ontvangen en staan daar geboekt. Er is dus nu een tekort op parkeren en een overschot bij de algemene uitkering.

De kosten voor parkeren laten verder een onderschrijding zien van € 50.000. We zien hier 3 opvallende afwijkingen:

- Er zijn minder kosten gemaakt voor inhuur van extern personeel. Een combinatie van prioritering van de handhavingcapaciteit en de verminderde beschikbaarheid van parkeerterreinen hebben tot gevolg dat hier minder kosten zijn gemaakt .
- Er zijn meer kosten gemaakt door een noodzakelijke ombouw van de parkeerautomaten naar het 4G netwerk.
- Er zijn minder kosten gemaakt aan het onderhoud van de parkeergarages. In afwachting van groot onderhoud is er in 2022 minder geïnvesteerd in het kleinschalig onderhoud van de parkeergarages.

2.4 Economische havens en waterwegen

Het achterstallig onderhoud visserijkade, waarvoor in totaal in de jaren 2021 en 2022 € 730.000 was voorzien, is door een voordeel in de aanbesteding uitgevoerd voor € 480.000. Hierdoor kan het voordeel van € 250.000 vrijvallen. De huurinkomsten zijn in verband met het later gereed komen van de kade K2, € 73.000 lager uitgevallen dan begroot. Omdat de huurinkomsten aan de reserve visserijkade worden toegevoegd is de toevoeging aan de reserve bijgesteld van € 332.000 naar € 259.000.

Het restantbudget onderhoud havens van € 63.000 is niet nodig gebleken omdat er achterstallig onderhoud is uitgevoerd en minder reparaties nodig waren, en zou er een nieuw vaartuig worden aangeschaft. Vanwege allerlei vertragingen is de aanschaf van het vaartuig niet gelukt.

Op de budgetten voor onderhoud van fontein, waterpartijen, baggerwerkzaamheden en waterbouwkundige constructies is tezamen een voordeel ontstaan van € 81.000.

4.2 Onderwijshuisvesting

In 2022 hadden we onder andere voor € 200.000 aan onvoorziene kosten, deze komen voort uit de sloop van de basisschool de Burcht op locatie Ritthem. Op dit moment wordt daar onder andere sociale woningbouw (huur) gerealiseerd. Onder de regie van woningbouwcorporatie Zeeuwend. Overdracht van de grond vindt plaats in 2023.

5.2 Sportaccommodaties

Over het jaar 2022 zijn € 146.000 minder inkomsten ontvangen dan geraamd.

De binnenaccommodaties hebben in het 1e deel van het jaar toch nog last gehad van corona. Dit heeft waarschijnlijk langer gevolgen gehad dan alleen de sluitingsperiode.

Voor de buitenaccommodaties geldt dat er 2 specifieke oorzaken (buiten corona) genoemd kunnen worden. In Souburg is het kunstgrasveld vernieuwd en de werkzaamheden duurden langer dan gepland. Vanwege deze vertraging heeft er ook een compensatie in veldhuur plaatsgevonden richting de vereniging.

Op sportcomplex Bonedijke is er overlast van ganzen in bepaalde periodes van het jaar. Hierdoor kunnen bepaalde velden niet worden gebruikt met als gevolg flink lagere verhuur inkomsten.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

De overschrijding van de lasten op dit taakveld kan worden weggestreept tegen een onderschrijding van de lasten op taakveld 7.5. Op de begraafplaats zijn werkzaamheden uitgelopen vanwege herinrichting. De werkzaamheden voor het openbaar groen zijn daarom naar voren gehaald zodat de som van het tekort op openbaar groen (taakveld 5.7) wordt gecompenseerd met het overschot op het budget van de begraafplaats.

De batenkant op het product strand laat een nadeel zien van € 30.000 doordat geen rekening is gehouden met een kleine verrekening van kosten. Dit betreft een bedrag van € 15.000 over 2021 en 2022. De begroting voor 2023 en volgende jaren wordt hierop aangepast in de 1e bestuursrapportage.

7.2 Riolering

Wij hebben € 280.000 meer uitgegeven omdat kolkenreiniging duurder is uitgevallen vanwege hogere brandstoftarieven en rioolreiniging. Daarnaast was het inspectiegebied groter dan het geraamde gemiddelde.

7.3 Afval

De milieustraat heeft voor het jaar 2021 een positief resultaat opgeleverd van € 100.000 t.o.v. de betaalde voorschotten. De daadwerkelijke exploitatie kosten lagen in dat jaar lager dan de begroting. Het resultaat hiervan is in 2022 ontvangen. Daarnaast zijn er door betere afvalscheiding minder storkosten gemaakt wat een besparing van € 180.000 heeft opgeleverd.

7.4 Milieubeheer

De uitgaven voor de Regionale Uitvoerings Dienst Zeeland (RUD) laat een onderschrijding zien van de lasten van € 157.000. Vanwege ondercapaciteit bij de RUD-Zeeland is slechts 70% van de afgesproken werkzaamheden uitgevoerd.

De onderschrijding op handhaving milieubeheer € 51.000 is grotendeels te wijten aan hogere legesinkosten, grotendeels veroorzaakt door het (mega)project Groene Waterstoffabriek VOLTH2. Deze hogere inkomsten zijn incidenteel.

7.5 Begraafplaatsen en crematoria

4.

Zie taakveld 5.7.

Daarnaast hadden we in 2022 € 50.000 meer opbrengsten op de begraafplaats dan verwacht.

4.

AANTREKKELIJKE STAD

Wat heeft het gekost?

In het onderstaande overzicht staan de geraamde (begroting) en werkelijke (rekening) lasten en baten van de producten die tot dit programma behoren. Bij een positief saldo zijn de lasten hoger dan de baten. Bij een negatief saldo zijn de baten hoger dan de lasten. Kolom saldo is de begroting na wijziging minus de realisatie. Een positief bedrag in deze kolom is een voordeel.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil tussen begroting en realisatie
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
3.1 Economische ontwikkeling	1.062	375	687	861	183	678	9
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.986	5.492	2.493	5.960	3.946	2.014	479
3.3 Bedrijvenloket en bedr.regeling	163	158	5	175	160	15	-10
3.4 Economische promotie	1.054	372	683	1.005	398	608	75
5.3 Cultuurpresent, -prod. en -part.	582	42	541	559	45	514	27
5.4 Musea	883	77	807	927	270	657	149
5.5 Cultureel erfgoed	292	-39	331	256	-46	301	30
5.6 Media	797	-	797	853	489	364	433
8.1 Ruimtelijke ordening	1.397	146	1.251	1.323	184	1.140	112
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrter.)	26.019	13.912	12.107	13.723	9.441	4.282	7.825
8.3 Wonen en bouwen	3.687	1.985	1.703	3.411	1.279	2.132	-429
Saldo van baten en lasten	43.922	22.518	21.404	29.053	16.349	12.704	8.700
Mutaties reserves							
0.10 Mutaties reserves	1.640	75	1.565	2.204	700	1.504	61
Gerealiseerde resultaat	45.562	22.593	22.969	31.257	17.048	14.208	8.761

Toelichting op het resultaat

In onderstaande tekst lichten wij het verschil tussen begroting en rekening (laatste kolom) per taakveld toe. Binnen een taakveld kan het verschil uit meerdere (grote en kleine) mutaties bestaan. Het kan daarom voorkomen dat de toelichting niet 1 op 1 aansluit met het bovenstaand overzicht. We lichten alle afwijkingen toe met invloed op het resultaat welke groter zijn dan 1% van het taakveld met een minimum van € 25.000. Hiernaast geven wij u een toelichting op alle afwijkingen welke invloed hebben op het resultaat groter dan € 100.000.

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Zie ook 8.2 Grondexploitatie. Het totale voordeel wat ontstaat op de grondexploitatie en de bedrijventerreinen bedraagt € 8.089.000. Op basis van de doorrekeningen bij de 1e herziening 2023 neemt de verliesvoorziening met een bedrag van € 5.660.000 toe. De risicoreservering valt voor een bedrag van € 13.157.000 vrij. Verder hadden we winstnemingen voor een bedrag van € 592.000. Voor de nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf Grondbeleid.

3.4 Economische promotie

Promotie gemeente Vlissingen

Vanwege de late indiensttreding (3 oktober 2022) van de Citymarketeer hebben we binnen promotie Vlissingen nog niet alle geplande activiteiten kunnen uitvoeren. Hierdoor is er een onderschijding van circa € 36.000.

Kermis

Als gevolg van de pilot voor een gewijzigde opzet en een nieuwe locatie voor de kermis zijn er extra kosten gemaakt. Uit de jaarrekening blijkt dat de werkelijke uitgaven aan de kermis in 2022 € 30.000

hogere uitvielen dan de begrote extra kosten voor technische inhuur en faciliteiten. De reden van deze overschrijding is te laag begrote kosten voor de technische inhuur en faciliteiten. Deze overschrijding is eenmalig en te wijten aan de pilot.

Daarnaast zijn op diverse budgetten voor economische promotie kleine verschillen ontstaan die tezamen een voordeel geven van € 36.000.

De huren en opbrengsten van de exploitatie onroerende zaken worden per jaar berekenend conform het CPI (consumentenprijsindex) c.q. de landelijke normen welke ieder jaar opnieuw bepaald worden. De cijfers voor de berekening van de pachtcanon zijn altijd heel laag beschikbaar waardoor de begroting achter blijft op de realisatie. Tezamen heeft dit een voordeel van € 33.000 opgeleverd.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Dit taakveld laat een positief resultaat zien van totaal € 27.000. Naast wat kleine voordelen van in totaal € 5.000 is er op het onderdeel aanjaagfonds een positief resultaat van € 11.000. Een subsidieverstrekking was vanwege corona uitgesteld van 2021 naar 2022, maar er was geen rekening gehouden met het feit dat de verstrekking al had plaatsgevonden in 2021. Er is door organisaties geen beroep gedaan op het investeringsfonds met als gevolg een onderbesteding van € 11.000.

5.4 Musea

Vanwege de vrijval van de voorziening van € 192.000 hebben we een positief resultaat voor het Maritiem Museum in de exploitatie.

5.5 Cultureel erfgoed

Voor de torens hebben we budget laten liggen omdat we bepaalde werkzaamheden niet konden uitvoeren. Dit omdat de aannemer hier geen tijd voor had in verband met de drukte in de bouw. Dit leverde een onderbesteding van € 27.000 op. Deze werkzaamheden moeten nog wel uitgevoerd worden. We moesten een subsidie van € 34.000 teruggeven omdat we er geen gebruik van hebben kunnen maken. De € 51.000 aan extra budget is een algemeen budget dat beschikbaar is voor alle monumenten. Het is onder gebracht bij de Oranjemolen maar kan ook voor andere monumenten gebruikt worden. Dit maakt dat er nog een deel, € 26.000, niet gebruikt is in 2022.

5.6 Media

De verkoop van het pand 't Spui heeft plaatsgevonden in december 2022 met als gevolg een vrijval vanuit de voorzieningen hiervoor. Aan de ene kant kan de verliesvoorziening lening IBV met € 230.000 vrijvallen vanwege de, gunstiger dan voorzien, verkoop van het pand 't Spui en aan de andere kant kan de voorziening frictiekosten voormalige bibliotheek vrijvallen met € 259.000. In de voorziening frictiekosten blijft een klein bedrag beschikbaar voor de afwikkeling van de liquidatie van de stichting wegens nakomende kosten in 2023. Ook is voorzien in de salarisgarantie voor het voormalig personeel die overgenomen zijn door de Zeeuwse bibliotheek. Deze wordt jaarlijks geactualiseerd en geeft voor 2022 een nadelig effect van € 35.000.

Een hogere afrekening van de bijdrage aan de bibliotheek, wegens stijging indexatie gedurende het jaar, van € 21.000 geeft op dit taakveld een totaal beeld van € 433.000 voordeel.

8.1 Ruimtelijke ordening

Het budget op MARKAZ (Marinekas) compensatie is voor onderzoek, bijeenkomsten en andere, niet voorziene, kosten binnen Wind in de zeilen (WIZ). In 2022 is er € 50.000 minder uitgegeven omdat de niet voorziene kosten zijn meegevallen. De opbrengsten (bijdrage derden) van € 51.000 betreffen kosten die we voorschieten en voor ieder 1/3 deel doorberekenen aan het Rijk en Provincie en niet hadden voorzien.

De omvang en de aantallen initiatieven van derden voor bestemmingsplannen is achtergebleven bij de verwachtingen. Hierdoor is er een nadeel ontstaan van € 85.000.

Doordat we kosten voor landschapsplannen, milieuplannen en advies voor stadslandgoed Nieuwerwe kunnen doorberekenen aan de provincie is er een voordeel ontstaan van € 40.000. Daarnaast zijn er voor

€ 55.000 minder kosten gemaakt door vertraging in afronding van de plannen. In de 2e Bestuursrapportage 2022 is een toevoeging aan de reserve begroot van € 155.000. Het voordeel van € 95.000 wordt toegevoegd aan de reserve stadslandgoed Nieuwerve. Hierdoor wordt aan de reserve in totaal € 250.000 toegevoegd.

8.2 Grondexploitatie

Zie ook 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur. Het totale voordeel wat ontstaat op de grondexploitatie en de bedrijventerreinen bedraagt € 8.089.000. Op basis van de doorrekeningen bij de 1e herziening 2023 neemt de verliesvoorziening met een bedrag van € 5.660.000 toe. De risicoreservering valt voor een bedrag van € 13.157.000 vrij. Verder hadden we winstnemingen voor een bedrag van € 592.000. Voor de nadere toelichting verwijzen we naar de paragraaf Grondbeleid.

8.3 Wonen en bouwen

Baten omgevingsvergunning laat een onderschrijding zien van € 479.000. De verwachting was dat er, na het 1e coronajaar, meer omgevingsvergunningen aangevraagd zouden worden in 2022 (inhaalslag). Echter door een nieuwe coronagolf en de overspannen bouwmarkt zijn de aanvragen in de praktijk achtergebleven bij de verwachting.

Het nadeel van € 33.000 op de Omgevingswet is ontstaan door meer kosten voor licentie, beheer en onderhoud software in 2022. In de 2^e Bestuursrapportage 2022 is een toevoeging aan de reserve Omgevingswet begroot van € 700.000. Het nadeel van € 33.000 wordt verrekend met de begrote toevoeging. Hierdoor wordt aan de reserve in totaal € 667.000 toegevoegd.

Het restantbudget stadsvernieuwing van € 51.000 was bedoeld om een regeling open te stellen voor ondernemers in de Vlissingse binnenstad. Nadat de overkappingen in onder andere de Lange Zelke zouden worden verwijderd, met een bijdrage van de gemeente Vlissingen, konden de gevels worden opgeknapt. Het openstellen van deze regeling is in 2022 niet gelukt.

Het budget voor monumenten is bedoeld om kleine particuliere initiatieven voor monumenten en erfgoed te ondersteunen. Daar was in 2022 minder vraag naar waardoor een voordeel van € 11.000 is ontstaan. Ook hadden we verwacht dat dit deels benut zou kunnen worden voor vervolgacties uit de kerkenvisie, maar die is helaas vertraagd. Daarnaast is er een voordeel op de kapitaallasten rente gerealiseerd van € 20.000.

4.

SOCIALE SAMENHANG

Wat heeft het gekost?

In het onderstaande overzicht staan de geraamde (begroting) en werkelijke (rekening) lasten en baten van de producten die tot dit programma behoren. Bij een positief saldo zijn de lasten hoger dan de baten. Bij een negatief saldo zijn de baten hoger dan de lasten. Kolom saldo is de begroting na wijziging minus de realisatie. Een positief bedrag in deze kolom is een voordeel.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil tussen begroting en realisatie
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.845	1.648	1.197	2.569	1.430	1.139	58
5.1 Sportbeleid en activering	2.049	520	1.529	1.837	651	1.186	344
6.1 Samenkr. en burgerparticipatie	8.047	4.747	3.300	7.619	4.816	2.803	497
6.2 Wijkteams	4.756	274	4.482	3.966	160	3.806	676
6.3 Inkomensregelingen	33.454	24.682	8.771	32.824	23.810	9.014	-243
6.4 Begeleide participatie	19.559	499	19.060	19.821	245	19.576	-515
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2.308	166	2.142	1.960	139	1.821	321
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	14.808	439	14.369	14.083	408	13.675	694
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	19.628	342	19.286	19.161	-	19.161	125
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	49.931	1.171	48.760	33.850	737	33.114	15.647
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	193	-	193	193	-	193	-
7.1 Volksgezondheid	2.000	-	2.000	1.979	-	1.979	21
Saldo van baten en lasten	159.577	34.487	125.090	139.864	32.397	107.467	17.623
Mutaties reserves							
0.10 Mutaties reserves	4.161	3.590	571	15.835	1	15.834	-15.263
Gerealiseerde resultaat	163.738	38.077	125.661	155.698	32.397	123.301	2.361

Toelichting op het resultaat

In onderstaande tekst lichten wij het verschil tussen begroting en rekening (laatste kolom) per taakveld toe. Binnen een taakveld kan het verschil uit meerdere (grote en kleine) mutaties bestaan. Het kan daarom voorkomen dat de toelichting niet 1 op 1 aansluit met het bovenstaand overzicht. We lichten alle afwijkingen toe met invloed op het resultaat welke groter zijn dan 1% van het taakveld met een minimum van € 25.000. Hiernaast geven wij u een toelichting op alle afwijkingen welke invloed hebben op het resultaat groter dan € 100.000.

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Schoolzwemmen

Het schoolzwemmen laat een positief resultaat zien van € 28.000.

Met het afschaffen van het schoolzwemmen in 2012 is er voor speciaal onderwijs Vlissingse locatie 't Springtij een uitzondering gemaakt. Het speciaal onderwijs is echter in 2020 naar Middelburg verhuisd. Vanuit de addendum op de exploitatieovereenkomst met Optisport hebben we in verband met afschaffen van het schoolzwemmen een compensatieverplichting. Het idee is om dit budget hiervoor in te zetten en dit zal aan het college voorgelegd worden.

Leerlingenvervoer

In de 2^e bestuursrapportage van 2022 is afgeraamd met € 80.000 vanwege een gunstige aanbesteding. Deze lijn heeft zich verder voortgezet en vertaalt zich in een onderschijding van € 35.000.

5.1 Sportbeleid en activering

Het voordelig resultaat op dit taakveld van € 361.000 wordt met name veroorzaakt door het hier dubbel wegboeken van de taakstelling revitalisering accommodaties. Deze taakstelling is in de 1e Bestuursrapportage 2022 weggeboekt van dit taakveld naar taakveld 6.1 (zie hierna). In de 2e Bestuursrapportage 2022 is het niet realiseren van deze taakstelling echter weer geboekt op taakveld 5.1. In de jaarrekening 2022 geeft dit op taakveld 5.1 een voordeel van € 329.000 en op taakveld 6.1 een nadeel van € 329.000. Per saldo dus een resultaat van € 0 in de jaarrekening. Naast wat andere diverse kleine voordelen is er een onderbesteding op de sportsubsidies van € 22.000 vanwege dat vooral aan het begin van 2022 sportactiviteiten werden gecancelled vanwege corona.

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Leefbaarheid Burgerparticipatie

De wijkcoördinatoren faciliteren en begeleiden doorlopend diverse burgerparticipatieprocessen. Dit kunnen zowel initiatieven zijn die starten vanuit de gemeente als initiatieven van groepen inwoners. Hiervoor zijn financiële middelen geraamd voor burgerparticipatie in 2022 niet zijn uitgeput. De reden hiervoor is dat er minder vraag naar financiële ondersteuning is geweest dan er is geraamd.

Werkbudget sociaal domein

In 2022 is er € 72.000 minder uitgegeven omdat de er heel veel aandacht is uitgegaan naar oprichting van het buurtbedrijf en de aanvullende zorg. Hierdoor is er op andere onderdelen minder geïnvesteerd.

Opvang ontheemden Oekraïne

In 2022 heeft de gemeente Vlissingen ontheemden uit Oekraïne opgevangen. Per opvangplaats ontvangen we een specifieke bijdrage vanuit het Rijk. In de 1e en 2e bestuursrapportage 2022 hebben we de verwachte kosten en de rijksbijdrage begroot. We hebben bij de 2e bestuursrapportage 2022 de reserve Opvang vluchtelingen ingesteld, omdat we de niet bestede rijksbijdrage reserveren voor de opvang van vluchtelingen.

De werkelijke kosten over 2022 bedroegen € 1.966.000. De nog te ontvangen rijksbijdrage bedroeg € 3.945.000. Het restant van € 1.979.000 voegen we toe aan de reserve opvang vluchtelingen.

In de marinekazerne hebben we in 2022 vluchtelingen opgevangen. Ook hier voegen we via taakveld 0.10 mutaties reserves de niet bestede rijksbijdrage van € 35.000 toe aan de reserve opvang vluchtelingen.

Inburgering

Een deel van het inburgeringsbudget ad € 247.000 is in 2022 niet benut. In dit budget zitten gelden voor het uitvoeren en organiseren door de gemeente van wettelijke verplichte onderdelen vanuit de Wet Inburgering 2021 waarvoor er in de SPUK middelen geen dekking is opgenomen (bijvoorbeeld: financieel ontzorgen en een financiële redzaamheidskursus én een werk/integratietraject). De trajecten passen niet perfect in 1 jaar. Het inburgeringstraject per persoon loopt namelijk vanaf het moment van huisvesten en duurt 3 jaar met eventuele uitloop. Afhankelijk van het traject, verschilt het moment waarop de kosten voor de inburgeraars gemaakt worden in deze periode van 3 jaar. De reden dat er met de circulaires hogere bedragen dan verwacht aan de gemeente toegekend zijn, houdt verband met de taakstelling voor het plaatsen van nieuwkomers dat meerdere keren per jaar verhoogd wordt.

Wmo beleid

De onderuitputting op het Wmo beleid bedraagt € 59.000.

Een deel van dit budget is bestemd voor toekomstbestendig wonen. Dit is niet benut, omdat er andere budgetten beschikbaar waren. Daarnaast was er een onderbezetting bij de Wmo-adviesraad, die in 2023 weer verder op sterkte zal komen.

In 2023 zal dit budget gebruikt worden voor de nulmeting Inclusief Vlissingen en de mogelijk daaruit voortvloeiende acties in 2023.

Maatschappelijk werk

De vrije ruimte op het maatschappelijk werk van € 34.000 betreft kleinere posten.

Huisvesting oud-archief

In de 2e bestuursrapportage 2022 hebben we de boekwinst van het voormalig archiefpand aan de Hellebardierstraat opgenomen. Conform het accommodatieplan op hoofdlijnen voegen we de opbrengst (€ 660.000) toe aan de reserve 'Revitalisering gemeentelijk accommodatiebestand'.

De verwachting was om dit pand eind 2022 in eigendom over te dragen. Dit is nog niet gelukt in verband met de aanvraag/verstrekking van de omgevingsvergunning. Verwachting is dat dit het 2e kwartaal van 2023 wel gaat lukken. We zullen deze mutatie in de 1e bestuursrapportage 2023 opnemen.

Revitalisering accommodaties

De taakstelling op de sport- en overige accommodaties bedroeg € 329.000. Dit was begroot op het budget 'revitalisering accommodaties'. In de 2e bestuursrapportage 2022 is deze taakstelling voor 2022 afgeraamd. Hierbij is echter het budget sportbeleid (taakveld 5.1 sportbeleid) afgeraamd. Dit had het budget 'sport- en overige accommodaties' moeten zijn. Hierdoor is er in de jaarrekening 2022 een tekort van € 329.000 op 'revitalisering accommodaties' en een overschot van € 329.000 op 'sportbeleid'.

Robuust rechtssysteem

In 2022 zijn de beschikbare middelen van € 67.000 niet besteed. Er bestond reeds een voorziening, het Sociaal Raadslieden Werk, die de werkzaamheden uitvoerde waarvoor deze middelen beschikbaar kwamen. Voor 2023 wordt er bekeken of en hoe de middelen wel besteed kunnen worden.

6.2 Wijkteams*Toegang Wmo en jeugdzorg*

Het voordeel van € 485.000 op de toegang van Wmo en jeugdzorg is vooral veroorzaakt doordat de inhuurbudgetten van ten behoeve van de toegang niet volledig zijn uitgegeven. Daarnaast zijn de kosten voor de aanschaf en licentie van een nieuwe applicatie nog niet in 2022 benut. De kosten zullen in 2023 worden gemaakt.

Buurtteams

Door wisseling en vroegtijdig vertrek van personeel binnen het project buurtteams is het beschikbare budget tot 31 december 2022 niet volledig besteed. Het restant bedraagt € 182.000.

6.3 Inkomensregelingen*Bijzondere bijstand*

In 2022 zijn er minder aanvragen voor bijzondere bijstand en minimaregelingen geweest. Hierdoor zijn de uitgaven lager dan begroot. In de begroting was rekening gehouden met een regeling voor ondernemers, de TONK, die in 2021 ten einde gekomen was. De verwachting was dat er nog wel een behoefte aan ondersteuning aan ondernemers vanuit de bijzondere bijstand zou bestaan, maar dat bleek niet dusdanig het geval.

BUIG

Het taakveld Inkomensregelingen bevat een nadeel rond de rijksbijdrage Buig van € 865.000 en het taakveld 6.4 Begeleide participatie laat in totaal een nadeel zien van € 515.000. Deze nadelen zijn vooral als volgt te verklaren:

Na de goede resultaten voor Orionis Walcheren in 2021, waren de verwachtingen voor 2022 zeer goed temeer omdat de coronacrisis meer en meer op haar einde liep. De wereld werd echter in februari overvallen door een nieuw crisis, te weten Oekraïne. Inflatiecijfers van 14%, een energiecrisis en krimpende economieën zijn het gevolg geweest. De effecten houden nog steeds aan. Ook bij Orionis Walcheren hebben deze abrupte nieuwe omstandigheden grote gevolgen gehad gedurende het hele jaar 2022.

De doelstellingen 2022 zijn samen te vatten in 2 hoofddoelstellingen voor respectievelijk de taakvelden 6.3 en 6.4: Vermindering van het klantenbestand (en daarmee de tekorten op de Rijksvergoeding) en verbetering van het rendement van het Werkleerbedrijf. Beide doelstellingen zijn niet gehaald. Het Buigtekort, wat in de afgelopen jaren al fors is teruggebracht en in 2021 voor het eerst in 10 jaar een positief saldo liet zien, is voor het eerst weer gestegen. De fors gedaalde Rijksvergoeding is daar mede debet aan.

Binnen het Werkleerbedrijf is de rendementsverbetering, die een positief vervolg diende te geven op het mooie resultaat van 2021, niet gerealiseerd.

Jeugdsport

Het budget jeugdsport laat een onderschrijding zien van € 56.000. De reden voor de onderschrijding is de lange wachtlijsten (mede door minder zweminstructeurs) bij zwemscholen. Er wordt gewerkt aan het wegwerken van deze achterstand.

Ook zijn er in 2022 minder aanvragen voor het Jeugdfonds Sport en Cultuur gedaan dan verwacht en begroot. Na de daling van het aantal aanmeldingen ten tijde van corona, zien we dat het aantal aanmeldingen in 2022 nog achterblijft. Met extra aandacht voor communicatie is het de verwachting dat dit de komende jaren richting het begrotingsaantal zal gaan.

6.4 Begeleide participatie

Zie de toelichting bij taakveld 6.3 Inkomensregelingen.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Woonvoorzieningen

In 2022 is een voordeel van € 158.000 ontstaan. In 2022 hebben wij minder meldingen gehad voor complexere woningaanpassingen, zoals bijvoorbeeld het plaatsen van een woonunit. Ook COVID-19 is mogelijk nog van invloed geweest op de lagere uitgaven. De woonvoorzieningen is altijd een moeilijk in te schatten post. De uitgaven kunnen door de jaren fluctueren omdat het bij complexe woningaanpassingen om grote bedragen gaat.

Vervoersvoorzieningen

We zien dat ook in 2022 het aantal ritten niet op het niveau van voor COVID-19 is gekomen, dit leidt ertoe dat er voor € 106.000 minder kosten zijn gemaakt voor de Wmo- vervoersvoorzieningen dan begroot. In de begroting 2023 hebben we het budget voor vervoersvoorzieningen deels afgeraamd op basis van de ontwikkeling die we in 2022 zien. In 2023 blijven we dit monitoren en passen het budget indien nodig verder aan.

Rolstoelvoorzieningen

In de 2e bestuursrapportage hebben we reeds het budget rolstoelvoorzieningen bijgesteld, echter blijken in de praktijk de kosten toch € 39.000 lager uit te vallen.

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Wmo begeleiding

De onderschrijding op de Wmo begeleiding bedraagt € 269.000. In 2021 was er een daling van het aantal cliënten en daarmee ook de kosten. Deze daling heeft zich doorgezet in de eerste helft 2022. Een mogelijke verklaring is dat er vanuit team Wmo en Jeugd intensiever gekeken wordt wanneer specialistische zorg passend is. Naast deze beweging naar lichtere vormen van ondersteuning zien we ook een toename bij Begeleiding Specialistisch Extra (2A05), waardoor er (ook) sprake is van een verschuiving.

Wmo dagbesteding

In 2020 en 2021 namen de aantallen inwoners (en daarmee de kosten) dat een beroep doet op specialistische dagbesteding af. Het aantal bij dagbesteding regulier neemt juist toe over de afgelopen jaren. Ook hier is dus een verschuiving te zien van specialistische naar lichtere vormen van dagbesteding. De kosten voor specialistische dagbesteding waren in 2022 € 157.000 lager dan begroot.

Overige Wmo voorzieningen

De kosten voor kortdurend verblijf kunnen sterk fluctueren, doordat het aantal inwoners dat deze vorm van zorg ontvangt erg klein is (gemiddeld 1 of 2 voorzieningen per maand). Als een inwoner in een bepaalde maand minder of geen beroep doet op deze vorm van zorg heeft dat meteen een groot effect op de kosten. Dat was het geval in het 2e kwartaal van 2022, waardoor deze kosten in 2022 € 79.000 lager uitvallen.

De kosten voor maatwerk ontzorgen waren in 2022 € 121.000 lager vanwege een aantal redenen:

- Twee specifieke casussen met relatief hoge kosten die in 2021 nog liepen, maar in 2022 afgerond waren, waaronder een overgang van een inwoner naar de WLZ (Wet Langdurige Zorg).
- Een aantal maatwerkvoorzieningen die liepen tot 1 juli 2022. Met de overgang naar het nieuwe contract zijn deze gestopt en ontvangen deze cliënten zorg vanuit de aanvullende zorg of PGB (Persoons Gebonden Budget).

COVID-19

Net als in 2020 en 2021 is ook in 2022 de meerkostenregeling van kracht. Deze regeling betreft de compensatie van zorgaanbieders Jeugdwet en Wmo inclusief centrumtaken die voortkomen uit het volgen van de richtlijnen van het RIVM in het kader van COVID-19. In de decembercirculaire 2022 is € 32.000 beschikbaar gesteld voor de Wmo (exclusief centrumtaken). De decembercirculaire konden we niet meer verwerken in de begroting 2022. De bijdrage van € 32.000 meerkosten Wmo (exclusief centrumtaken) hebben we opgenomen in deze jaarrekening.

Project plannen van aanpak artikel 12

De onderschrijding bedraagt € 80.000 Op de veranderopdracht jeugd die doorloopt tot eind 2023, heeft in 2022 minder activiteit plaatsgevonden dan verwacht. Een deel van deze activiteiten is doorgeschoven naar 2023. De meerkosten vergoeding in verband met de transitie per juli 2022 zijn meegenomen in het artikel 12-projectbudget.

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

De uitgaven aan individuele voorzieningen voor jeugdhulp zorg in natura komen ten laste van de laatste begrotingswijziging van de GGD, programmaonderdeel IJZ. Eventuele afwijkingen worden volgens de afgesproken systematiek in 2023 (t+1) afgerekend. In de meicirculaire 2022 is voor € 131.000 (voogdij 18+) aan extra bijdragen voor jeugd beschikbaar gesteld. Inzet van deze bijdrage was niet nodig omdat de uitgaven binnen de begroting paste.

Net als in 2020 en 2021 is ook in 2022 de meerkostenregeling van kracht. Deze regeling betreft de compensatie van zorgaanbieders Jeugdwet en Wmo inclusief centrumtaken die voortkomen uit het volgen van de richtlijnen van het RIVM in het kader van COVID-19. De decembercirculaire konden we niet meer verwerken in de begroting 2022. De bijdrage van € 23.000 meerkosten jeugd hebben we opgenomen in deze jaarrekening.

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Centrumtaken

Het overschot voor bestemming op de centrumtaken bedraagt € 15,6 miljoen. Dit voordeel bestaat vooral uit de volgende posten:

- Voordeel € 14,3 miljoen: De rijksbijdrage beschermd wonen is in 2021 bijgesteld vanwege de uitstroom van de WLZ cliënten. De uitname/verlaging van de rijksbijdrage is voor de centrumgemeente Vlissingen gunstig uitgevallen. Daarnaast zijn de cliëntgebonden kosten lager uitgevallen. De niet bestede middelen beschermd wonen over 2022 bedragen € 14,3 miljoen.
- Voordeel € 365.000: in de meicirculaire 2022 zijn naar aanleiding van het rapport Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK) middelen beschikbaar gesteld ten behoeve van versterking van de ontwikkeling naar het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze middelen zijn in 2022 voor een klein deel besteed en worden de komende jaren ingezet voor de doeleinden uit het rapport.
- Voordeel € 1.030.000: Bij de meicirculaire 2022 hebben we als centrumgemeenten circa € 1,1 miljoen ontvangen voor brede aanpak dak- en thuisloosheid. Een groot deel van deze middelen is niet uitgeven omdat we nog middelen uit 2021 nog beschikbaar hebben voor de uitvoering van het plan ter voorkoming van dak- en thuisloosheid. Deze middelen zijn vorig jaar overgeheveld naar 2022.
- Voordeel € 424.000: De kosten voor PGB's beschermd wonen waren € 0,4 miljoen lager uitgevallen dan de bijgestelde begroting. De kosten voor PGB zijn vanwege de uitstroom van de WLZ cliënten de laatste jaren flink afgenomen.

- Nadeel € 431.000: De eigen bijdrage van beschermd wonen cliënten zijn € 0,4 miljoen lager uitgevallen dan de bijgestelde begroting. De eigen bijdrage zijn vanwege de uitstroom van de WLZ cliënten de laatste jaren flink afgenomen.

0.10 Mutaties reserves

Elk jaar worden de niet bestede rijksbijdragen voor de Centrumtaken beschermd wonen, vrouwenopvang en maatschappelijke opvang toegevoegd aan de reserve Centrumtaken. Het overschot op centrumtaken bedroeg ruim € 15 miljoen. Een deel van dit overschot wordt in 2022 niet in de reserve centrumtaken gestort maar wordt ingezet om de taakstelling artikel 12 te realiseren. In 2022 is vanuit het begrotingsresultaat centrumtaken € 0,7 miljoen ingezet om de taakstelling te realiseren. In de begroting was rekening gehouden met een onttrekking van € 1,7 miljoen voor de budgetoverheveling van centrummiddelen 2022. Deze onttrekking heeft niet plaatsgevonden omdat de rijksbijdrage van Beschermd Wonen 2023 toereikend was om de kosten van 2023 te dekken. Per saldo is een bedrag van € 13,6 miljoen conform raadsbesluit in de reserve centrumtaken gestort.

In de 2e bestuursrapportage hebben we een bedrag van € 1,5 miljoen begroot als storting in de reserve opvang vluchtelingen. In de werkelijkheid waren onze kosten lager waardoor we uiteindelijk een bedrag van € 0,5 miljoen meer hebben toegevoegd aan deze reserve.

4.

BESTUUR

Wat heeft het gekost?

In het onderstaande overzicht staan de geraamde (begroting) en werkelijke (rekening) lasten en baten van de producten die tot dit programma behoren. Bij een positief saldo zijn de lasten hoger dan de baten. Bij een negatief saldo zijn de baten hoger dan de lasten. Kolom saldo is de begroting na wijziging minus de realisatie. Een positief bedrag in deze kolom is een voordeel.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil tussen begroting en realisatie
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
0.1 Bestuur	2.367	-	2.367	2.474	409	2.065	302
0.2 Burgerzaken	2.635	644	1.991	2.485	602	1.883	108
0.8 Overige baten en lasten	70	-	70	20	-	20	50
Saldo van baten en lasten	5.072	644	4.428	4.979	1.012	3.968	460
Mutaties reserves							
0.10 Mutaties reserves	12.197	18.121	-5.924	12.197	17.752	-5.555	-369
Gerealiseerde resultaat	17.269	18.765	-1.496	17.176	18.763	-1.587	91

Toelichting op het resultaat

In onderstaande tekst lichten wij het verschil tussen begroting en rekening (laatste kolom) per taakveld toe. Binnen een taakveld kan het verschil uit meerdere (grote en kleine) mutaties bestaan. Het kan daarom voorkomen dat de toelichting niet 1 op 1 aansluit met het bovenstaand overzicht. We lichten alle afwijkingen toe met invloed op het resultaat welke groter zijn dan 1% van het taakveld met een minimum van € 25.000. Hiernaast geven wij u een toelichting op alle afwijkingen welke invloed hebben op het resultaat groter dan € 100.000.

0.1 Bestuur

De onderuitputting op het taakveld bestuur van € 302.000 is voor een belangrijk deel te verklaren door de gedeeltelijke vrijval van de voorziening pensioenbijdrage wethouders met € 409.000. Deze vrijval heeft als reden dat de rekenrente voor de voorziening (2,472%) fors hoger is dan in 2021 (0,528%). Naast bovenstaande onttrekking zijn de pensioenpremies van de zittende wethouders toegevoegd aan de voorziening (€ 35.000).

Aan de voorziening wachtgeld oud-bestuurders is € 50.000 toegevoegd om te kunnen voldoen aan de actuele wachtgeldverplichtingen.

Daarnaast zijn er facturen begroot op het taakveld overhead maar geboekt in het (juiste) taakveld bestuur. Dit zorgt voor een overschrijding en gaat om een bedrag van € 115.000. Het gaat hier om diverse contributies zoals de contributie voor de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, Zeeuwse Ombudsman enz. In de bestuursrapportage 2023 zal de begroting hier structureel op worden aangepast.

0.2 Burgerzaken

Ondanks dat eerder de opbrengst van de rij- en reisdocumenten naar beneden was bijgesteld, is het aantal aanvragen voor deze producten in 2022 nog verder achtergebleven dan verwacht. Na de coronapandemie was de verwachting dat het aantal aanvragen, van met name de reisdocumenten, weer toe zou nemen tot op het oude niveau. Dit is niet gebeurd. Hierdoor zijn de inkomsten ruim achtergebleven. Daarentegen hebben we ook minder af moeten dragen aan het Rijk.

0.8 Overige baten en lasten bestuur

4.

De onderschrijding op de mobiliteitspool € 24.750 komt omdat er in 2022 geen kosten zijn gemaakt ten laste van dit budget. Voor 2023 en verder is dit bedrag structureel afgeraamd.

In 2022 zijn voorbereidingen getroffen voor de nulmeting Vlissingen Inclusief, als start om te komen tot een Lokale Inclusie Agenda. Uit dit budget is de inhuur betaald voor dit beleidsterrein. De kosten van de nulmeting worden in 2023 gemaakt. Deze kosten worden betaald uit het budget Wmo-beleid.

0.10 Mutaties reserves

4.

OVERHEAD

Wat heeft het gekost?

In het onderstaande overzicht staan de geraamde (begroting) en werkelijke (rekening) lasten en baten van de producten die tot dit programma behoren. Bij een positief saldo zijn de lasten hoger dan de baten. Bij een negatief saldo zijn de baten hoger dan de lasten. Kolom saldo is de begroting na wijziging minus de realisatie. Een positief bedrag in deze kolom is een voordeel.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil tussen begroting en realisatie
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
Overhead personeel en overige	14.252	684	13.568	12.527	770	11.757	1.811
Overhead ICT	6.138	3.733	2.405	5.924	3.765	2.158	247
Overhead huisvesting	1.466	-	1.466	1.444	1	1.443	23
Overhead doorbel investeringen	-560	-	-560	-487	-	-487	-73
Overhead doorbelasting grexen	-501	-	-501	-526	-	-526	25
	20.795	4.417	16.378	18.881	4.536	14.344	2.034
Overhead stelpost taakstelling	-	-	-	-	-	-	-
Overhead stelpost investeringen	-36	-	-36	-	-	-	-36
	-36	-	-36	-	-	-	-36
Saldo van baten en lasten	20.760	4.417	16.343	18.881	4.536	14.344	1.998
Mutaties reserves							
Geen mutaties	-	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerde resultaat	20.760	4.417	16.343	18.881	4.536	14.344	1.998

Toelichting op het resultaat

In onderstaande tekst lichten wij het verschil tussen begroting en rekening (laatste kolom) per taakveld toe. Binnen een taakveld kan het verschil uit meerdere (grote en kleine) mutaties bestaan. Het kan daarom voorkomen dat de toelichting niet 1 op 1 aansluit met het bovenstaand overzicht. We lichten alle afwijkingen toe met invloed op het resultaat welke groter zijn dan 1% van het taakveld met een minimum van € 25.000. Hiernaast geven wij u een toelichting op alle afwijkingen welke invloed hebben op het resultaat groter dan € 100.000.

Overhead-Personeel en overige

Binnen dit taakveld worden alle personeelgerelateerde kosten begroot en verantwoord. In de 2^e bestuursrapportage is reeds gerapporteerd dat er een voordeel op de personeelskosten zal ontstaan. Het voordeel bedraagt € 1.845.000 en wordt vooral door de volgende onderdelen veroorzaakt:

- Voordeel € 605.000: Er is als gevolg van een gunstige CAO ontwikkeling een voordeel op inhuur- en loonkosten ontstaan. Daarnaast is door de krapte op de arbeidsmarkt een vertraging in de invulling van vacatures opgetreden. Dit levert een voordeel in de personeelslasten op.
- Voordeel € 236.000: In 2022 is er weinig gebruik gemaakt van het knelpuntenbudget voor onvoorziene zaken. Het niet benutten van dit budget levert een voordeel op.
- Voordeel € 212.000: In 2022 zijn minder kosten voor opleiden en arbo, etc. uitgegeven.
- Voordeel € 108.000: Er is een voordeel op de kosten voor woon-werkverkeer en reis en verblijfkosten ontstaan.
- Voordeel € 115.000: We hebben begroot op dit taakveld (0.4) maar de facturen (terecht) geboekt op het juiste taakveld bestuur (0.1). Het voordeel in dit programma valt dus weg tegen het nadeel in programma bestuur, taakveld 0.1. Het gaat hier om diverse contributies zoals de contributie voor de Vereniging van

Nederlandse Gemeenten, Zeeuwse Ombudsman enz. In de bestuursrapportage 2023 zal de begroting hier structureel op worden aangepast.

- Voordeel € 337.000: In 2022 is het budget ad € 550.000 voor organisatieontwikkeling niet volledig ingezet. Het onbenutte budget ad € 337.000 zal niet worden onttrokken aan de reserve organisatieontwikkeling en zal ingezet worden in 2023.
- Voordeel € 364.000: Er heeft in 2022 een hogere doorbelasting van het ambtelijke inzet naar projecten plaatsgevonden.
- Nadeel € 52.000: Er is een bedrag ten behoeve van de uitbetaling van verlofaanspraken opgenomen waarmee in de begroting geen rekening was gehouden.
- Overige nadeel van € 80.000 is ontstaan door diverse kleine afwijkingen.

Overhead-ICT

Het voordeel op dit taakveld bedraagt € 247.000. Naast diverse kleine voor -en nadelen wordt dit met name veroorzaakt door een onderbesteding op de personeelskosten. Dit is het gevolg van een vertraging bij de invulling van de vacatures door een krapte op de arbeidsmarkt.

Stelpost overhead investeringen

Deze post laat een nadeel zien van € 73.000. In 2022 zijn minder uren aan de investeringen toegerekend. Hierdoor is een deel van de overheadkosten niet doorbelast naar de investeringen.

Stelpost overhead grexen

Deze post laat een voordeel zien van € 25.000. In 2022 zijn meer uren aan de grexen toegerekend. Hierdoor zijn meer overheadkosten doorbelast naar de grexen.

4.

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Wat heeft het gekost?

In het onderstaande overzicht staan de geraamde (begroting) en werkelijke (rekening) lasten en baten van de producten die tot dit programma behoren. Bij een positief saldo zijn de lasten hoger dan de baten. Bij een negatief saldo zijn de baten hoger dan de lasten. Kolom saldo is de begroting na wijziging minus de realisatie. Een positief bedrag in deze kolom is een voordeel.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil tussen begroting en realisatie
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
0.5 Treasury	-571	5.490	-6.061	176	5.931	-5.755	-306
0.61 OZB woningen	1.400	6.485	-5.084	1.365	6.504	-5.140	55
0.62 OZB niet-woningen	-	7.785	-7.785	-	7.739	-7.739	-46
0.64 Belastingen overig	-	685	-685	-	717	-717	32
0.7 Alg. uitk. en overig uitk.gem.fnd.	-	163.439	-163.439	-	172.154	-172.154	8.715
3.4 Economische promotie	-	911	-911	-	1.126	-1.126	215
Overige baten en lasten Onvoorzien	255	-	255	-	-	-	255
Saldo van baten en lasten	1.084	184.794	-183.709	1.541	194.171	-192.630	8.921
Vennootschapsbelasting (VpB)	16	-	16	4	-	4	12
Mutaties reserves							
0.10 Mutaties reserves	4.990	-	4.990	5.298	-	5.298	-308
Gerealiseerde resultaat	6.090	184.794	-178.703	6.843	194.171	-187.328	8.625

Toelichting op het resultaat

In onderstaande tekst lichten wij het verschil tussen begroting en rekening (laatste kolom) per taakveld toe. Binnen een taakveld kan het verschil uit meerdere (grote en kleine) mutaties bestaan. Het kan daarom voorkomen dat de toelichting niet 1 op 1 aansluit met het bovenstaand overzicht. We lichten alle afwijkingen toe met invloed op het resultaat welke groter zijn dan 1% van het taakveld met een minimum van € 25.000. Hiernaast geven wij u een toelichting op alle afwijkingen welke invloed hebben op het resultaat groter dan € 100.000.

0.5 Treasury

Bij het opzetten van de primaire begroting worden de rentelasten en rentebaten begroot. Op basis van die inschatting worden de door te berekenen rentepercentages aan de grondexploitaties en de overige investeringen bepaald. Door het niet aantrekken van de verwachte nieuwe leningen, het achterblijven van investeringen, en het bovendien ontvangen van rente op onze rekening bij de schatkist door het oplopen van de rente in het 4e kwartaal van 2022, waren onze totale rentelasten lager in 2022. In de 2e herziening zijn de rentepercentages voor de grondexploitaties daardoor naar beneden bijgesteld. Bij het opstellen van de jaarrekening is vanwege het behaalde voordeel de rentetoe rekening aan de overige investeringen naar beneden bijgesteld, zie de paragraaf financiering. Er is een totaal begrotingsnadeel behaald van € 609.000. Het ontvangen dividend welke ook valt onder taakveld treasury was € 303.000 hoger dan verwacht. Dit komt door de ontvangst van dividend van Evides. Het totaalsaldo komt hier door op € 306.000 negatief.

0.61 OZB woningen

Het voordelig resultaat van € 55.000 heeft met name te maken met het resultaat op de bijdrage aan de samenwerking belastingen als gevolg van dat de samenwerking in 2022 niet alle vacature ruimte heeft ingevuld.

0.64 Belastingen overig

Naast een hogere opbrengst van de hondenbelasting van € 8.000 door de 1e controle na corona is er op het onderdeel precario een voordelig resultaat van € 23.000. Voornamelijk als gevolg van toename gebruik gemeentegrond, door bijvoorbeeld het gebruik van steigers. Daarnaast nog een klein voordeel van € 1.000 binnen dit taakveld.

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Via de decembercirculaire 2022 ontvingen we een specifieke- en/of decentralisatie uitkeringen tot een bedrag van circa € 3 miljoen voor o.a. energietoeslag (€ 1,7 miljoen), maatschappelijke opvang (€ 0,4 miljoen), inkomstenderving 2020 COVID-19 (€ 0,4 miljoen) en diverse overige (€ 0,5 miljoen). Daarnaast ontvingen we nog extra bijdragen uit het gemeentefonds over voorgaande jaren voor circa € 0,7 miljoen. Ook verantwoordden we de bijdragen artikel 12 zoals opgenomen in het inspectierapport 2021-2022 tot een bedrag van € 5 miljoen.

3.4 Economische promotie

€ 130.000 meeropbrengst Toeristenbelasting. Dit is een direct gevolg van uitstekende seizoenen en een uitbreiding van recreatieve accommodaties binnen de gemeente Vlissingen. In de meerjarenbegroting 2023-2026 hebben we hier al rekening mee gehouden. Nadat de voorlopige aanslagen in 2023 zijn opgelegd kijken we of er een bijstelling van deze post benodigd is in de 2e bestuursrapportage 2023.

€ 85.000 meeropbrengst Forensenbelasting. Door toename van het aantal objecten, die in aanmerking komen voor de forensenbelasting en een toename van verhuur is hier sprake van een structureel voordelig resultaat. Het structurele effect zal meegenomen worden in de 1e bestuursrapportage 2023.

0.8 Overige baten en lasten: post onvoorzien

In 2022 deden we geen beroep op het reguliere budget voor onvoorziene uitgaven met als gevolg een positief resultaat in de jaarrekening van € 255.000.

4.8 Begrotingsrechtmatigheid

Bij de begroting is het college door de raad gemandateerd om deze binnen de afgesproken financiële kaders uit te voeren. Volgens de financiële verordening 2019 stelt de raad de begroting vast op programma indeling. Dit betekent dat het college binnen een programma over- en onderschrijdingen mag realiseren zolang het saldo van een programma niet wordt overschreden.

In de financiële verordening 2019 is daarnaast in artikel 5 lid 4 bepaald dat het college de raad vooraf informeert als ze verwacht dat de lasten de geautoriseerde lasten of de investeringsuitgaven de geautoriseerde investeringskredieten dreigen te overschrijden of de baten de geautoriseerde baten dreigen te overschrijden.

Volgens de kadernota rechtmatigheid 2018 moet het college bij de jaarrekening inzicht geven in de begrotingsoverschrijdingen aan de lastenkant, waarbij oorzaken en achtergronden worden toegelicht. Bij de jaarrekening krijgt de raad dit overzicht voorgelegd om overschrijdingen waar nodig alsnog te autoriseren.

Begrotingsrechtmatigheid programma's

In onderstaande tabel geven wij per programma het resultaat van de lasten en de baten op basis van de begroting na wijziging weer. We vergelijken de begroting met de werkelijke lasten en baten van de jaarrekening 2022. De verschillen waarbij er sprake is van meer lasten of minder baten bij de jaarrekening 2022 ten opzichte van de begroting na wijziging lichten wij nader toe. Het gaat hier over het programma Algemene dekkingsmiddelen. Voor een financiële toelichting van alle programma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.7 Toelichting op het overzicht baten en lasten.

Lasten

Programma (bedragen in € 1.000)	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil	Percentage
Leefbaarheid	41.752	39.755	1.997	-4,8%
Aantrekkelijke Stad	43.922	29.053	14.869	-33,9%
Sociale Samenhang	159.577	139.864	19.713	-12,4%
Bestuur	5.072	4.979	92	-1,8%
Overhead	20.760	18.881	1.879	-9,1%
Algemene dekkingsmiddelen	1.084	1.541	-457	42,1%

Toelichting Algemene dekkingsmiddelen

Bij het opzetten van de primaire begroting worden de rentelasten en rentebaten begroot. Op basis van die inschatting worden de door te berekenen rentepercentages aan de grondexploitaties en de overige investeringen bepaald. Door het niet aantrekken van de verwachte nieuwe leningen, het achterblijven van investeringen, en het bovendien ontvangen van rente op onze rekening bij de schatkist door het oplopen van de rente in het 4e kwartaal van 2022, waren onze totale rentelasten lager in 2022. In de 2e herziening zijn de rentepercentages voor de grondexploitaties daardoor naar beneden bijgesteld. Bij het opstellen van de jaarrekening is vanwege het behaalde grote voordeel de rentetoerekening aan de overige investeringen naar beneden bijgesteld, zie de paragraaf financiering. Er is een totaal begrotingsnadeel behaald van € 609.000.

Conclusie

Rekening houdend met de hogere inkomsten blijft de realisatie van de Algemene dekkingsmiddelen onder de begroting.

4.

Baten

Programma (bedragen in € 1.000)	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil	Percentage
Leefbaarheid	24.368	21.985	2.384	-9,8%
Aantrekkelijke Stad	22.518	16.349	6.170	-27,4%
Sociale Samenhang	34.487	32.397	2.090	-6,1%
Bestuur	644	1.012	-368	57,1%
Overhead	4.417	4.536	-119	2,7%
Algemene dekkingsmiddelen	184.794	194.171	-9.377	5,1%

Conclusie

Programma Leefbaarheid:

De onderschrijding op dit programma vindt zijn oorzaak op de volgende taakvelden:

■ **Taakveld 0.63 Parkeerbelasting:**

Er was een lagere opbrengst van circa € 200.000 vanwege de sluiting van de boulevards en vanwege bouwwerkzaamheden van de Aldi van het parkeerterrein aan de Spuikom.

■ **Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer:**

Vanwege vertraging in de aanleg van glasvezelkabel ontvangen we ruim € 600.000 minder in 2022. Hieronder ontstaat een onderschrijding op de inkomsten. We ontvangen dit bedrag alsnog in 2023. Daarnaast hebben we een aanwending van de voorziening achterstallig onderhoud begroot die niet benodigd was. Hierdoor hebben we minder inkomsten van € 575.000.

■ **Taakveld 2.2 Parkeren:**

In 2022 hebben we een coronacompensatie ontvangen (en verwerkt) van € 439.000 via de algemene uitkering (taakveld 0.7). De raming hadden we verwerkt op dit taakveld waardoor er hier een onderschrijding ontstaat.

■ **Taakveld 4.2 Onderwijshuisvesting:**

In 2022 hadden we voor € 200.000 aan onvoorziene kosten voor de sloop van de basisschool, deze hebben we verantwoord als negatieve inkomst waardoor er een onderschrijding van de baten ontstaat.

■ **Taakveld 5.2 Sportaccommodaties:**

We hebben een correctie gedaan op de SPUK (specifieke uitkering) sport van ruim € 100.000. Daarnaast hadden we in 2022 minder inkomsten vanwege het na-ijleffect van COVID-19 van ruim € 140.000.

Programma Aantrekkelijke stad:

De onderschrijding op dit programma zit in de taakvelden 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur en 8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen). Door lagere lasten is de toename van de boekwaarde in werkelijkheid ook minder dan begroot. Ook hebben de grondverkoop minder opgebracht dan we verwachtten. Per saldo hebben we hierdoor ruim € 6 miljoen minder inkomsten dan begroot.

Programma Sociale samenhang:

De onderschrijding op dit programma vindt zijn oorzaak op de volgende taakvelden:

■ **Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie:**

In de raming hebben we voor een bedrag van € 660.000 rekening gehouden met de verkoop van het voormalig archiefpand aan de Hellebardierstraat. De verkoop heeft in 2022 niet plaatsgevonden waardoor er een onderschrijding van de raming is. De verwachting is dat we het pand in 2023 verkopen.

■ **Taakveld 6.3 Inkomensregelingen:**

We hadden een bedrag van ruim € 450.000 begroot voor de SPUK energiearmoede. Hier staan ook begrote uitgaven voor een zelfde bedrag tegenover. Deze uitgaven hebben we in 2022 niet gedaan, maar doen we

naar verwachting in 2023 en 2024. Het betreffende bedrag hebben we als vooruitontvangen bedrag via de balans meegenomen naar 2023. Hierdoor ontstaat er een onderschrijding op de inkomsten.

■ **Taakveld 6.4 Begeleide participatie:**

Hiervoor geldt hetzelfde als bij taakveld 6.3. We hebben in 2022 begroot dat we voor de WIZ SPUK arbeidsmarkt tot een bedrag van € 340.000 uitgaven zouden doen. Dit is echter beperkt gebleven tot een bedrag van € 53.000. Hierdoor ontstaat ook aan de inkomstenkant een onderschrijding van ruim € 286.000.

■ **Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-:**

We hebben het resultaat van de jaarrekening van de GGD 2021 van ruim € 341.000 begroot als inkomst. De verantwoording heeft echter via de uitgavenkant (negatief) plaatsgevonden waardoor er een onderschrijding van de inkomsten plaatsvindt.

■ **Taakveld 6.81 Geëscaleerde zorg18+:**

De eigen bijdragen van beschermd wonen cliënten zijn ruim € 400.000 lager uitgevallen dan begroot. Oorzaak hiervan is de uitstroom van WLZ (Wet Langdurige Zorg) cliënten.

De oorzaak van de onderschrijdingen van de baten zijn toegelicht bij 4.7 en hebben betrekking op bestaand beleid. Het begrotingscriterium komt niet in het geding.

Begrotingsrechtmatigheid investeringen

Voor investeringen moet op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording in de toelichtingen op de programmarekening eveneens een analyse van de overschrijdingen op de afgesloten investeringen worden gemaakt. In de onderstaande tabel geven wij de investeringen weer waarvoor we geen voorziening hebben getroffen en welke in 2022 nog niet zijn afgesloten. De investeringen waarbij er ook sprake is van een overschrijding (begroot versus werkelijk) lichten wij nader toe. Voor een overzicht van de investeringen 2022 van alle programma's verwijzen wij u naar hoofdstuk 3. Voor elk programma (indien van toepassing) is er een onderdeel investeringen. Daar geven we de investeringen weer.

Programma	Budget	Besteding	Restant	Toelichting
Programma 1 Leefbaarheid				
Herinr PH/OV/Edisonweg-deel subs PZ	-	1	-1	1
Herinr Coosje Buskenstr eo (SARCC)	450	886	-436	2
Cirkelmaaier	25	26	-1	1
Riool Schoonenb. Groot Ab fase 5+6	1.483	1.585	-102	3
Riolering Molenweg fase 2	1.677	1.678	-1	1
Riolering Scheldestraat e.o.	1.423	1.678	-255	4
Ondergrondse afvalopslag 2019	164	169	-6	5
Ondergrondse afvalopslag 2020	242	252	-11	6
Ondergrondse afvalopslag 2021	312	317	-4	7
Grafdelfmachine	35	47	-12	8
Programma 2 Aantrekkelijke Stad				
Erfpachtovk P-plaatsen Visserijkade	-	155	-155	1
Erfpacht 2e Binnenhavenw-VBC Deurloo	-	25	-25	2
Totaal	5.336	5.906	-571	

Toelichting investeringen programma leefbaarheid

1. Diverse investeringen

Dit zijn marginale overschrijdingen.

2. Herinrichting van de Coosje Buskenstraat

Het college heeft in maart 2019 besloten om als partner aan te sluiten bij het Interreg 2 Zeeën partnerschap SARCC. De gemeente ontvangt cofinanciering voor 60% van haar ingebrachte investeringen, personeelskosten en overige kosten. In totaal is € 475,493,- (obv 60% cofinanciering) te verkrijgen vanuit de subsidie, wat we ook binnen gaan halen. Als gemeente zetten we als voornaamste cofinancieringen het

budget in wat voorzien is voor de herinrichting van de Coosje Buskenstraat á €450.000,-. Teruggave van de subsidie gebeurt middels declaraties in juni of december. Na een heel proces van controles binnen het Interreg secretariaat en door onze eigen accountant (first level controller) wordt de uitbetaling vaak pas 5 tot 8 maanden na het indienen van de declaratie retour ontvangen. Op dit moment is het krediet met € 435.845 overschreden, maar is het grootste deel van de teruggave van de subsidie die is toegezegd nog niet ingediend cq. ontvangen.

3. Riool Schoonenb. Groot Ab fase 5+6

De kosten overschrijding heeft meerdere oorzaken. De belangrijkste zijn:

- Om een nog robuuster toekomstbestendig hemelwaterafvoersysteem te maken, hebben we besloten om een extra HWA-leiding richting Koopmansvoetpad aan te brengen.
- In verband met de ligging van de waterleiding moesten we het werk in meerdere fasen uitvoeren en was het noodzakelijk om extra koppelingen in de riolering te maken.
- In de Hunzestraat zou een hoofdtransportwaterleiding door DNWG worden vernieuwd. Echter bij nader inzien bleek dit niet te kunnen. Hierdoor moesten we het riool onder de leiding boren.

4. Riolering Scheldestraat e.o.

We hebben 2 kredieten voor de 'rooie buurt' (Scheldestraat e.o.). Per abuis hebben we facturen op het verkeerde krediet geboekt waardoor hier een overschrijding ontstaat. Dit corrigeren we in 2023.

5./6./7. Ondergrondse afvalopslag 2019, 2020 en 2021

De overschrijding wordt in 2023 gecorrigeerd ten laste van het krediet van 2022.

8. Grafdelfmachine

Het krediet voor de grafdelfmachine is, in verband met andere taakverdeling binnen Stadsbeheer niet ingezet voor de begraafplaats. Er is gekozen om een machine in combinatie met een aanhangwagen aan te schaffen ten behoeve van de winterdienst. De machine met aanhangwagen wordt voortgetrokken door een trekker van het cluster groen. Het krediet is met € 11.585 overschreden.

Toelichting investeringen programma aantrekkelijke stad

1. Erfpachtovereenkomst P-plaatsen Visserijkade

Dit betreft activering van grond uit de grondexploitatie welke we hebben uitgegeven in erfpacht in plaats van verkoop.

2. Erfpacht 2e Binnenhavenw.-VBC Deurloo

Dit betreft activering van grond uit de grondexploitatie welke we hebben uitgegeven in erfpacht in plaats van verkoop.

Conclusie

De oorzaak van de overschrijdingen van de investeringen zijn toegelicht en hebben betrekking op bestaand beleid. Het begrotingscriterium komt niet in het geding.

4.9 Overzicht van gerealiseerde baten en lasten per taakveld

De taakvelden zijn ingericht conform de “Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 18 april 2016, nr. 2016-0000217051, houdende vaststelling van de voor de uitvoeringsinformatie te gebruiken taakvelden en regeling van de verstrekking van de informatie voor derden (Regeling vaststelling taakvelden en verstrekking informatie voor derden)”.

Als verdelingsprincipe is ieder subproduct gekoppeld aan enerzijds een product en anderzijds een taakveld. Een product kan uit meerdere subproducten en daarmee ook taakvelden bestaan. De producten zijn toebedeeld aan de verschillende programma's.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting			Realisatie			Saldo		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	2.367	-	2.367	2.474	409	2.065	-107	-409	302
0.10 Mutaties reserves	25.344	21.796	3.548	37.445	18.452	18.993	-12.101	3.344	-15.445
0.11 Resultaat van de rekening	-4.503	-	-4.503	-	-	-	-4.503	-	-4.503
0.2 Burgerzaken	2.635	644	1.991	2.485	602	1.883	150	42	108
0.4 Overhead	20.760	4.417	16.343	18.881	4.536	14.344	1.879	-119	1.998
0.5 Treasury	-571	5.490	-6.061	176	5.931	-5.755	-748	-441	-306
0.61 OZB woningen	1.400	6.485	-5.084	1.365	6.504	-5.140	36	-20	55
0.62 OZB niet-woningen	-	7.785	-7.785	-	7.739	-7.739	-	46	-46
0.63 Parkeerbelasting	-	3.116	-3.116	-	2.934	-2.934	-	182	-182
0.64 Belastingen overig	-	685	-685	-	717	-717	-	-32	32
0.7 Alg. en ovg uitk. gemeentefonds	-	163.439	-163.439	-	172.154	-172.154	-	-8.715	8.715
0.8 Overige baten en lasten	325	-	325	20	-	20	305	-	305
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	16	-	16	4	-	4	12	-	12
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.493	-	3.493	3.492	-	3.492	1	-	1
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.858	-	1.858	1.831	-	1.830	27	-	28
2.1 Verkeer en vervoer	10.214	2.669	7.544	9.686	1.445	8.241	528	1.224	-697
2.2 Parkeren	1.449	439	1.010	1.375	-	1.374	74	439	-365
2.4 Economische havens en waterwegen	1.160	397	763	766	316	450	393	81	313
3.1 Economische ontwikkeling	1.062	375	687	861	183	678	200	192	9
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7.986	5.492	2.493	5.960	3.946	2.014	2.026	1.546	479
3.3 Bedrijvenloket en bedr.regeling	163	158	5	175	160	15	-12	-2	-10

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting			Realisatie			Saldo		
3.4 Economische promotie	1.054	1.283	-228	1.005	1.524	-518	49	-241	290
4.2 Onderwijshuisvesting	4.219	578	3.641	4.084	324	3.760	135	254	-119
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	2.845	1.648	1.197	2.569	1.430	1.139	275	218	58
5.1 Sportbeleid en activering	2.049	520	1.529	1.837	651	1.186	212	-131	344
5.2 Sportaccommodaties	2.136	899	1.237	1.916	643	1.273	220	256	-36
5.3 Cultuurpresent, -prod. en -part.	582	42	541	559	45	514	23	-4	27
5.4 Musea	883	77	807	927	270	657	-44	-193	149
5.5 Cultureel erfgoed	292	-39	331	256	-46	301	36	6	30
5.6 Media	797	-	797	853	489	364	-56	-489	433
5.7 Openb groen en (openl) recreatie	3.664	267	3.398	3.861	207	3.654	-197	60	-257
6.1 Samenkracht en burgerparticip.	8.047	4.747	3.300	7.619	4.816	2.803	428	-70	497
6.2 Wijkteams	4.756	274	4.482	3.966	160	3.806	790	113	676
6.3 Inkomensregelingen	33.454	24.682	8.771	32.824	23.810	9.014	629	872	-243
6.4 Begeleide participatie	19.559	499	19.060	19.821	245	19.576	-262	253	-515
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.308	166	2.142	1.960	139	1.821	348	27	321
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	14.808	439	14.369	14.083	408	13.675	725	31	694
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	19.628	342	19.286	19.161	-	19.161	466	342	125
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	49.931	1.171	48.760	33.850	737	33.114	16.081	434	15.647
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	193	-	193	193	-	193	-	-	-
7.1 Volksgezondheid	2.000	-	2.000	1.979	-	1.979	21	-	21
7.2 Riolering	5.414	6.749	-1.334	5.531	6.988	-1.457	-116	-239	123
7.3 Afval	5.108	8.082	-2.974	4.703	7.932	-3.229	405	150	255
7.4 Milieubeheer	2.269	601	1.668	1.972	556	1.415	298	45	253
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	750	553	197	504	605	-101	245	-52	298
8.1 Ruimtelijke ordening	1.397	146	1.251	1.323	184	1.140	74	-38	112
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrter.)	26.019	13.912	12.107	13.723	9.441	4.282	12.296	4.471	7.825
8.3 Wonen en bouwen	3.687	1.985	1.703	3.411	1.279	2.132	276	706	-429
	293.005	293.005	-	271.487	288.867	-17.380	21.518	4.138	17.380

4.

4.10 Verdelingsprincipe taakvelden

De taakvelden zijn als volgt verdeeld over de programma's en producten:

Omschrijving	Product=taakveld	Omschrijving	
Prog 1 Leefbaarheid	010	Mutaties reserves	
	063	Parkeerbelasting	
	11	Crisisbeheersing en brandweer	
	12	Openbare orde en veiligheid	
	21	Verkeer en vervoer	
	22	Parkeren	
	24	Economische havens en waterwegen	
	42	Onderwijshuisvesting	
	52	Sportaccommodaties	
	57	Openb groen en (openl) recreatie	
	72	Riolering	
	73	Afval	
	74	Milieubeheer	
	75	Begraafplaatsen en crematoria	
	Prog 2 Aantrekkelijke Stad	010	Mutaties reserves
31		Economische ontwikkeling	
32		Fysieke bedrijfsinfrastructuur	
33		Bedrijvenloket en bedr.regeling	
34		Economische promotie	
53		Cultuurpresent, -prod. en -part.	
54		Musea	
55		Cultureel erfgoed	
56		Media	
81		Ruimtelijke ordening	
82		Grondexpl. (niet-bedrijventerr.)	
Prog 3 Sociale Samenhang	010	Mutaties reserves	
	43	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	
	51	Sportbeleid en activering	
	61	Samenkracht en burgerparticip.	
	62	Wijkteams	
	63	Inkomensregelingen	
	64	Begeleide participatie	
	65	Arbeidsparticipatie	
	66	Maatwerkvoorziening (WMO)	
	671	Maatwerkdienstverlening 18+	
	672	Maatwerkdienstverlening 18-	
Prog 4 Bestuur	681	Geëscaleerde zorg 18+	
	682	Geëscaleerde zorg 18-	
	71	Volksgesondheid	
	01	Bestuur	
	010	Mutaties reserves	
	011	Resultaat van de rekening	
	02	Burgerzaken	
	08	Overige baten en lasten	
	Prog 5 Overhead	04	Overhead doorbelasting grexen
		04	Overhead huisvesting

4.

Omschrijving	Product=taakveld	Omschrijving
	04	Overhead ICT
	04	Overhead doorbel investeringen
	04	Overhead personeel en overige
	04	Overhead stelpost investeringen
	04	Overhead stelpost taakstelling
Prog 6 Algemene Dekkingsmiddelen	05	Treasury
	061	OZB woningen
	062	OZB niet-woningen
	064	Belastingen overig
	07	Alg. en ovg uitk. gemeentefonds
	34	Economische promotie
Prog 7 Onvoorzien	08	Overige baten en lasten
Prog 8 Vennootschapsbelasting (VpB)	09	Vennootschapsbelasting (VpB)

4.11 SISA bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023								
Verstrekkingscode	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A12B	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijz	Naam veiligheidsregio	Besteding (jaar T)	Besteding volgens besluit van de veiligheidsregio uitgevoerd (Ja/nee)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten						
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: A12B/01</i>	<i>Indicator: A12B/02</i>	<i>Indicator: A12B/03</i>	<i>Indicator: A12B/04</i>	<i>Indicator: A12B/05</i>	
		050619 Veiligheidsregio Zeeland		€ 0	Ja	€ 41.278	Nee	
JenV	A13	Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijz	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2023 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
		Gemeenten						
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: A13/01</i>	<i>Indicator: A13/02</i>	<i>Indicator: A13/03</i>	<i>Indicator: A13/04</i>	<i>Indicator: A13/05</i>	
			€ 160.751	Ja	€ 0	€ 202.029	Ja	
JenV	A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T)	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO)
		Gemeenten						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: A16/01</i>	<i>Indicator: A16/02</i>	<i>Indicator: A16/03</i>	<i>Indicator: A16/04</i>	<i>Indicator: A16/05</i>	<i>Indicator: A16/06</i>
			€ 2.349.600	€ 1.087.632	€ 0	€ 131.134	€ 52.577	€ 221.086
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
					Som indicatoren 01 t/m 08			
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: A16/07</i>	<i>Indicator: A16/08</i>	<i>Indicator: A16/09</i>	<i>Indicator: A16/10</i>	<i>Indicator: A16/11</i>	
			€ 0	€ 103.740	€ 3.945.769	€ 3.945.769	Nee	
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematie	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T)	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T)	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021)	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021)
							Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2
		Gemeenten						
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: B2/01</i>	<i>Indicator: B2/02</i>	<i>Indicator: B2/03</i>	<i>Indicator: B2/04</i>	<i>Indicator: B2/05</i>	<i>Indicator: B2/06</i>
			8	124	-	23	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)	Reeks 1	Reeks 1			
				Besteding (jaar T) werkelijke kosten van	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

			onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3)				
			Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten				
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: B2/07</i>	<i>Indicator: B2/08</i>	<i>Indicator: B2/09</i>			
			Nee					
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: B2/10</i>	<i>Indicator: B2/11</i>	<i>Indicator: B2/12</i>	<i>Indicator: B2/13</i>	<i>Indicator: B2/14</i>	<i>Indicator: B2/15</i>
			€ 0	€ 0			€ 0	€ 0
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: B2/16</i>	<i>Indicator: B2/17</i>	<i>Indicator: B2/18</i>	<i>Indicator: B2/19</i>	<i>Indicator: B2/20</i>	<i>Indicator: B2/21</i>
			€ 3.040	€ 47.120	€ 0	€ 79.764	€ 0	€ 0
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

			nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3)		cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)		
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: B2/22</i>	<i>Indicator: B2/23</i>	<i>Indicator: B2/24</i>	<i>Indicator: B2/25</i>	<i>Indicator: B2/26</i>	
			€ 0	€ 120.000	€ 0	€ 0	€ 3.040	
BZK	C31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting kwetsbare doelgroepen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
						Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld		
		Gemeenten						
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: C31/01</i>	<i>Indicator: C31/02</i>	<i>Indicator: C31/03</i>	<i>Indicator: C31/04</i>	<i>Indicator: C31/05</i>	
			€ 54.600	€ 54.600	€ 0		Ja	
BZK	C41B	Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	Hieronder per regel één provincie(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie invullen	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning, capaciteit en expertise	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Aantal projecten dat (in jaar T) is geholpen met middelen	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen
		SiSa tussen medeoverheden						
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: C41B/01</i>	<i>Indicator: C41B/02</i>	<i>Indicator: C41B/03</i>	<i>Indicator: C41B/04</i>	<i>Indicator: C41B/05</i>	<i>Indicator: C41B/06</i>

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

			1 030009 Provincie Zeeland	€ 45.000	€ 45.000	€ 103.183	1	1
			2 030009 Provincie Zeeland	€ 45.000	€ 45.000	€ 49.425	1	1
			Kopie provinciecode	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C41B/09</i>			
			1 030009 Provincie Zeeland	-	Ja			
			2 030009 Provincie Zeeland	-	Ja			
BZK	C44	Pakket 'Wind in de zeilen': Fiche1D Fysieke ontwikkeling kenniswerf	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Toezegging afwijking (Ja/Nee)		
			Gemeenten					
			<i>Aard controle R Indicator: C44/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C44/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C44/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C44/04</i>		
			€ 0	€ 166.189	Nee	Nee		
BZK	C48	Regeling specifieke uitkeringen Wind in de Zeilen	Naam fiche	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Afwijking t.o.v. aanvraag overeengekomen (Ja/Nee) in (jaar T) per fiche	
			Gemeenten					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C48/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: C48/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C48/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C48/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: C48/05</i>	
			1 1F Bereikbaarheid	€ 167.553	€ 175.416	Nee	Nee	
			2 1I Arbeidsmarkt	€ 53.200	€ 53.200	Nee	Nee	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023								
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i>					
			<i>Indicator: C48/06</i>					
			Nee					
BZK	C55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: C55/01</i>	<i>Indicator: C55/02</i>	<i>Indicator: C55/03</i>	<i>Indicator: C55/04</i>	<i>Indicator: C55/05</i>	<i>Indicator: C55/06</i>
			-	€ 0	€ 0	-	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning – bijvoorbeeld via advies aan huisee heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

			<i>Indicator: C55/07</i>	<i>Indicator: C55/08</i>	<i>Indicator: C55/09</i>			
			-	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: C55/10</i>	<i>Indicator: C55/11</i>	<i>Indicator: C55/12</i>	<i>Indicator: C55/13</i>	<i>Indicator: C55/14</i>	<i>Indicator: C55/15</i>
			-	-	-	-	-	-
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
			<i>Indicator: C62/03</i>	<i>Indicator: C62/04</i>				
			€ 0	Nee				
BZK	C72	Specifieke uitkeringen proeftuinen aardgasvrije wijken 3e ronde	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) te laste van Rijksmiddelen	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij gemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aantal (t/m jaar T) aardgasvrij-readygemaakte bestaande woningen en andere gebouwen in de wijk	Aanvraag is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Eventuele toelichting op niet volgens plan/aanvraag uitgevoerde projecten
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en			Indicator 06 verplicht als hier 'Nee' wordt ingevuld	Verplicht als bij indicator 05 'Nee' is ingevuld

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

			volledigheid van de verantwoordingsinformatie					
		Gemeenten						
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: C72/01</i>	<i>Indicator: C72/02</i>	<i>Indicator: C72/03</i>	<i>Indicator: C72/04</i>	<i>Indicator: C72/05</i>	<i>Indicator: C72/06</i>
			€ 461.079	€ 461.079	-	-	Ja	
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle n.v.t.</i>						
		<i>Indicator: C72/07</i>						
		Nee						
BZK	C75B	Regiodeals 3e tranche	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Kenmerk/ beschikingsnummer	Betreft pijler	Besteding per pijler (jaar T)	Cofinanciering per pijler (jaar T)	
					Een pijler per regel			
		SiSa tussen medeoverheden						
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: C75B/01</i>	<i>Indicator: C75B/02</i>	<i>Indicator: C75B/03</i>	<i>Indicator: C75B/04</i>	<i>Indicator: C75B/05</i>	
		1	030009 Provincie Zeeland	153643	Identiteit en Participatie	€ 0	€ 0	
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C75B/01	Totale cumulatieve besteding per pijler (t/m jaar T)	Totale cumulatieve cofinanciering per pijler (t/m jaar T)	Toelichting		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023							
			voor die medeoverheid invullen				
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: C75B/06</i>	<i>Indicator: C75B/07</i>	<i>Indicator: C75B/08</i>	<i>Indicator: C75B/09</i>	
		1	030009 Provincie Zeeland	€ 10.000	€ 0		
			Totale cumulatieve uitvoeringskosten (t/m jaar T)	Totale compensabele BTW (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: C75B/10</i>	<i>Indicator: C75B/11</i>	<i>Indicator: C75B/12</i>		
			€ 10.000	€ 2.100	Nee		
OCW	D8	Onderwijsachterstand 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
		Gemeenten					
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: D8/01</i>	<i>Indicator: D8/02</i>	<i>Indicator: D8/03</i>	<i>Indicator: D8/04</i>	<i>Indicator: D8/05</i>
			€ 359.826	€ 753.953	€ 203.395	-€ 2.087	€ 570.720
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstanden	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode
				Bedrag		Bedrag	Bedrag

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: D8/06</i>	<i>Indicator: D8/07</i>	<i>Indicator: D8/08</i>	<i>Indicator: D8/09</i>	<i>Indicator: D8/10</i>	
		1	060718 Gemeente Vlissingen	€ 0			€ 755.364	
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: D14/01</i>	<i>Indicator: D14/02</i>	<i>Indicator: D14/03</i>	<i>Indicator: D14/04</i>	<i>Indicator: D14/05</i>	
			€ 268.534	€ 0	€ 0	€ 0	€ 126.859	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>		
			<i>Indicator: D14/06</i>	<i>Indicator: D14/07</i>	<i>Indicator: D14/08</i>	<i>Indicator: D14/09</i>		
		1	060718 Gemeente Vlissingen	€ 0				
lenW	E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder	Correctie over besteding (t/m jaar T)	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

		ernaast de verantwoordingsinformatie			ten laste van het Rijk komt		regeling ten laste van Rijksmiddelen
		Subsidierегeling sanering verkeerslawaaі					
		Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)					
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: E3/01</i>	<i>Indicator: E3/02</i>	<i>Indicator: E3/03</i>	<i>Indicator: E3/04</i>	<i>Indicator: E3/05</i>
			1 BSV/22/250	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 BSV/22/0251	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 BSV/22/0252	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie beschikkingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: E3/07</i>	<i>Indicator: E3/08</i>	<i>Indicator: E3/09</i>	<i>Indicator: E3/10</i>	<i>Indicator: E3/11</i>
			1 BSV/22/250	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2 BSV/22/0251	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 BSV/22/0252	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
							Nee
							Nee
							Nee

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

lenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (SiSa tussen medeoverheden)	4 IenW/BSK-2021/251437 (geen verantwoording via SISA)	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle R Indicator: E44B/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/03	Aard controle R Indicator: E44B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
		1 030009 Provincie Zeeland	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
		Kopie CBS(code)	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel				
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
		1 030009 Provincie Zeeland	nr. 31177331	Nee				
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)		
		Provincies en Gemeenten						
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee		
		Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk			

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

					maatregel (stuks, meters)			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: E84/05</i>	<i>Indicator: E84/06</i>	<i>Indicator: E84/07</i>	<i>Indicator: E84/08</i>		
		1	344 Het volwaardig afwaarderen van een GOW 50 km/h naar een ETW 30 km/h aantal in meters	Nee	-			
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_geme 2022	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G2/01</i>	<i>Indicator: G2/02</i>	<i>Indicator: G2/03</i>	<i>Indicator: G2/04</i>	<i>Indicator: G2/05</i>	<i>Indicator: G2/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023								
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G2/07</i>	<i>Indicator: G2/08</i>	<i>Indicator: G2/09</i>	<i>Indicator: G2/10</i>	<i>Indicator: G2/11</i>	<i>Indicator: G2/12</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffa	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Gemeente					
			Participatiewet (PW)					
			<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				
			<i>Indicator: G2/13</i>	<i>Indicator: G2/14</i>				
			€ 0	Nee				
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet totaal 2021	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinform: voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

	Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordend hier het totaal (jaar T-1)		I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
	(Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
		<i>Indicator: G2A/01</i>	<i>Indicator: G2A/02</i>	<i>Indicator: G2A/03</i>	<i>Indicator: G2A/04</i>	<i>Indicator: G2A/05</i>	<i>Indicator: G2A/06</i>
1	060718 Gemeente Vlissingen	€ 23.878.578	€ 526.455	€ 1.126.869	€ 2.331	€ 59.319	
	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	
	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
		I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	
		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
		<i>Indicator: G2A/07</i>	<i>Indicator: G2A/08</i>	<i>Indicator: G2A/09</i>	<i>Indicator: G2A/10</i>	<i>Indicator: G2A/11</i>	<i>Indicator: G2A/12</i>

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

			1 060718 Gemeente Vlissingen	€ 0	€ 310.398	€ 82.635	€ 0	€ 557.584
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslag	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. kinderopvangtoeslag		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
				I.7 Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)	Participatiewet (PW)		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>		
			<i>Indicator: G2A/13</i>	<i>Indicator: G2A/14</i>	<i>Indicator: G2A/15</i>	<i>Indicator: G2A/16</i>		
			1 060718 Gemeente Vlissingen	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) 2022	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)
		Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004						
		Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

		(jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.						
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G3/01</i>	<i>Indicator: G3/02</i>	<i>Indicator: G3/03</i>	<i>Indicator: G3/04</i>	<i>Indicator: G3/05</i>	<i>Indicator: G3/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslag	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslag	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslag	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslag		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: G3/07</i>	<i>Indicator: G3/08</i>	<i>Indicator: G3/09</i>	<i>Indicator: G3/10</i>	<i>Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking) 2021	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
	Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord worden hier het totaal (jaar T-1).					Gemeente	
	(Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
		<i>Indicator: G3A/01</i>	<i>Indicator: G3A/02</i>	<i>Indicator: G3A/03</i>	<i>Indicator: G3A/04</i>	<i>Indicator: G3A/05</i>	<i>Indicator: G3A/06</i>
	1 060718 Gemeente Vlissingen	€ 10.000	€ 5.988	€ 20.321	€ 0	€ 0	
	Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking	
	In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T -1 (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BOB in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

					Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G3A/07</i>	<i>Indicator: G3A/08</i>	<i>Indicator: G3A/09</i>	<i>Indicator: G3A/10</i>	<i>Indicator: G3A/11</i>	<i>Indicator: G3A/12</i>
		1 060718 Gemeente Vlissingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G4/01</i>	<i>Indicator: G4/02</i>	<i>Indicator: G4/03</i>	<i>Indicator: G4/04</i>	<i>Indicator: G4/05</i>	<i>Indicator: G4/06</i>
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: G4/07</i>	<i>Indicator: G4/08</i>	<i>Indicator: G4/09</i>	<i>Indicator: G4/10</i>	
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	-	-	Nee		
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	-	-	Nee		
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	-	-	Nee		
		4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	-	-	Nee		
		5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	-	-	Nee		
		6 Totaal	-	-			
		Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G4/11</i>	<i>Indicator: G4/12</i>	<i>Indicator: G4/13</i>	<i>Indicator: G4/14</i>	<i>Indicator: G4/15</i>
		1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
		2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)					
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)					
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)					
		6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffa	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffa	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffa		
				Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle R</i>		
			<i>Indicator: G4/16</i>	<i>Indicator: G4/17</i>	<i>Indicator: G4/18</i>	<i>Indicator: G4/19</i>		
		1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
		2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
		3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
		6	Totaal	-	-	-		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2021	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (aflossing)	
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord door hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2020 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: G4A/01</i>	<i>Indicator: G4A/02</i>	<i>Indicator: G4A/03</i>	<i>Indicator: G4A/04</i>	<i>Indicator: G4A/05</i>	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 6.671	€ 0	€ 27.007	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 5.182	€ 0	€ 14.466	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 946.083	€ 73.831	€ 13.235	€ 782	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

		4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 517.735	€ 13.157	€ 9.619	€ 1.459	
		5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 256.375	€ 23.500	€ 0	€ 10.280	
		Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T-1)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1)		
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
		Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R		
		Indicator: G4A/06	Indicator: G4A/07	Indicator: G4A/08	Indicator: G4A/09		
		1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	-	-		
		2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	-	-		
		3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	134	19		
		4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	162	3		
		5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	82	4		
		Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffa	Levensonderhoud-Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijs te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffa	Kapitaalverstrekkings - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkings Tozo in jaar T -1 i.v.m. kinderopvangtoeslagaffa		
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
		Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle D2	Aard controle R		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023							
			Indicator: G4A/10	Indicator: G4A/11	Indicator: G4A/12	Indicator: G4A/13	
			1 Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
			Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr					
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: G10/01</i>	<i>Indicator: G10/02</i>	<i>Indicator: G10/03</i>		
			€ 168.549	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie	Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T)	Gederfde baten die voortvloeiën uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

		kinderopvangtoeslaga gemeentedeel	13 september 2012 in (jaar T)				
		Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr					
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: G12/01</i>	<i>Indicator: G12/02</i>	<i>Indicator: G12/04</i>		
		€ 0	€ 0	Nee			
SZW	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslaga totalen	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslaga (toeslagen) , jaar T-1.	
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

		lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)						
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>		
			<i>Indicator: G12A/01</i>	<i>Indicator: G12A/02</i>	<i>Indicator: G12A/03</i>	<i>Indicator: G12A/04</i>		
		1	060718 Gemeente Vlissingen	€ 6.611	€ 0	58		
SZW	G13	Onderwijsroute 2022_ deel gemeente	Bestedingen onderwijsroute (jaar T)	Baten onderwijsroute (jaar T)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T)	Baten overige voorzieningen (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		Alle gemeenten verantwoord en hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: G13/01</i>	<i>Indicator: G13/02</i>	<i>Indicator: G13/03</i>	<i>Indicator: G13/04</i>	<i>Indicator: G13/05</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimuleringsport	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende subsidie				
		Gemeenten						
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

		<i>Indicator: H4/01</i>		<i>Indicator: H4/02</i>					
			€ 826.873		€ 748.830				
			Activiteiten	Totale werkelijke berekende subsidie per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) Onroerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) roerende zaken	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 17,5% (jaar T) overige kosten	Toelichting - Verplicht als het een activiteit betreft welke NIET in de toekenning meegenomen is	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: H4/03</i>	<i>Indicator: H4/04</i>	<i>Indicator: H4/05</i>	<i>Indicator: H4/06</i>	<i>Indicator: H4/07</i>	<i>Indicator: H4/08</i>	
		1	1.1 onroerende zaken-nieuwbouw	€ 503.213	€ 503.213	€ 0	€ 0		
		2	1.2 onroerende zaken-renovatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
		3	1.3 onroerende zaken-onderhoud	€ 64.926	€ 64.926	€ 0	€ 0		
		4	2.1 roerende zaken-aankoop	€ 5.589	€ 0	€ 5.589	€ 0		
		5	2.2 roerende zaken-dienstverlening derden	€ 45.901	€ 0	€ 45.901	€ 0		
		6	2.3 roerende zaken-beheer en exploitatie	€ 65.567	€ 0	€ 65.567	€ 0		
		7	3.1 Mengpercentage	€ 63.634	€ 0	€ 0	€ 63.634		
		8	3.3 Overige	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0		
VWS	H7	Regeling specifieke uitkering aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project is volgens plan/aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee)	Toelichting		
				Zelfstandige uitvoering	Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021				

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

		Gemeenten			Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie				
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: H7/01</i>	<i>Indicator: H7/02</i>	<i>Indicator: H7/03</i>	<i>Indicator: H7/04</i>	<i>Indicator: H7/05</i>		
		1 SPUK GHNT NDAA++ doorontwikkeling	€ 24.704	€ 181.440	Ja				
		Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Projectwerkzaamheden afgerond? (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>						
		<i>Indicator: H7/06</i>	<i>Indicator: H7/07</i>						
		Nee	Ja						
VWS	H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Beschikingsnummer	Totaal bedrag volgens beschikking	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	
					Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: H8/01</i>	<i>Indicator: H8/02</i>	<i>Indicator: H8/03</i>	<i>Indicator: H8/04</i>	<i>Indicator: H8/05</i>	<i>Indicator: H8/06</i>	
		1 Beschikingsnr. 1032947	€ 127.713	€ 0	€ 110.129	€ 0	€ 110.129	€ 0	
		2 Beschikingsnr. 1042318	€ 56.575	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>						
		<i>Indicator: H8/07</i>	<i>Indicator: H8/08</i>						
		1 Beschikingsnr. 1032947	Ja						

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

			2 Beschikkingsnr. 1042318	Nee				
VWS	H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	Besteding (jaar T)	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: H12/01</i>	<i>Indicator: H12/02</i>	<i>Indicator: H12/03</i>			
			€ 8.033	Ja	Ja			
VWS	H22	Regeling specifieke uitkering regionaal projectleider aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2022	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Gerealiseerde activiteit aanstellen regionaal projectleider voor het uitvoeren van activiteiten in het kader van het programma 'Geweld hoort nergens thuis' in het jaar 2022? (Ja/Nee)	Toelichting (Toelichting verplicht indien bij H22/03 "Nee" is ingevuld)	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindverantwoording? (Ja/Nee)
			Zelfstandige uitvoering	Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2023				
		Gemeenten		Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie				
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: H22/01</i>	<i>Indicator: H22/02</i>	<i>Indicator: H22/03</i>	<i>Indicator: H22/04</i>	<i>Indicator: H22/05</i>	<i>Indicator: H22/06</i>
			€ 37.624	€ 37.624	Ja		Nee	Nee
VWS	H25	Regeling Specifieke uitkering ijsbanen en	Beschikkingnummer / kenmerk	Ontvangen Rijksbijdrage (Jaar T)	Totale definitieve exploitatietekort	Totale cumulatieve besteding	Eindverantwoording	

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-3-2023

zwembaden (ronde 3)							
			<i>Automatisch berekend</i>	<i>Automatisch berekend</i>	<i>Automatisch berekend</i>		
		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
		<i>Indicator: H25/01</i>	<i>Indicator: H25/02</i>	<i>Indicator: H25/03</i>	<i>Indicator: H25/04</i>	<i>Indicator: H25/05</i>	
	1	SPUKIJZ21-22013	-€ 128.264	€ 128.264	€ 128.264	Ja	
		Naam locatie	Betreft periode Nov + dec 2021 of Jan 2022?	Totale toezegging per locatie	Hoogte definitief exploitatietekort per locatie	Besteding per locatie	Cumulatieve besteding per locatie (t/m jaar T)
		<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
		<i>Indicator: H25/06</i>	<i>Indicator: H25/07</i>	<i>Indicator: H25/08</i>	<i>Indicator: H25/09</i>	<i>Indicator: H25/10</i>	<i>Indicator: H25/11</i>
	1	Vrijburgbad&Healthclut Sportweg 2 Vlissingen	Nov + dec 2021	€ 86.337	€ 86.337	€ 86.337	€ 86.337
	2	Vrijburgbad&Healthclut Sportweg 2 Vlissingen	jan-22	€ 41.927	€ 41.927	€ 41.927	€ 41.927

5.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de gemeenteraad van de gemeente Vlissingen

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de gemeente Vlissingen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de gemeente Vlissingen op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

De jaarrekening bestaat uit:

- Het overzicht van baten en lasten over 2022.
- De balans per 31 december 2022.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.
- De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het controleprotocol dat door de gemeenteraad is vastgesteld op 24 februari 2022, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid van 19 juli 2022 en het Controleprotocol WNT 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Vlissingen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 2.500.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado en het controleprotocol vastgesteld met het besluit d.d. 24 februari 2022. Op basis van paragraaf 4 van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de gemeenteraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 125.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de gemeente en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij constateren dat het college van burgemeester en wethouders beschikt over een in 2022 geactualiseerde frauderisicoanalyse.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de notitie integriteitsbeleid, de gedragscode en de regeling melden vermoeden misstanden. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

Op basis van deze werkzaamheden en het in de controlestandaarden veronderstelde risico, hebben wij de veronderstelde frauderisico's overwogen met betrekking tot het doorbreken van interne-beheersmaatregelen door het management, inclusief of er indicaties zijn voor tendentie bij het management van de entiteit die mogelijk een risico vormt op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude.

Wij hebben de volgende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management:

- Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van dit frauderisico waren gericht op een evaluatie van de opzet en implementatie van de relevante interne-beheersingsmaatregelen om het risico te beperken.
- Daarnaast hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het toetsen van journaalboekingen, de onderbouwing van eventuele significante transacties buiten de normale bedrijfsvoering, het beoordelen van schattingen bij vooral de waardering van de grondexploitatie op tendenties (inclusief een retrospectieve beoordeling van significante schattingen uit het voorgaande boekjaar), en de onderbouwing van de tijdens het opstellen van de jaarrekening aangebrachte aanpassingen.
- In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.
- Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het college van burgemeester en wethouders, management (waaronder de teamleider Financiën & Control, de concerncontroller, de beleidsmedewerker Planning & Control en de financieel adviseur) en de auditcommissie.

Uit deze werkzaamheden volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening.

Controleaanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de gemeente door inlichtingen in te winnen bij het college van burgemeester en wethouders en het lezen van notulen van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad.

Voor zover materieel voor de gerelateerde financiële overzichten, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, de wet- en regelgeving overwogen die is opgenomen in het normenkader als wet- en regelgeving met een directe invloed op de financiële overzichten.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de financiële overzichten.

Daarnaast is de gemeente onderworpen aan overige wet- en regelgeving waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de financiële overzichten, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken.

Gezien de aard van de activiteiten van de gemeente en de complexiteit van de Europese aanbestedingsrichtlijnen bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van de wet- en regelgeving die geen direct effect heeft op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter. Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van de gemeente dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van een activiteit, of het naleven van regelgeving betreffende het milieu); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten.

Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de financiële overzichten, zijn beperkt tot (i) het management en het college van burgemeester en wethouders, en, in voorkomend geval, de gemeenteraad vragen of de entiteit dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens) van niet-naleving van wet- en regelgeving.

Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Onze verantwoordelijkheden, en de verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad met betrekking tot de veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie en de afweging of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder, zijn beschreven in het hoofdstuk 'Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening'.

Het college van burgemeester en wethouders heeft de jaarrekening opgesteld onder de veronderstelling dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. In de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' van het jaarverslag heeft het college van burgemeester en wethouders ter zake verantwoording afgelegd met het opnemen van een toelichting op de door haar geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's, en een evaluatie van het cumulatieve risico ten opzichte van de hiervoor beschikbare weerstandscapaciteit. Wij hebben deze beoordeling door het college van burgemeester en wethouders geëvalueerd.

Hiertoe hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben risico-inschattingswerkzaamheden verricht, waarbij wij hebben overwogen of sprake is van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- Wij hebben om inlichtingen verzocht bij het college van burgemeester en wethouders, management (waaronder de teamleider Financiën & Control, de concerncontroller, de beleidsmedewerker Planning & Control en de financieel adviseur) en de auditcommissie of zij gebeurtenissen of omstandigheden hebben geïdentificeerd, die afzonderlijk of collectief, gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de gemeente om haar continuïteit te handhaven.

- Wij hebben geëvalueerd of de beoordeling door het college van burgemeester en wethouders alle relevante informatie bevat, waarvan wij naar aanleiding van de controle kennis hebben verkregen.
- Wij hebben op basis van de jaarrekening 2022 en de begroting 2023 de ontwikkeling beoordeeld van de voor de gemeente relevante en in het BBV voorgeschreven kengetallen, zijnde de kengetallen voor de netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit.

Op basis van deze werkzaamheden is onze conclusie dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen rekening houdend met de aanvullende uitkering op grond van artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- Voorwoord.
- Algemeen, waaronder de financiële positie en de kerngegevens van de gemeente.
- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV voor het jaarverslag is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen, en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen, toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 24 februari 2022, het normenkader voor de financiële rechtmatigheid van 19 juli 2022, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen, en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 22 juni 2023

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. R.M.J. van Vugt RA

Deze rekening is opgemaakt ingevolge artikel 197 e.v. van de Gemeentewet.

Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Vlissingen verklaren dat vorenstaande rekening op 6 juli 2023 is aangeboden en bij de gemeente, gedurende 14 dagen ter lezing, neergelegd en algemeen verkrijgbaar gesteld is.

Burgemeester en wethouders voornoemd,

Vastgesteld door de raad van de Gemeente Vlissingen in zijn openbare vergadering van 6 juli 2023.

De voorzitter,

drs. A.R.B. van den Tillaar

De griffier,

Mr. F. Vermeulen

G E M E E N T E
VLISSINGEN

